Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

SØNDERJYSKE STEDNAVNE

UDGIVET

AF

STEDNAVNEUDVALGET

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD

H. H. THIELES BOGTRYKKERI

1931

2. LEVERING BOGLADEPRIS KR. 3,00

FORELØBIG FORTEGNELSE OVER DE VIGTIGSTE

KILDE- OG LITTERATURFORKORTELSER

Aarb. = Aarbøger for nordisk Oldkyndighed.
AM = Afskrift i den Arna-Magnæanske Samling.
APhS = Acta Philologica Scandinavica.
Ark. = Arkiv för nordisk filologi.
B = Boniteringssager.
BL = Boniterings- og Landmaalingssager.
BLU = Boniterings-, Landmaalings- og Udskiftningssager.
BrN GG I = Johs. Brøndum-Nielsen, Gammeldansk Grammatik I.
BU = Boniterings- og Udskiftningssager.
Coupon = Couponbøger (Kort) til TM.
Danckw = Teksten i Danckwerts Landesbeschreibung.
DAtl = Pontoppidan, Den Danske Atlas.
DF = Danske Folkemaal.
DS = Danmarks Stednavne Nr. 1 ff.
DSt = Danske Studier.
Feilb. = Feilberg, Ordbog over jyske Almuesmål.
FT = Folketælling.
Förstem. NO. = Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. II. Ortsnamen.
Gst = Danske Generalstabskort.
Hellq. EO = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok.
Hellq. Sjön. = E. Hellquist, Svenska sjönamn.
I = Indberetning til Stednavneudv.
Jb = Jordebog.
Jenssen-Tusch = H. Jenssen-Tusch, Nordiske Plantenavne.
J. Sørensens Kort = Danske Søkort af Jens Sørensen, udg. af Johs. Knudsen.
K = Kort.
Kok = J. Kok, Det danske Folkesprog i Sønderjylland.
Kort Fm = Kort over danske Folkemaal.
L = Landmaalingssager.
LB = Løgumbogen 1578 (SRD VIII).
LDipl = Langebeks Diplomatarium.
Lind Bin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn.
Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn.
LU = Landmaalings- og Udskiftningssager.
Lundgren-Brate = M. F. Lundgren og E. Brate, Personnamn från medeltiden.
M = Matrikel.
MB = Markbog i Matrikelsarkivet.
Mejer = Mejers Kort i Danckwerts Landesbeschreibung.
Molbech = Dansk Dialect-Lexikon.
Moth = Moths Ordbog, cit. efter Kalkar.
NE = Rygh, Norske Elvenavne.
NecRip = Necrologium Ripense (SRD V).
NG = Norske Gaardnavne.
NoB = Namn och Bygd.
Oda. Personn. = O. Nielsen, Olddanske Personnavne.
ODS = Ordbog over det danske Sprog.
OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län.
Oldekop = Oldekop, Topographie des Herzogtums Schleswig.
Ortschaftsverz. = Ortschafts-Verzeichnis von Schleswig-Holstein 1890.
Postadr9 = Postadressebog, 9. Udg.
Reg = Register.
RO = Ribe Oldemoder.
SchLüb = Schiller und Lübben, Mittelniederdeutsches Wörterbuch.
Schmidt-Petersen NF = Die Orts- und Flurnamen Nordfrieslands.
SJb = Slesvigbispens Jordebog.
Sk = Skatteliste.
SOÄ = Ortnamnen i Älvsborgs län.
SRD = Scriptores Rerum Danicarum.
TGst = Tyske Generalstabskort.
TM = Tysk Matrikel.
Torp NEO = Torp, Nynorsk etymologisk ordbok.
Trap[1] = Trap, Hertugdømmet Slesvig.
Trap[4] = Trap, Danmark, 4. Udg.
U = Udskiftningssager.
UBl = Blandinger, udg. af Universitets-Jubilæets danske Samfund.
VJb = Valdemars Jordebog.
VSK = Videnskabernes Selskabs Kort.
VSO = Videnskabernes Selskabs Ordbog.
ÆDA = Ældste danske Archivregistraturer.

U 1770—79 Hveed-Agger, Væd Agger, Væd-Ender TM Vädager, Vadde; I 1912 Hvedeager, Verre; I 1927 Hverre (Hvedeager?), Hvedager(?). — H. [*wɛi·i*]. MB 1683 Huede Agers Aaß; U 1773—74 Hvedagre, hvid Agger; TM Hvidagre, Werreweg; I 1912 Vedager; I 1927 Hvedeager. — H. Hvidager Dam [*wɛi·ˈdam'*]. TM Hvirredam; I 1912 Vedagerdam, Verredam; I 1927 Hvedagerdam? — Se ovfr. under Hvidagre i Arrild S., 3081.

Hvilebjærg. B. [ˈ*wi·tˌbjæi'ə*]. TM Hwilberg, Hvilebjerg, Hovilberg; I 1912 Hvilbjerg; I 1927 Hvilebjerg. — Af Verb. hvile. Se Hvilebjærg ndfr. under Vodder S., 3088.

Hyldtoft. Se ovfr. under Bovang. Af Trænavnet Hyld.

Hyrdefenne. B. [*æ* ˈ*he·ˌfæn·*]. I 1927 Hedefenne. — Ifl. Opt. 1930 god, gammel Agerjord og saaledes næppe at opfatte som „Hedefenne".

Hyrdekrog. B. U 1773 Hyrde-Kroeg; U 1774(—82) hyrde Kroegen.

Hyrdetoft. A. [*æ* ˈ*he·iˌtåst*]. I 1912 Heertoft; I 1927 Hedetoft.

Højgade. H. U 1773—74 Höygaden.

Højmose. A. TM Höimose.

Højsager. A. [*hʌ̀jsəi*]. MB 1683 Høys Ager Aaß; U 1770—79 Hoysagger-Hoy, Hoys Agger Fenne, Hoyer Agger Fenne; TM Hoyser, Vester-Hoiser, Hoyserweg; I 1912 Hoise, Hoiser, Hoisermose; I 1927 Højager. — Den genitiviske Sammensætning kunde tyde paa, at første Led indeholder et Personnavn. Muligvis af et Mandsnavn glda. *Hod(dær), en Sideform til glsv. Hodde.

Høkær. B. [*jøgəi̯ə*]. U 1770 Höekier Agger; U 1774—81 Höekier Ager; TM Høagre; I 1912 Jøkre, Jøkker, Jøgre; I 1927 Høager [jøqre]. — Formen Jøgre i I 1912 og Udtaleangivelsen i I 1927 tyder paa, at der ved Siden af Udtalen med [*g*] har eksisteret en anden med [*q*], der har gjort, at Navnet har kunnet opfattes som Høager.

Høns. H. [*hön·s*]. MB 1683 Høns Ager Aaß; DAtl Høns; U 1773—74 Paa Höns, Hönsager; TM Höns; I 1912, I 1927 Høns. — Høns var ifl. P. Rhode, Haderslev Amt 1775 p. 514 et adeligt Sæde. K. Aagaard, Tørning Lehn 1815 p. 238 meddeler, at „Høns har været en Herregaard, maaske derefter en Bye, som har lagt Vesten for Havervad og er af Floden bleven ødelagt. Beboerne i Havervad Sønderbye have Jorderne, som endnu kaldes: ude paa Høns". Jfr. ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Hørager. B. [*hʌ̀i̯·ə*]. U 1709 Hör Agger; U 1770 Hörr-Agger; U 1774—81 Hörrager; TM Horagre; I 1912 Hørager, Hørrer; I 1927 Hørager. — Af Plantenavnet Hør.

Hørgaard. H. [*hʌ̀i̯·gœi̯*]. TM Hörregaard; I 1912 Hørgaard; I 1927 Hørgaard (eller Hørre-). — Af Plantenavnet Hør.

Høvre. A. [*hæ̀s·rə*]. MB 1683 Houfver agr; TM Hövrer; I 1912 Høvre; I 1927 Højager(?). — Jfr. Højer, 3103, og Høvedholt, 3084.

Iglesjøv. B. [ˈ*i·tˌsjæs*]. U 1709 Jilsiöw; U 1773 Iilsiöf, Iilsiöf Vang; U 1774—81 Jhlsiöf, Jhlsiöf Vang, Iil Siöfvang; U 1774(—82) Jhlsiö Vang; TM Iilsjöv, Jilsjöv-Weg; I 1912 Ilsjøv; I 1927 Ilsjøv eller Iglesjøv. — Af Dyrenavnet Igle, antagelig i Betydn. „Faareikte". Jfr. Iglesjøv 3089.

Jarlsjøv. B. [ˈ*jɑ·tˌsjæs*]. U 1773 Jahl Siöf; U 1774—81 Jahlsiöf; TM Jarl Schow; I 1912 Jarlsjøv, Jalsjøv; I 1927 Jarlsjøv. — Se Jarlvang ndfr.

Jarlvang. B. [*ja·tˌwɔŋˀ*]. U 1773 Jahl-Vang; U 1774—81 Jahlvang; TM Jarlwang, Jarlwang-Fenner; I 1912 Jarlvang, Jalvong; I 1927 Jarlvang. — Kunde indeholde Subst. glda. iarl „Jarl", der ogsaa indgaar i Jels, Sb. i Gram H., 3052, VJb Jarlsæ. I det sidste Navn er ia gaaet over til iæ, men da Sønderjy. ellers i flere Tilfælde bevarer denne Lydforb., f. Eks. foran ld og i Ordet Hjærte, synes der at være Mulighed for, at Ordet i en anden sønderjy. Dial. kunde udvikles til [*ja·t*], selv om nøjagtige Paralleller til en saadan Udvikling ikke kan paavises. En anden Mulighed er Subst. Hjardel, der ifl. Kok p. 178 kendes som Marknavn flere Steder i Sønderjyll. og som i Sønderjy. betyder „en indhegnet Mark, i hvilken hele Byens Hjord (Sønderj. Hjard) før Markfællesskabets Ophævelse dreves ind om Natten".

Jenkær. B. [*jæn·kɛ.ɔ*]. U 1709, U 1747 Jenkier; TM Jenkjer, Jenkjär; I 1912 Jenkjær, Jenkjor; I 1927 Eenkær [jenkjær]. — Af Plantenavnet Ene „Juniperus".

Jens Rømeds Banke. B. [*jæns ˈrø·məs ˈbaŋg*]. TM Jens Rømeds Banke; I 1927 Jens Rømers Banke. — Jfr. under Per Rømeds Fenne ndfr.

Jeppes Fenne. A. U 1770—79 Jeppes Fenne.

Jordbro. H. [*jO.i·brə*]. U 1773—78 Jordbro Vey; U 1773—74 Jortbroe Veye, Jordborre Vey; Grandebog 1786 Jordbroe; TM Jorbroweg, Jordbro, Jodbro; I 1912 Jorbro, Jordbro; I 1927 Jordbræ. — B. Jordbro Mose. [*jœbrOˈmo·s*]. Grandebog 1772 Jorbromoß; U 1773 Jordbroe Moose; U 1774—81 Jordbro Moße; U 1774(—82) Jordbroemoes; TM Jordbörmose; I 1912 Jordbromose, Jorbromos; I 1927 Jordbromose. — Jordbro forekommer hyppigt rundt om i Landet og betegner en Jorddæmning over et fugtigt Sted; jfr. DS I p. 16.

Jægerlund. B. [*jæqəlsŋ*]. U 1709, Grandebog 1751 Jeggelund; U 1774—82 Jegelund; U 1774—81 Jeggelund; Grandebog 1797 Jeggeland; Grandebog 1813 Jegeland; TM Jeggelund, Jaggelund; I 1912 Jæglund, Jeggeland, Jægerlund; I 1927 Jægerlund (el. Egelund?). — Af Trænavnet Eg, der ofte forekommer i sønderjy. Navne i diftongeret Form. Jægerlund skyldes en moderne Omtydning.

Jævnbjærg. B. L 1779 Paa Jaun Bierre; L 1781 Jaunbierre; TM Jevnbjerg; I 1912 Jevnbjerg, Jøvlbjerg. — Af Adj. jævn eller maaske snarere Planten. jy. Jævne „Ulvefod" (Lycopodium), isl. jafni, no. jamne, sv. jämne.

Kabelagre. B. [*æ ˈkɑ·bətˌåsə.ɔ*]. U 1709 Karböl Agger; U 1770 Karböll-Agger; U 1774—81 Karböllager; U 1774—82 Karböll-Agger; TM Kabelagre; I 1912 Kabelagre, Kabelager, Kabelauer; I 1927 Kabelagre. — Antagelig opkaldt efter Kagbøl i Nabosognet Skærbæk, 3089.

Kajdige. B. I 1912 Kaidige. — Kajdige „lave små diger, som opføres ved strandkanten el. udenfor de egentlige havdiger for at vinde land" (Feilb.).

Kalby Mark. A. [ˈ*kɑt·byˌmɑ.ig*]. Jb 1604—05 Calbiuvelde; Jb 1690 Kallebyfeldt; Jb 1704 Kollbuymarck; U 1770—79 Kalbye Mark; TM Kalby-Mark, Kalby-Mollevej; I 1912 Kalbymark; I 1927 Kalby Mark. — Efter en forsv. Bebyggelse Kalby. Snarest det almindelige Landsbynavn Kalby, Karleby; af Subst. Karl i ældre Bet. „Mand, Kriger".

Kalepager. B. U 1709 Kalep Agger, Kallep Agger; U 1768 Calep-Agger. — B. Kalepled. Grandebog 1756—57 Calep Led. — Snarest efter den forsvundne Bebyggelse Kalby, i Sammensætning med -ager og -led udtalt [*kɑtəb*].

Kalmarled. B. Grandebog 1756—57 Calmer læd.

Kalmartoft. B. [*æ ˈkaɫˈmɒˌtåst*]. U 1770 Kalmer Tofft; U 1774—81 Kalmertoft; I 1912 Kalmartoft, Kalmertovt; I 1927 Kalmartoft. — Af Plantenavnet Kalmus, udt. med r; jfr. Former som jy. *kaɫmærrʏ, kaɫmærrǫr* (Feilb.), sv. Dial. kalmarerot. Ifl. I 1927 er Kalmartoft opkaldt efter et lille Hus Kalmar (se ovfr. under Bebyggelsesn.), der har ligget Vest for Toften, men Forholdet er sikkert det modsatte, at Huset er blevet opkaldt efter Toften, og Navnet senere omdannet til Kalmar, fordi det opfattedes som Opkaldelse efter den bekendte svenske By. Husnavnet har saa igen paavirket Udtalen af Navnet paa Toften.

Kalvedrift. B. U 1774—84 Kalve-Driften.

Kalvefenne. A. [*æ ˈkaɫˑˌfænˑ*]. TM Kalfenne, Kalvfenne; I 1912 Kalvfenne; I 1927 Kalvefenne. — To forskellige Lokaliteter.

Kamper. A. [*kɑmˈbəˑɹ*]. U 1770—79 Kamper; TM Kanper; I 1912 Kamper; I 1927 Kamper(ne). — Kamp, se Indl.

Karpedam. H. U 1773—74 Karp Dam.

Kastvej. B. LBU 1793 Kast-Veyen. — Se Kastvej, Hviding S. 3085.

Katteager. H. [*kaˈdəˑɹ*]. MB 1683 Kadt Agers Aaß; U 1773—74 Katager; TM Katter; I 1912 Katager; I 1927 Katager. — Af Dyrenavnet Kat.

Kattehale. A. [*kadˈhaˑtˑ*]. I 1912 Kathale. — H. [*kadˈhaˑtˑ*]. U 1773—74 Kathaler; I 1927 Kattehale. — Kattehale i A er Navn paa Spidsen af Kattekær, se ndfr.

Kattekær. A. [*kaˈdɻəˑɹ*]. TM Katkjier, Katkjoer, Katkjaer, Katjör; I 1912 Katkjær; I 1927 Gadekæret [æ gaˑðkjær]. — Har ifl. Opt. 1930 Navn af, at der gror Katteskæg.

Kilde. A. U 1770—79 den saa kaldede Kilde. — Navn paa Eng eller Marsk.

Kildebjærg. A. [*keˑɻbjæˑiə*]. MB 1683 Kielble Aaß rett. t. Kielbere Aaß; U 1770—79 Keeldbierg; TM Kilbjerg; I 1912 Kildebjerg; I 1927 Kildebjerg. — A. Kildebjærg Krog. TM Kilbjerg-Krog; I 1912 Kildebjergkrog.

Kile. H. [*æ kiˑtˑ*]. TM Kiel; I 1927 Kilen. — Kile, se Indl.

Kileager. B. U 1709 Kiil Agger. — Kile, se Indl.

Kilefenne. A. [*æ ˈkiˑtˌfænˑ*]. TM Kielfenne; I 1912 Kielfenne, Kilefennen; I 1927 Kilefennen. — B. TM Kielfenne; Oster Kielfenne, Wester Kielfenne; I 1912 Kilefennen. — Kile, se Indl.

Kirkebroen. B. U 1774—81 Kirke-Broen.

Kirkebrød. H. MB 1683 Kierche Brød Aaß, Kierchebrød Ager; U 1773—74 Kirkbröd; I 1912 Kirkbröd. — Brød, se Indl.

Kirketoft. H. MB 1783 Kiercke Tofft Aaß.

Kirkevej Fenner. B. [*æ ˈɻiˌiˑgvæˌɻfænəˑɹ*]. TM Nørre Kirkevey-Fenne, Sønder Kirkevei-Fenne; I 1927 Kirkevej Fenner.

Klinten. B. U 1709 Klinten. — Klint, se Indl.

Klægager. H. [*kɬɛqəˑɹ*]. U 1773—74 Kleeager; TM Kleg Ager, Klegager Weg; I 1912 Klægager; I 1927 Klægager. — Af Subst. Klæg „Ler, som afsættes af Havet".

Klægvang. B. [*kɬɛqˑwɔŋ*]. TM Klaegvang; I 1927 Klægvang. — Af Subst. Klæg „Ler, som afsættes af Havet".

Kløv. A. 1/5 1489 (1736—43) Kløwe. — A. Nørre-Kløv. 1/5 1489 (1736—43) Nør Kleff; MB 1683 Nøre klof; U 1770—79 Nör Klöv. — A. Sønder-Kløv [*sønəˈkɬåvˑ*]. MB 1683 Sönder Klöv Aaß; U 1770—79

Sönder Klöv, Sönder Kløvs tver-Vey; TM Sønderklow; I 1912 Sønderkløv; I 1927 Sønder Kløv. — Kløv, se Indl.

Knorborg. H. [*knå̇ɹ·bɷɹ·*]. U 1773—74 Knorbore; U 1773—78 Knorborre grob; TM Knorreborg; I 1912 Knorborg, Knorborre; I 1927 Knorborg (el. Knur-). — Samme Forled som i Knoreng ndfr. Jfr. Knorborg i Hygum S. 3058.

Knoreng. B. [*knOɹ·ŋ*]. U 1709 Knur Eng; U 1747 Knud-Eng; U 1774—81 Knor Eng; Grandebog 1813 Knoreng Bro; TM Knöeng; I 1912 Knoreng, Knorring; I 1927 Knoreng. — Samme Navn som Knoreng i Højer, 3103, s. d.

Knotter. A. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ ˈknO'də, æ ˈsøŋ̥'ə ˈknO'də*]. I 1912 Nørre Knotter (ogsaa undertiden kaldet „Knøser"), Søndre Knotter. — Knot, se Indl.

Knudsland. A. TM Knudsland. — Af Mandsn. Knud.

Knøs. A. TM Gamle Knös; I 1912 Knøse. — Knøs, se Indl. Jfr. Knotter ovfr.

Kofenne. B. [*æ ˈkO,fæn·*]. TM, I 1912 Kofenne; I 1927 Kofenne. — H. [*æ ˈkO,fæn·*]. TM, I 1912 Kofenne; I 1927 Kofenne. — H. [*æ ˈleḷə ˈkO,fæn·*]. I 1927 Lille Kofenne.

Kog. A. [*æ kåʁ*]. U 1770—79 Kov-Land; TM Kog, Koog; I 1912 Kog, Kov; I 1927 Kogen? — H. [*æ kåʁ*]. U 1773—78 Kavschift; TM Kov, Kos; I 1912 Kau, Kav; I 1927 Kov? — A. Kogvej. TM Nör Kogweg, Sönder-Kogweg. — Kog er her brugt ironisk om fugtig og daarlig Sandjord; se iøvrigt Indl.

Korsagre. H. [*kɔsəɹ̇*]. MB 1683 Kors Ager Aas, Korß Ager-Wang; U 1773—74 Kaars-Ager; TM Korsagre; I 1912 Kodsager, Kosager; I 1927 Korsager(?). — Snarest et Sted, hvor der i ældre Tid har staaet et Kors.

Krempermærsk. B. [*kʀæmbəˈmæsg*]. TM Krempemersk; I 1912 Krempemærsk, Kræmpermærsk; I 1927 Kræmpemarsk. — Navn efter Krempermarsch i Holsten.

Kroeng. B. Grandebog 1756 Krogereng; Grandebog 1761 Krofver Eng; Grandebog 1763 Krofvereng; Grandebog 1773 Krover Eng; U 1773 Kroger Eng; U 1774—81 Kroger Eng. — Forleddet er snarest Subst. Kro. Ordet udtales nu i Vestslesv. [*kʀo'*], men kan tidligere have haft en Udtale [*kʀɔʁ'əɹ̇*]; jfr. Former som *krow̥* (Aller), *krow* (Bradr.) og *kru̥ər* (Fjolde; se Feilb.).

Krog. A og B. [*æ kʀo'x*]. U 1774—81 Krogen; TM Krog; I 1912 Krogen, Krog; I 1927 Krogen. — Krog, se Indl.

Krogager. A. U 1770—79 Krog-Agger, Kroger; TM Krogagre; I 1912 Krogager. — H. MB 1683 Krogs Agers Aaß, Kraag Ager, Øster Krog Ager Aaß. — Krog, se Indl.

Krogeng. B. U 1774—81 Krog Eng; U 1774—82 Kroeg-Eng; TM, I 1912 Krogeng. — H. [*kʀæŋ'*]. TM Krogeng; I 1912 Krageng, Kreeng; I 1927 Krogeng? [æ kræ̱ŋ el. kræ̱·ŋ]. — Af Subst. Krog, se Indl. Jfr. m. H. t. Lydudviklingen Vræng ndfr.

Krogetager. B. [*ˈvæsdə ˈkʀå̇·dəɹ̇, ˈo̥sde ˈkʀå̇·dəɹ̇*]. U 1709 Kraaget Agger; U 1770 Kroged agger; U 1774(—82) Krogedager; U 1774—81 Grodgedager, Grogedager, Krogedager; TM Overkraater; I 1912 Kraader, Krogager; I 1927 Ø. og V. Kogager(?). — Af Adj. kroget. Da dette Ord ellers har o-Lyd i Vestslesvigsk, er Udtalen med [*å*] paafaldende.

Krogfenner. B. TM Krogfenner. — Krog, se Indl.

Krusvad. H. U 1773—78 Krus Vaad. — Antagelig af Verb. kruse eller Adj. ænyda. krus „kruset". Efter Strømhvirvlerne, der opstaar, naar Vandet strømmer over Stenene i Vadestedet.

Kællingtand. A. [ˈkjæt·ŋˌtæŋ']. TM Kjallingtand; I 1912 Kjællingtand. — Plantenavnet Kællingtand, Navn paa Lotus corniculatus og flere andre Planter, brugt som Stednavn.

Kællingvad. B. og H. [kjætəŋˈwɔ̀j]. U 1773—74 Kielling-Vad; U 1773—78 Kielling Vad; TM Kjaerlingvad, Kjaellingvad; I 1912 Kjællingvad, Kjællingvoj; I 1927 Kællingvad.

Kær, se ogsaa Brøns Kær.

Kæreng. B. L 1779 Kier Engen; L 1781 Kier Engen; L 1793 Kieren; LBU 1793 Bröns Kiær-Eng; I 1912 Kjæreng. — Kær, se Indl.

Kærfenner. B. [æ ˈkjæɹ·ˌfænəɹ]. LBU 1795 Kiærfenne; TM Kjärfenner; I 1912 Kjerfenne, Kjærfenner; I 1927 Kærfenner. — Kær, se Indl.

Kærhede. B. [æ ˈkjæɹ·ˌhe·]. I 1927 Kærheden. — Kær, se Indl.

Kærvej. B. U 1773 Kier-Veyen; U 1774—81 Kiär Veyen; TM der Kjörweg, der Kjärweg, Kjaer Weg.

Kørestedet. B. U 1774—81 Kiöresteden; U 1774(—82) Kiörestedet. — Subst. Kørested „vad, sted, vej, ad hvilken man kan køre over å el. sø" (Feilb.).

Ladager. A. [ta·jəɹ]. 1/5 1489 (1736—43) laie agger; MB 1683 Lad Ager Aaß; U 1770—79 Lai-Agger; TM Lajer; I 1912 Laier, Ladeager; I 1927 Lader. — Af Subst. Lade eller muligvis Subst. Lad.

Langager. A. [tɔŋəɹ]. MB 1683 Lang Agers Aaß; TM Langager; I 1912 Longer, Langager; I 1927 Langager. — B. [lɔŋəɹ]. U 1709 Nör Lang Agger; U 1770 Langagger; U 1774(—82) Lang-Agger; U 1774—81 Langager; TM Langager, Langagre; I 1912 Langager, Longer; I 1927 Langager. — B. [æ lɔŋ·åʁəɹ]. I 1912 Longover; I 1927 Langager. — H. MB 1683 Lang Agerß Aaß. — B. Langager Ende. U 1709 lang Agger Ender; U 1774—81 Langarr Ende. — A. Langager Mose. U 1770—79 Lang-Agger Mose; I 1927 Langagermose [låŋərˈmo·s]. — B. Langager Streng. U 1709 Lang Agger Streng; U 1770 Langagger Streng; U 1774—81 Langagerstreng.

Langhede. A. 1786 (F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 29) Lang-heede.

Langhorn. B. [lɔŋˈwɔn']. U 1709 Langhorn; U 1770 Langhorn, Öster Langhorn; Grandebog 1772 Langhorn; U 1774—81 Lang Horn, Øster Langhorn; U 1774(—82), TM Langhorn; I 1912 Langhorn, Longhvon; I 1927 Langhorn. — Horn „Hjørne", se Indl.

Langmose. A. [tɔŋˈmo·s]. TM, I 1912 Langmose. — B. L 1779—81 den Lange Moose.

Lens Eng. B. Jb 1605 Lensenge; U 1709 Lentz Eng; U 1774—81 Lehns Eng. — B. Lens Vadested. [ˈle'ns ˈvɔ̀j·sdæj]. U 1774—81 Lehns Vadsted, Lehns Vaysteed; U 1774(—82) Lehns-Vadstæd; Grandebog 1792 Leens Vodsted. — Snarest en Eng, der har hørt under Tørning Len. Den sydlige Del af Sognet var Krongods under dette Len. En anden Mulighed er et usammensat Stednavn *Len, identisk med Subst. oldn. (h)lein f. „Helding, Skraaning i Landet eller Jordsmonet" (Fritzner), got. hlains „Høj", der indgaar i adskillige norske Stednavne.

Lergrave. B. [æ ˈle·ɹˌgʀåʁ·]. U 1774—81 Leer-Gravene; I 1912 Lergrav; I 1927 Lergravene.

Lilleeng. B. U 1709 Lild Eng; U 1773, U 1774—81, U 1774—(82) Liden Eng.

Lillefenne. B. TM Lille-Fenn; I 1912 Lillefenn, Lillefenne. — H. TM Lillefenne; I 1912 Lille Fenne.

Lillekrog. A. [*æ ˈlelə ˈkʀoˀx*]. Grandebog 1750 dend Liden Krog ved Hellig Land; TM Lille-Krog; I 1927 Lille Krog. — B. [*ˈlelə‚kʀoˀx*]. I 1912 Lillekrog; I 1927 Lille Krog.

Lillekær. H. U 1773—74 lild Kier.

Lillemærsk. H. [*æ ˈlelə ˈmæsg*]. U 1773—74 den liden Mærsk; TM Lille Marsk; I 1912 Lillemærsk, Lille Mærsk; I 1927 Lille Marsk.

Lilletoft. B. TM Lille Toft.

Lindegade. B. TM Linden Gade. — Af Trænavnet Lind.

Lundager. B. L 1779 Wester Lunder, den österst Lund, Öster Lunder.

Lynghøj. H. MB 1683 Liung Höyß Aaß.

Made. B. [*æ maˑj*]. U 1774—81 Mayen; TM Made; I 1912 Maden; I 1927 Madeng.

Magnuses Toft. B. U 1774(—82), U 1774—81 Magnusses Toft; TM Magnusens-Toft.

Marbæk. A. og B. [*maɹˑbæk*]. Udskrift af Tingbog 1711 Marrebæk; U 1770—79 Marrebek; U 1774—81 Marrebeck; TM Marebok, Marrebök, Marbökgröft, Marrebäkgröft, Moorebäkgröft, Möorebäkgröft, Marebokweg; I 1912 Maarbæk, Marbek, Marbæk, Marebæk; I 1927 Marbæk. — Forleddet kunde maaske være Subst. Mark med Bortfald af k i Trekonsonantgruppe; paa samme Maade tolkes det falsterske Marbæk af E. Lidén i NoB 1921 p. 2. Snarere dog af Subst. glda. mar „Hest"; jfr. Marrestreng i Hviding S. 3085.

Melborg. A. [*mælˑbɒɹə*]. MB 1683 Meld Bröd Aas, Meld-Ager Aas; U 1770—79 Meldbraad; TM Molbre; I 1912 Melborre, Melbjerg; I 1927 Meldborg. — Af Adj. jy. mel- „mellem"; Efterleddet er Subst. Brød, se Indl., svækket i tryksvag Stilling og derefter omdannet til -borg.

Meltoft. H. TM Mellem Toft.

Middagssted. A. [*æ mɛɹˑsdœj*]. TM Middagsstedet; I 1912, I 1927 Middagsted. — Se Middagssted i Løgumkloster 3118.

Midtbjærg. A. MB 1683 Midt Biere Aaß; U 1770—79 Midtbierg Fenne.

Moseblok. A. U 1770—79 Moos Blok. — H. U 1773—74 Mos Block.

Mosefenne. A. I 1912 Mosfenne.

Mosters Fenne. H. [*ˈmɔsdəs ˈfænˑ*]. I 1927 Mosters Fenne.

Mærskager. B. [*æ mæsgəɹ*]. TM Märsk-Ager; I 1912 Mæsker, Mærskager, Morskager, Marskager; I 1927 Marskager. — B. Mærskager Fenne. U 1774—81 Mærskagerfenne.

Mærskskifte. H. U 1773—74 Mærskift; U 1773—78 Mærsk Skift; TM Maersktrift; I 1912 Marskskifte, Markskift.

Møllebjærge. A og B. [*æ mɔɫˑbjæɹˑ*]. U 1773 Möller-Biergene; U 1774—81 Mollen Biergene; I 1912 Mølbjerge; I 1927 Møllebjergene. — I Nærheden af Brøns Mølle.

Mølledam. B. Grandebog 1773 Mülldam; L 1779 Bröns Mölle Dam; L 1781 Mölle-Dammen; TM Mühlteich.

Møllefenne. B. I 1912 Möllefenne.

Møllejord. B. [*æ mɔɫˑjoˀɹ*]. U 1774—82, U 1774—82, L 1779, L 1781 Möller Jord; TM Möllerjord; I 1912 Möljord; I 1927 Møllejorden.

Møllerkonefenne [*æ ˈmo̤təkɜnsˌfæn·*]. I 1912 Mölkumfen; I 1927 Møllerkonens Fenne.

Møllerstrømmen. B. U 1774(—82) Möllerströmmen.

Mølletoft. B. U 1774—81 Möller Toften; U 1774(—82) Mölle-Tofften.

Møllevej. B. [*æ ˈmo̤t·ˌvæj*]. U 1774—81 Bröns Mölle-Vey; TM Mühlweg, Mühlenweg, Gammel Mölleweg, Vester Möllenweg, Oster Mölemweg.

Nedereng. A. (Her?) MB 1683 Neting; U 1770—79 Neder-Eng; TM, I 1912 Nedereng. — A. Nedereng Fenne [*æ ˈnæjəɹŋˌfæn·*]. 1801 (Flurnamen 1724—1863) Nederengfenne; I 1912, TM Nedringfenner; I 1927 Neder Engfenne.

Nedertoft. B. I 1912 Nedertoft.

Nejlingbol. A. [*næjtəŋˈboˈt*]. MB 1683 Nelingboel Aaß; U 1770—79 Neyling Bohl; TM Nebling boel; I 1912 Nederbol, Nederbøl, Nevlingboel; I 1927 Nejlingbol. — Navnene paa de to nærliggende Lokaliteter, Ovlingbol og Nejlingbol, synes at være dannet ved ling-Afledning af Komparativerne ovre „øvre" og nedre, hvad der stemmer godt med Stedernes indbyrdes Beliggenhed. Ovlingbol kunde dog ifl. Udtalen være et oprindeligt Aabøllingbol, opkaldt efter Landsbyen Aabølling, se ovfr. under Bebyggelsesnavne, men forstaaet som en Afledning af ovre, hvorefter man kunde danne Nejlingbol af nedre i Analogi hermed.

Norden Tinget. B. Grandebog 1786 Norden Tinget. — Jfr. Tingbjærg ndfr.

Normgaarde. H. [*nɔɹ·mˈgå·ɹ*]. MB 1683 Norden gaard Aggers Aaß; U 1773—74 Norringgaard, Nörringgaard, Lild-Nörring-Gaard; TM Normgaard; I 1912 Normgaarde, Nørrumgaard; I 1927 Normgaarde. — Navn paa en Mark umiddelbart Nord for Havervad. Af Præp. norden „Nord for". Den nuvær. Form Norm- er muligvis opstaaet under Paavirkning fra Bynavnet Normsted, i samme Sogn.

Nyland. A. [*nyɫaŋ*]. U 1770—79 Nye-Land, Nyeland Fenne; TM Nyland; I 1912, I 1927 Nyland. — B. TM Nyland; I 1912 Nylland. — A. Nylandskile. TM Nylandskil.

Nymærsk. A. [*æ ˈnøɖ ˈmæsg*]. U 1770—79 Nye-Marsk, Nye-Mærsken; TM Ny Marsk; I 1912 Ny Mærsk, Nymærsk; I 1927 Ny Marsk.

Nyskifte. A. Reg 1580 Nie schiffte.

Nyvang. B. [*æ ˈnyˈˌwɔŋ'*]. U 1709 Nywang; Grandebog 1744 Ny-Vangen; U 1774—81 Nye Vang; TM Nywang, Nyvang; I 1912, I 1927 Nyvang. — B. TM Nyvang-Weg.

Næbager. B. [*nɛvəɹ*]. U 1770 Nör Nebagger, Neb Agger; U 1774—81 Nebagerfenne, Sønder Nebagerfenne, Nör Neb Ager; U 1774—(82) Sønder Nebagerfenne, Nörr Nebager, Nebagger-Fenne; TM Näbagre; I 1912 Never, Nebager; I 1927 Næbager. — Næb, se Indl.

Nørreeng. B. I 1912 Nøreng.

Nørrefenner. Tre Steder i B. [*æ ˈnɔ̈ɹ·ˌfænəɹ*]. TM Norrefenne, Nor Fenne, Nörfenner, Nör-Fenn, Nörrefenne; I 1912 Nørfenne, Nørfenn, Norfenne; I 1927 Nørre Fenner, Nørrefenne.

Nørrefælled. B. U 1774—81 Nör fälle.

Nørregade. H. I 1912 Nörgade. — B. U 1774(—82) Nörr Gade; TM Nörre Gadeweg.

Nørrehede. B. LBU 1793 Nörre Heede.

Nørre-Kirkevej. H. TM Norkjirkeweg.

Nørrekrog. A. U 1770—79 Nör Krog.

Nørreløkke. H. [*nö'ly'g*]. U 1773—74 Nør Lyck; TM Nor-Lyk; I 1912 Nørlykke, Nørlyk; I 1927 Nørrelyk.

Nørremark. B. U 1770 Nör-Marken; L 1779 Nör Mark.

Nørremose. H. TM Nörmose; I 1912 Nörmose.

Nørretoft. A. TM Nordtoft. — B. U 1774(—82) Nörr Toft; TM Nörre-Toft. — H. MB 1683 Norder Tofft Ager Aaß; TM Nor Toft.

Okkesmose. B. I 1912 Okkesmose. — Af det fra Frisisk laante Mandsn. Okke.

Oksevad. B. U 1774—81 Ausvad; Grandebog 1786 Ousvad. — B. Oksevad Krog. U 1773 Ousvad Kroeg; U 1774—81 Ousvad Krog; TM Ausvadkrog; I 1912 Oksevadkrog, Ousvadkrog.

Ondsig. B. [*ɔŋ'six*]. I 1912 Undsig, Unsiig; I 1927 Undsig — Af Adj. ond, ofte brugt om plørede og fugtige Steder.

Ottingseng. H. [*æ'ɔ'dəŋs|æŋ'*]. I 1912 Ottingseng; I 1927 Ottingseng.— Otting, se Indl.

Overtoft. A. [*æ 'åsə|tåst*]. U 1770—79, TM Over-Toft; I 1927 Øvre Toft.

Ovlingbol. A. [*ɔstəŋ'bo't*]. MB 1683 Augling Boel Aaß, Raugling boell; U 1770—79 Obling Boel; I 1912 Overbol, Overlingboel; I 1927 Aallingbol. — Se Nejlingbol ovfr.

Ovre. A. U 1770—79 den saa kaldede Aure eller Eng-Brink mod Havet. — B. Ovre. Grandebog 1773 Auren; U 1774—81 Overren; TM Over. — A. Ovrestykke. [*æ 'ɔəsdǫ'gə*]. TM Overstykke, Overstykker; I 1912 Overstykke, Overstök; I 1927 Overstykkerne [æ åwestö'kər]. — B. Ovrestykke. [*æ 'åsə|sdǫ'gə.i*]. I 1912 Overstykke, Overstyk; I 1927 Overstykkerne. — H. Ovrestykke. [*æ 'åsə|sdǫ'gə*]. TM Overstyker; I 1912 Overstykke; I 1927 Overstykkerne [æ åwestö'kər]. — Ovre, se Indl.

Pavsager. H. [*æ 'pås|åsə.i·*]. MB 1683 Paa Huuß Aaß; U 1773—78 Pahus, sönder Pahus, Nör Pahus; U 1773—74 Pahuus-Aggere, Nör Paus, Synder Paus, Norden Paus eller imellem Veyene; TM Pausggre; I 1912 Pausager, Pahusager; I 1927 Pousagre. — Første Led er et Stednavn Pahus, hvis Forled rimeligvis er et Personnavn, snarest Tilnavnet glda. Pā „Paafugl". Slægtsnavnet Pahus, der findes paa Egnen, stammer vistnok fra Stednavnet.

Per Rømeds Fenne. B. [*pɛ'rø·məs|fæn·*]. I 1912 Perrømersfen, Per Rømersfenne; I 1927 Peder Rømers Fenne. — Peder Thomsen Rømed omtales som Hyrde i Brøns i Grandebogen 1775. Efternavnet er antagelig identisk med Bebyggelsesnavnet Rømet i Toftlund S., N.-Rangstrup H., 3071.

Pors. B. [*æ pɔs*]. Grandebog 1783 Posvey; TM Porsager, Porsagre; I 1912 Posager, Porsager, Paas, Pos; I 1927 Pors. — God Agerjord. Af Plantenavnet Pors „Myrica gale".

Pothat. B. [*pɔ'dhat*]. U 1774—81 Pothat; Grandebog 1792 Potthat; I 1912 Pothat, Pothatklint; I 1927 Pothat. — Samme Navn som Pothat i Abild S., 3121. Et Appellativ *Pothat er ikke overleveret, men maa have eksisteret som Navn paa en Slags Hat, som Jordstykket paa Grund af sin Form har kunnet sammenlignes med; jfr. at Pot ifl. Feilb. bruges om

„spids, rød hue, også anden mandshue" (Vends.). Navne af samme Karakter er Skyggehat i Hviding S. 3085 og Skovlhat i Løgumkloster 3118.

Pram. B. U 1709 Pram. — Hvis Formen ikke er forskrevet, synes der kun at kunne foreligge Subst. Pram „Baad".

Præstemade. B. U 1709 Præst May; U 1773 Præstmay; U 1774—81 Præstemaj, Præstmaade, Mayen.

Pundsagre. B. [*pu'ŋsəi*]. U 1709 Pundtz Agger; U 1770 Pundsagger; U 1774—81 Pundsager; U 1774(—82) Punds Ager; TM Pundsagre; I 1912 Pundsager, Punser, Punsager, Punsser; I 1927 Pundsager [pu'nsər]. — Af Subst. Pund, brugt som Kornmaal, eller muligvis af Subst. jy. Pundse „hængesæk, sump, bløde" (Feilb. fra Vends.).

Pytter. B. U 1774(—82) Pötterne. — H. U 1773—74 inden Pötterne, uden Pötterne.

Ravnsig. B. Grandebog 1786 Rauensiig; I 1912 Ravnsig. — Af Fuglenavnet Ravn.

Remkærsten. B. LBU 1793 Remmkiersteen. — Af Subst. jy. Rimme, oldn. rimi m. „Jordryg, langstrakt Forhøining i Terrænet" (Fritzner). Jfr. ndfr. under Rømø 3112.

Rigdom. A. [*ʀiq'dOm*]. U 1770—79 Riigdom; TM, I 1912 Rigdom; I 1927 Rigdom(me). — A. Rigdomshøj. TM Rigdomshoi. — Et Navn, der sigter til Stedets Frugtbarhed.

Ris. A. [*ʀi's*]. U 1770—79 paa Riis; I 1912 Ris, Riis; I 1927 Ris. — A. Risager. MB 1683 Riiß Ager Aaß; TM Riesager. — A. Risfenner. TM Riisfenner. — Ris, se Indl.

Rodagre. H. [*ʀɔ'åʊəi*]. U 1773—74 Rudager; U 1773—78 Rud-Agger; I 1912 Ruager, Rurager; I 1927 Roager? (eller Ro-ovre). — Af Subst. glda. *roth „Rydning", samme Ord som Roj, hvorom se Indl. Paa Grund af Forleddets tryksvage Stilling er ð her svundet før Overgangen ð > j.

Roddikholm. B. L 1779 Roickholm; L 1781 Roikholm. — Af Subst. jy. Roddik „rødt vællingagtigt, jærniltet bundfald i grøfter" (Feilb.).

Roj. B. [*æ ʀɔ̈j*]. U 1747 Roy-Skifter; LBU 1793 Roi Skifterne; L 1793 Roi Skiffter; TM Roiskifter; I 1912 Røi, Roi, Roj; I 1927 Roiskifter. — Roj, se Indl.

Rosendal. B. I 1912 Rosendal.

Rugjord. H. [*æ 'ʀåsˑˌjo'i*]. I 1927 Rugjorden. — Jfr. Rugland ndfr.

Rugland. B. L 1779 Rug Land, Mellem Rug, Vester Rug; I 1912 Rugland. — H. U 1773—74, TM Rugland; I 1912 Rugland.

Rugløkke. B. [*ʀåsˑtix*]. Grandebog 1751 rau lych; U 1773 Ruglykken; U 1774—81 Rug-Lykke; TM Ruglykke; I 1912 Rovly, Roulig, Rovlig; I 1922 Ravly.

Rytterfenne. A. U 1770—79 Rytter Fenne. — H. [*æ 'ʀydəˌfænˑ*]. U 1773—74, I 1912, I 1927 Rytterfenne.

Rævefælde. B. [*æ 'ʀæsˑˌfæl̝ˑ*]. Grandebog 1792 Reffeld Vey; TM Rävfälde; I 1912 Rovefelde, Røvfæld, Rævefælde, Rævfeld; I 1927 Rævefælled.

Rømmes Fenne. A. I 1927 Rømøs Fenne. — Samme Lokalitet som Kalvefenne. Af Adj. [*ʀömøs*] „hørende til Rømø".

Rørkær. H. [*ʀəi'ɣɛi*]. U 1773—74 Rörkiær; U 1773—78 Rörkiär grob; TM Rørkjaer; I 1912 Rørkjær; Rödkjær; I 1927 Rørkjær. — Af Plantenavnet Rør „Phragmites communis".

Salterhøj. B. [*sɷl̥də'hɥɟ, sɔl̥də'hɥɟ*]. Grandebog 1751 Salter Hye; U 1768 Salter Höy; U 1773 Salterhoysfenne; U 1774—81 Salter Höyfenne; TM Salterhöi; I 1912 Salterhøj, Saltehoi, Solterhy; I 1927 Saltehøj. — Første Led er muligvis et *Saltager, der har Navn efter Jordbundens Saltholdighed. Eller Subst. ænyda. salter „den, der forestaar Saltning".

Sandager. A. [*sa·ŋ̥ə.i*]. MB 1683 Sand Ager Aaß; U 1770—79 Sand-Agger; TM Sandagre; I 1912 Sanet; I 1927 Sandet; Gst Sandager. — A. Sandager Høj. TM Sandagerhöi.

Sandbjærg. H. [*saŋ̥·bjæ.i·*]. MB 1683 Sandbiergs Aaß; U 1773—74 Sandbierg; TM Sandbjerg, Sandbjerg Weg; I 1912 Sandbjærg; I 1927 Sandbjerg.

Sandgade. B. [*æ 'saŋ̥·ˌga·.i*]. U 1709 Nör Sandgaden; Grandebog 1744 Nör Sandgade; Grandebog 1754 Synder sandgad; U 1774—81 Sönder Sandgade, Nör Sandgade; U 1774(—82) Nörr Sand-Gade; TM Sandgade; I 1912 Sandgade, Sandgaden, Sandega; I 1927 Sandgade, Sandgaden.

Sjøv. A. [*æ s̥jæ̊ʁ*]. U 1770—79 Siöv; I 1912, I 1922 Sjøv. — B. [*æ s̥jæ̊ʁ*]. LBU 1793 store Sieu; TM Schow; I 1912 Sjøven, Sjøv; I 1927 Sjøv. — B. Sjøvdige [*æ 's̥jæ̊ʁ·ˌdi·x*]. U 1709 Siöuf Digen; U 1768 Siöv-Digen; Grandebog 1773 Siöuwedigen; U 1774—81 Siøvdigen; I 1927 Sjøvdiget. — B. Sjøvenge [*æ s̥jæ̊ʁ*]. I 1927 Sjøvenge [*æ sjøwəŋ*]. — H. Sjøvkær. [*s̥jæ̊ʁ·ḳə.i*]. U 1773—74 Siøukiær; TM Sjovkjaer; I 1912, I 1927 Sjøvkjær. — Sjøv, se Indl.

Skakkesgab. B. ['*sgagəs 'gaf*]. I 1912 Skakesgab, Skakkesgab; I 1927 Skaksgab (el. Gaf). — Forleddet er snarest Gen. af Fornavnet el. Slægtsnavnet Skak, Schack.

Skibflyde, Grøft. A. [*sgiftə*]. 27/10 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52) Skib-flyde; TM Skiffelegrøft; I 1927 Skibslejer. — En nu tilsandet Strækning, hvor ifl. I 1927 Fartøjer fra Rømø tidligere kunde lægge ind som i en Havn. Første Led er Subst. Skib, Efterleddet Subst. Flyde, se Indl.

Skidenvang. B. ['*sgi̯.i·nˌwɔŋ'*]. TM Skidenwang, Skydevang; I 1912 Skidenvang, Skirnvong; I 1927 Skiddenvang. — Af Adj. skiden.

Skilbanker. B. [*æ 'sgɛt·ˌbaŋ'g*]. U 1773 Skelbank; U 1774—81 Skilbang; Grandebog 1792 Skeelbanck; Grandebog 1813 Skill Banck; TM Skilbanke; I 1912 Skildbanke, Skilbank; I 1927 Skælbanken. — Ifl. I 1927 en mindre Forhøjning med Muslingeskaller. Se Skilrimme i Rejsby S., 3086.

Skilvad. B. U 1773 Skelwad; U 1774—81 Skilvad, Skelvad. — Se Skilbanker ovfr.

Skorager. A. MB 1683 Schore Ager Aaß; U 1770—79 Skorr-Agger-Fenne. — H. [*sgɔ.i·*]. U 1773—74 Skorager; TM Skovagre; I 1912 Skorager; I 1927 Skudager. — Mulig af Plantenavnet Skurv „Cuscuta europæa" (Jenssen-Tusch p. 69, Feilb. skår).

Skovmade. B. U 1747 Skomade; LBU 1793 Skoemai, Skoe-Maden; TM Skovmey, Skovwang; I 1912 Skomade.

Skovseng. A. U 1770—79 Skuds Eng Dige; TM Skowsengweg.

Skrædderklint. A. [*æ 'sgʀɛ.i·ˌkteŋ̥d*]. TM Skraeder Klint; I 1912 Skrædderklint; I 1927 Skrædderklinten. — Se Skrædderklint i Skærbæk S., 3089.

Skyggehat. B. I 1912 Skyghat. — Se under Skyggehat i Hviding S. 3085.

Skørhede. B. LBU 1793 Sköer Heede. — Sikkert samme Navn som Skurvehede i Emmerlev S., 3107; s. d.

Skøtvej. B. U 1747 Skiött-Veien; LBU 1793 Skott-Veyen, Skiottveien. — Se Skøtvej under Løgumkloster 3118.

Slikland. A. [*æ ˈslɛˈgˌlaˈŋ*]. I 1927 Sliklandet. — B. [*æ ˈslɛˈgˌlaˈŋ*]. I 1927 Sliklandet. — Landet udenfor Diget, hvor den nydannede Marsk aflejres.

Smaaenge. B. [*æ ˈsmɔˌæŋˑ*]. U 1773 Smaae-Engene; U 1774(—82) Smaa Enge; I 1912, I 1927 Smaaeng.

Smaafenner. To Gange i B. [*æ ˈsmɔˌfænəɹ*]. TM Smaa-Fenner; I 1912 Smaafenner; I 1927 Smaafenner.

Smalstykke. H. I 1912 Smalstykke.

Smedeager. B. 1857 (Flurnamen 1724—1863) Smedeager; I 1912 Smedager.

Smedefenner. B. [*æ ˈsmæjˑˌfænəɹ*]. I 1927 Smedefenne.

Smedegade. A. [*æ ˈsmæjˑgɑˑ*].

Smedetoft. A. [*æ smæjˑtåʌt*]. I 1927 Smedetoften.

Smedevang. B. [*æ ˈsmæjˑˌwɔŋˈ*]. U 1774—81 Smidie Vang; I 1912 Smedevang, Smirvong; I 1927 Smedevang.

Sortebjærg. A. [*sʊðˌiðˈbjæɹˈə*]. U 1770—79 Sort-Bierre; TM Sorte Bjerg, Sortebjerg; I 1912 Sortebjerg, Sortbjærg; I 1927 Sortbjerg. — Af Adj. sort. Efter Bevoksningens mørke Farve.

Sortfenne. B. I 1912 Sortfenne.

Stand. A. [*æ sdɑˈŋ*]. I 1912 Staend; I 1927 Stand. — Stand, se Indl.

Stavnager. H. [*sdåʌˑnəɹ*]. MB 1683 Stauner Ager Aaß; U 1773—74 Stavnager; TM Staunner, Staunnerweg; I 1912 Stauning, Staunager; I 1927 Stavner. — H. Stavnager Mose. [*sdåʌnəˈmoˑs*]. MB 1683 Stauene Moß ager, stafne Moß Ager; U 1773—74 Stavnager Mooß; I 1912 Stauningmose, Staunagermos; I 1927 Stavnemose. — Jfr. Stavnager Gd. i Seem S. 2707. Snarest af Stavn i Betydn. „Stub, Stamme".

Stejlinger. A. U 1770—79 Steilinger. — Paa Grund af Naturforholdene kan der næppe være Tale om, at Navnet indeholder Adj. stejl.

Stenager. H. MB 1683 Steen Agerß Aaß.

Stenbro. H. U 1773—78 Steenbro.

Stenshøj. H. [*ˈsdjæns̩hʏj*]. MB 1683 Stien Höys Aas; U 1773—74 Steens Hyer; TM Steenshöi, Steenshoiweg; I 1912 Stenshøi, Steenshöi; I 1927 Stenshøj. — I 1927 oplyser, at der her har ligget en Teglovn.

Stiager. U 1770—79 Stie-Agger.

Stitavl. H. U 1773—74 stie Tavel; U 1773—78 Stie-Tafvel.

Storeng. B. I 1912 Storeng.

Storemærsk. H. [*æ ˈsdoˑə ˈmæsg*]. U 1773—74 den Store Mærsk; 1858 (Flurnamen 1724—1863) Storemarsk; TM Storre Marsk, Storre Marskweg; I 1912 Storemærsk, Mærsk; I 1927 Store Marsk.

Strandeng. A. [*sdʁanəŋ*]. (Her?) 1/5 1489 (1736—43) strand engkow; U 1770—79 Strand-Eng; TM Stranding; I 1912 Strandeng; I 1927 Strandeng. — Formen 1/5 1489 betyder muligvis „Strandeng Kog", men det er tvivlsomt, om den skal sammenstilles med det nuværende Strandeng.

Strandvej. A. TM Strandweg.

Svenning. H. [*swænəŋ*]. MB 1683 Suening Agers Aaß; U 1773—74 Svenning, Svenning Anned; TM Svinning; I 1912 Svenning; I 1927

Svenning. — Muligt et Svineeng med tidlig Forkortelse og Lydaabning af ī ligesom i Købstadnavnet Svenborg, men Forleddet kunde ogsaa være et germ. *swīn, svar. til holl. swin „grundt Sted i Vand“ etc. Se om dette Ords Forekomst i svenske Stedn. E. Wadstein i Fornvännen 1930 p. 195 ff. Anned i U 1773—74 er Subst. jy. Andet „Forpløjning“.

Svinevad. A. [*swin·vǫj*]. U 1770—79 Svine-Vad, Svine-Vad Kiel, Svine-Vad Krog, Svine-Vad Dige; TM Swinewadt, Svinvar; I 1912 Svinvad, Svinevad; I 1927 Svinevad.

Sæde. A. I 1912 Sæde.

?**Sønderaas.** A. Jb 1704 Süderaßmarck, Süderaßmarck heide.

Sønderager. B. TM Sønder Ager, Sønderager, Sönder-Agre.

Sønderenge. H. [*æ ˈsønˀəˌræŋˑ*]. TM Sönderenge, Sönderengweg; I 1912 Sønderenge, Søndereng; I 1927 Søndre Enge.

Sønderfenne. A. TM Sönderfenner. — B. To forsk. Lokaliteter. [*æ ˈsɥŋˀəˌfænˑ, ˌæ ˈsɥŋˀəˌfænəˑi*]. TM Sönder Fenne, Sönder-Fenn; I 1912 Sønderfenne, Synderfenne, Synnerfenn; I 1927 Søndre Fenner, Sønderfenne. — B. TM Lille Sønderfenne.

Søndergade. H. I 1912 Søndergade.

Sønderhede. B. U 1774—81 Sönder Heeden, den Sönder Hede; LBU 1793 den synder Heede; TM Sönder-Hede; I 1912 Sönderhede.

Sønderkog. A. TM Süderkoog.

Søndermark. H. U 1773—78 Sönder-Mark; U 1773—74 Havervad Sönder-Mark.

Søndermose. H. TM Söndermose; I 1912 Søndermose.

Søndermærsk. B. U 1768 Sönder Mærsk.

Søndertoft. A. TM Söndertoft. — A. TM Sönder-Toft. — B. TM Sönder Toft. — H. TM Sonder Toft.

Søndervang. H. [*sønˀəˈwɔŋ*]. MB 1683 Synder Vang, Synder Aggers Aaß; U 1773—74 Synder Vang; U 1773—78 Sönder Vang; TM Sönder Vang, Sönder Vangweg; I 1912 Søndervang; I 1927 Søndervang. — Synder Vang og Synder Aggers Aaß i MB 1683 er samme Lokalitet.

Søndervej. B. TM Sönder-Weg, Sönderweg.

Søsterlod. B. U 1747 Söster-Lod.

Tavl. A. [*tåsˑt*]. U 1770—79 Taul; TM Tavle; I 1912 Taul, Tavl; I 1927 Tavle. — H. [*tåsˑt*]. U 1773—74 Tavel; TM Tavle; I 1912 Tavle, Taul; I 1927 Tavle. — Tavl, se Indl.

Teglager. B. [*æ tœjˑtəˑi*]. U 1747 Teil, Teilen; TM Theiler; I 1912 Teile, Tejl, Teil; I 1927 Theiler(?).

Teglovnsbanke. B. [*æ ˈtœjˑtåsnsˌbaŋg*]. Grandebog 1792 teyloun; TM Teglovnsbank; I 1912 Gammelteglovn; I 1927 Teglovnsbanke. — H. U 1773—74 Ved Teglovnen; U 1773—78 Teigl Ovnen.

Termans Mark. B? $^{24?}/_{1}$ 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 26), $^{6}/_{8}$ 1692 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 70) Termens marck. — Det er tvivlsomt, om Stedet ligger i Normsted, Brøns S., eller i Haved, Rejsby S. Forleddet er Mandsn. Terman.

Termen. A. [*täiˑmæŋ*]. U 1770—79 Termens Fenne; TM, I 1912 Termen; I 1927 Termen (Tarmen?). — Ifl. Opt. 1930 en Fenne med Terg ɔ: „lag under klægen af mosejord“ (Feilb.). Efterleddet er antagelig Subst. Mund „Munding“, hvorom se Indl. Ifl. I 1927 løb det sidste Vand fra Oversvømmelserne ud her.

Tidselager. Se ndfr. under Tisland.

Tingbjærg. B. [*æ ˈteŋˌbjæi'ə*]. K. Aagaard, Tørning Lehn 1815, p. 238 Tingbjergene; Trap[1] Thinghøiene; I 1912 Tingbjerg; I 1927 Tingbjerget; Trap[4] Tinghøj eller Tingbjærg.

Tiskæppeagre. B. [*æ ˈtisgibˌåsəi·*]. U 1709 Thischip; Grandebog 1750 Tischip; U 1770 Tie Skiep Agger; U 1774—81 Tieskiipager; U 1774(—82) 10 Skip Agger, Tieskiepager; TM Fiskjepagre; I 1912 Fiskjepsager, Tieskipager, Tiskebauer; I 1927 Tiskæppeager. — Navnet sigter antagelig til, at der kunde saas 10 Skæpper Korn i Marken.

Tisland. H. [*tistaŋ*]. MB 1683 Tißel Aggers Aaß, Haßböll Tißling; U 1773—74 Tidsling, Tidseling; TM Tiisland, Tüsland; I 1912 Tidsland, Tirsland; I 1927 Tirsland. — Tißel Aggers Aaß og Haßböll Tißling betegner i Markbogen to nærliggende Lokaliteter. Det nuværende Tisland er rimeligvis opstaaet ved Omtydning af Tißling, hvis oprindelige Form antagelig er *Tidseleng, af Plantenavnet Tidsel; Tisland er ganske vist i Nutiden ikke Navn paa en Eng, men Navnet kan være overført til det Omraade, der tidligere hed Tidselager.

Toftager. B. U 1774—81 Toftager. — H. MB 1683 Tofft Ager Aaß, Toft Aaß, toffte Ager Aaß.

Toftland. B. [*tås'dlsŋ*]. U 1709, U 1770, U 1774—81, TM Toftland; I 1912 Toftland, Toftlund, Tovtlund; I 1927 Toftland, Toftlund. — Toft, se Indl.

Toftum. B. [*tås'dsm*]. L 1779 Toftum, Toftem; L 1781 Toftum; TM Toftum; I 1912 Tofttum, Tovtum, Tofdum; I 1927 Toftum. — Dat. Plur. af Toft, se Indl.

Tollerdam. B. [*æ ˈtɔtəˌdam'*]. I 1912 Tolddam; I 1927 Tolderdam. — Navn paa en tilsandet Dam ved Tollergaard. Forleddet er antagelig et Navn paa -ager (-agre), efter Udtalen at dømme snarest sammensat med Talordet tolv. Skriveformerne med ld skyldes Omtydning efter Subst. Tolder.

Tornkær. B. L 1793 Torn Kier Agger; LBU 1793 Tornkier Agger. — B. Tornkær Rende. I 1912 Tornkjærrende, Tjørnkjærrende. — Af Plantenavnet Torn „Tjørn".

Traneagre. A. [*træ·nəi*]. MB 1683 Tranager Aaß; U 1770—79 Tran Agger Fenne; TM Traneagre, Traner; I 1912 Tranager, Traner; I 1927 Tranager. — Snarest af Fuglenavnet Trane; jfr. Tranemose og Tranebjærg paa Samsø (DS I p. 28, 46).

Tranespjæld. H. U 1773—74 Transpiol. — Se ovfr. under Traneagre.

Trekanten. A. I 1912 Trekant. — B. [*æ trekaŋd*]. I 1912 Trekant; I 1927 Trekanten.

Trindsjøv. A. [*æ trɛjŋ·sjæs*]. I 1912, I 1927 Trindsjøv. — Af Adj. trind „rund".

Troskbro. B. U 1774—82 Trosk Broen. — Af Trøske „muldnet Træ", sigtende til Broens af Fugt og Ælde opløste Træværk. Jfr. Truskager i Hviding S. 3085.

Træbro. B. Grandebog 1740 Træ Broen; Grandebog 1772 træ Bro; U 1774—81 Træk-Broen. — Grandebogens Form er formodentlig den rigtige, medens Navnet i U 1774—81 er blevet opfattet som Trækkebro „Vindebro".

Tuekrog. B. U 1709 Tue Krog.

Tunge. A. [*æ tOŋ·*]. 1/5 1489 (1736—43) Tunghe; U 1770—79 Tonge; U 1773—74 Tunger; TM Tung Fenner; I 1912 Tunge, Tang; I 1927 Tungen. — Tunge, se Indl.

Tungeager. H. MB 1683 Tong Agers Aaß, Torg Agerß Aase; L 1773—78 Tunger. — Tunge, se Indl. Det er tvivlsomt, om Formen Torg Agerß Aase i MB skal henføres hertil.

Tved. H. MB 1683 Tved Agers Aaß, tued Ager; U 1773—74 Tveed; TM, I 1912 Tved. — Tved, se Indl.

Tvigade. A. U 1770—79 Tvigade. — Jfr. Tvigaardvej i Ribe Domkirkes Lands., 2701.

Tværager. A. MB 1683 Tuer Ager Aasz.

Tværbjærg. A. MB 1683 Tuerbier Ager, Tuerbier Ager; U 1770—79 Tver-Bierre.

Tøjring. B. U 1709 Tyr Eng; U 1768, U 1773 Tydering; U 1774 (—82) Tydereng; U 1774—81 Tydering; LBU 1793 Tyder Eng; I 1912 Tyvereng, Tyereng, Tøiereng. — H. U 1773—74 Tydring. — Formen i U 1709 tyder paa, at der ikke foreligger et opr. Tøjring, hvorom se Indl., men et Tøjreeng med Svækkelse af -eng > *əŋ*.

Tørveskifte. A. [*æ ˈtɔ̈ɹ·ˌsɕiɐ'd*]. I 1927 Tørveskifter. — H. TM Torveskift. — A. TM Söndre-Törveskifte, Söndre Terveskifte.

Tørvevej. H. TM Törfweg, Torreweg, Tarreweg.

Tøvtløs. H. [*tæ̊ɐ'dt̥o̥s*]. U 1773—74 Töutlös, Töutlös Vey; U 1773—78 Töftlös Vey, gammel Töftlös; TM Toftlös; I 1912 Töftlæs, Töftlös; I 1927 [töwtløs]. — H. Gammel-Tøvtløs. [*ˈgamət ˈtæ̊ɐ'dt̥o̥s*]. U 1773—74 Gammel Tøutløs; U 1773—78 gammel Töftlös; TM Gammel Toftlös; I 1912 Gammeltøftlæs, Gammeltøfløs. — Jfr. Tøvtløs ovfr. under 2701, 3083 og 3085.

Udsager. A. [*usəɹ*]. MB 1683 Wdtz Ager Aaß; U 1770—79 Uds-Agger, Utzarvey; I 1912 Usager, User; I 1927 Udser (el. Usser). — Af Mandsn. glda. Ūgot, sønderjy. Ud.

Ulmose. B. I 1912 Ulmos. — Af Dyren. Ulv.

Ultoft. B. [*æ ul·tåɐt*]. I 1912 Ulvtovft; I 1927 Uldtoft [uljtowt]. — Forleddet er Ulv som i det foreg. Navn.

Vaand. B. U 1774(—82) Waand. — Vaand, se Indl.

Vadsager. A. MB 1683 Vods Ager Aas; U 1770—79 Vods-Agger. — Af Subst. Vad „Vadested".

Vang. A. [*æ wɔŋ'*]. MB 1683 Østen Vangs Aaß; TM Wang, Vang; I 1912 Vang; I 1927 Vangen. — A. Vangager. TM Vangager, Vangagre. — A. Vangfenne. 1786 (F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 27) Vang-fenne. — A. Vangvej. TM Vangweg.

Vanrad. A. [*wɔn·ʀaj*]. U 1770—79 Vonraad; TM Vandrad, Lille Vandrad, Store Vanrad; I 1912 Vonrad; I 1927 Vonrad. — Se Vanrad i Arrild S. 3081.

Vestentved. B. [*væsdəˈtweˈɹ*]. U 1747 Vesten-Tued; TM Westen-tveter; I 1912 Vestentved, Vestentveer; I 1927 Vestentveer.

Vesterager. B. L 1781 Vester Agger; TM Wester Ager.

Vestereng. B. Grandebog 1744 Wester Enge; U 1774—81 Vester Enge.

Vesterfenne. B. [*æ ˈvæsdə ˈfænəɹ*]. TM Westerfenne; I 1927 Vester-

fenner. — H. [*æ ˈvæsdəˌfænˑ*]. TM Vester Fenner; I 1912 Vesterfenne; I 1927 Vesterfenne.

Vestergade. H. I 1912 Vestergade.

Vesterhede. B. TM Wester Hede; I 1912 Vesterhede.

Vesterkrog. A. U 1770—79 Vester Krog Agger. — B. [*ˈvæsdə ˈkʀɔˈx*]. I 1927 Vester Krog.

Vestermark. A. U 1770—79 Vester-Marken. — B. U 1770 Vester-Marken. — H. U 1773—74 Vester Marken.

Vestermærsk. B. U 1768 Vester-Mærsk-Agger.

Vestertoft. B. TM Wester-Toft. — H. U 1773—74 Vester Toft; TM, I 1912 Vestertoft.

Vestervaand. TM Vester-Vand. — Vaand, se Indl.

Vires. H. [*viˑəˌis*]. U 1773—74 Paa Wihres; Wihres Østen Hönsager; TM Nihres; I 1912 Viris, Vires; I 1927 Virager. — Plantenavnet Vidjeris (Feilb.) anvendt som Stednavn.

Vived. B. I 1912 Wiver. — Se Vived i Hviding S. 3085.

Vodder. B. [*wðˌiˑə*]. U 1709 wod Agger; U 1768 Vaadagger; U 1770 Vaadager; U 1774—81 Vaadager, Vadagerfenne, Vodagerfenne; U 1774—82 Vodager Fenne; Grandebog 1782 Vadagerfenne; TM, I 1912, I 1927 Vodder. — Vaadager af Adj. vaad, senere omtydet efter Landsbynavnet Vodder.

Voldkær. H. [*wɔlˑʧɜˌi*]. U 1773—74 Woldkiær, Voldkiær Grøft; TM Voldkjaer; I 1912, I 1927 Voldkjær.

Vrangager. A. [*vʀɔŋəˌi*]. U 1770—79 Vrang-Agger Fenne; TM Wranger; I 1912 Vronger; I 1927 Vrangager. — Se Vrangagre, Spandet S. 3083.

Vræng. A. [*vʀæŋˑ, vʀæˈŋ*]. U 1770—79 Vræng-Fenne; TM Vroeng, Vräeng, Over-Vroeng, Neder-Vroeng; I 1912 Vreng, Vræeng, Vræng; I 1927 Vrenge, Vræ Eng(?). — Navnene [*vʀæŋˑ*] og [*vʀæˈŋ*] er Betegnelse for to Stykker Marsk, der støder op til hinanden. De er snarest opstaaet af henholdsvis *Vraa-enge og *Vraa-eng, skønt disse Former ikke er overleveret (oe i TM betegner blot æ). Sammentrækningen skyldes, at Trykket har hvilet paa sidste Led af Sammensætningen. Jfr. m. H. t. Udtalen [*vʀæˈŋ*], at Eng i Hviding S. udtales [*æˈŋ*]. Forleddet er da Subst. Vraa „Krog", se Indl. En fjernere Mulighed er, at der foreligger et Subst. *Vræng, afl. af Adj. vrang; jfr. Vreng- i norske Elvenavne (NE p. 300) og det sv. Sønavn Vrängen (Hellq. Sjön. I p. 730). Begge Dele vilde iøvrigt stemme godt med Beliggenheden, idet Stykkerne er omgivet af en Bugtning paa Brøns Aa.

Væsling. A. [*væsləŋ*]. MB 1683 Vesseling Aaß; U 1770—79 Vedsling Fenne; TM Vesling; I 1912 Væsling, Væssel; I 1927 Væsling. — Sikkert *Vestling, en Afledning af Verdenshjørnets Navn; jfr. Vestlinger 2696, 3107, og Østlinger 2635. Folkeetymologisk tolket af Dyrenavnet Væsel; I 1927 oplyser, at mange Væsler har Tilhold her.

Ærteagre. H. [*æˑəˌðəˌi*]. MB 1683 Erter Aggerß Aaß, Ert Agers Aaß; U 1773—74 Ertager, Ertager Vej; Grandebog 1795 Erter; TM Orterager; I 1912 Ærtre; I 1927 Ærtagre.

Østerdige. B. L 1781 den Øster Diige.

Østerfenne. B. [*æ ˈǫsdəˌfænˑ*]. TM Öster-Fenne, Oster Fenne; I 1912, I 1927 Østerfenne. — B. [*æ ˈǫsdəˌfænəˌi*]. I 1927 Østerfenner.

Østergade. H. I 1912 Østergade.
Østerhede. B. TM Oster-Hede.
Østermark. B. I 1912 Østermark. — H. U 1773—74 Øster Marken.
Østermærsk. B. U 1776 Öster-Mærsk-Agger.
Østerrende. B. L 1779—81 den Øster Rende.
Østertoft. A. TM Östertoft. — H. TM Oster Toft; I 1912 Østertoft.
Østervang. A. U 1770—79 öster Vang Agger.

3088. VODDER SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Vodder, Lb. [*vå.i*]. Udat. 1250—1300 (LB) Otær, Oter; $^{22}/_{7}$ 1293 Otthær; c. $^{1}/_{11}$ 1328 (LB) Otter; RO 1330—48 Ottær; $^{17}/_{4}$ 1351 Oddær; $^{29}/_{12}$ 1369, $^{24}/_{8}$ 1393 Odder; $^{2}/_{3}$ 1400 Ader; $^{2}/_{3}$ 1400 (LB) Wodher; $^{24}/_{6}$ 1400, $^{3}/_{2}$ 1412 Odder; NecrRip 1418 (SRD V 565) Odder; $^{1}/_{8}$ 1440 Odher; $^{20}/_{5}$ 1454 Odert; $^{10}/_{4}$ 1461 Odder; $^{17}/_{10}$ 1479 Oddher; $^{22}/_{11}$ 1479, $^{4}/_{10}$ 1480 Odder; $^{16}/_{5}$ 1485 (LB) Wodder; $^{7}/_{8}$ 1486 Wodher; $^{30}/_{5}$ 1502 Oddher; udat. (1524—30 ÆDA IV 389) Odder; Jb 1530 Woder; Sk 1542 Woder, Vorder; Sk 1542, Sk 1543 Wodder; Reg 1580 Woder; Jb 1605 Wodder; Præsteindb. 1638 Voder; Jb 1639—40 Woder; Mejer 1649 Wodder; Danckw 1652 Wödder; M 1662 Woder; M 1664, Jb 1672, M 1688, Jb 1690, Mandt 1707, Jb 1737, DAtl Wodder; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Vodder; TGst Wodder; Postadr9, Gst Vodder. — De gamle Skriveformer og den moderne Udtale tyder paa, at vi maa gaa ud fra et af en fællesnord. Tostavelsesform udviklet glda. ōtær; Navnet kan da tolkes som et fællesnord. *wātur (om Lydudvikl. se BrN GG I §§ 88 og 154,1) af wāt-, Stammen i glda. wātær „vaad", + Afledningsendelsen -ur, der forekommer i Sønavne (Indrebø, Innsjønamn p. 261, Hellq. Sjön. I p. 749, Brøndum-Nielsen i APhS V p. 31), dog vistnok kun føjet til Substantivstammer (hvorimod Endelsen -ir ogsaa kan føjes til Stammen i Adjektiver, se Hellq. Sjön. II p. 13); den til nord. wāt- svarende ags. Stamme skal imidlertid forekomme i eng. Stednavne som Subst. i Betydn. „Bæk, Flod" (Hellq. Sjön. I, p. 696).

Aavang, Gd. [ˈɔˌvaŋˈ]. Gst Aavang. — Se Aavang under B.

Aaved, Lb. [*ɔsə*]. Udat. 1250—1300 (LB) Aauitth; $^{22}/_{7}$ 1293 Awith; Præsteindb. 1638 Ouit; Jb 1639—40 Ouwidtt; Mejer 1649, Danckw 1652 Oweth; Jb 1672 Ouwet; Sk 1676 Ouwitt; Jb 1690 Ouwet; Jb 1692 Øwet; Jb 1737 Oved, Oued; DAtl Oued; VSK Oved; Gst 1857—58, Trap[1] Aaved; TGst Oved; Postadr9, Gst Aaved. — Aa og Ved, se Indl.

Bjærkelev, Lb. [*bjæ.i·głə, bjæ.i'głə*]. $^{24}/_{3}$ 1393 Bierkløf; $^{2}/_{3}$ 1400 Byarkaløf; Paaskr. paa Dok. af $^{2}/_{3}$ 1400 Vyerløf; NecrRip 1418 (SRD V 565) Berklø; $^{10}/_{4}$ 1461 Bierkløff; $^{16\text{-}28}/_{8}$ 1475 (Terpager) Bercleff, Bircleff; $^{22}/_{11}$ 1479 Bierkleff; $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Bierckleff; $^{16}/_{5}$ 1485 (LB) Biercklöff, Bierkløff; $^{12}/_{10}$ 1489 (18. Aarh.) Bierckeleff; $^{19}/_{9}$ 1491 Biergløff; $^{26}/_{8}$ 1492 (LB) Bierkeløff; $^{2}/_{6}$ 1494 Biercløff; $^{30}/_{5}$ 1502 Berkløff, Biercløff; $^{31}/_{7}$ 1503 Biergleff; Jb 1530 Biercklef; Sk 1542 Berckleff, Bercklewe; Sk 1548 Bierckelof; Reg 1580 Berckleff; Jb 1605 Berckleff, Berckløff; Jb 1607 Berckleff; Jb 1639—40 Bierckeløff; Mejer 1649 Birckleff; Danckw 1652 Birckloeff; M 1664 Birchelæ; Jb 1672 Bierckeleff; Sk 1676 Birckleff; MB 1683 Bierkeled, Bierckeleds Heede, Kierckeleds Kiercke Wej; Jb 1686

Birckeleff; M 1688 Bircheløf; Jb 1690 Bierckeleff; Reg 1704, Mandt 1707, Reg 1709 Birckeleff; Jb 1723 Birchleff; Jb 1737 Biercleff; DAtl Bierklev; VSK Birkelev; Gst 1857—58, Trap[1] Bjærkelev; TGst Birkeleff; Postadr9, Gst Birkelev. — Af Mandsn. glda. Biarki.

Bjærkelev Nørremark, Gde og Hse. [*nɔ̈ɹ·maɹg*]; udenfor Kommunen kaldes Stedet [*ˈbjæɹ'gɫəˈnɔ̈ɹ·maɹg*]. Oldekop Norderfeld; Gst Nørremark; Trap[4] Birkelev N.- og Søndermark. — Se Nørremark under Naturnavne.

Bjærkelev Søndermark, Gde og Hse. [*æˈsøŋ'əˌmaɹg*]. Oldekop Süderfeld; Gst Søndermark; Trap[4] Birkelev N.- og Søndermark. — Se Søndermark under Naturnavne.

Frifelt [*fʀeʤfæld, friˈ-*]. Gst 1857—58, Trap[1] Frifelt; TGst Friefeld; Oldekop Frifeld; Postadr9, Gst Frifelt. — Oprindelig Navn paa en Gaard. Frifelt forekommer ret hyppigt i Sønderjylland som Gaardnavn; det gaar i dette Tilfælde tilbage til Aar 1807, da Ejeren, Andreas Schmidt, gav Gaarden Navnet (I 1931).

Gaansager, Lb. [*gå·nsəɹ, gå·nsɑqə*]. $^{31}/_{3}$ 1317 Guthinsakermark; $^{3}/_{11}$ 1438 Godenssagher; $^{16\text{-}23}/_{8}$ 1475 (Terpager) Godens Ager; $^{17}/_{10}$ 1479 Gudensagher, Gudhensagher; $^{12}/_{10}$ 1489 (18. Aarh.) Guthensagher, Gothensagher; $^{26}/_{3}$ 1492 (LB) Gonssagger; $^{14}/_{8}$ 1503 Soonsager [el. Seens-]; $^{20}/_{11}$ 1514 (LB), $^{20}/_{2}$ 1520 (LB), $^{1}/_{4}$ 1532 (LB) Gonssagger; Sk 1542 Gonsacker; Sk 1548 Gonzager; Reg 1580 Gonßacker; Jb 1605 Goensacker; Jb 1607 Gonsacker; Præsteindb. 1638 Goensager; Jb 1639—40 Gouensagger; Mejer 1649 Gonsagger; Danckw 1652 Gonssagger; Jb 1672 Gonsagger; Sk 1676 Gonssagger; Jb 1686 Ganßacker; Jb 1690, Reg 1704 Gonßagger; Mandt 1707 Gaanßagger; Reg 1709 Gonßagger, Gonßacker; Jb 1723 Gonsacher, Gonsacker; Jb 1737 Gonsagger; DAtl Gonsager; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Gaansagger; TGst Gonsagger; Postadr9, Gst Gaansager. — Af Mandsn. glda. Gothwin, oldn. Goðvin; Tolkningen i Sønderjyll. Hist. I p. 220 (af Subst. Gode) kan ikke være rigtig.

Gaansager Vestermark. TGst Westerfeld; Trap[4] Gaansager Vestermark. — Benævnelse for Bebyggelserne paa Bunder og Kællingbjærg.

Gammelby, Gde og Hse. [*gaməɫby*]. MB 1683 Gammel bye Tegt; L 1777 Gammelby; LBU 1778, B 1785, K 1802, Jb 1803 Gammelbye; TM, TGst, Oldekop, I 1912, Postadr9, Gst Gammelby. — Navnet kunde tyde paa, at der tidligere har ligget en Landsby paa Stedet. Jfr. Naturnavnet Gammelby under Naturnavne.

Gejlbjærg, Gde og Hse. [*ˈgæjˑtˌbjæɹ'ə*]. VSK Geilberg; Gst 1857—58 Gejlbjerg; TGst Geilberg; Postadr9 Gejlbjerg; Gst Gejlbjærg. — Se ndfr. under Naturnavne.

Helenehøj, Gd. TGst Helenenhöhe; Postadr9, Gst Helenehøj. — Kaldes sædvanlig Tørvefabrikken [*æˈtɔ̈ɹ·faˌbʁik*], efter en Tørveæltemaskine, som tidl. fandtes i Nærheden af Gaarden.

Holbæk [*hʌɫ·bək*]. C. $^{1}/_{11}$ 1328 (LB) Holbeck; $^{15}/_{8}$ 1333 (LB) Holbech; $^{1}/_{4}$ 1532 (LB) Holbeck; Reg 1580 Hallebecke; Præsteindb. 1638 Holbeck. Jb 1690 Holbeck Lücke; Jb 1693 Holböl Lücke; Jb 1704 halbeck Ennemarcks Lüecke; Mandt 1707 Holbeck; Jb 1737 Holbeck Lück, Holbeckfeld; U 1777 Holbeck; U 1779 Holbeck, Holbeks-Mark; U 1792 Holbeck; K 1802 Holbecksenge; Jb 1803 Hoelbeck; TM Holbecksagger; I 1912 Holbeck; Trap[1] Holbæk; TGst Holbek; Postadr9, Gst Holbæk. — Holbækhede. [*hʌɫ·bəgˈhe·*]. K 1802 Holbeckshede; TM Holbäks-Hede; I 1912 Holbeck-

hede, Holbeckgaard Hede. — Den oprindl. Holbækgd. er forsvunden allerede i Middelalderen; den nuv. Bebyggelse har sikkert Navn efter et af de nævnte Naturnavne. Forleddet er sandsynligvis Subst. Hul, vestslesvigsk [*hɔt̄*]. Man kunde maaske ogsaa tænke paa Adj. hul, der i Dialekten udtales [*ho'ł*]; paa det Sted, hvor Vejen fra Gaansager til den forsv. Gd. Holbæk førte over Bækken af samme Navn, har Vadet dannet en temmelig dyb Hulning. Jfr. Naturnavnene Holbæk, Holbæksvad, Holvadseng.

Højersminde, Gd. [*ˈhɔ̀j̯'əsˌmi̯ŋ·*]. Gst, Trap[4] Højersminde. — Af Slægtsnavnet Højer.

Keldstoft, Hs. [*ḳjæl̥ståst*]. Ortschaftsverz, Oldekop, I 1912 Kjelstoft; Trap[4] Keldstoft. — Af Mandsn. Keld.

Kællingbjærg, Hse. [*ˈḳjæt·ŋˌbjæɹ̇'ə*]. Oldekop Kjellingsberg; Trap[4] Kællingsbjærg. — Se Kællingbjærg under Naturnavne.

Lundgaard. Postadr9 Lundgaard; Trap[4] Lundgd. — Forleddet er Lund, se Indl.

Renbækgaard, Gde. [*ʀæmbəˈgå'ɹ̇*]. TGst Reinbekhof; I 1912 Renbeckgaard; Oldekop Reinbekhof; Postadr9 Renbæk (Gd); Gst Renbæk Gde; Trap[4] Rejnbækgd. — Af Bæknavnet Renbæk, se under Naturnavne.

Ringelsvang, Gde. [*ʀɛŋəłsˈvɔŋ'*]. Oldekop Ringelswang; Trap[4] Ringelsvang. — Se under Naturnavne.

Rosendal, Gd. [*ʀo'səndat̄*]. Oldekop, Postadr9, Gst, Trap[4] Rosendal.

Rørbjærggaard, Gd. I 1912 Rörbjerg gaar. — Af Naturnavnet Rørbjærg, se under Naturnavne.

Smidbjærg, Gd eller Hs. VSK Smidbierg; Schröder, Topographie des Herzogtums Schleswig[2] 1854 p. 563 Smidborghuus. — Forleddet kan være Smed eller Smedie eller maaske Subst. Smid „Vælling af Ler, hvormed klinede Vægge eller Potter overstryges".

Stavedskov, Gd. [*sdavi̯ˈsgås*]. VSK Stavedskov; Trap[1] Stavidskov; Postadr9, Gst, Trap[4] Stavedskov. — Jfr. Naturnavnet Stavedskov. Staved maa være det opr. Navn paa Skoven, derpaa er det overført paa Gaarden, og Skoven er modsætningsvis bleven kaldt Stavedskov, og endelig er ogsaa dette Navn blevet benyttet som Gaardnavn. Forleddet i Staved er sandsynligvis Subst. sønderjy. stabbe „Træstub", glda. stabbæ „Stub", oldn. stabbi. Ved, se Indl. Navnet kan af lydlige Grunde ikke sammenstilles med Slægtsnavnet Stagherskogh, der optræder i middelalderlige Diplomer fra Vestslesvig.

Sønderhede, Gde og Hse. [*æ ˈsøŋ̯'əˌhe·*]. TGst Süderheide; Trap[4] S.-Hede. — Se Sønderhede under Naturnavne.

Vraa, Gd. [*vʀå'*]. $^{24?}/_{1}$ 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 26) Wraagaards marck; $^{14}/_{3}$ 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 40) en øde marck, som kaldes Wraagaards marck; $^{31}/_{8}$ 1629 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 62) Wraagaard; Præsteindb. 1638 Vraagaard; MB 1683 Wragars ager Tegt, Wragas ager Tegt, Wragis ager tegt; $^{6}/_{8}$ 1692 (1741, F. G. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 69) Wraagaards marck; 1710 (F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 70) ein stück feldes . . . ., Wraa oder Wraagaards marck genant; LBU 1778 Wraae; DAtl Wraa; VSK Vraae; K 1802 Wraa; Jb 1803 Wraagaard; Trap[1] Vraa; TM Wraaegaard; TGst Wraa; Gst, Trap[4] Vraa. — Vraa, se Indl. Gaarden kaldes i Oldekop Vraskov og i Trap[4] Vraaskov. Jfr. under Naturnavne.

Østerhede, Gde og Hse. [*æ ˈǫsdəˌhe·*]. TGst Osterheide; Gst Østerhede; Trap[4] Ø.-Hede. — Se Naturnavnet Østerhede, G.

Østerlund, Gde og Hse. [*ǫsdəˈlugəŋ,-ˈluˈŋ*]. TGst Osterlund; Postadr9 Østerlund; Trap[4] Ø.-Lund. — Se Østerlund under Naturnavne.

B. NATURNAVNE.

Ejerlavene (Kortdistrikterne): Bjærkelev (B), Gaansager (G) og Vodder (V).

Aalgaardeng. V. [*æ ˈå·tqəˌʀæŋ'*]. — V. Aalgaardfenne. [*æ ˈå·tqəˌfæn·*]. — Af Aalegaard „Gærde, som anbringes f. Eks. tværs over en Aa for at nøde Aalene til at gaa i Rusen".

Aalsgaard, Agerjord. V. [*å·tsgəɹ*]. — Af Udtaleformen kan det ikke ses, om Efterleddet er Skaar „Kløft" eller Gaard „Indhegning", men Terrænforholdene taler afgjort mod den første Mulighed. Ligger i Nærheden af en Aa.

Aamadeenge. B. BU 1802 de Søndre Amaj-Engene.

Aatægt. B. MB 1683 Østre Oe Tegt, Østre Oge Tegt, Wester Oe Tegt, Wester Oge Tegt. — Af Subst. Aa. Tægt bruges kun om Agerjord, saa Aatægt er rimeligvis identisk med det senere Aavangsager.

Aavang. B. [*ˈɔˌvaŋ'*]. MB 1683 Oe Wang Moeße; Jb 1704 Osterauwang, Westerauwang; L 1777 Aauing; LB U1778 Auing; B 1785 Ouings Moese; BU 1802 Ovang-Agere, Ovangs Moose; U 1802 Ovangs-Moose; K 1802 Ovangsagger, Owangs Moos; Jb 1803 Ovangsagger, Oevangsmoose; TM Aavangsager, Aavangsagre, Aavangs mose, Aavangshede; I 1912 Ovangsagre, Ovangsmos el. Gammelmos. — Af Subst. Aa. Udtaleformen er litterær, idet Vang i Vestslesvigsk ellers hedder [*vɔŋ'*]; Formerne i L 1777 og flg. maa opfattes som Gengivelser af en Udtale [*ɔvəŋ, åʀiŋ*].

Aaved Møllevej. B og V. [*ˈɔʁə ˈmøt·ˌvæj*]. BU 1802 Oved Mølle- og Tingvey. — Vejen fra Aaved til Brøns Mølle og til Herredstinget i Brøns.

Aavedvad. B. BU 1802 Ovedvad. — Af Landsbynavnet Aaved, se ovfr.

Annesknude. V. U 1779 Annis Knud. — Forleddet er maaske Gen. af Kvindenavnet Anne eller af Subst. jy. Andet „Forpløjning", jfr. Annemark, 3083.

Balle. B. [*batə*]. MB 1683 Balle ager Tegt; Jb 1704 ballacker, bei ballacker; L 1777 Paa Balle; LBU 1778 Ball, Balle, Balle Ager og Eng; K 1802, Jb 1803, TM, I 1912 Balle. — B. Balleled. Feilb. Dansk Bondeliv I p. 210 „Balle-Led". — B. Ballevej. [*batəˈvæj*]. — Efterleddet er Ager, svækket til -e. Om Forleddet Balle se Indl. Udtaleformen viser, at Navnet er sammensat, idet et usammensat Balle vilde have Stød.

Bastenge. B. K 1802 Bast Enge; Jb 1803 Bastmay; TM Bastenge. — Bast „Kratbevoksning paa fugtig Jord", se Bastholm, Rejsby S., 3086.

Bigaard. G. U 1777 en Bie-Gaard eller Toft; Jb 1803, TM Biegaard. — Subst. Bigaard „Indhegning til Bistader". Jfr. Immenhof 3092.

Bjærget. V. [*æ bjæɹ'ə*]. Jb 1779 Bierre Ager, Bieren.

Blaabærhede. B. [*æ ˈbtɔbəˌhe·*]. L 1777 Blaabærheede; LBU 1778 Blaabær Hede; K 1802, Jb 1803 Blaabärheede; TM Blaabaerhede, Blaabärhede; I 1912 Blaabærhede, Blåbærfenner. — Af Plantenavnet Blaabær.

Bløde. G. U 1777 Gade-Jord i Blöd. — Bløde, se Indl.

Boleng. B. [*æ bOt·æŋ'*]. K 1802, Jb 1803 Bolleng; TM Boleng. — Af Dyrenavnet sønderjy. Bolle „Tyr".

Bolsbæk. V. Præsteindb. 1638 Boels beck. — Maaske af Kvindenavnet Bodil, vestslesvigsk [*bo·l*].

Bredgrønning. B. B 1785 Breegrönning; K 1802 Breedgrönning, Jb 1803, TM Bredegrönning. — Af Adj. bred.

Bredland. V. MB 1683 Brelandtz Agere. — Af Adj. bred.

Bristhale. B. [*brɛsd|ha·l*]. K 1802, Jb 1803 Bristhale. — Navn paa en Del af Stavedskov.

Brostykker. B. [*æ |brʌ0|sdø'gə*]. BU 1802 Broestykker; K 1802 Broestück; Jb 1803 Broestücker; TM Brostykkerne; I 1912 Brostykker. — G. [*æ |brʌ0|sdø'gə*]. I 1912 Brostyke.

Brædermose. B. U 1785 Brædermoße. — Forleddet kunde maaske være et af *Bredager udviklet *Breder.

Budsholm. V. K 1802, TM Budsholm; I 1912 Bundsholm. — Maaske af jy. Bus „fjorgammelt, vissent græs" (Feilb.), et Ord der ganske vist nu kun kendes fra Nordjysk. Forleddet kunde ogsaa være et Personnavn i Gen., se Bebyggelsesnavnet Budsholm, 3132, Slogs H.

Bunder. G. [*bu·ŋə*]. Jb 1704 bonacker; U 1777 Bund Agger; Jb 1803 Bundeagger, Bundagger; TM Bunderagger; I 1912 Bunne. — G. Bunderblok. TM Bunderblock. — G. Bunderbløde [*buŋə|blø·d*]. Jb 1803 Bundeblød. — G. Bunderkrog [*buŋə|krʌo'x*]. Jb 1803 Bundekroeg; TM Bunderkrog, Bundeskrog. — G. Bundermose [*buŋə|mo·s*]. U 1792 Bundes-Moose; Jb 1803 Bundemoos; TM Bundermos; I 1912 Bunne Mose. — G. Bunderstenbro [*buŋə|sdjæn·brʌw*]. — Bunderbløde er Navn paa en Eng og paa et dyndet Sted paa Vejen gennem Bunder; Bunderstenbro er en stenet Mark, der ligesom Bunderkrog og Bundermose støder direkte op til Bunder. Første Sammensætningsled i disse Navne er identisk med det sammensatte Marknavn [*bu·ŋə*], hvis Sidsteled er -ager (jfr. Formerne fra Jb 1704, U 1777 og Jb 1803), der alm. svækkes til -er, -e i Marknavne. Forleddet er Bonde, her maaske i Betydningen „Selvejerbonde".

Buskfenne. B. LBU 1778 i Busk; I 1912 Buskfen. — Busk, se Indl.

Byagre. B. TM Byagre; I 1912 Byre.

Bytoft. B. TM Bytoft.

Bødkerfenne. V. [*æ |bø·d·qə|fæn·*].

Damvad. V. K 1802 Dammwadteng, Dammwadtfoort; TM Damwadfoort; I 1912 Damvadeng. — Dam, se Indl.

Degnefenne. V. [*æ |de·n|fæn·*]. K 1802, TM Küsterland.

Drav. B. B 1785 Draue; I 1912 æ Drøw, Drav. — Drav, se Indl.

Drifteng. V. TM Drifteng. — Af Drift, „Fællesgræsning", se Indl.

Driftsted. B. TM Trifstedt; I 1925 Driftsted? — Forleddet er Subst. Drift, se Indl.

Dybeng. V. [*dy|væŋ'*]. K 1802, TM, I 1912 Dybeng; K 1802 Dybengfoort; TM Dybensfoort. — Af Adj. dyb.

Dynd. B. [*dø·n*]. Jb 1704 doeneng; K 1802 Stoordöen, Lidendöen; Jb 1803 Stor doen, Stooredynd, Lieden Dynd, lild Döen; TM Store Dynd, Lille Dynd; I 1912 Dynd. — Dynd, se Indl.

Dyndagre. G. Jb 1803 Westermarck oder Doendagger; TM Dönnager. — Dynd, se Indl.

Egedal. G. I 1912 Jægdal eller Egedal. — Af Trænavnet Eg; et Minde

om Skovbevoksning foreligger i en stedlig Tradition, der fortæller, at Bjælkerne i Vodder Kirke har groet i Egedal (I 1912).

Elbæk, Bæk. G. [*æ æt·bæk*]. Oldekop Elbek; Trap[4] Elbæk. — G. Eng og Mose [*æt·bæk*]. Jb 1803 Ellbeckenge, Ellbeckmoos; TM Ellbeck; I 1912 Elbeck. — Af Trænavnet El.

Enemark. B. [*jæn·maɹg*]. 1786 (C. F. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 26) Wraa ennemerk; K 1802 Enemercks-Lændereien; Jb 1803 Enemark; TM Endemorke. — G. Enemarker. [*æ jæn·maɹgə*]. Jb 1704 halbeck Ennemarcks Lüecke; Jb 1803 Enemerck, Enemercksbusch; TM Enemark; I 1912 Enmark. — Enemark „Særjord", se Indl.

Engdige. B. B 1785 Engdige.

Engesager. B. L 1777 Enges Ager.

Enghule. V. MB 1683 Enghulen.

Firkant. V. [*æ fikaŋd*].

Fjortenskaar. V. [*ˈfjo·ɹdənˌsgaɹ*]. BU 1802 Fiortenskar; K 1802 Fjortenskarr; TM Fjortenskaar.

Fly. B. [*æ fløɟ, æ fly'*]. MB 1683 fly Eng; K 1802, Jb 1803 Flye; TM Flye; I 1912 Fly. — G. [*æ fløɟ, æ fly'*]. — G. Flyer. [*æ fløɖə, æ fly'ə*], I 1912 Fly. — Flyer er Navn paa tre smaa Engstykker, saa det maa opfattes som Plur. af Fly. Se Indl.

Flybusker. B. U 1785 Flyebusker. — Fly, se Indl.

Flydam. B. U 1785 Flyedam. — Fly, se Indl.

Forbedelsen. V. [*æ fɷˈbæɟ'əts*]. — Paa Jordstykket har ligget en Forbedelse, et Slags Kaadnersted.

Forter. V. (Vodder). [*æ ˈsmå' ˈfo·ɹdə, æ ˈsdo· ˈfo·ɹdə*]. U 1779 Vester foorte; K 1802 Westersoortenge; TM Vester Forter; I 1912 æ Fort; I 1925 Vester-Forter. — V (Aaved). Jb 1779 Forter; K 1802 Owerfoort, Nederfoort; TM Overfoort, Nederfoort; I 1912 Overfort, Nederfort. — B. LBU nye Fohrte. — V (Aaved). Forteeng. K 1802, TM Foorteng; I 1912 Forteng. — V (Aaved). Fortefenne. K 1802, I 1912, TM Foortfenne. — Forte, her brugt om „Græsgang", se Indl.

Frihed. B. [*ˈfʀiˌhe'ɹ*]. K 1802 Frihed; Jb 1803 Friehed. — Subst. Frihed, vel i Betydn. „Skattefrihed" el. lign.

Fruens Have. B. LBU 1778 Fruens Hau; K 1802, Jb 1803 Fruenshave. — Eng i Nærheden af Stavedskov; har antagelig Navn efter „Fruen paa Vesterbæk"; jfr. Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 28 f.

Fuglkær Indtægt. G. [*ˈfu·tɫəɹ ˌjŋ·tæɟt*]. Jb 1704 Vogel Kier; Jb 1803 Fuglkierindtægt, Fugelkier Indtægt; TM Fugkjer Indtagt; I 1912 Fulgkjerindtegt. — Agerjord, der støder op til Eng; oprindelig maa Fuglkær have været Navn paa Engen, hvorefter den tilgrænsende Agermark har faaet Navnet F.-Indtægt. Indtægt, se Indl.

Fællesjord. G. [*æ ˈfæt'əsˌjo'ɹ*]. — V. [*æ ˈfæt'əsˌjo'ɹ*]. TM Fällesjord.

Gaansager Bæk. G og V. Gst Gaansager Bæk. — Af Landsbynavnet Gaansager, se ovfr.

Gaansager Mose. G. [*ˈgå·nsəɹ ˈmo·s*]. — Af Landsbynavnet Gaansager, se ovfr.

Gaasefenne. G. [*æ ˈgå·sˌfæn·*]. Jb 1803 Gaasfenn.

Gaasehok. B. Jb 1803 Gaashook. — Efterleddet er snarest Subst. Hokke „indhegnet stykke jord ved gården mest brugt til kålhave eller blegeplads". (Feilb.).

Gade. 2 Gange i B. [*æ gɑ·ɹ*]. LBU 1778 Gade-Jord; B 1785 Gade; U 1785 den Nörre Gade, den Sönder Gade; K 1802 Vestergade, Östergade; Jb 1803 Straßerde, Gade, Westergade, Ostergade; TM Gadejord, Østergade; I 1912 Gad. — G. [*æ gɑ·ɹ*]. U 1777 Øster-Gaden, Gade-Jord; Jb 1803, TM Gade. — V (Vodder). [*æ gɑ·ɹ*]. U 1779 Gaden; K 1802, TM Gadejord. — V (Aaved). Jb 1779 Gaden. — B. Gadefenne. L 1777 Gadfenn; LBU 1778 Gade-Fenn; K 1802 Gadefenn; Jb 1803 Gadefenn. — G. Gadefenne. Jb 1803, TM Gadfenn; I 1912 Gadefenn. — V (Aaved). K 1802 Gadefen, Sönder-Gadefenn; TM Gadefenner; I 1912 Gadefenne. — V (Aaved). Gadeskifter. [*æ ˈgɑ·ˌsgjiʁ'd*]. K 1802, TM, I 1912 Gadeskifter. — Gade, se Indl.

Gammelby. B. [*gɑmətby*]. — B. Lille-Gammelby. [*lelə gɑmətby*]. K 1802 Liedengammelbye; Jb 1803 Lieden Gammelbye; TM Loddengammelby. — B. Gammelbyvej. [*æ ˈgɑmətbyˌvæj*]. — Om Gammelby se under Bebyggelsesnavne.

Gammeldam. B. L 1775, LBU 1778 Gamle Dam.

Gammelgaard. V. TM Gammelgaard.

Gammelhøj Hede. B. MB 1683 gamle höy Hee.

Gammelmose. B. [*æ ˈgɑmətˌmo·s*]. I 1912 Ovangsmos el. Gammelmos.

Gedeskæg. B. L 1777 Giedskeg; LBU 1778 Gied-Skæg, Giedskæg; K 1802 Gierskiegagger; Jb 1803 Giedskieg; TM Gjaersjoegager; I 1912 Gjæsskjæg. — Plantenavnet Gedeskæg „Spiræa" eller „Tragopogon" (Jenssen-Tusch p. 236, 244).

Gejlbjærg. V. [*ˈgæj·tˌbjæɹ·'ə*]. Jb 1779 Vester Geilbierg; K 1802 Geilbierg. — V. Gejlbjærgagre [*ˈgæj·tbjæɹ·ˌåvə·ɹ, -ˌɑqə·ɹ*]. K 1802 Geilbiergagger; TM Geilbergager; I 1912 Geilbjergager. — Af Plantenavnet jy. Gejl „Gyvel".

Gravenenge. G. [*æ ˈgʁå·nˌæŋ'*]. B 1802 Graun-Eng; Jb 1803 Grauneng; U 1857 Gravseng; TM Grauen Eng, Grauen; I 1912 Gravneng. — Af Præt. Part. graven til Verbet grave, her i Betydningen „afvandet ved Grøfter".

Gren. G. [*æ gʁe'n*]. U 1857 Greneng, Grenen Eng; I 1912 Gren. — Gren, se Indl.

Grydsvang. B. [*gʁysəŋ*]. MB 1683 gröβing fald, Grösing fald, Gröβingbere; LBU 1778 paa Gröβing; U 1785 Grödsingvey; K 1802, Jb 1803 Grydswang, Grydsvangsheede, Grydsing; TM Grydvangshede; I 1912 Grydsvang. — B. Sønden Grydsvang. [*sønˌən gʁysəŋ*]. U 1785 Sönden Grödsing; K 1802 Sönden-Grydswang; Jb 1803 Süden Grydsing; TM Sonden-Grydsvang. — Efterleddet er vistnok Vang, der i Stednavne ofte svækkes til -eng, -ing. Formerne paa -wang i K 1802, Jb 1803 og deraf afhængige Kilder hviler sikkert ikke paa en faktisk eksisterende Udtaleform, men snarere paa en Tolkning, der tilfældigvis har ramt det rigtige; jfr. Aavang ovfr. Forleddet maa være Gen. af Subst. glda. griut, oldn. grjót n. „Sten", jfr. Grydsbæk (1552 Grydzbeck), Vandborg S., Vandfuld H.

Græsgaard. G. [*æ gʁæj·sgə·ɹ*]. U 1777 Græß Gaard; TM Gäsgaard, Gräsgaard; I 1912 Gresgaard. — V. U 1779 En Greis-Gaard. — Se Græsgaard, Højrup S., 3082.

Græstoft. G. U 1777 Græß-Toft. — Subst. Græs eller Verb. græsse.

Grønning. B. U 1785 Vester Grönning; TM Grönning. — Se Indl.

Grøns. B. I 1912 Grøns. — Jfr. Grøns 3084.

Haardeng. G. [*æ ˈhå·ˌɹæŋˈ*]. Jb 1803 Haardeng; TM Haareng; I 1912 Haareng. — Af Adj. haard „haard, fast“ om Jordbund.

Halen, Eng. G. [*æ ha·ł*]. B 1802 Hahl Eng; I 1912 Hale. — Hale kaldes en strimmelformet Del af et større Jordstykke, se Indl. Engstykket er maaske identisk med det nedenfor nævnte Rørhale.

Halsig. V. [*æ seḍəx, æ siˈx*]. K 1802 Halsiig; TM Halssiig, Helsig. — Tolkningen usikker; af Materialet kan det ikke ses, om Forleddet er Hals eller Hale; Hals findes i Jy. i Betydn. „snæver Opkørsel“; Hale bruges ret almindeligt om Lavning, der skærer sig ind i Agermarken, jfr. Indl. Begge Dele passer med Terrænforholdene.

Halvgaards. B. I 1912 æ Halvgaards. — Gen. af Subst. Halvgaard „Gaard paa 2 Ottinger“.

Havkær. B og V. [*håsˑɣəˑi*]. Jb 1704 heu kier; U 1779 Haukier; U 1785 Haukjær; K 1802 Haukier; K 1802 Havskier; Jb 1803 Haukier; TM Havkjär, Havkjeer; I 1912 Havkjær. — V. Havkærgrønning. BU 1802 Haukiergrönning. — V. Havkærhals. BU 1802 Haukierhals. — Forleddet er Have, se Indl.

Havrefenne. B. K 1802 Havfenn; Jb 1803 Haverfenn. — Af Plantenavnet Havre.

Hedeagre. B. [*æ væsdəˈheˑˌåsəˑi, -ˌɑqəˑi*]. MB 1683 Hee ager Tegt; Jb 1704 heide Acker; L 1777 heede Ager, Hier Ager, Vester hier; LBU 1778 Heede Aggre, Vester Hier-Agger, Vester Hier, Vester Hier Eng; BU 1802 Heede Agere, Vester Heder; K 1802 Westerheedeagger, Østerheedeagger; Jb 1803 Westerheedeagger, Østerheedeagger; Westerheeder; TM Vester Hedeagre, Øster Hedeagre. — G. [*æ ˈheˑˌåsəˑi, -ˌɑqəˑi*]. Jb 1803 Heedeagger; TM Hede Agger; I 1912 Hedeagre. — V (Aaved). [*æ ˈheˑˌåsəˑi, -ˌɑqəˑi*]. — V (Vodder). MB 1683 Heeager, Hee Agre. — Forleddet er Subst. Hede. Formerne i BU 1802 og Jb 1803 viser en Udtaleform med Svækkelse af Efterleddet til -er; Formen Hier i L 1777 og LBU 1778 er snarest en (fra en nørrejy. Skriver stammende?) Forvanskning heraf.

Helleland. V. U 1779 Helleland. — Navn paa et Stykke Jord i Nærheden af Mærsk, s. d., og sandsynligvis ligesom dette opkaldt efter et Marsknavn, jfr. Helligland, 3087.

Hem. V. [*æ hæmˈ*]. U 1779 Hem. — Hem, se Indl.

Hennekær. B. [*hænəˈkjæˑiˈ*]. B 1785 Hanne-Kier; K 1802 Hennekier; Jb 1803 Hennekjer; TM Hennekjeer; I 1912 Hennekjær. — B. Hennekærgab. B 1785 Hannekiærgav; U 1785 Vester Hannekjærgav. — B. Hennekærhede. U 1785 Hannekjærs Heede; K 1802 Hennekierheede. — B. Hennekærslade. B 1785 Hannekiærslade; K 1802 Hennickeslar; TM Hennikeslew. — Forleddet kan bedst forklares som et nederty. Laaneord *Hennik, jfr. det nederty. Plantenavn heneke „Scirpus maritimus“; fra Darum anfører Feilb. Sideformen Hannik i samme Betydn., en Form, som kunde passe med de ældste Skriveformer med a. Hvis Tolkningen er rigtig, maa Hannik, Hennik her staa i Betydn. „Scirpus palustris“, jfr. at den nederty. Sideform Henk ogsaa bruges om „verwandte Halbgräser“. Tolkningen støttes af, at Starkær, som er dannet paa tilsvarende Maade, ligger i umiddelbar Nærhed af Hennekær.

Hesseldynd. V. K 1802 Hässeldöen; TM Hasseldynd; I 1912 Hesseldynd. — Af Plantenavnet Hessel.

Holbusk. G. B 1802 Hollbusch. — Ligger ifl. B 1802 paa Holbæk

Mark (jfr. ovfr. under Bebyggelsesnavne); Navnet maa, hvis det ikke er forskrevet, forstaas som en Ellipse for *Holbæk Busk.

Holbæk, Bæk. G og V. [*hɔt·bæk*]. TGst, Oldekop Holbek; Gst, Trap[4] Holbæk. — G. Holbæksbro. U 1777 Holbeks-Broe. — G. Holbæksvad. [*hɔt·bəgs|vɔ̀j*]. Jb 1803 Hoelbeckswadt, Hoolbeckswadteng. — G og V. Holbækhede. [*hɔt·bəg|he·*]. K 1802 Holbeckshede; TM Holbäks-Hede; I 1912 Holbeck hede, Holbeckgaard Hede. — Se under Bebyggelsesnavne.

Holvadseng. G. TM Holwadseng; I 1912 Helvaseng. — Navnet Holvad kan være opstaaet ved en elliptisk Udvikling af Holbæksvad (se ovfr.); snarere er Forleddet det samme som i Bæk- og Gaardnavnet Holbæk, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Horsildbjærg. Præsteindb. 1638 Horsildberig. — Af Dyrenavnet Hors; -ild sikkert af Holt, se Indl.

Horsvad. V. K 1802 Horswadt; TM, I 1912 Horsvad. — V. Horsvadbæk. TM Horswadbach. — Af Dyrenavnet Hors.

Hummelkær. V. Jb 1779 Hommel Kier; K 1802 Hommelkier, Hummelkier; TM Hummelkjär; I 1912 Hummelkjær, Hummelkjæreng. — Af Insektnavnet Humle „Humlebi", eller Plantenavnet Humle.

Husstedblok. V. K 1802 Hodtstedtblock. — Af Hussted, i Naturnavne alm. udtalt [*hOsdə, hOsdæj*], „Sted hvor et Hus har staaet".

Hvilbjærg. G. [*vi·tbjæɹə*]. B 1802 Hvilbergs-Mohr, Berg und Viehstand; U 1857 Hviilbjerg; Feilb. Dansk Bondeliv p. 208 Øster Hvilbjerg. — G. Hvilbjærg Mose. [ˈ*vi·tbjæɹ·* ˈ*mo·s*]. U 1792 Hvile-Bærgs-Mooße; VSK Hvilberg Mose; Gst 1857—58, Trap[1] Hvilbjergmose; U 1857 Hvilebjergmose; TM, I 1912 Hvilbjerg Mose. — Af Verbet hvile. I Fællesskabets Tid, da Hyrdedrengene vogtede Ungkvæget paa Heden, drev de det ved Middagstid sammen paa en Banke, for at det kunde hvile, mens Dagen var hed. Jfr. Feilb. Dansk Bondeliv p. 208.

Hyrdeeng. B. B 1785 Hyrde Eng. — G. U 1857 Hyrdeeng. — V (Aaved). K 1802 Hyrdeeng; TM Hyrdeeng. — V (Vodder). U 1779 Hyrde-Eng; BU 1802 Hyrdeeng; K 1802 Hürdeeng; TM Hyrdeeng.

Høragre. B. [*æ* ˈ*hɔ̈ɹ̥|ɛəə·ɹ·*, *-|ɑqə·ɹ·*]. LBU 1778 Hörr-Agger; K 1802, Jb 1803 Hörragger; TM Horager, neben Hørager. — V. K 1802 Hörragger; TM Hörager. — Af Plantenavnet Hør.

Hørfenne. B. K 1802, Jb 1803 Hörrfenn. — Af Plantenavnet Hør.

Hørland. V (Vodder). MB 1683, U 1779 Hörland. — Af Plantenavnet Hør.

Imellem Broerne. G. U 1777 imellem Broerne; Jb 1803 Imellem-Broerne; TM Broerne Imellem.

Jeskær. V. [*jɛsɧə.ɹ*]. U 1779 Jeskier; BU 1802 Jeskier Wiese; K 1802 Iskjerenge; TM Jeskjär. — V. Jeskærhals. BU 1802 Iskierhals, Jeskierhals. — Gen. af den diftongerede Form af Trænavnet Eg.

Jesses Toft. B. TM Jehsestoft, Jessestoft. — Af Mandsn. Jes.

Kaasigsmose. B. [*kɔ·|seɖəs|mo·s, kɔ·|si·s|mo·s*]. I 1912 Korsiesmos el. Ulmølmos. — Tolkningen usikker. -sies- er sikkert Gen. af Ordet Sig, se Indl. Forleddet kan være Fuglenavnet Kaa „Allike" eller Ko.

Kalvefenne. To Gange i B. [*æ* ˈ*kaɫ·|fæn·*]. K 1802 Kallfenn, Kallfenne; Jb 1803 Kalbfenne; TM Kallfenne, Kalvfenne; I 1912 Kalvefenne. — V (Aaved). [*æ* ˈ*kaɫ·|fæn*]. — V (Vodder). TM Kalvfenne. — G. Kalvefenner. [*æ* ˈ*kaɫ·|fænə*].

Kamphøj. G. Jb 1704 Kampheu; Jb 1803 Østerlund oder Kampeshoyagger. — Forleddet kan være Subst. Kamp „den hårde undergrund på marken“ (Feilb.) eller maaske snarere Slægtsnavnet Kamp, som forekommer i Sønderjyll. (se Reg. til Rolfs Geschichte Hoyer). Forleddet i Kampesfenne, Kampeshjørne og Kampmeder i Højer S., 3103, er snarest dette Personnavn.

Keldsvang. V. K 1802, TM Kjeldswang; I 1912 Kedelsvang. — Mandsnavnet Keld eller Subst. Kedel „Fordybning i Jordsmonnet“. Da det støder op til Kybelsvang i B (se ndfr.), kunde der dog være Sandsynlighed for, at det var samme Navn som dette, men det er næppe muligt at afgøre, hvilken Form der er den rette.

Kile. G. [*æ ki·t*]. U 1777 Kiiler; Jb 1803 Kiil; TM Kiel. — B. I 1912 æ Kil. — V. [*æ ki·t*]. U 1779 Kiiler. — V. Kilefenne [*æ ˈki·tˌfæn·*]. — Kile, se Indl.

Kirkeagre. V. MB 1683 Kiercke Agre, Kierckens Agre; U 1779 Kirker; BU 1802 Kircker-Ackerland; TM Kirker.

Kirkeblok. B. MB 1683 Kircke blocke; K 1802, Jb 1803 Kirckblock, Kirckblockagger; TM Kirkblock.

Kirkebrink. G. Jb 1704 Kirchbrinck.

Kirkebro. G. U 1747 Kirke-Broen.

Kirkefenne. V. [*æ ˈkjɹ̩ˈgˌfæn·*].

Kirkehøj. G. [*kjɹ̩gˈhøj, kjɹ̩gˈhyˈ*]. I 1912 Kirkehyi.

Klostervejen. G. [*æ ˈktɔsdəˌvæj*]. B 1802 an der Lygum-Closterschen Weg; U 1857 Lygumkloster Vei. — Af Flækkenavnet Løgumkloster, 3118.

Klynholm. V. BU 1802 Clynholm; TM Klynholm. — Af Subst. Klyne „Tørv“.

Kokhave. V. [*kɔgˈhåʊ·*]. I 1912 Kokhave. — Dyrenavnet Kok „Hane“. Spottende Navn paa et lillebitte Engstykke.

Kokkesbanke. V. [*kɔgəsˈbaŋg* el. *kɔʊətsˈbaŋg*]. I 1912 Koksbank. — Bakke i Nærheden af Kokhave (se ovfr.); Forleddet er vel en Sammentrækning af dette Navn. Udtaleform Nr. 2 maa skyldes Forvanskning.

Kroge. V. [*æ kʀo·x*]. I 1912 Nørrekroge. — Krog, se Indl.

Kræfenner. V. [*æ ˈkʀɛˌfænə*]. — Af Kræ „Stykke Hornkvæg“.

Kummersholt. B. [*kʀOm·sɔl̥d*]. MB 1683 Kommers Holdt fald; LBU 1778 Kummersholt; B 1785 Kommesolt; Jb 1803 Kummersholt; K 1802, TM Krumsholt; I 1912 Kummersholt. — Formerne i K 1802 og TM og den moderne Udtaleform er forvanskede (i Udtalen maaske Omtydning til Ordene Krumme og Salt). Med Forleddet kan sammenstilles et Naturnavn i Hvidbjærg S., Hassing Hrd., som 5/10 1475 (LDipl) skrives Kommers tofft, og som kan være Gen. af et Mandsn. glda. *Komar, beslægtet med Komi, som findes i Sv. og indgaar i det da. Stedn. Komdrup (VJb Kommæthorp).

Kybelsvang. B. [*kiʊtsˈvɔŋ'*]. — Maaske af Subst. Kybel „rund Høj“ (VSO efter Moth). Eller samme Navn som Keldsvang ovfr.

Kælderbæk. G. [*kjɔl̥əˈbæk*]. U 1777 Kiolder-Bekken. — Af Subst. Kælder, vestslesvigsk [*kjɔl̥ə*]; ved Bækkens Udspring er der et af et Morlag dækket Hul, som maa have givet Bækken Navn.

Kællingbjærg. G. [*ˈkjæt·ŋˌbjæɹ̩ˈə*]. TM Kjellingbjergagger; I 1912 Kjellingbjerg. — G. Kællingbjærg Hede. [*kjæt·ŋbjæɹ̩·ˈhe·*]. Jb 1803 Kiellingbiergshede; TM Kjellingbjerg Hede. — Af Subst. Kælling.

Kær. B. [*æ kjæɹ̩'*]. — Kær, se Indl.

Langagre. G. [*æ ˈlɔŋˑˌåʁəˑiˑ, -ˌɑqəˑiˑ*]. Jb 1803 Lanagger.

Lergravblok. G. Jb 1803 Leergravblock, in den Lemgruben.

Lergravsagre. B. [*æ ˈleˑəgʁåʁsˌåʁəˑiˑ, -ˌɑqəˑiˑ*]. L 1777 Leergras Ager; LBU 1778 Leergrös, Leeregras; K 1802, Jb 1803 Leeregravsagger; TM Leerdgravsager, Leergravsager; I 1912 Lergravsagre.

Lugagre. G. [*æ ˈluˑqˌåʁəˑiˑ, -ˌɑqəˑiˑ*]. Jb 1803 Loogagger; TM Lug Ager; I 1912 Logager. — Forleddet er vistnok Subst. Luge „Luge, Laage", der kendes i Sønderjy. ved Siden af det almindeligere Laage [*loˑx*] (jfr. Formerne i Jb 1803 og I 1912).

Lundager. V. [*luŋə*]. MB 1683 Lundager Tegt; U 1779 Londer, Vester Lunder, Midt Lunder, Øster Lunder. — Lund, se Indl.

Lundblok. V. U 1779 Lund-Blok. — Lund, se Indl.

Lunden, Skov. G. [*æ lugənˌ, æ luˈnˌ*]. B 1802 Lund; Jb 1803 Lund, Lunden; TM Skröb oder Lunden; I 1912 Lunden; Trap[4] Lunden. — Lund, se Indl.

Løkker. B. [*æ lyˈgə*]. LBU 1778 Lykker, paa Lyck; K 1802 Lück; Jb 1803 Lükke, Lyckagger; TM Lykken. — G. U 1777 Lykkerne. — V. [*æ lyˈgə*]. MB 1683 Lycke Agre; U 1779 Lykken, Lyk-Ager; K 1802 Lycke; TM Lykke. — Plur. af Løkke, se Indl.

Made. B. LBU 1778 Mai; U 1785 Made; K 1802 Mayerne; TM Mayerne; I 1912 Maj. — G. U 1777 Maai. — V. U 1779 Maien; K 1802, TM May; I 1912 Maj. — B. Madeager. LBU 1778, K 1802 Mayagger; Jb 1803 Maiagger; TM Mayager. — B. Madeeng. Jb 1803 Maieng. — B. Sønden Maderne. K 1802 Sönden Mayerne; Jb 1803 Sönden Mayen; TM Sonden-Mayerne. — Made, se Indl.

Malerfenne. B. [*æ ˈmaˑləˌfænˑ*].

Melkær. V. BU 1802 Mählkier, Lild Mahlkier; I 1912 Melkjær. — V. Melkærgrønning. BU 1802 Melkiergrönning. — Af gld. mæthæl „mellem-".

Midtagre. G. [*æ ˈmɛˈdˌåʁəˑiˑ, -ˌɑqəˑiˑ*].

Midtstykke. V. [*æ ˈmɛˈdˌsdo̯ˈg*]. I 1912 Midtstykke.

Moseblok. V. U 1779 Moosblock.

Mærsk. V. [*æ mæsg*]. U 1779 Mærsk, Mærsk-Eng; BU 1802 Märsch; TM Märsk, Märk. — Maaske spottende Navn paa ringe Eng.

Mølle, Eng. B. [*æ møˑl*]. B 1785 paa Möllen; K 1802 Möllenge; Jb 1803 Möleng; TM Mollenge, Mollienge, Molleenge; I 1925 Mölleeng. — B. Mølledige. B 1785 Möldige. — B. Møllegrønning. B 1785 Möllgrönning.

Møllebjærg. V. [*møˑlˑbjæˑiˑ*]. K 1802 Möllbierg; TM, I 1912 Möllebjerg.

Møllekær. V. [*møˑlˑkɔˑi*]. K 1802 Möllkier; TM Oester Möllekjär, Wester Möllekjär; I 1912 Molkjær. — Navn paa en Eng, der støder op til Møllebjærg (se ovfr.).

Møllevejfenner. B. [*æ ˈmøˑlˑvæˌjˌfænə*].

Naverskaft. B. MB 1683 Naufuer skafft Block. — Subst. Naverskaft „Skaft paa Navbor (jy. Naver, oldn. nafarr)". Navborets Skaft er forsynet med to korte Sidearme, og det er troligt, at Jordstykkets Form har givet Anledning til Navnet. Samme Navn forekommer ofte i Danmark, saaledes paa Samsø (se DS I p. 62), i Sverige (se OGB p. 207) og i Norge (se K. Rygh i Norsk Hist. Tidsskr. I p. 106).

Navnløs. B. [*nåsˑnɫəs*]. TM Navnlos. — Adj. navnløs.

Normsted Mark. B. MB 1683 Norrenste Mark. — Af Landsbynavnet Normsted, 3087.

Nyvang. V. [ˈny̩ˌvɔŋ']. K 1802 Nyewang; TM, I 1912 Nyvang.

Nørreager. B. MB 1683 Nörre tegt; Jb 1704 Norderacker; I 1912 Nøragre. — G. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌåʁəɹ̇·, -ˌɑqəɹ̇·]. Jb 1803 Nörragger; TM Nörr Ager. — V. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌåʁəɹ̇·, -ˌɑqəɹ̇·]. K 1802 Nörragger; TM Nörre Agre.

Nørrebrætte, Agerjord. B. [nɔ̈ɹ̇ˈbʀæ'd]. L 1777 Nörbræt; LBU 1778 Nör Bræt; B 1785 Nörbrædt; K 1802 Nörret; Jb 1803 Nörrbrett; TM Norret; I 1912 Nørbret. — Efterleddet er maaske et Subst. *brætti, n., til Adj. brat „stejl". En uassimileret Sideform hertil er det i Stedn. forekommende Brente ($^{28}/_{1}$1488 Tolebrente, Svenborg, nuv. Tullebrinke; Brenterne, Agre som hælder mod N., Slangerup S., Lynge-Frederiksborg H.),

Nørreeng. B. Jb 1803 Nörreng. — G. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌæŋ·]. — V. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌæŋ·]. U 1779 Nörr Enge; K 1802 Nörrenge; TM Nörreenge; I 1912 Nordeng.

Nørrefenner. V. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌfænə].

Nørrehede. B. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌhe·]. K 1802 Nörrheede, Norderheide; Jb 1803 Nörrhede; TM Norrehede; I 1912 Nørre Hede. — G. TM Nörre Hede; I 1912 Nørhede. — V. [æ ˈnɔ̀ɹ̇'ˌhe·]. K 1802 Nörrheede; TM Nörre Hede; I 1912 Nørre Hede.

Nørrekær. B. U 1785 Nörrekjær, Nörkjær.

Nørremark. B. [nɔ̈ɹ̇·maɹ̇g]. I 1912 Nørmark. — V. [æ nɔ̈ɹ̇·maɹ̇g], [æ søŋ̩'ə nɔ̈ɹ̇·maɹ̇g]. MB 1683 Norder Marck; U 1779 Nör Marken. — G. Jb 1803 Mitt-Nörre*marck*, Østernörr*marck*, Wester-Nörr*marck;* TM Norrmarkes Agger, Nörmarks Agger.

Nørreskov. B. K 1802 Nörrskoven; Jb 1803 Nörrskov.

Nørreskovholmsagre. B. [nɔ̈ɹ̇sgåʁˈhɔt'msˌåʁəɹ̇·, -ˌɑqəɹ̇·]. LBU 1778 Norske Holms Agger, Norskholmsagger; K 1802 Norrskovholmagger; Jb 1803 Nørskovholmsagger, Norskeholmsagger; TM Norskovholmager; I 1912 Nørskovholmsagre.

Nørreslage. B. MB 1683 Nör Slage. — Efterleddet er Pluralis af Subst. Slag, se Indl., eller muligvis Fejl for Slade, se ndfr.

Nørretoft. B. TM Norretoft.

Oksemade. V. TM Oxemade.

Omløbsvej. G. U 1857 den saakaldte Omlöbs-vei. — I Vestslesvigsk kendes Ordet Omløb kun i Betydn. „Afledningskanal ved Vandmølle", en Betydning, som ikke kan passe her. Sikkert en Mosevej, ad hvilken man ad en Omvej kan naa frem, naar den almindeligt benyttede Vej er ufremkommelig.

Ormhøje, to sløjfede Kæmpehøje. G. [æ ˈvåɹ̇·mˌhy·]. Jb 1704 Wormheu; VSK Ormehøy; U 1857 Vorumhøi, Worringhoimose, Wörringhøimose; I 1912 Ormehöie. — Af Subst. Orm i Betydn. „Hugorm", eller maaske i Betydn. „Drage" (jfr. Feilb. Ormedal og Naturn. Ormfenne 3121) i Stedets umiddelbare Nærhed er stedfæstet et Skattegraversagn.

Ormskifte. B. U 1785 Vormskift. — Subst. Orm, antagelig „Hugorm".

Ottemandens Toft. G. [æ ˈɔ'dmaŋsˌtåʁt]. — Snarest et Subst. *Ottemand i Betydn. „Sandemand, en af de 8 Bønder, som vidnede og dømte paa Herredstinget". En anden Mulighed er Subst. Ottemænd, som Feilb. anfører fra Bradr. i Betydn. „Sogneraad, bestaaende af 8 Bønder".

?**Plogerhede.** B. MB 1683 ploger heede. — Maaske Fejl for Blaabærhede, se ovfr.

Polakhøj. G. Feilberg II p. 857: i Gånsager er en lille høj, som kaldes *æ pola·khy*; I 1912 Polakbjerg. — Banke, hvor der ifl. I 1912 skal ligge en Polak begravet.

Pors. U 1785 Paarß. — Plantenavnet Pors brugt som Stednavn.

Povlsbusk, Eng. G og V. [*pOts'bOsg*]. U 1779 Pols Busk; K 1802 Paulsbuske; Jb 1803, TM Paulsbusk; I 1912 Povlsbuske. — Antagelig af Subst. jy. Puls „Sump" (Feilb.), senere omtydet til Gen. af Mandsn. Povl.

Præsteløkke. V. MB 1683 Prestens lycke; K. Aagaard, Tørning Lehn 1815 p. 304 Præstelykken; Schröder, Topographie d. Herzogthümer Schleswig u. Holstein 1835 Prästelykken.

Rampe, Eng. G. [*æ ʀam'b*]. Jb 1803 Rampe; TM, I 1912 Ramp. — Rimeligvis en svag Sideform til vestslesvigsk Ramp „dårligt, stift græs" (Feilb.: 1. rampe. 2).

Rankær Stage. G. B 1802 Ranckierstag. — Ligger ifl. B 1802 paa Skellet mellem Gaansager og Hønning (3081) og er identisk med Rankær Stage i Arrild S., 3081; s. d. under Rankær.

Rejsby Mosevej. G. B 1802 Skovweg oder Reisbyer Mohrweg. — Vejen fra Rejsby til Rejsby Mose i Hønning, Arrild S. (3081).

Renbæk, Bæk. G. [*ʀe·nbæk*]. B 1802 Reenbeck; TGst Reenbek; Oldekop Renebek; Gst, Trap[4] Renbæk. — Eng. G. Jb 1803 Reenbeck; U 1857 Reenbæk, Reenbeck Eng; TM Reenbeck. — Af Adj. ren.

Ringelsvang. G. [*ʀeŋəl'svɔŋ'*]. U 1777 Ringels Vang; Jb 1803, TM Ringelswang; I 1912 Ringelsvang. — Forleddet er vel Gen. af et af Ring afledet Subst. Ringel, maaske i Betydn. „rund Høj" el. lign.; jfr. Ringel som Navn paa en Stendysse i Knebel S., Mols H.

Roj. G. [*æ ʀɔ̀j*]. U 1777 Roi; B 1802 Royackerland; Jb 1803 Roy; Jb 1803, TM Royagger; I 1912 Roi. — V. Rojager. MB 1683 Raadtzagerre; U 1779 Raaj; TM Royagger. — V. Rojsig. MB 1683 Raatz Sie. — Roj, se Indl.

Rugager. G. Jb 1704 Rauacker. — Af Plantenavnet Rug, sønderjy. [*ʀåə*].

Rørbjærg. G. U 1792 Rør-Bærg; Jb 1803 Roickbierg; U 1857 Rörbjerg, Rörbjerghede; TM Röitbjerg; I 1912 Rörbjerg gaar og agre og Hede. — Formerne Roick-, Röit- i Jb 1803 og TM maa opfattes som Fejl for Rør-. Forleddet se nedenfor under Røreng.

Røreng. G. [*æ 'ʀø·i̯æŋ'*]. Jb 1704 Rureng; B 1802 Röhr; Jb 1803 Röereng, Röhr; U 1857 Rörengen; TM Rorenge; I 1912 Rør. — Forleddet er Plantenavnet Rør; Formen i B 1802 og Jb 1803 viser, at dette ogsaa kan bruges usammensat som Navn paa Engen; paa samme Maade maa Forleddet i Navnene Rørbjærg, Rørhale og Rørvej opfattes som Engnavnet Rør.

Rørhale. G. Jb 1803 Röerhale; TM Rorhale. — Se ovfr. under Røreng. Jfr. ovfr. under Hale.

Rørvej. G. U 1792 Rørvey; U 1857 Rörvejen. — Se ovfr. under Røreng.

Sabbesdam. G. [*savs'dam'*]. Præsteindberetn. 1638 Sabbitz dam; B 1802 Staffens Damm; Schröder, Topographie des Herzogtums Schleswig[2] 1854: Ein ehemaliger Teich ist ein herrschaftliches Grundstück und heißt Zappesdamm; U 1857 Sabbesdam; TM Stubbes Dam. — Forleddet kan være Gen. af Mandsn. (Tiln.) Sappi (1351 faar Valdemar Sappi Vodder

Sogn som Len). Udtaleformen med v maa, ligesom de forvanskede Former i B 1802 og TM, skyldes Forleddets Trykløshed.

Sandbjærgshede. B. Jb 1803 Sandbiergsheede.

Sandeager. V. I 1912 Sandeager. — Af Subst. Sand eller snarere Adj. sandet, vestslesvigsk [*sa·ŋə*].

Sandetmose. B. B 1785 Den Sande Moeße; U 1785 Sande Moese. — Adj. sandet.

Seksagrene. G. [*æ ˈsæjsˌåsəi·, -ˌaqəi·*]. — Af Talordet seks; Navnet maa opfattes som en Ellipse for Seksskaar-Agrene; en Ager paa seks Skaar (ɔ: Favne) var den Del, Byens to største Gaarde (Treottingsgaarde) fik i hver Tægt. Jfr. Feilb. Dansk Bondeliv p. 209.

Sjøv. B. K 1802, Jb 1803 Siau; I 1912 Sjøw. — Sjøv, se Indl.

Skidenbæk, Bæk. G. [*sgj.i·nbæk*]. — Af Adj. skiden. Jfr. Renbæk ovfr.

Skolefenne. V. [*æ ˈsgo·tˌfæn·*].

Skovager. B. K 1802 Skovagger.

Skovbækshede. G. U 1857 Skovbækshede, Skovbæk-Hede. — Skovbæk maa være Navn paa en Bæk i Nærheden af Lindet Skov.

Skovsenge. B. [*æ ˈsgåsəsˌæŋ·*]. K 1802 Skovsenge; Jb 1803 Skauseng, Skovseng; TM, I 1912 Skovsenge.

Skovvej. G. B 1802 Skovweg oder Reisbyer Mohrweg. — Se ovfr. under Rejsby Mosevej.

Skroldagre. V. [*æ sgrɔlɔəi·*]. K 1802, TM, I 1925 Skrolderer. — Efterleddet er sandsynligvis Agre. Forleddet maa sammenstilles med no. skrull „Pukkel, Top" og jy. Skrold „Pukkel"; jfr. Verbet ænyda. skrolde „rage op". I 1921 fra Ugerby S., Vennebjærg H. anfører en Gd., som kaldes Skrold, fordi den ligger højt.

Skrøp. G. TM Skröb oder Lunden. — B og V. Skrøppe [*æ sgrøv·*]. Jb 1779 Neder Skröp, Skröp; K 1802 Skröb, Skrüb; Jb 1803 Skröb; TM Skröp, Skrüb. — V. Skrøpagre. [*æ ˈsgrøv·ˌåsəi·*]. K 1802 Skrübagger; TM Skropager; I 1912 Skrøpager. — V. Skrøpfenner. [*æ ˈsgrøv·ˌfænə*]. — Skrøp, se Indl.

Skrøphøje. G. [*æ ˈsgrØˌfy·*]. U 1777 Skrup-Hye; I 1912 Skröbhoie; Trap[4] Skrowhøje. — To kratbevoksede Høje. Skrøp, se Indl.

Slade. B. [*æ sta·.i.*]. U 1785 Slade; B 1785 Sönden Slade; K 1802 Slar, Heede norden Slar, Heede Sönden Slar oder Österheede; Jb 1803 Slad; TM Slav, Hedenorden Slav. — Slade, se Indl.

Slette. V. [*æ sta'd*]. MB 1683 Woodders Slet; U 1779 Slæt, Øster slett. — Slette, se Indl.

Slottens Toft. V. U 1779 Slottens Tofft.

Smaablokke. V. U 1779 Smaae-Blok.

Smalager. V. U 1779 Vester smalager, Øster smalager.

Smalbæk, Bæk og Eng. G. [*smaˈlbæk*]. Jb 1704 Schmalbeck; I 1912 Smallebeck.

Smalhave. B. Jb 1803 Smalhave.

Smalhoved. B. K 1802 Smallhoi.

Smedeland. G. TM Smiedeland. — Af Smed eller maaske snarere Smedje, udt. [*smj.i·*].

Snabe. B. [*sna·f*]. MB 1683 Snage; B 1785 Snabe; K 1802, Jb 1803, TM Snav; I 1912 Snaw. — B. Snabagre. [*snaˈvåsəi·*]. Jb 1704 Schnack-

acker; L 1777 Snagager; LBU 1778 Snag-Agger, Snabagger; K 1802, Jb 1803 Snavagger; TM Snavager. — Snabe, se Indl.

Snedkerfenne. V. [æ ˈsnɛɹ·gəˌfæn·].

Soris, Eng. G. [sɷˈʀeɖəs, sɷˈʀi'ˑs]. B 1802 Sööriiß; Jb 1803 Soeriis, Söeriis; TM Toriiss; I 1912, I 1925 Soris. — Forleddet er Dyren. So eller snarere Subst. Sø, der i tryksvag Stilling er blevet depalataliseret til So-.

Sorthøj. G. Jb 1704 Schwartheu.

Stand. B. U 1785 Stand; B 1785 Over Stand. — G. B 1802 eine alte Tränckstelle und Viehstand. — V. BU 1802 das Viehstand, der alte Viehstand. — B. Standfenner. [æ ˈsda·ŋˌfænə]. Jb 1803 Standfenne. — Stand „Samlingsplads for Kreaturerne", se Indl. Jfr. ovfr. under Hvilbjærg.

Starkær. B. [sdaɟəɹ]. B 1785 Starkiær; K 1802 Starrkier; Jb 1803 Starkier, Starrkier; TM Starkjaer; I 1912 Stakkjær. — Af Plantenavnet Star „Carex".

Stavedskov. B. [sdavɪˈsgåʊ]. Jb 1704 Osten Stappis schou, Westen Stappis schou; L 1777 Stafuitzskou; U 1785 Stavidskov; Jb 1803 Stavitzskov, Vesterstabitschau; TM, I 1912 Stavedskov; Trap[4] Staved Skov. — B. Stavedskovhjørne. B 1785 Stavidskov Hiörne. — Se under Bebyggelsesnavne.

Stenager. G. Jb 1704 Sten Acker. — B. Stenagre. [æ ˈsɖjæn·ˌåʊəɹ·]. K 1802 Steenagger; Jb 1803 Steensagger; TM Steenager; I 1912 Stenagre.

Stikkelsholm. B. B 1785 Stiggels Holm; U 1785 Stickels-Holm. — Forleddet er antagelig et Plantenavn *Stikkel af uvis Betydn.; jfr. no. stikle, sv. stikkelblomma, stekkelgräs om forsk. tornede Planter.

Stokhøl. B. Jb 1803 Stockhöll. — Af Stok „Gangtræ over Vandløb" og Høl „dybt Sted i Aa". Jfr. Indl.

Storde, Kær og lavtliggende Agerjord. B. [sdo·ɹ]. B 1785 Stoere; LBU 1778, Jb 1803 Stoor; K 1802 Stoor, Sönden Stoor; Jb 1803 Stoor, Süden Stoor, Sönderstoor, Stooragger; TM Stoor, Sonden Stoor; I 1912 Stoor. — B. Stordbusker. B 1785 Storbusker. — Navnet maa tolkes som Plur. af et glda. *storth, f., jfr. oldn. storð, f., „Ungskov", glsv. storthahog og glda. withstorth „(ulovlig) Skovhugst". Se videre under Bebyggelsesnavnet Storde 3116. Formelt kunde Navnet ogsaa være et oprindeligt Storager, men Jordbundsforholdene synes at forbyde denne Tolkning.

Storeeng. B. L 1775 Store-Eng; LBU 1778 Store Eng, den Stor-Eng; K 1802, Jb 1803 Stooreng. — Af Adj. stor.

Store Folde. G. I 1912 Store Folde. — Maaske et Foldager med Svækkelse af -ager til -e; snarere dog Plur. af Ordet Fold, se Indl.

Storemose. B. U 1802 Der sogenannte große Mohr.

Stubeng. B. MB 1683 Stobing-tegt, Stouuen Tegt; Jb 1704 Stupeng. — G og V. [sdOˈvæŋ']. Jb 1803 Stobeng; TM Stubeng, Wester Stubeng; I 1912 Stubeng. — G. Stubengs Bæk. U 1777 Stuv-Engs Bek. — Forleddet er Stub i Betydningen „Træstub".

?**Svanholm.** V. K 1802 Swiinholm; TM, I 1912 Svanholm. — Af Fuglenavnet Svane.

Svinevad. V. [ˈsdo· ˈsvin·vɔ̀ɟ, ˈleɟə ˈsvin·vɔ̀ɟ]. K 1802 Swiinwadt; TM Svinewad; I 1912 Store Svinevad, Lille Svinevad. — B. Svinevadeng. K 1802 Sviinwadteng; Jb 1803 Svienvadteng.

Sækholm, Ager og Eng. G. [*sæg'hɔt'm*]. Jb 1803 Säckholm; I 1912 Sekholm. — Forleddet maa være Subst. Sæk i Betydn. „Sump" el. lign. (jfr. Hængesæk); det findes oftere i Stednavne; fra Ringkøbing opgives Betydningen „græsbevokset Hængedynd" (I 1922).

Sønden Skolelandet. B. [*'søŋən ɜ 'sgo·t̩ta'ŋ*].

Sønderagre. G. [*æ 'søŋ'ə,ʀåʁəɹ·, -,ʀaqəɹ·*]. TM Sönderagger. — B. B 1785 Sönder Ager. — V (Aaved). [*æ 'søŋ'ə,ʀåʁəɹ·, -,ʀaqəɹ·*]. TM Sönder Agre. — V (Vodder). [*æ 'søŋ'ə,ʀåʁəɹ·, -,ʀaqəɹ·*]. MB 1683 Synder Marck; K 1802 Sönderagger; TM Sönder Agre.

Sønderbæk. G. Jb 1704 Süderbeck; U 1777 den sönder Bek. — V. TM Süderback.

Sønderdrift. G. [*æ 'søŋ'ə,dʀæ̊ʁt*]. — Efterleddet er Drift „Vej, ad hvilken Ungkvæget drives ud paa Fællesgræsningen", jfr. Indl.

Sønderenge. B. [*æ 'søŋ'ə,ʀæŋ·*]. K 1802, Jb 1803 Söndereng; TM Sonder Enge. — V (Vodder). U 1779 Synder-Eng; TM Sönder Enge. — V (Aaved) Søndereng. [*æ 'søŋ'ə,ʀæŋ'*].

Sønderfenner. B. [*æ 'søŋ'ə,fænə*].

Søndergrande. G. [*æ 'søŋ'ə 'gʀaŋ·*]. — Grande i Betydn. „Sted, hvor der blev holdt Grande" eller „Grandesten" el. lign.; jfr. grande Feilb. Till.

Sønderhede. B. [*æ 'søŋ'ə,he·*]. BU 1802, K 1802 Sönder Heede; Jb 1803 Süderheide; TM Sonder-Hede, Sonder Hede; I 1912 Synderheden. — G. [*æ 'søŋ'ə,he·*]. B 1802 Süder-Heide; U 1857 Sønderhede; TM Sönder Hede. — V (Aaved). K 1802 Sönderheede; TM Sönder Hede. — V (Vodder). [*æ 'søŋ'ə,he·*]. BU 1802 Sönder Heede; K 1802 Sönderhede; TM Sönder Hede.

Søndermark. B. [*æ 'søŋ'ə,maɹg*]. Jb 1803 Söndermark; I 1912 Søndermark. — G. B 1802 auf dem Süder Felde; Jb 1803 Söndermarck. — V. MB 1683 Synder Marck; BU 1802 auf dem Süder Felde; K 1802, TM Söndermarck.

Sønderstand. G. Feilb. Dansk Bondeliv I p. 208 Sønderstand. — Se ovfr. under Stand og Hvilbjærg.

Søndertoft. B. K 1802 Söndertoft; Jb 1803 Söndertofte; TM Sondertoft. — V. [*æ 'søŋ'ə,tåʁt*].

Tagholm. B. Jb 1803 Tagholm. — Af Subst. Tag brugt som Plantenavn i Betydningen „Tækkerør".

Teglovnagre. B. [*æ 'tæj·tåʁn,åʁəɹ·, -,aqəɹ·*]. K 1802, Jb 1803 Teilovnblock; TM Teglovnsblock; I 1912 Teglovnagre.

Thomas'es Agre. B. [*'taməsəs,åʁəɹ·*]. K 1802, Jb 1803 Tammesesagger; TM Thomasseager. — Personnavnet Thomas (udt. Tammes).

Tinghøje. B. Schröder: Topographie d. Herzogth. Schlesw. u. Holstein 1835 I p. 102: Südwestlich an der Grenze der Feldmark liegen 2 Hügel, Tinghöie genannt. — Da Navnet ikke er overleveret i andre Kilder, er det sandsynligt, at der foreligger en Forveksling med Tingbjærge i Brøns (3087). Rimeligvis har Navnet Tingled ndfr. givet Anledning til Misforstaaelsen.

Tingled. B. U 1785 Tingled; Feilb. Dansk Bondeliv I p. 210 „Ting-Led". — B. Tingledfenne. [*æ 'tɛŋ·læj,fæn·*]. — Led paa Vejen fra Bjærkelev til Herredstinget i Brøns. Jfr. Tinghøje ovfr.

Tornfenne. G. [*æ 'tvɔn·,fæn·*] — Af Planten. Torn „Tjørn".

Tornkær. B. [*tvɔn'kjəɹ*]. B 1785 Tornkiær; I 1912 Tvånkjær (Torne-). — B. [*æ 'tvɔn'kjə,væj*]. — Plantenavnet Torn „Tjørn".

Trekant. B. TM Trekant.

Trindeng. V. K 1802 Trindeng; TM, I 1912 Trineng. — Adj. trind.

Tværskifte. G. Jb 1803 Tverskift, Twerstücker.

Tyges Eng. B. Jb 1803 Tygeseng. — Personn. Tyge.

Tøjreeng. B. B 1785 Tyer-Eng; K 1802, Jb 1803 Tydereng. — Af Verbet tøjre.

Tørvevej. B. [*æ 'tɔɹ,væj*]. U 1785 Reisbye Törvevey. — Jfr. Rejsby Mosevej ovfr.

Ugleskov. V. Jb 1779 Ogelskou Agger; K 1802, TM, I 1912 Ugelskov. — Fuglenavnet Ugle.

Ulholm. B. [*uɫ'hɔlm*]. K 1802, Jb 1803 Ullholm; TM, I 1912 Ulholm. — Dyrenavnet Ulv.

Ulmøllemose. B. [*'u,l'mət,mo's*]. BU 1802 Uldmölle Moose; K 1802 Ullmöllmoose; Jb 1803 Ulmöllmose; TM Ullemøllemose; I 1912 Korsiesmos el. Ulmølmos. — Af Bebyggelsesn. Ulmølle, 3089.

Under Bjærget. V. U 1779 Under Bierre. — Præp. under „neden for".

Under Skoven. B. K 1802, Jb 1803, TM Underskoven. — Præp. under „neden for".

Vadager. V. K 1802 Wadtagger; TM Vadtager; I 1925 Vadager. — Af Subst. Vad.

Vanrad. B. [*'vɔn'ʀaj*]. U 1779 Vanart, Won Rad; B 1785 Vanraad; K 1802 Vandraad; Jb 1803, TM Vanraad. — V. U 1779 Vanraad; TM Vandraad. — Se Naturnavnet Vanrad, 3081.

Vaseager. V. MB 1683 Waas Agere; K 1802 Waasagger; TM Vaasager. — Af Subst. Vase „forhøjet Vej over blød Grund", se Indl.

Vasebro. G. [*æ 'vɑ's,bʀo'*]. — Af Subst. Vase, se Indl.

Vaseeng. V. K 1802, TM Waseng; I 1912 Warseng. — Subst. Vase, se Indl.

Ved Sønderaaen, Eng og Mose. B. [*vɛ ə 'søŋ'ə,ʀå'*]. U 1785 ved Sönder Aae; U 1802 Mohr an der süder Aue genannt.

Vesterblok. G. U 1777 vester Blok.

Vesterdrift. G. [*æ 'væsdə,dʀæst*]. — Se ovfr. under Sønderdrift.

Vesterenge. B. [*æ 'væsdə,ʀæŋ'*]. — G. U 1777 Vester Eng. — V. [*æ 'væsdə,ʀæŋ'*].

Vesterhede. B. [*æ 'væsdə,he'*]. K 1802 Vesterheedeandeel; TM Vester-Hede; I 1912 Vesterhede. — G. [*æ 'væsdə,he'*]. I 1912 Westerhede. — V (Aaved). [*æ 'væsdə,he'*]. K 1802 Westerheede; TM Wester Hede. — V (Vodder). [*æ 'væsdə,he'*]. MB 1683 Wester Heede; BU 1802 Wester Heede, Westerheide; K 1802 Westerhede; TM Vester Hede; Gst Vesterhede.

Vesterkær, Eng. G og V. [*væsdə'kjæ.i'*]. Jb 1704 Westerkier; U 1777, U 1779 Vester Kier; K 1802 Westerkjer; Jb 1803 Vesterkier; TM Wester Kjer, Wester Kjär; I 1912 Westerkjer.

Vestermark. V. [*æ væsdəma.ig*]. U 1779 Vester Mark.

Vestermose. B. [*æ 'væsdə,mo's*]. BU 1802 Vestermoose; K 1802, Jb 1803 Westermoos; TM Wester-Mose.

Vestertoft. G. [*væsdə'tåst*]. Jb 1704 westertofft; U 1777 Vester Toft; Jb 1803, Westertoft, Westertoftfenne; TM Westertoft. — V. [*væsdə'tåst*]. U 1779 Vester Tofft.

Vidiebusk. B. [*vi'b0sg*]. L 1777 Wii Busk Ager; LBU 1778 Vie Busk Agger; K 1802 Wiebuskag:; Wiebuschagger, Wie; TM Wibusager; I 1912 Vibusk. — Af Planten. Vidie.

Vraa Nørremark. B. TM Wraae-Nörremark. — Af Bebyggelsesnavnet Vraa, se under A.

Vraaskifte. B. U 1785 Vraae-Schifter; K 1802 Wraaeskift; Jb 1803 Wraaskift; TM Wraaeskifte. — Bebyggelsesnavnet Vraa, se under A.

Vraaskov. B. [*'vʀɔˌsgåʊ̯*]. MB 1683 Wraaschouf; $^{6}/_{8}$ 1692 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 70) Wraaskou; 1786 (F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 26) Wraa ennemerk og skov; TM Wraaeskov; Trap[4] Vraa Skov. — Bebyggelsesnavnet Vraa, se under A.

Vraa Søndermark. B. TM Wraae-Sondermark. — Bebyggelsesnavnet Vraa, se under A.

Vraavidie. B. B 1785 Wraae-vii; U 1785 Vraae-Viie. — Forleddet er Bebyggelsesnavnet Vraa, se under A. Efterleddet er Plantenavnet Vidie; antagelig samme Lokalitet som Vidiebusk ovfr.

Øksengade. B. MB 1683 Öxen gade. — Forleddet er den gamle, endnu i Vestslesvig brugelige Pluralisform af Dyrenavnet Okse.

Østeragre. G. [*æ ˈǫsdəˌʀåsəˑiˑ, æ ˈǫsdəˌʀɑqəˑiˑ*]. Jb 1803 Østeragger; TM Oster Ager; I 1912 Osterager.

Østerbæk, Bæk og Eng. G. [*ǫsdəˈbækˑ*]. I 1912 Osterbeck.

Østerdrift. G. [*æ ˈǫsdəˌdʀæ̆stˑ*]. — Se ovfr. under Sønderdrift.

Østerhede. B. [*æ ˈǫsdəˌheˑ*]. K 1802 Heede Sönden Slar oder Österheede, Østerheede; BU 1802 Osterheeder; Jb 1803 Österheedeagger; TM Østerhede, Øster-Hede; I 1912 Øster Hede. — G. [*æ ˈǫsdəˌhiˑ*]. B 1802 Oster-Heide; U 1857 Østerhede; TM Oster Hede; I 1912 Osterhede. — V (Aaved). [*æ ˈǫsdəˌheˑ*]. K 1802 Österheede; TM Oester Hede; I 1912 Øster Hede. — V (Vodder). MB 1683, I 1912 Øster Hede; K 1802 Österhede; TM Oester Hede.

Østerkær, Eng. G. [*ǫsdəˈkjæˑiˑ*]. Jb 1704 Osterkier; U 1777 Öster-Kier; Jb 1803 Østerkier; TM Oster Kjer; I 1912 Osterkjer.

Østerlund, Agermark. G. [*ǫsdəˈlugəŋ, ǫsdəˈluˈŋ*]. B 1802 Øster-Lund; Jb 1803, U 1857 Østerlund; TM Oster Lund; I 1912 Østerlund, Osterlunds fenner, Lille Osterlund.

Østermark. G. B 1802 auf dem Oster Felde; Jb 1803 Østerfeld, Østermark, auch Østernörrmarck genannt. — V. [*æ ˈǫsdəˌmaˑig*]. K 1802 Östermark; TM Oestermark.

Østerskov. B. K 1802, Jb 1803 Österskov.

Østertoft. To Gange i B. [*ǫsdəˈtåʊ̯st*]. LBU öster Toft; K 1802, Jb 1803 Östertoft. — V. U 1779 Øster Tofft.

3089. SKÆRBÆK SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Skærbæk, Lb. [*sgæɔ·bək*]. $^{22}/_{7}$ 1293 Skærbæch; RO 1300—20 Skærbæc; $^{26\text{-}31}/_{12}$ 1314 Scarbec; $^{31}/_{3}$ 1317 (Terpager) Skerbæk; $^{c.24}/_{6}$ 1317 (RO) Skærbæch; Variant i Randen i RO ved $^{c.24}/_{6}$ 1317 Skerbek; RO 1330—48 Skærbæk; $^{10}/_{10}$ 1345 (Terpager) Skerbec; $^{6}/_{4}$ 1347 (LB) Schærbek; $^{25}/_{9}$ 1394, $^{7}/_{1}$ 1398 Skierbec; $^{18}/_{5}$ 1400 Scherbeke; 1400 (1553 ÆDA V 335) Skierbeck; $^{8}/_{7}$ 1437 Skerbek; $^{15}/_{11}$ 1448 Skerbech; $^{7}/_{7}$ 1451 (1575) Skerbeke, Skerbæke; $^{18}/_{6}$ 1470 (LB) Scherbeck; 1471 (1584 ÆDA V 733) Skierbeck; $^{12}/_{7}$ 1473 Schierbek; $^{16\text{-}23}/_{8}$ 1475 (Terpager), $^{21}/_{4}$ 1476 (16. Aarh.) Skerbeck; $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Scherebeck; $^{16}/_{5}$ 1485 Scherbeck; $^{26}/_{3}$ 1492 (LB) Scherebeck; $^{2}/_{6}$ 1494, $^{7\,el.14}/_{7}$ 1494 Skerbeck; $^{17}/_{11}$ 1494 (LB) Scherebech; Iver Bisp i Ribe 1501—33 (1553 ÆDA V 385) Skierbeck; $^{30}/_{5}$ 1502 Skerbek; $^{10}/_{4}$ 1508 (LB) Scherebeck; $^{30}/_{5}$ 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 41) Scherrebeck; $^{20}/_{2}$ 1520 (LB) Sherbeck; Jb 1530 Skierbeck; $^{1}/_{4}$ 1532 (LB) Scherebeck; Sk 1541 Scherbeke; Sk 1542 Scherbeck, Skerbeck; Sk 1548 Scherbech; Overskrift 1553 (ÆDA V 334) Skierbeck; $^{25}/_{8}$ 1567 (LB) Scherebech; Reg 1580 Scherrebeke; Jb 1604—05, Jb 1607 Scherrebeck; Præsteindber. 1638 Skerrebeck; Jb 1639—40, Mejer 1649, Danckw 1652 Scherrebeck; M 1662 Schierbech; M 1664 Skierebeck; Jb 1672, Sk 1676 Scherrebeck; MB 1683 Skierbechbys Marck; Jb 1686 Scherbeck; M 1688 Schierbech; Jb 1690, Jb 1704, Mandt 1707, Reg 1709 Scherrebeck; Jb 1723 Scherrebech; Jb 1737 Scherrebeck; DAtl Skiærbek; VSK Scherrebek; Gst 1857—58, Trap[1] Skjærbæk; TGst Scherrebek; Postadr9, Gst Skærbæk. — Adj. skær, oldn. skærr „ren, klar, ublandet".

Barsbøl, Gd. [*ba'sbøl*]. $^{21}/_{4}$ 1476 (16. Aarh.) Barsbøle; $^{7}/_{10}$ 1482 (LB) Barssböl; $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Barssbøll; $^{16}/_{5}$ 1485 (LB) Barssbull; $^{1}/_{4}$ 1532 (LB) Barssbul; Sk 1542 Barsbull, Barsbwll; Sk 1548 Barsbøll; $^{17}/_{11}$ 1578 (LB) Barssbul; Reg 1580 Barßbul; Jb 1604—05 Barsbull; Jb 1607 Barsßbull; Jb 1639—40 Barsßbøell; Mejer 1649 Barsboll; Danckw 1652 Bardsbull; Jb 1672 Barsßbøll; Sk 1676 Barssbull; MB 1683 Bazböll; Jb 1686 Barß Bühl; Jb 1690 Barsböll; PlovReg 1704 Barßbüll; Mandt 1707 Barßbøll; Reg 1709 Barßbüll; Jb 1723 Barsbüll; Jb 1737 Baersbüll; DAtl Barsbøll; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Barsbøl; TGst Barsbüll; Postadr9, Gst Barsbøl. — Af Mandsn. (Tiln.) *Barn.

Barsbøl Forte, Gde. Postadr9 Barsbøl Forte; Trap[4] Barsbøl Fort. — Se ogsaa Barsbøl Forte under Naturnavne.

Blankager, Gde. [*blaŋ'gəɔ*]. Ortschafts-Verz., TGst, Oldekop, Postadr9, Gst Blanker; Trap[4] Blankær. — Se Blankager under Naturnavne.

Blæsbjærg, Hs. [*blæ·sbjæɔə*].

Bredbjærg, Gd. [*brɛ'bjæ.iə*]. Postadr9 Bredbjerg; Gst, Trap[4] Bredbjærg. — Se Bredbjærg under Naturnavne.

Brohovedet, Hs. [*æ 'brɔˌho'ị*]. TGst Scherrebeker Brückenkopf; Oldekop Brückenkopf; I 1922 Brohovedet; Trap[4] Brohoved.

Brønstrup (fsv. Bebyg.). RO 1300—20 Brynstorp; u. D. 1470 Brunstorppe; [27]/9 1484 (LB), [27]/9 1578 (LB) Brønstrup. — Af Subst. Brønd.

Gaardkrog, Gde. [*gɑ'krɔ*]. Sk 1542 Gardekrogh, Kroxgard; Reg 1580 Kroxgard; Jb 1604—05 Kroxgardt; Jb 1639—40 Gaardkrogh; Jb 1672 Gaardkroeg; Jb 1690 Gaardkrog, Gaarkroeg; Jb 1737 Gaarkroeg; DAtl Gaarkrog; VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst Gaardkrog; Oldekop Gaardkrug, Gaardkrog; Postadr9, Gst Gaardkrog. — Gaard har sandsynligvis her den ældre Betydning „Indhegning", se Indl.

Gasse, Vester-, Lb. [*'væsdəˌgasə*]. [2]/6 1494 Westhergassy; [30]/5 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 41) Westergaße; Jb 1530 Vester Gassy; [1]/4 1532 (LB) wester Gasse marck; Sk 1542 Westergasse, Westergassi; Reg 1580, Jb 1604—05 Westergasse; Præsteindber. 1638 Wester Gasse; Jb 1639—40 Westergasße; Danckw 1652 Westergassöe; M 1662 Wester Gaasse; M 1664 Westergaße; Jb 1672 Westergasse; M 1688 Wester Gasse; Jb 1690 Westergasse; Jb 1737 Wester Gaße; DAtl Vestergasse; VSK Vester Gasse; Gst 1857—58 Vr Gasse; Trap[1] Vester-Gasse; TGst Wester-Gasse; Oldekop Westergasse; Postadr9 V.-Gasse; Gst Vr Gasse. — Se Øster-Gasse ndfr.

Gasse, Øster-, Lb. [*gasə*]. RO 1300—20 Gashøgmarc; [26-31]/12 1314 Gasi; (her?) [16]/9 1355 (LB) Gasyader; RO 15. Aarh. Gassy; [3]/11 1438 Gasi; [18]/6 1470 (LB) Gasse; [21]/4 1476 (16. Aarh.) Gasi; [22]/11 1479 Gazi; [7]/10 1482 (LB) Gasse; [27]/9 1484 (LB) Gassy; [16]/5 1485 (LB), [17]/11 1494 (LB) Gasse; [30]/5 1502 Gazi; [10]/4 1508 (LB) Gassy; [30]/5 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 41) Gaße; [1]/4 1532 (LB) øster och wester Gasse marck; udat. 1533 (1553 ÆDA V 335) Gassy; Jb 1537—38 Gassßi; Sk 1542 Ostergasse, Ostergassi; [25]/8 1567 (LB), [17]/11 1578 (LB) Gasse; Reg 1580, Jb 1604—05 Ostergasse; Præstindberetn. 1638 Øster Gasse; Jb 1639—40 Ostergasße; Mejer 1649 Gasöe; Danckw 1652 Ostergassöe, M 1662 Østergasse; M 1664 Østergaße; Jb 1672 Østergasse; M 1688 Øster Gasse, Øster Gasße; Jb 1690 Østergasse; Jb 1737 Oster Gaße; DAtl Østergasse; VSK Øster Gasse; Gst 1857—58 Ør Gasse; Trap[1] Øster-Gasse; TGst Oster-Gasse; Oldekop Oster-Gasse; Postadr9 Ø.-Gasse; Gst Ør Gasse. — Af Mandsn. glda. Gasi, hvoraf maaske Landsbynavnet Gesing er en Afledning, eller Fuglenavnet Gaas, hvis oprindelig lange a er forkortet. Endelsen er -høj, se Indl.

Gassebjærg, fsv. Gd. [27]/9 1484 (LB) Gossebierg. — Den overleverede Form maa antages at være en Fejlskrivning, og Navnets Forled maa være Landsbynavnet Gasse, som allerede 1470 skrives Gasse, se Øster-Gasse

Gassehede, Gde og Hse. ['*gasə 'he*'].

Gassemark, Øster-. Trap[4] Østergassemark.

Gesing, Lb. [*ge'siŋ*]. Udat. 1301—50 (1553 ÆDA V 334) Giesing; [26-31]/12 1314 Gesing; [31]/8 1317 (Terpager) Gæsingh, Gæsyngh; RO [c. 24]/6 1317 Gæsingh; RO 1350—1400, [5]/5 1469 (RO) Gesingh; [7]/10 1482 (LB), [27]/9 1484, [16]/5 1485 (LB) Giessing; [7]/8 1486 Geessingh; [26]/8 1492 Giessing; [2]/6 1494 Geesing; [13]/2 1509 (1736—43), [2]/5 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 40) Gieszing; [1]/4 1532 (LB) Giessing; Jb 1537—38 Gessing;

Sk 1541, Sk 1542 Gesinge; Sk 1542 Gesynnge; udat. (1553 ÆDA V 334), 25/8 1567 (LB) Giesing; 17/11 1578 (LB) Giessing; Reg 1580 Gesyng, Gesing; Jb 1604—05 Gesing; Jb 1639—40 Giesßingh; Mejer 1649, Danckw 1652 Giesing; M 1662 Giessing; M 1664 Giesingbye; Jb 1672, Sk 1676, Jb 1686, M 1688 Giesing; Jb 1690 Gießing; PlovReg 1704 Gießing; Jb 1704, Mandt 1707, Reg 1709 Giesing; Jb 1723 Gießing; Jb 1737 Giesing; DAtl Giessing; VSK Giesing; Gst 1857—58, Trap[1] Gesing; TGst Giesing; Postadr9 Ø.- og V.-Gesing; Gst Gesing. — Afledt med Endelsen -ing (hvorom se Indl.) af den Personnavnestamme, som findes i Mandsn. Gasi, jfr. Gasse, Øster-, Vester-.

Gesing, Øster-, Gde. P. Rhode, Haderslev Amt 1775 Øster Giesing; DAtl Østergiessing. I 1931 Øster-Gesing. — Samme Lokalitet som Padborg ndfr.

Gesing Forte, Hs. I 1931 Gesing Forte.

Gesing Mark, Gd. [ˈge·sɪŋ ˈmaɹg]. Postadr9 Gesing Mark; Trap[4] Gesingmark.

Hekkenfelt, Gd. [*hægənfæl̥d*]. — Hekkenfelt, folkeligt Navn paa Vulkanen Hekla paa Island, der tænktes som et nordisk Bloksbjærg, hvor Heksene samledes, her sikkert i Betydn. „Helvede". Jfr. Gaardene Helvede og Himmerig ndfr.

Helvede, Gd. [*hæl̥ət, hæl̥ə*]. — Helvede og Himmerig findes hyppigt som Navne paa Huse og Gaarde, jfr. Himmerig ndfr.

Himmerig, Gd. [*hɛmɜɹ·*]. — Jfr. Helvede ovfr.

Hjemsted, Lb. [*jæm·sdə*]. 21/4 1476 (16. Aarh.) Heemested; 22/11 1479 Hiemstedh; Sk 1524 Hyemstedt; Sk 1542 Heymstede, Heimestede; Reg 1580 Heymstede; Jb 1604—05 Heimstede; Jb 1639—40 Hiembstedt; Mejer 1649 Hiempstede; Danckw 1652 Hiembstede; M 1662, M 1664 Hiembsted; Jb 1672, M 1688 Hiemsted; Jb 1690, Jb 1737 Hiemstedt; DAtl, VSK Hiemsted; Gst 1857—58, Trap[1] Hjemsted; TGst Hiemstedt; Oldekop Hjemstedt; Postadr9, Gst Hjemsted. — Antagelig af et Mandsn. Hemæ(r), der findes som Forled i baade danske og svenske Stednavne, og som svarer til de oldn. sagnhistoriske Navne Heimir og Heimarr.

Hundegade, Gde. [*huŋəgaɹ*]. DAtl Hundevad; B 1795, VSK Hundegad; Gst 1857—58 Hundegade; Trap[1] Hundegade-Kro; TGst Hundegad; Oldekop Hundegade; Postadr9 Hundegad; Gst Hundegade. — Dyrenavnet Hund.

Kagebøl, Gd. [*ka·bət̥, ka·vət̥*]. Jb 1604—05 Kagbull; Jb 1639—40 Kagbüell; Jb 1672 Kagböll; Jb 1690 Kagböll; Jb 1737 Kagbüll; DAtl Kagbøll; VSK Kagbøll; Trap[1] Kagebøl; TGst, Oldekop Kagebüll; Postadr9, Gst Kagebøl. — Af Mandsn. glda. Kaki.

Karkesbol, Gd i Gesing. RO 1291 Karkes bool; ca. 24/6 1317 Karkys bool. — Forleddet maa være et Mandsn. *Karki, jfr. Gaardnavnet Karkov i Seem S., 2707.

Kæltringkro, Kro i Skærbæk. Sønderjy. Maanedsskr. II p. 48 Kæltringkroen. — Af Kæltring „Tater, Natmand".

Kæpslund, Lille-, Gd. [ˈlel̥ə ḳjɛbsˈluˈŋ]. Trap[4] L.-Kepslund. — Se Store Kæpslund ndfr.

Kæpslund, Store-, Gd. [*ḳjɛbsˈluˈŋ, ḳjæbsˈluˈŋ*]. 7/10 1482 (LB) Kiæpslund; 10/4 1508 (LB) Kiepsslundt, Kiæpsslund; 7/7 1533 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 45) Kiepslund; Sk 1541 Kepslunt; Sk 1542

Kepslwnt, Kepslunt; $^{17}/_{11}$ 1578 (LB) Kieplundtsmarck; Reg 1580 Kepslunt; Jb 1604—05 Kepslundt; Jb 1639—40 Kiepsßlundt; Mejer 1649 Kirpslundt; Danckw 1652 Kierpslundt; Jb 1672, Jb 1690, B 1795, Jb 1737 Kiepslund; DAtl Kiæplundsgaard; Gst 1857—58, Trap[1] Kjepslund; TGst Kjebslund; TM Nörre Kjepslundgaard; Postadr9 Kepslund; I 1922 Kjepslund; Gst Kepslund; Trap[4] St. Kepslund. — Antagelig af *Kæpstoklund, idet man mulig har skaaret Kæpstokke i Lunden.

Lillegaard. MB 1683 Lildgaard Hauge.

Melby, Lb. [*mæ·lby*]. DAtl Mehlbye; VSK Meelbye; Gst 1857—58, Trap[1] Medelby; TGst, Oldekop Meelby; Postadr9, Gst Medelby. — Glda. mæthal „imellem", idet Byen ligger mellem Skærbæk og Gesing.

Misthusum. Lb ødelagt ved Stormfloden 1634 ifølge Præsteindberetn. 1638. [*hu·ssm, hussmˈhu·s, ˈmesdˌhu·ssm*]. $^{25}/_{9}$ 1394 Mysthusum; $^{7}/_{1}$ 1398 Misthusum, Mysthusum; 1471 (1584 ÆDA V 733) Misthuszom; $^{7}/_{10}$ 1482 (LB) Hussum; Iver, Bisp i Ribe 1501—33 (1553 ÆDA V 385) Mysthusom; Jb 1530 Mysthwßom; Sk 1541 Husum; Sk 1542 Husom, Husum; 1533 (1553 ÆDA V 335) Mysthwsom; Sk 1543 Mysthuse; Overskrift 1553 (ÆDA V 325, 335) Mysthwsom, Mysthwsem, Hwsom; $^{25}/_{8}$ 1567 (LB), $^{17}/_{11}$ 1578 (LB) Hussum; Reg 1580, Jb 1604—05 Husum; Præsteindber. 1638 Misthusum; Jb 1639—40 Husßum; Mejer 1649, Danckw 1652 Misthusum; M 1662, M 1664 Husum; Jb 1672 Husumb; MB 1683 Meßt Huusum; M 1688 Mithusum; Jb 1690 Hußumb; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 146) Mist Husene; Jb 1737 Husum; DAtl Misthusum; VSK Mist Husum; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Oldekop, Gst Misthusum. — Mist- er opstaaet af Mistaa, et andet Navn paa Brede Aa, se under Tønder-, Højer- og Lø Herreder. Husum er Dat. Plur. af Hus.

Mosebøl, Lb. [*mo·sbøl*]. $^{16}/_{5}$ 1485 (LB) Mossebøl; $^{1}/_{4}$ 1532 (LB) Mossbul; Sk 1542 Mosbull, Mosbold, Mosbwl; Sk 1548 Moesbøll; Reg 1580 Moßbull; Jb 1607 Mohsbull; Danckw 1652 Mossbull; M 1662 Moesbüll; M 1664 Morßböll; Sk 1676 Moesbull; Jb 1686 Moeßbühl; M 1688 Moeseböll; PlovReg 1704, Jb 1704 Moeßbüll; Mandt 1707 Moeßbøll; Reg 1709 Moesbüll; Jb 1723 Moesbüll, Moeßbøll; DAtl Mosbøll; VSK Mosbøl; Gst 1857—58, Trap[1] Mosebøl; TGst, Oldekop Mosbüll; Postadr9, Gst Mosebøl. — Af Subst. Mose. Stednavne paa -bøl har ellers oftest Personnavne som Forled, men da Mosebøl ligger lige ved en stor Mose, har Stedet sandsynligvis Navn efter denne.

Mosebølgaard. Beschreibung (efter 1711; F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 23) Mosboll hoff.

Mosehus. [*æˈmo·shus*]. Gst Mosehus; Trap[4] Skærbæk Mosehus, Mosehus.

Nyvang, Gde. [*æˈnyˀˌvoŋˀ*]. Oldekop Nywang; Postadr9, Gst Nyvang. — Se Nyvang under Naturnavne.

Nørregaard, Øster-Gasse. [*æˈnɔ̈·iˀˌgɑˀə*].

Nørrehede, Gde og Hse. Trap[4] N.-Hede.

Padborg, Gde. [*pabɑ̊·iə*]. Trap[4] Padborg. — Samme Lokalitet som Gesing, Øster- ovfr. Af Padde „Frø"; samme Navn som Stationsbyen Padborg, Bov S., Vis H.

Skærbæk, Nørre-, Gde. [ˈnɔ̈·iˀ ˈsgæ·iˀbəg]. $^{17}/_{11}$ 1578 (LB) Nørscherrebeck; P. Rhode Haderslev Amt 1775 Nørskiærbæk; DAtl Nordskiærbek;

Gst 1857—58 Nre Skjærbæk; TGst Norder-Scherrebek; Postadr9 N.-Skærbæk; Gst Nre Skærbæk.

Skærbækgaard, Gd, Hse. [*sgæɹ·bəg'gå'ə*]. 22/11 1479 Skierbekgardh; VSK Schierrebek Gd.; B 1781 Scherrebeckgaarder Toffte-Land; B 1795 Scherrebeckgaards Tofte; TM Skärbäkgaards Toft; TGst, Oldekop Scherrebekgaard; Postadr9, Gst Skærbækgaard; Trap[4] Skærbækgd.

Snabe, Gde og Hse. [*sna·f*]. TGst Snav; Oldekop, Postadr9 Snave; Gst Snabe; Trap[4] Snav. — Snabe, se Indl.

Størup, fsv. Gd. [*sdø'əɹb*]. TGst Störup; Oldekop Sterup. — Se Størup under Naturnavne.

Ullemølle ['*uɹ·ˌmøt·*, '*uɹ·nˌmøt·*, '*ut·ˌmøt·*]. 1/4 1532 (LB) Wllmhøl; Sk 1541 Vll moll, Vll Molle; 25/8 1567 (LB) Wlle Mhøl; Jb 1607 Uhlemohle, Uhlemühl; Mejer 1649 Ullmöhl; Jb 1686 Uhlmöhl; Jb 1704 Uhlmühl; Mandt 1707 Ulmühle; Reg 1709 Uhlmühl; Jb 1723 Uhlmühl; B 1795 Ullmühle; K 1802 Ullmühle; Jb 1803 Ulmühle; VSK Uhl Mølle Gde; Gst 1857—58 Ulmølle; Trap[1] Ulmølle Kro; TGst Ullemühle; Oldekop Uhlmühle; Postadr9, Gst Ullemølle. — Forled Dyrenavnet Ulv, eller Navnet er en elliptisk Dannelse for Ulvebækmølle, se Ulvebæk under Brøns Aa, Hviding H. De to førstanførte Udtaleformer skyldes Omtydning til jy. uder „ydre" og uden.

Ullerup [*uɭəɹ·b*]. 22/7 1293 Uldrop; 21/4 1476 (16. Aarh.) Vlderup; 20/5 1488 (1736—43) Ulderup; 22/6 1489 (Orig?) Uldrup, Ullerup; 19/9 1491 Vldrop; 26/3 1492 (LB) Wllerup; 11/5 1493 (Kopibog) Vilderup; 2/6 1494 Wldrop; 30/5 1502 Wldervppe; 24/7 1503 Wldervp; 14/8 1503 Vldrop; 20/2 1520 (LB) Wlderup; Sk 1541 Vllerup; Sk 1542 Vlderupp, Wldorp; Reg 1580, Jb 1604—05 Vldorp; Præsteindber. 1638 Ulderup; Jb 1639—40 Wllderrup; Mejer 1649, Danckw 1652 Ullerup; M 1662 Ullerup; M 1664 Wllerup; Jb 1672 Ulderup; M 1688 Ullerup; Jb 1690 Ulderup; Jb 1737 Ullderup; DAtl Ulderup; VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Ullerup. — Forled Mandsn. glda. *Ulli.

Ullerupgaard. 17/11 1494 (LB) Wllerupgaard; DAtl Ulderupgaard. — Se Ullerup ovfr.

Ulleruplund, Gd. [*uɭəɹb'lu'ŋ, æ 'lu'ŋ*]. 1293 (1553 ÆDA V 335) Wllerop lundhe; 12/10 1489 (18. Aarh.) Uldruplund; 10/4 1508 (LB) Wlderuplund; 24?/1 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 38) Ulleruplund; Jb 1530 Wlleroplundt; Overskrift 1553 (ÆDA V 335) Vllerop lundhe; DAtl Ulderuplund; VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Ulleruplund. — Se Ullerup ovfr.

Østerhede, Gde og Hse. Trap[4] Ø.-Hede.

B. NATURNAVNE.

Ejerlavene (Kortdistrikterne): Skærbæk (S), Vester-Gasse (VG), Øster-Gasse (ØG).

Aabodstykke. S. [*æ 'ɔbOˌsdo̤'g, æ 'ɔ'bəˌsdo̤'g*]. B 1795 Aaboedstück; TM Abodstyk; I 1912 Aabedstykke; I 1922 Abodstykke. — Glda. aabod „Tilgift, Tillæg til, Udfyldning eller Erstatning". Paa Jy. er Ordet brugt om Engstykker, som kunde tillægges dem, der blev forfordelte ved Udskiftningen.

Aaminde. S. J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 146) Misthusum Aamynde; VSK Aae Munde. — Bredeaaens Udløb.

Andetager. S. LU 1778 anderager. — Andet „forager, forpløjning" (Feilb.).

Armhusfenne. To Gange i S. [*æ ˈa.i·mhusˌfæn·*] — Af Armhus „Fattighus".

Barsbøl Bjærg. S. [*basbətˈbjæ.i'ə, æ bjæ.i'ə*]. LU 1778 Baas Bylebierg, Baas Bbierg; B 1795, K 1795 Barsbüllbierg; TM, I 1912 Barsbølbjerg; I 1922 Bjerg. — Barsbøl, se under Bebyggelsesnavne.

Barsbøldrav. S. Jb 1704 barßbüll draff. — Barsbøl, se under Bebyggelsesnavne.

Barsbøl Forte. S. [*basbətˈfo·id*]. U 1780 Barsböll Fohrte; B 1795 Barsbüllfoorte; K 1795 Foort-Land; TM, I 1912 Forte. — Barsbøl, se under Bebyggelsesnavne.

Barsbøl Fælled. S. U 1780 Barsböll Fælledt. — Barsbøl, se under Bebyggelsesnavne.

Bastoft. ØG. [*basˈtɔ̈st*]. U 1783 Bagstofft, Bags-Toft; B 1795 Bagstoft; K 1795 Bags-Toft; TM Barstoft, Bags-Tofte; I 1912 Bastoft; I 1922 Barstofte. — Muligvis af Mandsn. Bagge eller samme Mandsn. som i Landsbynavnet Barsbøl, se under Bebyggelsesnavne.

Bedskær. VG og ØG. [*besgəˈæŋ·*] U 1776—82 Besckier-Eng; U 1777—78 Besker-Eng, Bedse-Kier Eng; B 1795 Beeskier-Eng; K 1795 Bedsker-Enge; U 1854 Bedskereng; TM Bedsker Enge; I 1912 Beskerenge; I 1922 Bedskær Enge. — Af ænyda. Bed „Græsgang", oldn. beit, beiti, no. Dial. beite, jfr. sv. betesmark og Marknavnet Bedesmark, Kolby S. Samsø (DS I p. 34).

Bennetshjørne. S. [*bænəsˈjö·i·n*]. L 1747 Bennets-Hiörne; K 1795 Bennetshiörn; B 1795 Bennedshiörne; TM Bennedshjörn, Bennedshörn; I 1912 Bendeshjørn; I 1922 Bennedshjørn. — Af det sønderjy. Mandsn. Bennet.

Bjærget. S. [*ˈO'b å ə ˈbjæ.i'ə*]. Gst Hjemstedbjærg. Hertil eller til Barsbølbjærg: BU 1784 Nörr End af Bierre; TM Bjerg; I 1912 Bjerget. — S. Bjærgagre. [*æ ˈbjæ.i·ˌåsə.i·*]. MB 1683 Bier Agre, Bierre Agre, Biere Ager Aas; LU 1778, B 1795 Biergagger; TM Bjerager; I 1922 Bjergagre. — ØG. Bjærgagre. TM, I 1922 Bjergagre. — S. Bjærgvej. [*æ ˈbjæ.i·ˌvæj*]. TM Bjergweg in Bjergager.

Bjørnkær. ØG. [*bjön·kɟə.i*]. U 1783 Biörnkier; B 1795 Wester Biörnkier oder Draßiig, Oster Biörnkier, Biörnkier; K 1795 Biörnkier; U 1814 Biörnkier, Biörnkiermoose; TM Bjönkjer, Bjønkjär; I 1912 Bjornkjær; I 1922 Bjørnkjær. — ØG. Bjørnkær Bæk. [*ˈbjön·kɟəˌbæk*]. TM Bjønkjär Bek, Björnkjer Bek; TGst Bjönkjerbek; Gst Bjørnkær Bæk; Trap[4] Bjørnkærbæk. — Af Dyrenavnet Bjørn.

Blankager. VG og ØG. [*blɑŋ'gə.i, ˈblɑŋ'gə.iˌåsə.i·*]. MB 1683 Blanck Agre; U 1777—78 Blanckagger; U 1776—82 Blanck-Agger; B 1795, K 1795 Blanckagger; TM Blankager; I 1912 Blanke; I 1922 Blankeragre. — Af Adj. blank, „hvid, skinnende".

Blok. Gesing i S. 1/4 1532 (LB), 25/8 1567 Blocke; L 1783 et skifte Block; BU 1784 et Skifte Block; B 1795 Blöcke. — Barsbøl i S. [*æ blɔk*]. — ØG. K 1795 Blocke; B 1795 Blöcke; TM Blok; I 1922 Blokkene.

— VG. Blokager. MB 1683 Block Agre; K 1795 Block. — Blok, se Indl.

Blødfenne. S. [*æ ˈblø·əˌfæn·*]. B 1795 Blödfenne.

?**Bogagre.** S. MB 1683 Bog Agre, Brog Agre.

Boleng. S. [*æ ˈbOlˌæŋˀ*]. LU 1778 Bolleng; B 1795 Boll-Eng; TM, I 1912, I 1922 Boleng. — Jy. Bolle-eng „engen, hvis udbytte tilhørte den, som holdt bytyren" (Feilb.).

Bolfenne. VG. I 1912 Bolfen. — Af jy. Bolle „Tyr".

Bomeng. S. L 1774, BU 1784 Bom-Eng; B 1795 Bom-Eng oder Terre. — Af Subst. Bom „Led".

Brader, Marsk. Misthusum i S. L 1747 Braderne; B 1795, K 1795 Bradder.

Bredbjærg. VG. [*bʁɛ·bjæɹə*]. MB 1683 Bredbierg Aaß; B 1795 Breedebierg; K 1795 Breedebierg, Breedebiergblock.

Bredeslag. S. [*bʁɛ·slə*]. MB 1683 Bredslaug, Bredslag; LU 1778, B 1795 Breedeschlag; TM Bredeslage, Bredslage; I 1912 Breslen; I 1922 Bredeslage. — Adj. bred og jy. Slag „Stykke, Strækning".

Bredstykke? VG. [*æ ˈbʁɛˑˌsdˀg*].

Brændtoft. ØG. [*bʁanˌtåst*]. B 1795 Brendtoft; K 1795 Breentoft; TM Brändtoft; I 1912 Brandtoft; I 1922 Brandtofte. — Enten Particip. af Verb. brænde eller Subst. glda. *brænna „Svedjeland", jfr. Brændbjærg i Spandet S., 3083 og Brændtoft i Hviding S., 3085.

Brødager. S. [*bʁø·ɹ*]. MB 1683 Bröed Ager; LU 1778 Bröödeager; B 1781 Bröde-Agger; B 1795 Brödagger, Bröd; TM Brödager, Brødeager; I 1912 Brodager; I 1922 Brødagere. — S. Brødagervej [*æ ˈbʁø·ɹˌvæjˀ*]. — Brød, se Indl.

Brønsig. S. [*bʁənˈsiˀq*]. LU 1778 Brunside; B 1795 Brunnsiide; TM Brönsig; I 1912 Brønssig; I 1922 Brønsig. — Af Adj. brun og Subst. Side.

Byagre. ØG. [*byˑəɹ*]. U 1783 Byagger; B 1795, K 1795 Byeagger; TM Byagre; I 1912 Byre. — ØG. Byagervej. U 1783 sönden Byagger Vey.

Byeng. VG. [*æ ˈnɔ̈ɹˑbyˌæŋˀ, æ ˈsøŋˀəbyˌæŋˀ*]. B 1795 Bye-Eng, Süder Bye-Eng, Norder Bye-Eng; K 1795 Byeeng, Sönd: Byeeng, Nörr Byeeng; TM Byeng; I 1912 Nör-, Sönderbyeng.

Bækager. S. MB 1683 Bech Ager Aaß; B 1781 Bekagger; B 1795 Beckagger; TM Beckager; I 1912 Bækager, Bækagre.

Bækfenne. S. [*æ ˈbæˑgˌfænˑ*]. I 1922 Bækfenne.

Bækkerfenne. S. [*æ ˈbægəˌfænˑ*]. TM Bockerfenne. — Af sønderjy. Bækker [*bægə*] „Bager". Stedet har Navn efter en tidligere Ejer, som var Bager.

Bøgevang. S. [*ˈbøˑqəˌvaŋˀ*]. LU 1778 Boegsvang; B 1795, K 1795 Bogvang; TM, I 1912, I 1922 Bøgevang. — Af Trænavnet Bøg. Maaske samme Sted som Bogagre ovfr.

Damfenne. S. [*æ ˈdamˑˌfænˑ*]. B 1795 Fenne bey der Damm; TM Damfenne; I 1912 Damfen; I 1922 Damfenne. — Dam, se Indl.

Demat. Barsbøl i S. [*æ dæˑmətˀ*]. K 1795 Demat; B 1795 Demath; TM Demat. — Misthusum i S. [*æ dæˑmətˀ*]. TM, I 1922 Demat. — Demat, se Indl.

Digeager. ØG. U 1777—78 Dig Agger.

Digeskifte. S. [*æ ˈdiˑqˌsgɛ̈stˀ*]. L 1747 Öster-Dig-Skiffte; K 1795 Diigskift; B 1795 Diigschift; TM Diigskifte.

Digevej. S. TM Diigweg.

Doghede. ØG. K 1795 Dogheede; B 1795 Doggheede; U 1814 Dogheede, Sönderdogheede, Nörrdogheede; TM, I 1912 Doghede; I 1922 Doghede (Daahede) [Daag'hi'j] — Sandsynligvis af Subst. Dugg, som i Dialekten udtales med å-Lyd.

Dresig. S. og ØG. [*dʀɜ'si'x*]. U 1777—78 Drasiig, Dras-Siig; U 1783 Drasiig; B 1795 Wester Biörnkier oder Draßiig; K 1795 Draassieg, Drassieg; U 1814 Drassiig Enge; U 1854 Draasig, pl. Draasiger; TM Drasig, Drosiig, Drösiig, Draassieg; I 1912 Drosig, Dresig; I 1922 Dresig. — Af jy. drav i Bet. „sump, mose" (Feilb.); se Indl. Da Navnets sidste Led har Hovedaccenten, er v faldet bort og a svækket til en ə-Lyd.

Drift. VG. B 1795 Der Trift, K 1795 Drift. — Drift, se Indl.

Dunsmose. VG. U 1859 Duns Mose. — Familienavnet Dun, jfr. Dunsmose, Brøns S., 3087.

Dybeng. ØG. [*dy'væŋ'*]. U 1783 Dyb-Enge; B 1795 Dyb-Eng; K 1795, U 1814 Dybeng; TM Dyb-Eng; I 1912, I 1922 Dybeng.

Eller. ØG. [*æłə.i*]. U 1783 Aller; B 1795, K 1795, TM Eller; I 1912 Eller, Elleager; I 1922 Eller. — ØG. Eller Bæk [*æłəbæk*]. TM, TGst Ellerbach; Oldekop Elbek; Gst Elbæk; Trap[4] Ellerbæk. — Af Trænavnet El.

Enebærkrat. VG. Jb 1704 das wachholder Krad.

Enemærke. VG. B 1795 Enemärcks Land; K 1795 Enemercks Lændereien; TM Enemörsk; I 1922 Enemarsk [Jenmæsg]. — Formerne i I 1922 er dannet efter den fejlagtige Form i TM, der beror paa en Omtydning til Mærsk. Enemærke, se Indl.

Engvej. S. TM Engweg.

Faareager. S. TM Faarager; I 1912 Faaragre.

Faarefenne. VG. I 1912 Fårfen.

Firkant. S. K 1795 Firkant Fenn; TM Fiirkant.

Fiskerhøj. S. [*fesgə'høj*]. LU 1778 Fiskerhoy; B 1795 Fischerhoy; TM Fiskehoi; I 1912 Fiskerhøj; I 1922 Fiskehøj.

Fjællebroen. ØG. U 1777—78 Vesten Fiel-Broe; B 1795 Vesten-, Osten Fiellbroen; K 1795 Vest: Fielbroen, Östen Fielbroen; U 1854 Fjelbroen. — Fjællebro „Plankebro over et Vandløb".

?Flodagre. S. MB 1683 Flad Agre, Flod Agre. — Af Adj. flad eller Subst. Flod (se Indl.).

Flæskeng. S. $^{4}/_{7}$ 1530 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 44) Flesk eng; $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52) Flesch eng; L 1747 Flesck Eng. — Se Flæskland, Brøns S., 3087.

Foldager. S. [*æ fo·lə, æ fo·l*]. L 1747, K 1795 Folde, Folden; LU 1778 Foldager; B 1795 Foldagger, Foeldagger, Foelde; TM, I 1912 Folde; I 1922 Folden. — Fold, se Indl.

Forbedelsesfenne. S. [*æ fo'bæj'əts*]. TM Forbedelsesfenne; I 1912 Forbedelse; I 1922 Forbedelsesfenner. — Af Forbedelse „Kaadnersted".

Forte, Græsjord. VG. U 1776—82 Foorten. — S. K 1795 Foort; TM Forte. — VG. Forteeng. B 1795 Foort-Eng. — S. Fortefenner. [*æ 'fo·id‚fænə*]. B 1795 Øster-, Wester Foortfenne, Foortkoppeln; TM Fort-Fenne, Foortfenne; I 1912, I 1922 Fortfen. — Forte, se Indl.

Frands Røgel. VG. U 1776—82 Frands-Rögel. — Af Mandsn. Frands.

Frederikskog. S. [*fʀɛ.i·gs'kåə*]. TM Frederichskoug; I 1922 Frederikskog. — Opkaldelse efter Frederikskog, Højer Lands., 3014; jfr. Gudskog.

Frifeltfenne. S. [*æ ˈfʁiˀfælˌdˌfænˑ*]. I 1912 Frifeltfen. — Efter Frifelt, Vodder S. 3088.

Fruens Fenne. Misthusum i S. [*æ ˈfʁuˑsˌfænˑ*]. L 1747 Fruer Fenne; K 1795 Fruuesfenn; TM Fruefenne; I 1912 Frusfen; I 1922 Fruefenne. — Ifl. I 1922 tilhørte Fennen i sin Tid Fruen paa Astrupgaard.

Fæstisagre. VG. MB 1683 Fæstigs Agre. — Af Fæ „Kvæg" og Sti, ældre Stig.

Gaardkrogtoft. VG. B 1795 Gaarkroegtoft.

Gab. ØG. [*æ gɑfˀ*]. — Engstykke ved Siden af Skidenrøv, jfr. Skidenhul. — Gab, se Indl.

Gade. Barsbøl i S. [*æ gɑˑə*]. TM, I 1922 Gade. — Misthusum i S. Gade. [*æ gɑˑɹ*]. L 1747 Gaden; B 1795 Neder-, Over-Gade; K 1795 Gade, Mittgade, Nørrgade, Søndergade; B 1795 Sönder-, Nörre-, Midt Gade; I 1912 Gade. — Misthusum i S. Lillegade. L 1747 Lild Gade; K 1795 Liden-Gade. — Gesing i S. Langgade. B 1795 Langgade. — VG. Gade. [*æ gɑˑɹˑ, æ ˈjɶsdəˌgɑˑɹˑ, æ ˈvæsdəˌgɑˑɹˑ*]. U 1776—82 Gade. — Ullerup i VG. Gade. [*æ gɑˑɹ*]. B 1795 Gadagger, Gadfenne, Øster-Gad; K 1795 Gadfenn, Östergade, Gade; TM Gade-Tenne; I 1912 Gadefen; I 1922 Gadefenne. — ØG. Gade. [*æ gɑˑɹ*]. U 1777—78 Gade, Øster-Gaden; U 1783 Gaden; B 1795 Gad; K 1795 Gade; U 1854 Gaden; TM Gade; I 1912 Gaderne. — S. Gadefenne. B 1795 Gadfenne. — ØG. Gadevej. TM Gadeweg. — Gade, se Indl.

Gammelfenne. S. BU 1784 de gamle Fenner; TM, I 1922 Gammelfenne.

Gammelgaard. ØG. TM Gammelgaard.

Gammeljord. VG. [*gaməˀtjəɹ*]. MB 1683 Gammel Iords Agre; U 1776—82 Gammel Jord; B 1795, K 1795, TM, I 1922 Gammeljord.

Gammelland. VG. MB 1683, B 1795 Gammelland.

Gammelværre. Misthusum i S. [*gaməˀlvɛɹˈə*]. L 1747 Gammel Hverf; B 1795 Gammelvärre; K 1795 Gammelværre; TM Gammelvorre; I 1912 Gammelhverre; I 1922 Gammelvorre (Gammelværft).

Gassehøje. VG. [*gasəˈhyˑ*]. VSK Gasse Høy; Gst 1857—58 Gasse Høje; Trap[1] Gassehøiene; TGst Gassehoi; Oldekop Gassehöi; Gst, Trap[4] Gassehøje.

Gennemstrækker. S. B 1801 Giennemstrækker. — Maaske et nomen agentis brugt om et langt Stykke Eng eller Agerjord, der strækker sig tværs igennem en Bys Marker.

Glarager. S. MB 1683 Glar Ager Aaß, Wester glar Ager; B 1781 Glader; B 1795 Glahr; TM Gladager; I 1912 Glār. — Af Adj. jy. glar, „glat, blank", Subst. jy. Glar „Glathed", eller ænyda. Glar „Glas". Jfr. Blankager ovfr.

Grydager. S. MB 1683 Gryd Ager. — Af Gryd, oldn. grjót „Sten, Grus" eller Gryde i Bet. „Fordybning i Jordoverfladen", jfr. Farup Gryd 2708.

Grydsvang. S. [*gʁysvɔŋ*]. LVU 1778 Nörgrydsvang, Grydsvang; B 1795 Grydswang; K 1795 Grüds-Vang; I 1922 Grysvang. — Se Grydsvang i Vodder S., 3088.

Græsgaard. VG. [*æ gʁæjˑsgɑ*]. K 1795 Græsgaard; B 1795 Gräßgaard; TM Graesgaard; I 1912 Græsgård; I 1922 Græsgaard. — Se Græsgaard 3082.

Græsseskifte. $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Gresseschyfft, Gresseschyffte. — Af Verb. græsse.

Gudskog. S. [*guskåʊ*]. TM Gödskoug, Güdskoug; I 1912 Guds-Kog; I 1922 Godskoug. — Opkaldelse efter Gudskog, Viding og Kær H. Jfr. Frederikskog ovfr.

Guldgaard. ØG. [*gul̥·gɷɹ*]. B 1795 Guldgaard Eng, Guldgaard; K 1795, U 1854, TM, I 1912 Guldgaard; I 1922 Guldgaard (Gulgaard). — Iflg. I 1922 Fenne med mange Ranunkler. Om Forleddet se Guldager, 3118.

Gunderskrog. ØG. [*gʊŋəsˈkʀoˈx*]. U 1777—78 Gunders-Krog; B 1795, K 1795 Gunderskroeg; TM Gunderskrog; I 1922 Gunderskrog. — Af Mandsn. Gunder, glda. Gunnar.

Hale. ØG. [*æ ha·t*]. K 1795 Hale, Halve; B 1795, TM, I 1922 Halen. — S. Haleeng. [*ha·təŋ*]. I 1912 Hāleng. — Hale, se Indl.

Halvskifte. S. [*hat·sɡiʊt*]. L 1774, BU 1784 Halskift-Fennen; L 1783 Halvskift, en halv skift Eng; B 1795 Halvschift; TM Halwskifte; I 1912 Halvskifte; I 1922 Halvskifte.

Harskægs Gods. S. $^{30}/_{5}$ 1513 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 41) det godtz paa Gießing marck, som Hans Harscheg er til paa rørende; Paaskrift paa $^{1}/_{3}$ 1529 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 44) Skøde paa Hardskegs godtz; $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) it stue-gods, liggendis udi Giesing marck, som kaldes Harskegs gods; Jb 1604—05 hartschegergudt.

Have. S. [*æ håʊ·*]. B 1795 Haven; TM Hauge; I 1912 Have; I 1922 Hauge. — ØG. Have. U 1777—78 den saakaldede Hau; U 1783 Haven; B 1795, K 1795 Have. — S. Havefenne. TM Havfenne. — S. Havegaard. Jb 1704 haugahr. — S. Havekrog. [*håʊ·kʀOq*]. B 1781 Nye Haukroeg; LU 1784 Haug-Krog, Hau-Krog; B 1795 Havkroeg; I 1912 Havkrog; I 1922 Havkrug, I 1925 Havkrog. — S. Havevej. [*æ ˈhåʊ·ˌvæj*]. TM Havweg, Hjemstedt Havweg. — S. Nørrehave. MB 1683 Nör Hauge. — S. Sønderhave. B 1795 Sönder Have. — S. Vesterhave. [*væsdəˈhåʊ·*]. B 1795 wester Have; TM Wester Have; I 1912 Vesterhave. — S. Østerhave. [*ǫsdəˈhåʊ·*]. B 1795 Oster Have. — Have, se Indl.

Havreblokke. VG. B 1795 Haverblöcke, Nörr Haverblöcke.

Havrefenne. VG. TM Havrefenne; I 1912 Haverfenne.

Havrekog. S. [*ˈhåʊəˌkåʊ*]. L 1747 Hauer Koeg; B 1795 Haverkoug; K 1795 Haverkove; TM Hawkoug.

Havreland. S. B 1795 Haberland. — VG. K 1795 Haverland; B 1795 Haverland, Haberland; TM Haverland, Havreland; I 1912 Haverland; I 1922 Havreland. — ØG. [*håʊ·tʊŋ*]. MB 1683 Haufrelands Aas; U 1777—78 Haulund, vester Heulund; K 1795, B 1795, TM, I 1912 Haverland; I 1922 Havrelund, Havreland.

Hedeager. S. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) heede-agger.

Hedefenner. S. [*æ ˈhe·ˌfænə*]. B 1795 Wester Heide-Fenne; TM, I 1912 Hedefenne.

Hedeland. S. [*æ he·laŋ*]. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) heedeland; MB 1683 Hielands Agre; LU 1778 Heedland; B 1781 Heeland; TM Hedeland.

Hederebel. S. [*æ ˈhe·ˌʀɛvˈət*]. B 1795 Heederibbel, Heederibbelfenne;

TM, I 1912 Hederebbel; I 1922 Hederevvel (Hederebbel). — Rebel „Strimmel", se Indl.

Hedeskifter. S. TM Hedeskifter.

Hedevej. S. TM Hedeweg.

Helmiskrog. S. U 1780 Helmös Krog. — Af Helmis „gammel, mager, udslidt Hest".

Hem. S. [*æ hæm'*]. I 1912 Hem. — Hem, se Indl.

Hesteager. S. [*æ hæ·sdˌåsəɹ·*]. P. Rhode Haderslev Amt 1775 Hesteagre; LU 1778 Hesteager; B 1779, B 1795 Hesteagger; TM Hesteager; I 1912 Hesteagre. — P. Rhode, Haderslev Amt 1775 fortæller: „den anden (Præstegaard) i Østergasse var de gamle Præsters Boested, som havde et Sted ved Kirken at sætte deres Hest paa, medens de i Kirken forrettede deres Æmbede, som endnu kaldes Hesteagre".

Hjemsted Kilde. S. [*jæmsdəˈkeˑl*]. B 1795 Hiemstedkilde; TM, Oldekop Hjemstedt Kilde.

Hjerris. S. og VG. [*jæɹ·s, ˈnɔ̃ɹˌjæɹ·s, ˈsøŋˈəˌjæɹ·s*]. MB 1683 Ieres Agre, Wester Ieres Agre, Geriß Aaß; LU 1778 Jerres ager, Vester Jerres, Oster Jerres; B 1795 Jerresagger, Jerrisagger, Jerres, Jerrisblöcke, Westen Jerris, Osten Jerris; K 1795 Hierresagger, Ierrisagger, Ierrisblock; TM Ierris-Ager, Ierrisager, Ioerrisbek, Vesten Jerris; I 1912 Jerrisager, Jerrys; I 1922 Jerrisager, Jerres Agre. — Se Hjerris, Rejsby 3086.

Hjørnefenne. S. TM Hjörnefenne.

Hjørnesø. S. L 1747 Hiörn Söe.

Hokholm. S. $^{4}/_{7}$ 1530 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 44) Hock holm; $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52), L 1747 Hockholm. — Jy. Hok „navn til de små stakke, hvori boghvede el. andet korn sættes sammen, når det er høstet, for at eftermodnes" (Feilb.) eller Hok i Betydningen „en Indhegning i Marken, hvor Faar eller Kalve holdes paa Græs. Deraf Faarehok, Kalvehok" (Molbech). Jfr. Storhokkenholm i Spandet S., 3083.

Holme. S. [*æ høtˑm*]. B 1795 Holmen; TM, I 1912 Holm. — S. Holmvej. [*æ ˈhøtˑmˌvæɹ̝*]. TM Holmweg.

Horskilde, en Toft i S. $^{27}/_{9}$ 1484 (LB), $^{1}/_{4}$ 1532 (LB) Horsskielde. — Af Subst. Hors „Hoppe, Øg".

Horskær. ØG. [*hɔsɟəɹ·*]. U 1783 Haaskier; B 1795, K 1795 Horskier; U 1814 Horskier, Horskiermoose; TM Horskjer; I 1912 Hoskjær; I 1922, I 1925 Horskær. — Af Subst. Hors „Hoppe, Øg".

Horsvad. ØG. U 1777—78 Hoos-Vay; B 1795 Horsvad, Süden Horsvad; K 1795 Östen Horvadt; TM Ost-Horstwatt. — VG. Horsvadbæk. TM Horsvadbach. — Af Subst. Hors „Hoppe, Øg".

Hulagre. VG. MB 1683 Holl-Agre; B 1795 Hohl. — Adj. hul eller Subst. Hul.

Hulgaards Pyt. ØG. B 1795 Holgaarspytte; K 1795 Holgaardspütt; U 1854 Holgaardspyt. — Subst. Hul. Kan ikke staa i topografisk Forbindelse med Hulgade.

Hulgade. ØG. [*hʌlˈgaˑɹ·*]. U 1783 Hullgade; I 1912 Hulgade. — Subst. Hul.

Hundsig. ØG. U 1777—78 Hund-Siig. — ØG. Hundsigblok. U 1777—78 Huusyblock. — Af Dyrenavnet Hund.

Hussted. ØG. [*hɔsdəˈmoˑs*], [*hɔsdəˈaqəɹ·*]. U 1783 Hodsted-Moeße, B 1795

Hodstedmoes, Hodstedvang; K 1795 Horstedtagger, Hodtstedt-Moose, Hodtstedt; U 1814 Hodstedtmoose, Hodstedtackern; TM Horsted Mose, Horsted Ager; I 1912 Hostemose, Hosteager; I 1922 Horsted Mose. — Sandsynligvis et oprindeligt Hussted, som er blevet omtydet til Horssted (af Hors „Hoppe, Øg"). Udtalen er ligeledes paavirket af Skrivemaaderne med Hors.

Husum Eng, Store-. S. 4/7 1530 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 44) dend store Huußum eng; 27/10 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52) Store Hußum eng.

Husum Mark. S. [ˈhu·sʊm ˌmaɹg]. — S. Husum Markes Vej. [æ ˈhu·səmmaɹgəsˌvæj]. — Efter den forsvundne By Misthusum. Husum Mark er samme Lokalitet som Mark ndfr.

Hvidager. S. I 1928 [æ vɛɹ·ɹ]. MB 1683 Hued Ager; B 1781 Widder, Widderagger, Widderender; B 1795 Hveddagger; TM Hwedager; I 1912 Virager, I 1922 Hvedager. — Da Stedet bestaar af Sandjord kan Forleddet ikke godt være Hvede, som nogle af Skriveformerne kunde tyde paa, men maa være Farveadj. hvid, som kan hentyde til Sandets Farve, jfr. Hvidager 3081.

Hvoddemeng. S. L 1783 Woim Eng; BU 1784 Woiem Eng. — Af jy. Hvoddem „en smal strimmel eng på tværs af de andre lange og brede skifter". (Feilb.). Jfr. Hojemstykke i Højer, 3103.

Hyrdeeng. VG. B 1795 Hirtenwiese; K 1795 Hyrdeeng. — ØG. U 1814 Hyrdeengen.

Højager. VG. MB 1683 Hoy Agre; U 1776—82 Höye Agger; B 1795 Hyeagger, Hoyagger; K 1795 Hoyagger; TM Högager, Höiager; I 1912 Höjager; I 1922 Højagre [Hy.awrə]. — Af Subst. Høj.

Højbjærg. ØG. [hyˈbjæɹ·]. U 1783, B 1795 Hyebierge; K 1795 Hoybiergagger; U 1814 Hyebierge, Hyebierges Ackern; TM Hoiberg; I 1912 Høibjerge. — Af Subst. Høj.

Hønning. ØG. [hön'əŋ]. U 1783, I 1912 Hønning. — ØG. Hønningsager. B 1795 Hönningsagger; K 1795 Hönningagger; U 1814 Hönningsaggere. — ØG. Hønningshede. B 1795 Hönnings Heide; U 1814 Hönningsheede; TM Hönningshede. — ØG. Hønningskrog. TM Hönningskrog. — Kan ikke være identisk med Landsbynavnet Hønning, Arrild S., 3081, da dette udtales uden Stød, men iøvrigt er Navnets Etymologi ganske uklar.

Hørgaard. Barsbøl i S. [æ hɔ̈ɹ·gɷ]. K 1795 Hørreg.; B 1795 Hörregaard; TM Hørgaard. — Mosebøl i S. Hørgaard [hɔ̈ɹ·gɷ]. I 1922 Hørgaard. — ØG. MB 1683 Hörgaards Agre; U 1777—78 Hörregaard; B 1795 Hörregaard, Hörregaard oder Veyagger; K 1795 Hörregārd; TM Hörregaard; I 1912 Hörgaard. — Hørgaard „indhegnet Jordstykke til Hør".

Iglesjøv. S. [ˈi·tˌʂjæ̊ʊ]. TM Iilschou; I 1922 Tilsjov [Tysjøv]; I 1925 Lilsjöv. — VG. U 1776—82 Jilsöer. — Af Igle „lever-ikterne (distoma hepaticum) i fårene, der har græsset på våd bund" (Feilb.). I Iglesjøv turde man ikke græsse Faar, da man var bange for, at de saa vilde faa Igler [itəɹ]; denne Tro er knyttet til Planten Iglegræs „Narthecium", som vokser paa rigtig sur Jordbund (Sønderjy. Maanedsskr. 1928 p. 40), og Iglesjøv er en Sump, som tidligere har været Sø (I 1922). Jfr. Iglesjøv i Brøns S., 3087.

Imellem Digerne. VG. B 1795 Jmellemdiigerne; K 1795 Imellemdiegerne; TM Imellem Digerne.

Imellem Gaardene. S. [*imæl ə ˈgɑ̂·ɹ*]. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) jmellom Egaarde; MB 1683 Mellum gaardz Ager; B 1781 Vester-, Øster imellemgaard; B 1795 Jmellemgaardene; TM, I 1922 Imellemgaardene. — VG. MB 1683 Mellum Gaard Agre; B 1795 Jmellemgaardene; K 1795 Imellemgaardene; TM Imellen Gaardene.

Imellem Stierne. ØG. MB 1683 Melle Stiig; U 1777—78 Jmellem Stie; B 1795 Jmellem Stiene; K 1795 Imellemstien; TM Imellem Stien; I 1912 Mellem Stierne, Mel' æ stier.

Imellem Vejene. ØG. [*imæl ə ˈvæj·*]. B 1795 Jmellem Veyene; K 1795 Imellemveyene; TM Imellem Veiene.

Inden Løkken. S. [*ˈenən ə ˌløˑg*]. L 1747 Jnden Lycken, Jnden Lycke; B 1795 Indenlykken; K 1795 Inden-Löcke; TM, I 1912 Indenlykke; I 1922 Indenløkke.

Inderstfenne. S. [*æ ˈenəsdˌfænˑ*]. B 1795 Instenfenne; TM Inderstefenne; I 1912 Inderstfen. — Jy. Indest „Indsidder" el. „et jordløst hus" (Feilb.).

Isager. S. MB 1683 Eße Ager Aaß; B 1781 Jisagger, Jisager vey, Isaar; B 1795 Jßagger. — Forleddet kan være Trænavnet Eg (jfr. Egser i Roager S., 3084), Appellativet Is eller Mandsn. glda. Isi.

Iverende. S. [*ivəˈnæˑnˌ, jisəˈæˑnˌ*]. MB 1683 Hiöebed Ende, Kiöbed Ende, Biöbed Ende, Kiöbend; B 1795 Jeved Ende; TM Jeefrender; I 1922 Jefrender (Ivers Ender); I 1925 Iverende. — S. Iverendevej [*jisəˈæˑnˌvæj*]. — Formerne i MB 1683 maa henføres til den Lokalitet, som nu kaldes Iverende. Forleddet er da rimeligvis Hjøbed, hvis første Led er den i Sammensætninger alm. diftongerede Form af Subst. Hø; andet Led kan være Subst. Bed, oldn. beit, „Græsmark". Da Forleddet er tryksvagt, kan det tænkes, at Hjøbed- gennem en Udtale *[*jɶvəɹ-*] er blevet associeret med Mandsnavnet Iver, som af de ældre udtales [*jɥsˈəɹ, jisˈə*].

Jomfrusti. S. TM Jungfernsteig.

Jægertoft. S. [*jæˑqəˌtåst*]. LU 1778 Jeegetofft; B 1795 Jegtoft; TM Jeftoft; I 1922 Jægerstofte. — Af Trænavnet Eg; senere omtydet til Jæger-.

Kagebøl. S. [*kaˑbəl, kaˑvəl*]. MB 1683 Kragböll Agre; LU 1778 Kagboyle, Kagbylager, Kaagbyager; U 1780, Kagböll; B 1795 Kagbüll, Kagbüllagger; I 1922 Kagebøl. — S. Kagebølfenner [*æ ˈkaˑbəlˌfænə*]. — S. Kagebølhave. [*kabəlˈhåsˑ*]. B 1795 Kagbüllhave; TM Kabelhauge; I 1912 Kagebølhave; I 1922 Kabelhauge. — S. Kagebølvej [*ˈkaˑbəlˌvæj*]. — Kagebøl, se under Bebyggelsesnavne.

Kalbyeng. S. Reg 1580 Kabbuj Wissche; Jb 1604—05 Callebuiwische. — S. Kalbymark. [*ˈkalˑbyˌmaɹg*]. Jb 1704 Kalbuyfeldt; Jb 1768 Kalbye-Feld; U 1771 Kallbye; P. Rhode, Haderslev Amt Kalby Mark; B 1795 Kalbye-Feld; K 1795 Kalbye Mark; TM, I 1912, I 1922 Kalbymark. — S. Kalby Plantage. [*ˈkalˑby planˈtaˈsə*]. Gst, Trap[4] Kalby Plantage. — Ifl. P. Rhode skal der paa Kalbymark have staaet en Herregaard eller nogle Gaarde, som nu er ødelagte. Kalby, se Kalbymark, Brøns S., 3087.

Kalveagrene. VG. [*æ ˈkalˑˌaqəɹˑ*].

Kalvefenne. S. TM Kalvefenne; I 1912 Kalvfen; I 1922 Kalvefenne [Kalfen]. — ØG. TM Kalvfenne.

Kalvemose. S. MB 1683 Kaalmoeße; B 1781 Kalmoes; B 1795 Kallemoesheedeland.

Kapellanfenne. S. [*æ kabə'ta'n‚fæn*']. TM Kapellanfenne; I 1912 Kappellanfen; I 1922 Kapellanfenne.

Karøgel. S. MB 1683 Karögels Ager; B 1781 Karögels; I 1912 Karøggel. — Fuglenavnet Kaa „Allike," hvis Vokal er forkortet i første Sammensætningsled.

Kathoved. ØG. [*ka'to'ǰ*]. U 1783 Katt-Hoved; B 1795, K 1795 Katthoved; TM, I 1912 Kathoved; I 1922 Kattehoved. — Kan være Kattehoved direkte anvendt som Stednavn; da andet Led er accentueret, maa denne Accentuation være opstaaet ved Analogi.

Kildebrodam. [*æ dam'*]. VG. K 1795 Keldbroedamm; B 1795 Keeldborredam; TM Kelbrodam; B 1795 Keeldborredams-Ryndel; I 1912 Dam; I 1922 Helbrodam [Helbro'dam].

Kildeeng. S. [*'ke·l‚æŋ', ke·ləŋ*]. L 1774 Øster-, Vester Keeldeng, Øster-, Vester-Kild-Eng; BU 1784 Den Øster-, den Vester Keeld-Eng; B 1795 Keeld-Eng, Lild Keeld Eng; TM Kildenge, Kildeng; I 1912 Kildeng; I 1922 Kilde Eng.

Kirkegaardsager. S. B 1781 Kiergaard Agger; B 1795 Kiergaardsagger.

Kirkegaardsblokke. S. B 1781 Kirkeblok; B 1795 Kiergaardsblokke.

Kirkegaardsfenne. S. TM Kirkegaardsfenne.

Kirkehøj. VG. [*æ 'kǰi'g‚hy'*]. MB 1683 Kircke Hoys Agre; B 1795 Kirkhoy, Kirkhyesagger; Schmidt Topographi over Slesvig 1852, Trap[1] Kirkehøiene; TM, Oldekop Kirkehöi; I 1922 Kirkehøj. — Her skal have været en Kirke eller et Kapel (Schmidt, Topographi over Slesvig p. 177).

Klintager. ØG. U 1777—78 Klint Aggere. — Af Plantenavnet Klinte „Agrostemma githago".

Knobberblok. S. B 1781 Knobberblock. — Af Adj. knubberet „ujævn".

Knobbereng. S. L 1747 Knobbereng. — Af Adj. knubberet „ujævn".

Knuder. S. B 1781 Knuderne; B 1795 Knuder. — S. Knudeager. MB 1683 Knod Ager Aaß. — Knude „Forhøjning, lille Bakke".

Knæ. ØG. [*æ knæ'*]. MB 1683 Knæ Agre; U 1777—78 Paa Knä, Knü-Agger, Kny-Agger; B 1795 Knäe; K 1795 Knææ; TM Knä; I 1912, I 1922 Knæ. — Knæ bruges ofte i Stednavne om fremskudte Pynter (Knæet, Horne S., Sallinge Hrd., Rønknæ paa Øen Venø) eller Bøjninger; Stedet her ligger ved et Vejknæk.

Kobro. ØG. [*kO'bʁo'*]. U 1783, B 1795, K 1795, U 1814 Koebroe; TM, I 1912, I 1922 Kobro.

Kofenner. S. [*æ 'kOfænə*]. L 1774 Koefenn; BU 1784 Koefennen; B 1795 Koefenne; TM Kofenne, Kofenner; I 1912 Kofen. — S. Kofennevej [*æ 'kOfən‚væǰ*]. — S. Gammel-Kofenne. B 1795 Gammel-Koefenne; TM Gammel-Kofenne. — S. Gammel-Kofennevej [*æ 'gaməl 'kOfən‚væǰ*].

Kog. Misthusum i S. [*æ kåə*]. $^{4}/_{7}$ 1530 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 44) Huusum kow; $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52) Hußum koue; L 1747 dend Nör Koeg; B 1795 Nörr Koug; K 1795, TM Kaug; I 1912 Kogen („æ Kov"). — VG. [*æ kåə*]. I 1912 Kogen. — S. Koghave. MB 1683 Bred Kou Hauge, Nor Koue Hauge. — Kog, se Indl.

Kohave. S. MB 1683 Koehauge, Liden Koehauge. — Kohave „mark ell. eng til græsning for køer; spec. om mark, der før udskiftningen brugtes til fælles græsning for byens kreaturer" (ODS).

Kokhave. ØG. K 1795 Kroeg oder Kockhave; TM Kock Hawe oder Krog. — Fuglenavnet Kok „Hane".

Konehøj. VG. [*'ku·nˌhy'*]. LU 1778 Kuunhoy, Kuunhoy Block.

Korsagre. S. MB 1683 Kors Agre.

Kragereden. S. [*æ 'kʀa·xˌʀe'*]. U 1771 Krag Reede; B 1795 Kragereede; TM Kragereden; I 1912 Kragreden; I 1922 Kragereden.

Kragvad. Misthusum i S. Slægtsoptegnelser 1764 (Sønderjy. Maanedsskr. I p. 105) Kragvai. — VG. og ØG. [*kʀa·qvɔjˌ*]. Præsteindberetn. 1638 Kragwad; U 1777—78 Krag-Vay; B 1795 Kragvadt, Osten Kragvadt, Westen-, Osten Kragvad; K 1795 Kragvadt; U 1859 Kragvad, Kragvad Vej; TM Kragvai, Kragvadbach, Kragvadbek, Kragwadbük, Kragvadbak; I 1912 Kravad. — Af Fuglenavnet Krage.

Kreaturfenne. VG. I 1912 Krederfen. — Af Kreatur, som paa Vestslesv. hedder [*kʀeˌtər*] Plur. (Feilb.).

Krog. S. L 1783 Kroeg; B 1795 Kroegen; TM Kroeg. — ØG. K 1795 Kroeg oder Kockhave, Kroeg; TM Krog, Kock Hawe oder Krog. — Krog, se Indl.

Kroneng. S. [*'kʀɔ·nˌæŋ'*]. L 1774, BU 1784 Cron-Eng; B 1795 Kron Eng; TM Kron Enge; I 1912, I 1922 Kroneng. — S. Kronengvej [*æ 'kʀɔ·nəŋˌvæjˌ*]. — Engen kan have ligget under Kronen, eller Krone kan være brugt i Bet. „noget ypperligt", jfr. en Stedremse „Grumstrup er en krone" ɔ: „fortrinligt, frugtbart sted" (se Feilb. under Krone).

Krumledfolde. S. [*kʀʌmtəˈfoˑlˌ*]. — Adj. krum og Led „Markled".

Kræstand. VG. U 1776—82 Kreestand. — Af Kræ „Hornkvæg" og Stand, Sted hvor Ungkvæget om Middagen blev drevet hen af Byhyrden i ældre Tid (jfr. Feilb. under stand).

Krætoftblok. ØG. U 1777—78 Kree-toft-Block; B 1795 Kretoftblocke; K 1795 Kreetoftblock; TM Kretoftblok. — Af Kræ „Hornkvæg". Toft, se Indl.

Kvagesend. S. LU 1778 Quaasennd. — Muligt af jy. Kvage „Hængesæk". Sidste Led uklart.

Kællingmose. ØG. [*æ 'kjæt·ŋˌmoˑs*]. TM Kjälling Mose; I 1922 Kællingmose.

Landbolstoft. VG. B 1795 Landbohlstofte. — Af sønderjy. Landbol „Kaadnersted", jfr. Landbolsmark, Højrup S. 3082.

Landeng. ØG. U 1783 Land-Eng. — Landeng er Betegnelse for en Eng, der ligger nærmest den faste Agerjord, jfr. Landeng, Seem S., 2707.

Langeng. S. [*'nɔ̃i' 'lɔŋəŋ, lɔŋəŋ, æ lɔŋənə, 'nɔ̃i' lɔŋən'væj*]. $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Langenghe; $^{25}/_{8}$ 1567 (LB) Giesing lang Engh; L 1783, BU 1784 Öster lang Eng, en lang Eng; L 1783 Biørns lang Eng; B 1795 Lang-Eng; TM Lang Enge; I 1912 Langeng. — ØG. U 1783 Lang-Enge; B 1795 Lang Eng; K 1795 Lang-Enge; TM Lang-Eng.

Langfenner. ØG. [*væsdəby'lɔŋˌfænə, ǫsdəby'lɔŋˌfænə*]. U 1777—78 Lang Fenne, Lang Fenn; B 1795 Langfenne; K 1795 Lang-Fenne; TM Lang-Fenner; I 1912 V. By Langfenne, Langfenner.

Legatfenne. S. [*æ lə'gaˑdˌfænˑ*].

Lergravene. S. [æ ˈlɛɹ·ˌgʀåʊ·]. B 1795 Leergravfenne; B 1795, TM Leergravene; I 1912 Lergrav.

Lidenmærsk. S. [leŋˈmæsg]. B 1795 Lildmärsch; TM Liden Marsk; I 1912 Lidenmersk. — S. Lille-Lidenmærsk [ˈleḷə leŋˈmæsg]. — S. Lidenmærskvej. [leŋˈmæsgˌvæj]. TM Lille Marskweg. — Adj. lille, som ved Dissimilation kan blive til [leŋ]. Jfr. Lillebæk 3084.

Lilleeng. S. LU 1778 Lilleeng; B 1795 Lild Eng; TM Lille Eng. — ØG. U 1854 Lille Eng.

Lillefenne. S. 1795 Der Oster kleine Fenne; TM Lille Fenne.

Lillegaardhave. S. MB 1683 Lild gaard Hauge. — Se Lillegaard under Bebyggelsesnavne.

Lilletoft. VG. B 1795 Kleine Toft.

Limen. S. U 1781 Liimen. — Af Lim „Kalk, Mergel".

Lindbjærg. VG. MB 1683 Lindbier Aaß; U 1776—1782 Linbierg, Liinbierg; B 1795 Liinbierg. — Af Trænavnet Lind.

Lokager. ØG. U 1777—78 Paa Locker; B 1795, K 1795 Lockagger; TM Lokager. — Mandsn. glda. Lokki, jfr. Lokkerup DS II p. 10.

Lund. S. Jb 1704 Lundt oder Scherrebeckfohrt. — VG. TM Lund. — VG. Lundsager [ˈluˈŋsˌåʊəɹ·]. U 1776—82 Lunds Aggere; B 1795 Lundsagger; TM Lundsager; I 1922 Lundsagre.

Lundeng. S. L 1774, BU 1784 Lund-Eng.

Maalfly. S. [ˈmå·tˌflyˈ]. U 1778 Maadfly, Mahlfly; B 1795, TM Maalflye; I 1912 Molfly; I 1922 Maalfly. — S. Maalfly Vej. TM Maalflye Weg. — Maal, antagelig i Bet. „et opmaalt Stykke Jord".

Maren Fedders Fold. S. [maɹ·n ˈfɛɹ·əs ˌfoˈḷ].

Mark. S. [æ maɹg]. 4/7 1530 (1741, F. C. Sommer Slægten Astrup, Bil. p. 44) Husum marck; MB 1683 Marck Agre; L 1747 Marcken; K 1795 Marck; B 1795 Marcken; TM, I 1912 Mark; I 1922 I Marken.

Mejlgaard. ØG. [mæj·tgɯɹ, mæt·gɯɹ]. B 1795, K 1795 Meulgaard; TM Meilgaard; I 1922 Meilgaard (Weilgaard). — Glda. mæthal „imellem", jfr. Melby under Bebyggelsesnavne.

Melbjærg. VG. MB 1683 Mehlbierg:Aaß; B 1795 Mählbierg; K 1795 Mehlbierg. — Glda. mæthal „imellem". Jfr. Mejlgaard ovfr. med samme Forled, som dog der synes at have udviklet sig paa anden Maade.

Melbygade. S. B 1795 Mehlbygad. — S. Melbytoft [mɛtbyˈtåʊt, mætbyˈtåʊ'd]. B 1795 Mehlbyetofte; TM, I 1912 Melbytoft. — Landsbynavnet Melby, se under Bebyggelsesnavne.

Mellemhøj. VG. MB 1683 Mellum Höis Aaß.

Middagssted. S. [æ mɛɹ·sdə]. TM Middagstedet; I 1912 Middagssted; I 1922 Middelstedet. — VG. U 1776—82 Middagssted. — S. Middagssted Vej. [æ ˈmɛɹ·sdəˌvæj]. TM Middagsstedetweg. — Jfr. Middagssted i Løgumkloster, 3118.

Midtmarken. S. [æ ˈme'dˌmaɹg]. LU 1778 Mittimarcken; B 1795, TM Midtimarken; I 1922 Midtmarken. — S. Midtmarkenvej. TM Midtimarkenweg. — Navnet er en Omtydning af Præpositionsforbindelsen midt i Marken.

Midtrenden. S. [æ ˈmedˌʀæŋ·]. TM Midtrenden.

Mikkelskrog. ØG. [megətsˈkʀoˈx]. TM, I 1912, I 1922 Mikkelskrog.

Mosebøl Forte. S. B 1795 Moosbüll foorte; K 1795 Foort. — S.

Mosebølgade. B 1795 Moosbüll Gade; K 1795 Moosbüllgade. — Af Landsbynavnet Mosebøl, se under Bebyggelsesnavne.

Mosen. Mosebøl og Gesing i S. [*gesɪ̥ŋˈmoˑs*]. TM Gjesing Mose, Mosen; I 1912 Mosen. — ØG. [*gasəˈmoˑs*]. — S. Moseager. [*æ ˈmoˑsˌåɐəɹ̇ˑ, ˈvæsdə ˈmoˑsˌaq'ə, ˈvæsdə ˈmoˑsəɹ̇, ˈo̤sdə ˈmoˑsˌaq'ə, ˈo̤sdə ˈmoˑsəɹ̇*]. MB 1683 Moeße ager; LU 1778 Moosager; B 1795, K 1795 Moosagger; TM Moosager; I 1922 Mosager. — S. Moseskifte. U 1780 Moose Skifter; B 1795 Mohrschift, Moosschiften; K 1795 Moose-Skift, Moosskift; TM Moseskifte. — S. Mosevej. TM Moosweg.

Muldhøj. S. MB 1683 Mold Höy.

Muldsager. S. I 1922 Molsager. — Forleddet muligt Stednavnet Muldhøj, se ovfr.

Munkeeng. 1/4 1532 (LB) Muncke Engh; 25/8 1567 (LB) Munche Eng.

Mærskenge. S. L 1783 Mesk-Enge; BU 1784 Mærsk-Enge; TM Moersk. — Mærsk, se Indl.

Mølleager. VG. [*mɵtˑaqə*]. U 1776—82 Möllager; B 1795 Möllagger; TM Mölleager; I 1922 Mølleagre.

Møllesø. 1/4 1532 (LB) Møllsøø; 25/8 1567 (LB) Møllesøø.

Møllevej. S. [*æ ˈmɵtˑˌvæɪ̯*]. B 1781 Mölleveyen; B 1795 Der sogenannte Ding- oder Mühlweg; TM Mühlweg, Mühlenweg. — VG. [*æ ˈmɵtˑˌvæɪ̯*]. B 1795 Ding- oder Mühlweg; TM Mühlenweg. — ØG. TM Mühlenweg. — S. Møllevejfenne. [*æ ˈmɵtˑvæɪ̯ˌfænˑ*]. MB 1683 Möl Vey Ager; TM Mühlwegfenne; I 1922 Møllvejfenne. — S. Gammel-Møllevej. TM alter Mühlenweg. — VG. Store-Møllevej. TM Große Mühlenweg.

Nedereng. S. L 1783, BU 1784 Neder Eng.

Nordendams Have. S. MB 1683 Norden dambs Hauge.

Norden Sjøven. S. [*ˈnoˑɹ̇n ɜ ˌsjæ̊ɐ*]. L 1774 Norden Söen; L 1783 Norren siou, Noren siou inden Land; BU 1784 Nornis Siöu, Norden Söen, inden Lende; B 1795, TM Norden Söen; I 1912 Nordensøen (Norden æ Sjøv); I 1922 Norden Soen. — Norden Sjøven er i BU 1784 blevet omtydet til Nordnæs Sjøv efter Mønstret Sønden Sjøven, der i L 1783 og BU 1784 bliver til Søndernæs Sjøv, jfr. Sønden Sjøven ndfr.

Normstedeng. VG. [*ˈnɔɹ̇ˑmsdəˌæŋ'*] — Af Bynavnet Normsted, Brøns S., 3087.

? **Nybæk.** S. LU 1778 Nii-Beck.

Nyeng. VG. [*æ ˈny'ˌæŋ'*].

Nyjord. S. L 1747 Nye Jord; B 1781 Nyjord; B 1795 Nörre Nyjord, Sönder Nyjord; K 1795 Nyejord; TM, I 1912 Nyjord. — VG. MB 1683 Nye Iord; B 1795 Nyjord; K 1795 Nyejord.

Nyskifte. S. [*nɜˈsɕiɐt, nɵˈsɕiɐt*]. 27/9 1484 (LB) Nyschyffte; MB 1683 Nyeschifft; L 1747 Nye Skifft; LU 1778 Nisskifft, Nisskifft Blocker; B 1795 Nisschift; I 1912 Nørskifte. — S. Nyskiftevej. [*nɵˈsɕiɐ'dˌvæɪ̯*].

Nyvang. ØG. [*æ ˈny'ˌvɔŋ'*]. MB 1683 Nyewang; U 1777—78 Nye Vang; B 1795 Nyvang; K 1795 Nyevang; TM Nyvang; I 1912 Nyvangager; I 1922 Nyvang.

Nørreager. ØG. K 1795 Nörragger.

Nørrefenne. S. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈˌfænə*]. TM Nörfenne; I 1922 Nörfenner.

Nørrehede. S. MB 1683 Nörhie Agre; LU 1778 Nörrheed; B 1795 Nörre Heede; TM Nör Hede; I 1912 Nørhede. — S. Nørrehedevej.

[æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈ˛heˑvæj̥]. — VG. Nørrehede. K 1795 Nörrheede, Nörr Heede; TM Nör Hede; I 1912 Nørhede.

Nørrekærhede. S. BU 1784 Nörkier Heede.

Nørremose. Mosebøl i S. [æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈ˛moˑs]. — Nørre-Skærbæk i S. [nɔ̈ɹ̇ˈmoˑs]. B 1795 Nörr Mooße; TM Nörmose.

Nørreskifte. S. I 1912 Nörskifte.

Nørvænder. S. [nɔ̈ɹ̇ˈvæŋ̥ˈə]. L 1783 Nyevenner; BU 1784 Ny-Vinder; B 1795 Nievinder; TM Nodvendig; I 1912 Novender; I 1922 Nørvender (Nødvender). — S. Nørvendervej. TM Nodvendigweg. — Oprindelig Nyvænder, men senere forstaaet som Nørvænder eller nødvendig. Efterleddet er Plur. af Vaand, anvendt som Jordmaal, hvorom se Indl.

Oksevang. S. [åʁəsvɔŋ]. B 1781, B 1795, TM Auswang; I 1912 Oksvang; I 1922 Oversvang (Auswang).

Oles Ager. S. B 1781 Wolles Ager.

Overager. S. MB 1683 Offuer Ager. — Komparativen ovre „øvre".

Overbys Agre. VG. MB 1683 Offuerbyes Agre. — Af Bynavnet Overby, Døstrup S., 3115.

Ovre. S. BU 1784 Aueren. — S. Ovreeng. L 1783 i Over Eng en Kiil; BU 1784 Over-Enge. — S. Ovrestykke [æ ˈåʁəˌsdo̤ˈgə]. TM Ovedstyk; I 1922 Ovedstykke; I 1925 Overstyk. — Ovre, se Indl.

Pauliengen. VG. [æ ˈpåʁˑt̥ˌæŋˈ]. — Af Personn. Pauli.

Peder Rantzaus Enge. S. 1721 (F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 3) 4 gode marsk-enge ved Misthusum, som endnu kaldes Peder Rantzows enge. — Peder Rantzau til Trøjborg køber 1584 en Gaard i Misthusum, se F. C. Sommer, Slægten Astrup p. 25.

Pileageren. S. [æ ˈpiˑt̥ˌåʁəɹ̇ˑ]. — ØG. [æ ˈpiˑt̥ˌåʁəɹ̇ˑ]. TM, I 1922 Pileagre.

Pløm. S. [pt̥ɵˈm]. 27/10 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) pløne; MB 1683 Plön Ager Aaß, Stachet ploü, Stacchetplou; B 1781 Plöm; B 1795 Plöhm; TM, I 1922 Pløm. — S. Pløms Vej; B 1781 Plöms Vey. — Den oprindelige Form synes at være Plön(e), i MB ogsaa fejlskrevet plou. Af Pløn(e) kan der ikke ved Hjælp af nordisk Sprogstof gives nogen rimelig Tolkning, og Pl- i Forlyd viser, at Navnet er af fremmed Oprindelse. Pløn er Navn paa en holstensk By, efter hvilken Ageren her af os ubekendte Grunde kan være opkaldt.

Poltetfenne. S. [æ ˈpɔl̥ˈdəˌfænˑ]. I 1912 Poltefen. — Adj. jy. poltet „pjaltet", jfr. Poltestykker, V.-Vedsted S., 2708.

Pors. ØG. B 1795 Poß. — Plantenavnet Pors.

Potteagre. ØG. MB 1683 Potte Agre. — Af Potte „Gryde, Krukke"; muligt har man her fundet Potteskaar.

Povlskrog. S. [pɷt̥sˈkʀoˈ]. I 1912 Paulskrog, Povlskrog. — Mandsn. Povl; jfr. Povlskrovej, Arrild S., 3081. Opkaldt efter Povlskro i Døstrup S.

Procesvej. ØG. [æ pʀOˈsæsˌvæj̥]. TM, Oldekop Prozeßweg. — Nyere Vej igennem Engene, om hvis Anlæg der er ført Proces; jfr. Trættestykker, V.-Vedsted S. 2708.

Præstefenne. S. [æ ˈpʀæˑsdˌfænˑ]. B 1795 Præstfenne; TM Prostfennee; I 1922 Præstfenne.

Præstensdam Toft. S. B 1781 Præstensdam Toft.

Pugsjøv, udtørret Sø. S. [pugˈsjæ̊ʁ]. 1/4 1532 (LB) Pudsøy; 25/8 1567 (LB) Pugsø; L 1783 Püg Siöu; BU 1784 Pug-Siöu, Østen Pug-Siöu;

B 1795 Pug-Söe; I 1912 Puksjøv. — Da. Dial. pugge, sv. Dial. pugga „Padde, Tudse".

Pølsemose. S. [*æ ˈpœl·sˌmo·s*]. TM Pölsemose; I 1912 Pølsemose; I 1922 Pölsmose.

Rakkerdal. S. [*ʁagəˈdal*]. I 1912, I 1922 Rakkerdal. — Rakker „Natmand", i Jysk brugt om Taterfolket.

Ravnkær. ØG. B 1795 Ravnkier, Ravnkiermooß; U 1854 Rankjærstage. — Fuglenavnet Ravn. U 1854 er identisk med Rankær Stage, Arrild S. 3081 og Vodder S. 3088, der ogsaa maa være sammensat med Ravnkær.

Renbæk. ØG. [*æ ˈʁe·nbæk*]. U 1777—78 den Renbeck; B 1795 Reenbeck; U 1854 Reenbækken; TM Reenbek; I 1912 Reenbæk. — ØG. Renbæk Enge [*ʁe·nbəgˌæŋ·*]. K 1795 Reenbecks Eng, Reenbecks Enge; U 1854 Reenbæk Eng; TM Reenbek-Enge; I 1922 Reenbæk (Renbæk) Enge. — Renbæk, se Vodder S. 3088.

Riber Fenner. S. L 1774 Ryber Fenner. — Riber er et Adj., dannet af Bynavnet Ribe. I Sognet fandtes 12 kongerigske Gaarde under Riberhus Amt.

Ribertoft. ØG. U 1777—78 Riiber Toft; B 1795, K 1795 Riibertoft; TM Riber Toft. — Se Riber Fenner ovfr.

Ribervejager. ØG. U 1777—78 Riiber Vey-Aggere; K 1795 Riverveyagger; B 1795 Riiberveyagger, Riiberveysagger; TM Riberveiager. — Vejen til Ribe. Jfr. Riber Fenner.

Ringhøje. VG. U 1776—82 Ring-Höye.

Risselkær. ØG. [*ʁisəlˌkjæɹˈ*]. U 1783, B 1795 Rißelkier; K 1795, U 1814 Risselkier; TM Risselkjär; I 1912 Risselkjær; I 1922 Risselkær. — ØG. Risselkærhug. K 1795 Risselkierhug. — ØG. Risselkærsig. B 1795 Rißelkiersiig. — Sandsynligvis af Riselle „Bevoksning med unge Elletræer", jfr. ænyda. riseg, „ung eg" (Kalkar).

Roddikeng. ØG. U 1783 Roik-Eng. — Af jy. roddik „rødt vællingeagtigt, jærniltet bundfald i grøfter; mudder, snavs" (Feilb.).

Rugløkker. S. [*æ ˈʁåsˑˌtyˈgə*]. B 1795 Ruglycke, Ruglykfenne; TM Roulökker; I 1912 Ruglykke; I 1922 Ruglykke.

Rump. VG. [*æ ʁ0mb*]. — Et Engstykke. Jfr. Rump 3084.

Rymplingfenne. S. [*æ ˈʁɶmbtəŋˌfæn·*]. B 1795 Römplingfenne; TM Römplingfenne, Römplingsfenne; I 1922 Römplingfenne. — Jy. Rympling „årsgammelt høved" (Feilb.).

Rytterfenner. S. [*æ ˈʁydəˌfænə*]. L 1774, BU 1784 Rytter-Fennen; B 1795, TM Rytterfenne; I 1922 Rytterfenne. — Af Subst. Rytter, „som tilnavn bruges ordet om en person, der har været dragon" (Feilb.).

Rævekær. ØG. Præsteindberetn. 1638 Revekier. — ØG. Rævekærsten. Præsteindberetn. 1638 Reuekersteen.

Røgelstrøm. Grænsebæk mellem Skærbæk og Mjolden Sogne. [*æ ˈʁɶqətˌsdrøˈm, æ ʁɶqət*]. TM Rögelström; TGst, Oldekop Rögelstrom, Rögelbek; Gst, Trap[4] Røgelstrøm. — Røgel, se Indl. Aaen har Navn efter en Røgel i Mjolden S., 3114.

Rømmesfenne. S. I 1912 æ Rømmesfen, Rømøsfenne. — Jfr. Rømmesfenne, Brøns S., 3087.

Rør. S. BU 1784 i Rör; B 1795 Rohrholm.

Sandgaard. ØG. MB 1683 Sandgaards Agre.

Sandskær. S. [*saŋ·sgəɹ*]. — ØG. U 1777—78 Sandskiör; B 1795, K 1795, TM Sandskar; I 1922 Sandskær. — S. Sandskærvej. [ˈ*saŋ·sgə-ˌvæj*]. TM Sandskorvej; I 1925 Sandskervej. — Sand i Gen. og Kær, se Indl.

Sandvej. S. B 1781 Sandveyen; TM Sandetweg. — Subst. Sand, i TM erstattet af Adj. sandet.

Seksagre. S. LU 1778 Sex-Aggere.

Sibirien. ØG. [*siˈbeˈɹjən*]. TM Siberien; I 1922 Sibirien. — Navn paa et Stykke opdyrket Hede langt imod Øst i Sognet.

Sjøvgrave. S. [*æ ˈsjæ̊ʁ·ˌgʀå̊ʁ·*]. B 1795 Söegrave; I 1912 Sjøvgrav. — Sjøv, se Indl.

Skarnbasse. ØG. MB 1683 Scharnbaße; U 1777—78 Skarnbase; K 1795, TM Skarnbasse. — Antagelig Insektnavnet Skarnbasse, anvendt som Stednavn.

Skibflyde, Vandløb. S. [*sgiftə*]. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52) Skib-flyde; TM Skiflegröft; Trap[4] Skifle. — Se Skibflyde, Brøns S., 3087.

Skidenbæk. ØG. [*æ ˈsgjɹ·nˌbæk*]. U 1777—78 den skiden Beck; B 1795 Skiidenbeck; U 1854 Skidenbæk; TM Skiedenbek; I 1912, Gst Skidenbæk. — ØG. Skidenbæk Enge [ˈ*sgjɹ·nbəgˌæŋ·*]. K 1795 Skiedenbecks Enge; U 1854 Skidenbæks Enge; TM Skiedenbek-Enge; I 1922 Skiddenbæk Enge. — Skidenbæk, se Vodder S., 3088.

Skidenhul. ØG. B 1795 Skiidenhull; K 1795 Skiedenhull; U 1854 Skidenhul; TM Skiedenhull; I 1922 Skiddenhul. — Navn paa de Engstykker, som nu kaldes Gabet og Skidenrøv.

Skidenrøv. ØG. [*sgjɹ·nˈʀæ̊ʁ·*]. — Jfr. Skidenhul.

Skiftevej. S. TM Skiftweg.

Skirhøj. S. MB 1683 Schirhöys ager.

Skjoldager. S. [*sgo·lə*]. MB 1683 Skiold Ager Aaß; B 1781 Skiolderagger, Skioldagger; B 1795 Skoeldagger; TM, I 1912 Skoldager; I 1922 Skjoldager. — Udtalen viser, at Forleddet er Trænavnet jy. Skolde „Bævreasp, Populus tremula". De fleste Skrivere har opfattet dette som Skjold, der paa Jy. kan bruges om „Grønsvær" (Vens. o. fl. St., Feilb.), medens B 1795 og den ene af Formerne i I 1912 er i Overensstemmelse med Udtalen.

Skovsenge. S. [*sgOsˈæŋ·*]. U 1771 Skovs-Enge; B 1795 Skovs Enge; TM Skowsenge, Vester Skows Enge, Oster-Skows Enge; I 1912 Guds Enge („Skusenge"), Skovsenge; I 1922 Vester Skovs Enge.

Skrædderklint. S. [*æ ˈsgʀɛɹ·ˌkteŋd, æ kteŋd*]. VSK Skræderholm; Aagaard Tørning-Lehn 1815 Skræderklint; TM Skroderklint. — Et Stykke Marsk, der i Slutn. af 18. Aarh. havde dannet sig ud for Skibflyde; Navnet skal stamme fra, at en Skrædder fra Skærbæk, som havde lejet den endnu ikke landfaste Klint af Lodsejerne i Skærbæk og Astrup, i 1836 indberettede til Regeringen, at han havde fundet et Stykke Land ude i Havet, og androg om Ejendomsretten dertil. Nu er Klinten landfast, og Sogneskellet deler den i to Dele. Jfr. Skrædderklint i Brøns S., 3087.

Skrøp. VG. og ØG. B 1795 Skröp, Norder Skröp; U 1854 Skryp; TM Skrup, Nørre Skropp, Sønder Skrop; I 1912 Skrøb; I 1922 Skrup. — Skrøp, se Indl.

Skægfenne. ØG. [*æ ˈsgɛq·ˌfænə*]. U 1777—78 Skeg-Fenne; K 1795 Skieg-Fenne; B 1795 Skegfenne; TM Skjäg-Fenner; I 1912 Skegfenner;

I 1922 Skægfenne. — Har iflg. I 1922 Navn efter Planten Katteskæg „Nardus stricta".

Skærbæk, Bæk. Schmidt Topographi over Slesvig 1852 Skjærbækken. — Ifl. Schmidt Navn paa Sognets Grænsebæk mod S., d. v. s. Røgelstrøm (se ovfr.); Navnet beror dog snarest paa en Konstruktion paa Grundlag af Bynavnet Skærbæk.

Skærbæk Forte. S. U 1771 Forhten; Jb 1704 Lundt oder Scherrebeckfohrt; B 1795 Fort-Fenne, Nye Foortfenne, Der kleine Foortfenne, Foortschift.

Skærbæk Plantage. S. Gst Skærbæk Plantage. — Topografisk identisk med Tørvehøj.

Skønager. ØG. B 1795 Skiönnagger; K 1795 Skiönagger, Skiönag:-block; TM Skjönningsblok. — Adj. skøn, der i Jy. betyder „behagelig, god at have med at gøre". Skøn- kunde ogsaa sammenstilles med de norske Stednavne Skaun, som af Magnus Olsen (Stedsnavnestud. p. 103 flg.) sættes i Forb. med oldn. skaun „Skjold", eller med Subst. Skøn, oldn. skyn „Mening, Dom, Tykke", der i Jy. bl. a. bruges i Bet. „Ekstraløn, som ydes i Naturalier, især Madvarer"; maaske kunde der, da det drejer sig om en Ager, tænkes paa Jord, tildelt efter Skøn, i Modsætn. til Jord, som er tildelt ved Rebning, jfr. Tokkekøb, Tokkejord og Tokkeskifte DS II p. 29.

Slaaled. S. L 1747 Slaae-Ley. — Muligt af Verb. slaa, saaledes at Slaaled er et Led til at slaa op og ned, en Slagbom eller Faldbom, jfr. Laasled, Gram S., 3061, Slagbomfenne, Møgeltønder S., 3102, og Faldled Blokke, Visby S., 3106.

Slettenenge. ØG. K 1795 Slettenenge; U 1814 Sletteneng. — Jy. Sletting „Slette", kendt fra Ager i denne Betydning (Feilb.).

Slud. S. [*æ stugəi·*]. L 1747 Sluud, Sluuden; L 1783 i Sluud; BU 1784 en Sluud; B 1795 Sluud; K 1795 Slud, Vest-Slud; TM, I 1912, I 1922 Slud. — Subst. Slud „regnfuldt vejr, regn blandet med sne" (Feilb.), her om fugtigt Terræn, Søle. Udtalen er Plur.

Sluseng. S. Jb 1704 Schluß wisch. — Muligt af Sluse, som paa Ty. er misforstaaet og gengivet ved Schluß.

Smaafolkenes Hede. ØG. [*æ ˈsmɔfɔlkgəsˌheˑ*]. TM Smaafolkenes Hede; I 1922 Smaafolkenes Hede. — Her er frit Tørveskær for ubemidlede (I 1922).

Smalfenne. S. K 1795 Smalfenn; TM Smal Fenne. — VG. I 1912 Smalfen.

Smalskifte. S. [*æ ˈsmalˌsgiəˈd*]. I 1912 Smalskifte.

Smediefenne. S. [*æ ˈsmi.iˑˌfænˑ*]. I 1912 Smediefen.

Smørfenne. S. [*æ ˈsmöiˌfænˑ*]. I 1912 Smørfen; I 1922 Smørfenne. — Subst. Smør, som i Stednavne kan have en rosende Betydning (jfr. DS II p. 120 f. og der cit. Litt., samt Smørpyt i Hviding S., 3085).

Snabe. VG. og ØG. [*snaˑf*]. U 1776—82 Snaff; B 1795 Snav, Breede Snav, Smale Snav; K 1795 Snav, Snave; TM Snave, Snav; TGst, I 1912 Snav; I 1922 Snave. — ØG. Snabeager. U 1777—78 Snapager, Snabagger; B 1795, K 1795 Snavagger; TM Snavager. — VG. Snabeeng. [*ˈsnaˑfˌæŋˈ*]. — Snabe, se Indl.

Snip. S. [*sneˈb*]. B 1795, TM, I 1912, I 1922 Snip. — Snip, se Snepsgaarde 2707.

?**Sotfelt.** ØG. U 1777—78 Sot-Feld. — Sandsynligvis tysk Oversæt-

telse af jy. Saddemark, af Sadde „græstørv med skrå kant, til diger, møntørv osv." (Feilb.).

Spindborg. S. [*sbeŋˑbɑ̊ɹə*]. B 1795 Spindborrig; TM, I 1912, I 1922 Spindborg. — Verb. spinde, jfr. Spindbanke, V.-Vedsted S., 2708.

Spinkager. ØG. MB 1683 Spinck Agre; U 1777—78 Spinckagger, Spineager, Spinckes Block, Spink Block; K 1795 Spinckagger, Spinckag:-block; B 1795 Spinckagger, Spinckaggersblocke; TM Spinkager, Spinkagerblok; I 1922 Spinkagre [Spingawrə]. — Fuglenavnet jy. Spink, som især kan bruges om Spurve.

Spjældager. S. [*sbjoˑl*]. MB 1683 Spiold Agr:; LU 1778 Stackespiold, Spioldager; B 1781 Spiold; B 1795 Spiold, Spioldagger; TM Spioldager; I 1912 Spjolde; I 1922 Spjoldager. — Spjæld, se Indl.

Spjældtoft. S. LU 1778 Spioldtofft. — Spjæld, se Indl.

Stagager. S. [*sdɑˑqə*]. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) stageagger; MB 1683 Stag Ager; LU 1778 Stager, Staager, Stagager; B 1795, K 1795 Stagagger; TM, I 1912, I 1922 Stage. — Subst. Stage.

Stand. ØG. [*æ sdɑˑŋ*]. I 1912 Stand. — ØG. Standeng. U 1854 Stand Eng, Standen Eng. — Plur. af Subst. Stand, „det Sted, hvor Kvæget til visse Tider samles", jfr. Indl.

Star. ØG. B 1795 Drey kleine Landstücken Starr genannt. — S. Starfenne. [*æ sdɑɹˈə*]. U 1780 Stær; K 1795 Starr, Starrfenn; B 1795 Starr auf Barsbüllfoorte; TM Star Fenne; I 1922 Starfenne (Stærfenne). — Star, Navn paa Halvgræs.

Stenbjærg. ØG. U 1777—78 steen Bierg.

Stenbro Eng. ØG. [*æ ˈsd̥jæn·brˀɔˌæŋˈ*]. K 1795 Steenbro; TM Stenbro, Steenbro-Eng; I 1912 Stjenbroeng.

Stendysse. S. [*sd̥jæn·dys*]. MB 1683 Sten Dys Ager, Steen Dys Agre; LU 1778, B 1795, TM Steendys; I 1912, I 1922 Stendys; LU 1778 Steendyß Kiel, Steendys Blocker. — VG. B 1795, K 1795 Steendys. — Næppe Stendysse i Ordets arkæologiske Betydning, da Megalithgrave ikke forekommer paa Egnen, men i Bet. „Stendynge".

Stengertoft. S. [*sdæŋˈtɑ̊st, sdʁæŋˈtɑ̊sˈd*]. MB 1683 Steengier Toft; LU 1778 Stenkiertofft; B 1795 Stenckertofte; TM, I 1912 Stengertoft. — Forleddet er maaske Stengærde eller Stenkær. Den ene af Udtaleformerne har Streng-, som maa bero paa en Omtydning.

Stengrunde. ØG. [*sd̥jænˈgʁunˈ*]. B 1795, K 1795 Steengrund; TM, I 1912 Steengrund; I 1922 Stengrund.

Stillingshede. VG. B 1795, K 1795 Stillingsheede; TM Skiltingschede; I 1922 Skillingsheede(?). — Støder op til Stillingstoft, se ndfr.

Stillingstoft. VG. B 1795 Stillingstofte; K 1795 Stillingstoft. — Mandsn. eller Familienavnet Stilling.

Stokhøl. VG. TM Stokhöl; I 1912 Stokbøl; I 1922 Stokhøl.

Storeeng. VG. TM, I 1912 Storeng. — S. Storeeng Vej. [*æ ˈsdoˑɹˌæŋˌvæj, æ ˈsdoˑɹəŋˌvæj*]. TM Store Engweg.

Storefenne. S. L 1747 store fenne; K 1795 Stoore-Fenn; B 1795 Stoerfenne, Stor-Fenne; TM Store Fenner; I 1912 Storfen.

Storehede. ØG. TM Store-Hede.

Storkenæb. S. LU 1778 Storckneff.

Strandenge. S. [*æ sdʁanˌəŋə*]. $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Stackket Stranneng;

L 1783 en Strand Eng, Strand Eng Krog; BU 1784 Strand-Eng Kroeg, Strand Eng; B 1795 Strand-Eng; TM Strandenge; I 1912 Strandeng; I 1922 Strandenge. — S. Strandengvej. TM Strandengweg. — S. Lille-Strandengvej. TM Lille Strandengweg.

Strongade. ØG. [*'sdʀɔŋˑˌgaˑ*]. I 1912 Strongade.

Stubager. ØG. B 1795 Stobbagger; K 1795 Stoffagger. — Subst. Stub, „Træstub".

Stubenge. ØG. U 1777—78 Stof Eng; K 1795 Stoffenge; B 1795 Stufwiese, Stobb-Eng; TM Stoff-Eng. — ØG. Stubengsbæk [*sdɔˈvæŋˈsˌbækˑ*]. TM Stoffengebek; I 1912 Stofengsbæk. — Jfr. Stubager ovfr.

Stuvenge. S. L 1774 Stu-enge; BU 1784 Stue-Enge; B 1795 Stufwiese. — Af æda. stuf „Jordstykke udenfor Fællesjorden".

Stuvland. VG. B 1795 Stufland. — Jfr. foregaaende.

Stykke, Marsk. Misthusum i S. B 1795 Stykke; K 1795, TM Stück.

Størup. ØG. [*sdøˈəˌɪb*]. MB 1683 Störops Agre; U 1777—78 Störup; B 1795 Störup, Süder-, Sönden-, Osten-, Westen Störup; K 1795 Störupagger, Vesten-, Sönden-Störup; U 1854 Störup, Störupager, Störup Vejen, Störup-Eng, Störup Hede, Störup-Fælled; TM Störup Ager, Sönden-, Vesten-Störup; I 1912 Størup; I 1922 Størup. — Forleddet er antagelig et Mandstilnavn svarende til oldn. Styrja, glsv. Støria „Stør" (Hellquist i „Xenia Lideniana" p. 97); Efterleddet -torp, se Indl.

Støvlefenne. S. [*æ ˈsdʌ́sˑlˌfænˑ*]. — Fennen har Navn efter sin Form, der kan minde om en Støvle.

Sultenborg. ØG. TM Sultenborg; I 1922 Sultenborg [Sultenborə]. — Navn paa et Stykke daarlig Jord.

Svinevadeng. VG. [*svinˑvɔj*]. TM Svinwadeng; I 1912 Svinevadeng; I 1922 Svinvadeng. — Støder op til Svinevad i Vodder S., 3088.

Svorenvej. [*æ ˈsvɑ́ːnˌvæj*]. L 1747 den Sooren Vej; BU 1784 den Soorne Vey; TM Schwürnweg, Schwurnweg; Oldekop Geschworenen Weg; I 1922 Svornvej; I 1925 Svorenvei. — Ifølge Sagnet skal Navnet stamme fra, at Beboerne i Misthusum vandt en Proces om Ejendomsretten til Vejen ved at elleve af de tolv Gaardmænd svor falsk. De fik en voldsom Død og gaar igen, „tolv vi vare og elleve svor og med hverandre til Helvede for." Det berettes ogsaa, at Stormfloden er en Straf for Meneden. I alle Tilfælde ligger der en Retstrætte til Grund for Navnet. Jfr. Procesvej ovfr. og Trættestykker 2708.

Sølbæk. ØG. TM, TGst, Oldekop Sölvbek, I 1912, Gst, Trap[4] Sølbæk. — ØG. Sølbæk Hede. [*ˈsølˑbəgˌheˑ*]. U 1814 Söelbeckheede; TM Sölvbek Hede; I 1912 Sølbækhede; I 1922 Sølbæk (Sølvbæk) Hede. — Af Subst. Søle „Pløre, Dynd". Jfr. Sølbæk, Arrild S., 3081.

Søndendams Have. S. MB 1683 Sondendambs Hauge, Söndams Hauge.

Sønden Sjøven. S. I 1928 [*ˈsønˌən ə ˌɕjǽsˑ*]. L 1774 Sünden Söen; L 1783 Sünner Siø, en Sönnernis Siou, vester Sönnernis Siou, Midt Sönnernis Siou, den øster Sönnernis Siou; BU 1784 Synderniß-Siöu, Vester Söndernis Siöu, Midt Söndernis siöu, den Øster Söndernis siöu; BU 1784, B 1795, TM Sönden Söen; I 1912 Søndensøen, Syndensjøv; I 1922 Sønder Søen. — S. Sønden Sjøven Vej. [*sønˌən ə ˈɕjǽsˑˌvæj*]. TM Sönden Söenweg. — En tørlagt Sø ligger imellem Sønden Sjøven og Norden Sjøven. Sønden Sjøven er i L 1783 og BU 1784 blevet omtydet

til Søndernæs Sjøv med Tanke paa Landsbyen Søndernæs i Brøns S., 3087. Jvfr. Norden Sjøven ovfr.

Sønderager. VG. MB 1683 Sonder Aaß; K 1795 Sönderagger; B 1795 Sönder-Agger; TM Sönder-Ager.

Sønderenge. VG. [*æ ˈsøŋ'əˌræŋˑ*]. TM Sönder-Enge. — ØG. K 1795, TM Sönder Eng. — VG. Søndereng Vej. TM Sönder Engweg.

Sønderfenne. VG. B 1795 Süderfenne.

Sønderhede. S. [*æ ˈsøŋ'əˌheˑ, søŋəˈheˑ*]. MB 1683 Söndr Hie Agr; LU 1778 Synderheed; B 1795 Sönder Heede; TM Sönder Hede, Sönder Hedeland; I 1912 Sønder-hede. — VG. K 1795, TM Sønder-Hede.

Sønder-Kirkevej. S. I 1922 Sønder Kirkvej.

Sønderkær. S. [*ˈsøŋəˌkjæɹˑ'ə*]. U 1780 Synder Kier; K 1795 Sønder-Kier, Sön:Kier; B 1795 Sönderkier auf Barsbüll foorte; TM Sönder Kjoer; I 1912 Sønderkjær; I 1922 Sønder Kjær.

Søndermose. S. [*æ ˈsøŋ'əˌmoˑs*]. — ØG. K 1795 Sönd:Moose; TM Sönder-Mose.

Sønderpyt. S. LU 1778 den sönder Pött.

Søndertoft. VG. B 1795 Süder Toft; K 1795 Sønder-Toft. — ØG. TM Söndertoft.

Sørbæk. ØG. B 1795 Söörbeckvadt. — Glda. sør „Snavs".

Tagholm. VG. [*ˈtɑˑqˌhɔlˈm*]. TM, I 1912, I 1922 Tagholm. — Tag „Rør, hvormed Huse tækkes", se Tagfenne, Højer Flække 3103.

Tavlblokagre. VG. MB 1683 Tauel Blocagre. — Tavl og Blok, se Indl.

Terre. S. [*æ täɹˑ*]. L 1774, BU 1784 Terre, den Nör Terre; B 1795, TM, I 1912 Terre. — S. Terreeng. L 1747 den Nör Tærre Eng. — S. Terreholm. L 1774 Terre Holm; BU 1784, B 1795 Terreholm. — S. Terrevej. [*æ ˈtäɹˑˌvæj*]. L 1774 Tærre Vey; BU 1784 Terre Vey. — Marskland. Terg „lag under klægen af mosejord" (Feilb.), jfr. frisisk Targ, Tarrig, Terg „der mohrartige Moder und Schlick, aus welchem, wie von Torfmohr-Erde, wenn er etwas gedörret wird, man Torf zum Verbrennen, z. B. auf den Halligen, absticht" (Outzen), jfr. Termen 3087.

Tiese Ager. VG. MB 1683 Tieße Ager. — Sandsynligvis forskrevet, muligt det samme som andensteds i MB 1683 kaldes Tryge Ager.

Toftager. S. MB 1683 Tofft Ager Aaß; LU 1778, B 1795 Toftacker. — VG. MB 1683 Toffte Ager. — ØG. U 1777—78 Tofftagger.

Toftblokke. S. B 1795 Toftblöcke. — ØG. B 1795 Toftblocke.

Toftland. S. B 1795 Toftland. — VG. U 1776—82 Toffland; K 1795, TM Toftland; I 1922 Toftland [Toftlund]. — VG. Toftlandager. [*ˈtås'dlɛnˌɑqˈə*]. — Det oprindelige Toftland er nu omtydet til Toftlund.

Toftløkke. S. LU 1778 Toft-Lücke.

Toftvejen. S. [*æ ˈtås'dˌvæj*].

Tornhøj. S. B 1781 Tornnhöy. — Torn, „Tornebusk".

Trekant. S. [*æ trɛkanˌd*]. B 1795 Treckanten; TM, I 1912 Trekant.

Trindeng. To Gange i ØG. K 1795 Trind-Enge, Trindeng; B 1795 Trind Eng; TM Trindeng, Nörre-, Sönder Trineng; I 1912 Trineng; I 1922 Trindeeng (Trædeeng) [Tri.n(ð)æŋ' (Triˑnæŋˈ)]. — De ældre Skriveformer samt I 1922 viser, at Forleddet udtales med Vokalen i og har palatalt n, saa det kan næppe være andet end Adj. trind, „rund". I 1922 og muligvis I 1912 og TM har opfattet det som Verb. trine „træde".

Trindfenne. S. K 1795 Trind fenn. — Adj. trind, „rund".

Trindhave. S. TM Trindhave; I 1922 Trindhave. — Adj. trind.

Trindkær. ØG. B 1795 Trindkier. — Adj. trind, „rund".

Tryge Ager. VG. MB 1683 Tryge Ager. — Sandsynligvis forskrevet, muligt det samme som andensteds i MB 1683 kaldes Tieße Ager.

Trøjborggade. S. L 1747 den Tröyborrig Gade; K 1795 Truborger. — Et Stykke Jord i Misthusum, som rimeligvis har tilhørt en Gaard, som har hørt under Trøjborg.

Tuder. S. Beschreibung efter 1711 (F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 24) tuder. — Maaske Plur. af et Plantenavn Tude „Skarntyde", eller det er et oprindeligt *Tudeager.

Tudseng. ØG. U 1814 Tudseng. — Af Dyrenavnet Tudse.

Tullesballe. S. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 53) agger i Hiemstedt marck i Tullesballe. — Antagelig samme Lokalitet som Tullesbod ndfr.

Tullesbod. S. [*tutəsˈboˀi̯*; *tʁutɪsˈboˀi̯*]. LU 1778 Tullisbood; BU 1784 Tullis boe, Tullis boed; B 1795 Tullisboed; TM Tüllesbode, Tollesbode; I 1912 Trullisbod; I 1922 Tollesbode; I 1925 Trullisbod. — Tullesbodvej. [*tʁulisˈboˀi̯ˌvæi̯*]. — Af Mandsn. Tule, Tulle. Formerne med Tr- stammer vistnok alle fra samme Meddeler, og beror antagelig paa en individuel Afvigelse i Udtalen.

Tværbæk. VG. B 1795 Tverrebeck, Tværrebeck.

Tygeseng. VG. [*tyqəsˌæŋˀ*]. TM, I 1912 Tygeseng; I 1922 Tygeseng (Töjreeng). — Af Mandsn. Tyge. I I 1922 er Navnet sammenblandet med Tøjreeng.

Tyvendeager. ØG. B 1795, K 1795 Tyvendagger; K 1795 Tyvenagger.

Tøjreeng. Gesing i S. I 1912 Tyreng. Hertil eller til Tøjreeng i Skærbæk eller Misthusum: B 1795 Tyr-Eng; TM Thyger Eng, Tyreng. — Misthusum i S. [*æ tiːsəˌiŋ*]. L 1747 Tyderingen; K 1795 Thyerenge, Thyer-Enge; B 1795 Tydering; I 1912 Thyring; I 1922 Tyreng (Tørring, Thygereng). — S. [*æ ˈtiːsəˌʁæŋˑ*, *tiːˑʁəŋ*]. I 1912 Tyvring; I 1922 Tyreeng. — VG. TM Tydereng. — ØG. TM Tyvring. — Tøjreeng „Sted hvor Kvæget tøjres".

Tørvehave. S. B 1795 Tørrehave. — Af Subst. Tørv.

Tørvehøj. S. [*ˈtɔɹˑˌhyˀ*]. MB 1683 Töre Höye Aaß; B 1781, B 1795 Törrehoy; TM Törvehöi, Torvehöi; I 1912, Trap[4] Tørvehøj.

Tøvtløs. S. [*tæːsˈdɫəs*]. Jb 1704 Tortloes; U 1771 Töftlös, Töftelös; B 1795 Töftlös; TM Toftlös; I 1912 Tøvtløs; I 1922 Toftløs. — S. Tøvtløsvej. U 1771 Töftlös-Vey; TM Toftlosweg. — Samme Navn i Ribe Domkirkes Lands. 2701, Spandet S. 3083 og Hviding S. 3085.

Uden Løkken. S. [*ˈuˌɹˑn ɜ ˌtyˈg*]. L 1747 uden Lyckesfenne, Uden Lycken, Uden Lycke; B 1795 Udenlycken; K 1795 Uden-Löcke; TM, I 1912 Udenlykke; I 1922 Udenløkke. — Præpositionen uden.

Under Digerne. ØG. og VG. [*oŋəˌɹ ɜ ˈdiqə*]. B 1795 Under Düigerne; K 1795 Underdigen; U 1854 Underdigerne; TM Underlägen; I 1912 Underdigerne; I 1922 Under Digene (Digerne).

Under Skoven. ØG. U 1777—78 under Skau; B 1795 Under Skoven; K 1795 Underskoven, Under Skoven; TM Unter Skoven.

Vandeng. S. $^{27}/_{9}$ 1484 (LB) Wandengh. — Vandeng er Betegnelse for en særlig fugtig Eng.

Vejager. ØG. B 1795, K 1795 Veyagger; TM Veiager.

Vejfenne. ØG. B 1785 Wegfenne.

Vejlgaard. ØG. I 1922 Vejlgaard [Vejlgo'r]. — Vejle, se Indl.

Vesterbjærg. ØG. MB 1683 Westerbier Aaß.

Vesterby Hede. ØG. [ˈvæsdəby¡he·]. U 1854 Østergasse-Vesterbyes-Hede eller Weesterheede; TM Westerby-Heede; I 1922 Vesterbyhede.

Vestereng. VG. TM Vester Eng.

Vesterfenne. S. TM Vesterfenne; I 1912 Vesterfen.

Vesterhede. VG. K 1795 Vesterheede; TM Vester Hede.

Vesterholme. S. [æ væsdəˈhɔt·m]. $^{27}/_{9}$ 1484 (LB), $^{1}/_{4}$ 1532 (LB), $^{25}/_{8}$ 1567 (LB) Westerholm; L 1774 Vester Holm; L 1783, BU 1784 en vester Holm, en liden vester Holm; B 1795 Westerholm, Lild Westerholm; TM, I 1912, I 1922 Vesterholm. — VG. Vesterholm. K 1795 Vesterholm; B 1795 Westerholm.

Vestermark. S. Jb 1704 Westerfeldt; LU 1778 Das Wester feld. — ØG. B 1795 Wester Feld.

Vestertoft. S. K 1795 Vest.toft (Barsbøl); B 1795 Wester Toft; TM Vester Toft.

Vinum Bæk. VG. [ˈvi·nəm ¡bæk]. U 1780 Winum Bek. — Af Landsbyen Vinum i Nabosognet Døstrup 3115.

Vinum Eng. S. $^{14}/_{6}$ 1544 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 46) een eeng som belliggende er udj Gießing enge, som kaldes Viinum eng. — Se under Vinum Bæk.

Vinum Vad. ØG. U 1783 Winum Vadsted; B 1795 Winum Vadt; K 1795 Vinumvadt. — Se under Vinum Bæk.

Værredige. S. [væ·iˈdi·q]. — Værre, se Indl.

Østerbjærg. VG. [ǫsdəbjæ·iə]. MB 1683 Österbierre Aaß; K 1795 Österbierg; B 1795 Østerbierg; TM Osterbjerg; I 1922 Østerbjerg.

Østerby Hede. ØG. TM Osterby-Hede.

Østereng. VG. TM Oster Eng. — ØG. TM Oster-Eng.

Østerfenne. S. [æ ˈǫsdə¡fænə]. TM Osterfenne. — VG. B 1795 Osterfenne; I 1912 Østerfen. — ØG. TM Oster-Fenne; I 1912 Østerfen.

Østerhede. VG. K 1795 Oster-Heede; TM, I 1912 Oster Hede. — ØG. [æ ˈǫsdə¡he·]. K 1795 Österheede; U 1814 Österheeden; TM Oster-Hede; I 1912 Oster Hede.

Østerholm. S. L 1774 Øster-Holm; BU 1784 Den Øster Holm; B 1795 Osterholm.

Østerkær. ØG. B 1795 Osterkier; U 1814 Österkier.

Østermark. S. Jb 1704 Osterfeldt; LU 1778 Das Oster feld. — ØG B 1795 Oster Feld; TM Ostermark.

Østertoft. S. B 1795, TM Oster Toft. — ØG. U 1783 Øster-Tofft B 1795 Oster Toft; K 1795 Öst:Toft.

3100. TØNDER-, HØJER- OG LØ HERREDER.

Tønder Herred. Se under Tønder Kbst. 3092.

Højer Herred. Se under Højer 3103.

Lø Herred. Udat. Absalon Ærkebisp 1177—1201 (LB), udat. Omer Bisp i Ribe 1178—1204 (LB), udat. Valdemar II Konge 1202—41 (LB) Løgumherret; s. Dok. (1575 ÆDA V 776) Lugem herrit; $^{21}/_{1}$ 1206 (LB), udat. Tuvo Bisp i Ribe 1214—30 (LB) Løgum herret; $^{23}/_{3}$ 1228 (LB) Løgumherret; s. Dok. (1575 ÆDA V 770) Løgum herrit; VJb 1231 (13. Aarh.) Løghæhæreth; c. $^{12}/_{6}$ 1278 (LB) Lygherret; $^{30}/_{12}$ 1298 (LB) Løyherret; $^{24}/_{2}$ 1299 (LB) Løherret; $^{7}/_{1}$ 1312 (LB) Lugumherrit; $^{20}/_{1}$ 1317 (LB) Løgumherret; u. D. 1320 (LB) Løherrit; $^{6}/_{12}$ 1327 (LB) Lyherret, Løherrit; RO 1330—48 Løghæreth; $^{13}/_{11}$ 1345 (LB) Lygherret; $^{22}/_{2}$ 1355 (LB) Løgherret; $^{26}/_{6}$ 1361 (LB) Løgherrett; $^{1}/_{9}$ 1376 (LB) Løgherret; u. D. 1386 Løgherrith; $^{3}/_{4}$ 1388 Løg H.; $^{22}/_{9}$ 1407 (ChronEcclRip) Løyherrit; $^{10}/_{4}$ 1412 (LB) Løgherit; $^{10}/_{9}$ 1415 Lu H.; $^{23}/_{3}$ 1420 Lyg H.; $^{14}/_{4}$ 1434 Ly H.; $^{1}/_{8}$ 1440 Lyi hæreth; $^{2}/_{3}$ 1444 Ly H.; $^{13}/_{5}$ 1446 Ly herreth; $^{9}/_{10}$ 1446 Lyde H.; $^{3}/_{5}$ 1449 Løwe H.; $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB) Lyherret; $^{9}/_{1}$ 1479 (LB) Lydherret, Lyherretz; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB) Lyherret; $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Lyherrett; $^{12}/_{5}$ 1498 (LB), $^{1}/_{6}$ 1499 (LB) Lyherret; $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Løherret; $^{5}/_{5}$ 1505 (LB), $^{14}/_{5}$ 1508 (LB) Lyherret; $^{23}/_{6}$ 1509 (LB), $^{14}/_{7}$ 1509 (LB) Løffherrit; $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Løffherritt; $^{27}/_{8}$ 1513 (LB) Lyherretz; $^{11}/_{8}$ 1514 (LB) Ly herret; $^{14}/_{8}$ 1518 (LB) Lyherret; $^{14}/_{5}$ 1521 (LB) Lugumherrit; $^{27}/_{7}$ 1521 (LB) Løffherrits; $^{30}/_{6}$ 1522 (LB) Løffherrit; $^{30}/_{8}$ 1527 (LB) Løherrets; $^{3}/_{8}$ 1527 (LB), $^{16}/_{5}$ 1528 (LB) Lyherret; $^{19}/_{3}$ 1530 (LB) Løherits, Løuherrits; Jb 1530 Lyeherredt; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Lyherret; $^{4}/_{11}$ 1531 (LB) Løyherret, Løyherretz, Løffherritt; $^{18}/_{11}$ 1531 (LB) Lyherret; $^{16}/_{3}$ 1532 (LB) Løherret; $^{14}/_{5}$ 1532 (LB) Løyherret; Jb 1537—38 Lyherritt, Loghereth; $^{21}/_{5}$ 1539 (LB) Løharde; $^{16}/_{6}$ 1539 (LB) Lyherret; $^{16}/_{8}$ 1539 (LB) Lyherret, Løyherrit; Sk 1548 Lyøharde; $^{6}/_{4}$ 1549 (LB) Løherret; $^{8}/_{2}$ 1550 (LB), $^{22}/_{2}$ 1550 (LB) Lyherret; $^{26}/_{7}$ 1550 (LB) Lyherretz; $^{23}/_{8}$ 1550 (LB) Lyherret; $^{30}/_{4}$ 1552 (LB) Lyherrett; $^{13}/_{11}$ 1567 (LB) Løherde; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Løffherritt; $^{13}/_{12}$ 1567 (LB) Løherrits, Løyherrit; $^{18}/_{12}$ 1567 (LB) Løyherde; $^{21}/_{10}$ 1568 (LB) Løuherdes; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) Løuharde; Jb 1607 Løharde; Mejer 1649 Loe Herde; Danckw 1652 Loh-Harde; M 1662, M 1664 Løe Herrett; M 1688 Løfve Herret; DAtl, VSK Loe Herred; Trap[1], Postadr9 Lø Herred. — Formerne med Løgum- findes alle i Kilder, som kun er bevarede i Afskrifter, og beror sikkert paa en Opkaldelse efter Landsbyen Nørre-Løgum, 3117; det gamle Navn er Løghæ H., hvorom se under Løgumkloster, 3118.

Løgum Birk. $^{7}/_{8}$ 1475 (LB) Lugum Bierck; $^{1}/_{9}$ 1505 (LB) Lyombierck; $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Lugum biercke, Lyombierk; $^{30}/_{6}$ 1522 Lyombierch; $^{14}/_{8}$ 1530 (LB) Lyom bierk; $^{16}/_{8}$ 1539 (LB) Lyombierck; Sk 1676 Lügumbirck; Postadr9 Løgumkloster Birk. — Vistnok Ellipse for Løgumkloster Birk.

Nørreherred, Del af Højer H. Højer Herreds Retsprotokol $^{16}/_{2}$ 1854 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 184) Nørreherred.

Sønderherred, Del af Højer H. Højer Herreds Retsprotokol $^{16}/_{2}$ 1854 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 184) Sønderherred; Rolfs Geschichte Hoyer p. 180 Süderharde.

FORSVUNDNE BEBYGGELSER.

Bunigsbol, forsv. Bebygg. $^{26\text{-}81}/_{12}$ 1314 Bvnigs bool. — Det er efter Dok. tvivlsomt, om Stedet ligger i Lø eller Hviding H.

Esnis Mølle. Jb 1543 Esnis Mølle.

Høume, forsv. Bebygg.? $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Høume. — Der foreligger snarest Afskriverfejl, men det kan ikke afgøres, til hvilken Lokalitet Formen skal henføres.

„FORSVUNDNE BYER" PAA MEJERS KORT.

Appen Capell. Mejer 1649 Appen Capell. — Navnet er anbragt paa Apesand, jfr. ndfr. under Naturnavne.

Apperum. Mejer 1649 Apperum. — Syd for Rømø; maaske efter Apesand ndfr. under Naturnavne.

Asterup. Mejer 1649 Asterup. — Udfor Astrup, Brøns S.

Blanstrup. Mejer 1649 Blanstrup. — Vest for Rømø.

Bollerstrup. Mejer 1649 Bollerstrup. — Paa Bollertsand, se under Bollert paa Rømø, 3112.

Crigsbull. Mejer 1649 Crigsbull.

Frowdall. — Se under Fruerdal paa Rømø, 3112.

Gadum. Mejer 1648 Gadum. — Udfor Gade i Højer Lds., 3104.

Hattum. Mejer 1649 Hattum. — Sydvest for Rømø.

Iarpum. Mejer 1649 Iarpum. — Navnet er anbragt udfor Koldby og formodentlig dannet efter Landsbynavnet Hjerpsted.

Iordum. Mejer 1648 Jordum; Mejer 1649 Iordum, Iordumb. — Iordum Capell. Mejer 1649 Iordum Capell. — Ved Øen Jordsand.

Klisterup. Mejer 1649 Klisterup.

Klyeffde. Mejer 1649 Klyeffde. — Udfor Emmerlev Klev og antagelig dannet efter Bebyggelsen af samme Navn, som paa Mejers Kort kaldes Klyff.

Knostrup. Mejer 1649 Knostrup. — Vest for Rømø.

Knöckum. Mejer 1649 Knöckum. — Sydvest for Øen Jordsand. Antagelig efter Navnet Knaage, se ndfr. under Naturnavne.

Koldebuy. Mejer 1649 Koldebuy. — Udfor Ballum. Efter Koldby i Hjerpsted S., 3108.

Lakolck. — Se under Lakolk paa Rømø, 3112.

Lystrup. Mejer 1649 Lystrup. — Udfor Brøns S. Maaske opkaldt efter Lustrup ved Ribe.

Nacksbol. Mejer 1649 Nacksbol. — Anbragt paa Nakkesand Nordvest for Rømø.

Nickstrup. Mejer 1649 Nickstrup. — Paa Nakkesand Nordvest for Rømø.

Norstrup. Mejer 1649 Norstrup. — Nord for Rømø.

Olde Iuere. Mejer 1649 Olde Iuere. — Øst for Juvre paa Rømø.

Rickstrum. Mejer 1649 Rickstrum. — Vest for Rømø.

Ristrup. Mejer 1649 Ristrup. — Udfor Rejsby.

Sesby. Mejer 1649 Sesby.

Sundernys. Mejer 1649 Sundernys. — Udfor Søndernæs, Brøns S.

Wester Capell. Mejer 1649 Wester Capell. — Vest for Rømø.

Wester Iuersboll. Mejer 1649 Wester Iuersboll. — Vest for Rømø.

NATURNAVNE.

Apesand. Mejer 1644 Apen-Sandt; Mejer 1648 Appesandt; 17. Aarh. (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 29) Neue Apesand oder Peels Rebell, Alt Apesand; K 1724 Apesand, Die Fläche bey Apesand, Alt Ape-Austerbank, Austerb. Alte-Ap, Austerb. Neue Ap, Röms Ap; K 1824 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 29) die Aape; E. Moritz, die Insel Röm 1909 Aape. — Paa Mejers Kort Navn paa den Grund mellem Rømø og Fastlandet, som nu kaldes Skelodde Banke; paa K 1724 en Grund ved Rømmesleje. Formen fra Mejer 1648 er fejlagtigt opført under Hviding H. foran.

Appersee. Mejer 1649 Appersee. — Den vestligste Del af Listerdyb. Navnet er antagelig dannet af Mejer, maaske efter Apesand ovfr.

Ballum Dyb. K 1724 Ballum-Mer, Ballum alt Tief. — Sognenavnet Ballum.

Ballum Odde. K 1724 Ballum odde. — Navn paa den vestligste Del af en Grund, som skyder sig frem mellem Ballum Dyb (se ovfr.) og Misthusum Dyb.

Brede Aa [*ˈbʁæ·ə ˈð'*]. Mejer 1649 Bred Aw, Bredaw; DAtl Bredeaae; VSK Breede Aae; Aagaard Tørning Lehn 1815 p. 169 Bredaae eller Lohbæk; Gst 1857—58 Brede Aa; Trap[1] Brede-Aa; TM Brede Aue, Bredeaaen; TGst Brede-Au; Gst, Trap[4] Brede Aa. — Landsbynavnet Brede, 3116. Et andet Navn paa Aaen er Husum Aa, se ndfr.; hos Danckw og Mejer kaldes den ogsaa Lobæk, et Navn, som nu kun bruges om dens nordligste Tilløb. Aaens oprindelige Navn er antagelig Mistaa, se ndfr.

Brøns Vadder. Rømø: [*bʁöns ˈwa.ɹ·*]. Gst 1857—58 Brønæshvarre. — Navn paa en Grund i Vesterhavet udfor Brøns. Efterleddet er Subst. Vadde „Havbunden, som ligger tør ved Ebbe"; dette Ord udtales i Darum med [*w*], og samme Udtale er mulig paa Rømø. Formelt kunde Efterleddet ogsaa opfattes som Plur. af Subst. jy. Hvarv, men dette Ord bruges kun om Klitstrækninger (se Feilb., Tillægsbd.).

Emmerlev Dyb [*æmlə ˈdyp*]. — Dyb udfor Landsbyen Emmerlev, 3107.

Fuglgrov [*æ ˈfu·ɫˌgʁåʊ.*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 84 Fuglgröft Rinne; Gst Fuglegrøft; Geogr. Tidsskr. 1926 p. 210 Fuglegrøften.

— Farvand, som forbinder Rømmesdyb og Rømmesleje mellem Rømø og Fastlandet.

Gammelleje [*gamə'læj·*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Gammel Ley; Gst Gle Leje. — Vistnok den gamle Forbindelse mellem Rømmesdyb og Rømmesleje, nu afløst af Fuglgrov; jfr. Lejedyb og Rømerleje ndfr.

Hack. K 1724 Austerbank Hack. — Østersbanke ved Isenhage. Rimeligvis en ty. Oversættelse af Subst. Hage (se Indl.).

Holmsil. U. D. 1553 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 526) Holm-Syell; $^{15}/_{4}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 528) Holmsiell. — Ligger i det tidl. Møgeltønder Birk.

Husum Aa. Præsteindberetn. 1638 Husum aa; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 146) Mist Husum Aa; L 1747 Husum Aa; TM Husum Aae. — Landsbynavnet Misthusum i Skærbæk S., 3089. Navn paa Brede Aaens nedre Løb.

Højer Dyb. Mejer 1644 Hoyer Tieffe; Mejer 1648 Hoyerstieff; Mejer 1649 Hoyers deep; Danckw 1652 Hoyer Tieff; K 1724 Höyer-Tief; TGst Hoyer-Tief; Søkort 1930 Højer Dyb. — Flækkenavnet Højer, 3103.

Isenhage. K. [*isən'ha·q*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909, Gst Isenhage. — En Grund, der skyder sig ind mellem Rømmesdyb og Rudedyb. — Maaske et nederty. el. hollandsk Laaneord i Betydn. „Hage af Jern"; Navnet skyldes i saa Fald Grundens spidse Form. En anden Mulighed er, at Forleddet er Fiskenavnet jy. Ising (en Art Fladfisk), og Efterleddet Hage, se Indl.

Jordsands Flak [*'jo·saŋs 'flak* eller *'jo·saŋ 'sa'ŋ*]. Gst 1857—58 Jordsands Flak; TGst Jordsands-Flak; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Jordsands Flach; Søkort 1921 Jordsands-Flak. — Navn paa den store Grund omkring Øen Jordsand (3108).

Kaalgaard [*æ kat·gœ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909, Gst Kaalgaard. — Del af Rømmesdyb. Subst. jy. Kaalgaard „Have".

Knaage [*æ knɑ̊·x*]. Mejer 1644 Die knocke; Mejer 1648 Die knoecken; Ty. Søkort 1879 Knack; Rolfs Geschichte Hoyer p. 319 Jordsandsknack; Søkort 1921 Knack; Geogr. Tidsskr. 1926 p. 215 e Knaagh (Knoklen); Søkort 1930 Knækket. — Grund mellem Jordsand og Højer Dyb. Subst. sønderjy. Knaage [*knɑ̊·x*] „Knogle, Kødben"; Navnet kunde maaske være opstaaet som Modstykke til Hunden (Mejer 1648 Die Hundt), Navn paa en Grund lige Syd for Højer Dyb. Ifl. Thade Petersen (Geogr. Tidsskr. 1926 p. 215) skal Navnet dog skyldes Sandets usædvanlige Haardhed paa dette Sted.

Knöcksee. Mejer 1649 Grosse knoecksee, k. Knöcksee. — Navnene er anbragt Syd og Vest for Højer; maaske af Knaage ovfr.

Koldbyleje [*'ko·ɭby 'læj·*]. Mejer 1644 Loe Tieff; K 1724 Kohl-buy Lohe; K 1824 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 29) Kohlby Ley; TGst Kohlby-Ley; Søkort 1921 Kolby-Leje; I 1922 Koldby Laa. — Koldbyleje Banke [*kœlby'læj·ˌbaŋg*]. — Koldbyleje er den inderste Del af Rudedyb og opkaldt efter Landsbyen Koldby i Hjerpsted S., 3108. De ældre Navne paa Sejlløbet, Loe Tieff og Kohl-buy Lohe, maa tolkes af Subst. Laa, hvorom se Indl. Et Eksempel paa et lignende Navneskifte har vi i Rømmesleje ndfr. Jfr. ogsaa Baadsbøllaa i Ballum S., 3111.

Lammelæger. Søkort 1814, Søkort 1829 Lammelæger; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Lammeläger; Søkort 1921 Lammelæger. — Sand-

grund ved Listerdyb Nord for Sild. Navnet kunde maaske sammenstilles med Plantenavnet Lammelege, som i Vestjylland bruges baade om Engelskgræs (Armeria vulgaris), Kællingetand (Lotus corniculatus) og Stifmodersblomst (Viola tricolor); her maatte det i saa Fald være brugt om en Havplante.

Lejedyb. Se under Rømmesleje.

Limter. Mejer 1644 Limter. — Er paa Kortet placeret mellem Loe Tieff (se under Koldbyleje ovfr.) og Fastlandet; Navnet gaar maaske paa den inderste Del af Loe Tieff.

Listerdyb [*lesdəˈgaf, lesdəˈdyv.*]. Laurentz Benedichts Søkort 1568 Diep van list; 1643 (Sønderjy. Maanedsskr. V p. 156) Listgab; Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Lyster Tief; Mejer 1649 Lyster deep; Danckw 1652 das Lister Tieff; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 161) Lister Dyb; Præsteindb. 1754 Lister-Dyb eller Gab; DAtl Listerdyb; TGst, E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Lister Tief; Gst Listerdyb; Søkort 1930 Lister Dyb. — Lister er et ty. Adj. dannet af Landsbynavnet List paa Sild. Formen fra 1643 tyder paa, at der har eksisteret en rent dansk Form Listgab, som Udtalen [*lesdəˈgaf*] (ɔ: Listergab) er en Omdannelse af. Udtalen [*lesdəˈdyv.*] er kun optegnet paa Rømø.

Lobæk [*to·bæk, toˈbæk*]. Mejer 1649 Lohebeck; Danckw 1652 Lohbeck; TM Lohbek, Lohbeck; TGst Lohbek; Gst, Trap[4] Lobæk. — Forleddet er formodentlig et opr. *lauh-, en Vekselform til det *laug-, hvoraf Navnene Løgum og Lø Herred er dannet, se ovfr. under Løgumkloster, 3118. En anden Mulighed er Subst. glda. lō (i Stednavne), oldn. lá f. „lavtliggende og fladt Engstykke som strækker sig langs Vandbredden" (Fritzner); se BrN GG I p. 167. Jfr. under Brede Aa ovfr.

Mistaa. $^{27}/_{10}$ 1567 (1741, F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bil. p. 52) Mist-aae; MB 1683 Mest Aae. — Antagelig det gamle Navn paa Brede Aa, se ovfr. Forleddet maa sammenstilles med Subst. oldn. mistr, n. „Taageregn", no. mist, n., mistr, n., „Taageregn", no. mist, f. „Støvsky", jfr. ags. mist, n. og mnty. mist, f. „Taage". Ordet indgaar i sv. og no. Stednavne, f. Eks. i Mistersjön (Hellq. Sjön. I p. 403), Misterfjorden og Elvenavnet Mistra (NE p. 160).

Mistaa. K 1724 Mist-Auwe. — Navn paa det Dyb ud for Mistaaens Udløb, som paa Mejers Kort kaldes Misthußum Tieff (se ndfr.).

Misthusum Dyb. Mejer 1644 Misthußum Tieff. — Landsbynavnet Misthusum i Skærbæk S., 3089.

Nakkesand. Mejer 1649 Nackesandt; Danckw 1652 Nacksandt. — Nordvest for Rømø. Nakke, se Indl.

Nordertief. Mejer 1649 Norder tieff. — Den østlige Del af Listerdyb. Navnet er dannet af Mejer.

? **Pointgen.** K 1724 Das Pointgen. — Lavvandet Sted i Misthusum Dyb.

Pælerebel. K 1724 Pehl Rebbel. — Navn paa en Østersbanke ved Rømmesdyb.

Rejsbylaa. K 1724 Reisbuy Lohe. — En Gren af Koldbyleje, se ovfr. Forl. er Landsbynavnet Rejsby, Ballum Sogn, 3111.

Rogdyb. Mejer 1644 Die Roeck; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Rog (Roch); Søkort 1930 Rogdyb. — Dyb Nord for Listerdyb. Muligt Subst.

jy. rog „fin regn med blæst; rå tåge, tykning“ (Feilb.), maaske brugt om Skumfog.

Rudedyb [*'rùj·də¸dyv.*]. Mejer 1644 Rude Tieff; Mejer 1648 Rudtieff; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Rude Tief; Gst Rudedyb. — Rudedyb Banke [*'rùj·dədyf¸baŋg*]. — Et Dyb, som strækker sig fra Rømmesdyb ind mod Mundingen af Bækken Rude (Hjerpsted S., 3108).

Rømerflak [*rǫ̀mə'flak*]. TGst Römer Flack; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 85 Römer Flach. — Det ty. Adj. Römer, se ndfr. under Rømmesdyb.

Rømmesdyb [*'röməˌdyf*]. K 1724 Roms-Tieffe, Röms Tief; Ty. Søkort 1879, TGst, E. Moritz Die Insel Röm 1909 Römer Tief; Gst, Søkort 1930 Rømø Dyb. — Formerne fra K 1724 viser, at Forleddet opr. er Gen. af Ønavnet, her maaske brugt som Adj., jfr. det vestslesvigske Adj. rømmes [*rǫ̀møs*] „hvad der hører til Rømø“. Dette Forled er senere, antagelig ved Analogi fra Navnet Listerdyb, erstattet af det ty. Adj. Römer; det gamle Navn paa Sejlløbet er vistnok Rømmesleje, se ndfr.

Rømmesleje [*'rǫ̀məs¸læj·*]. 1636 (E. Moritz Die Insel Röm 1909 p. 26) Rømmis ley; Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Leye Tief; Mejer 1644 Die Leye; Mejer 1649 Ley deep; K 1824 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 29) Römer Ley; Ty. Søkort 1879, TGst Römer Ley. — Rømmesleje Banke [*rǫ̀mə'læj·¸baŋg*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Römer Ley Bk. — Paa Mejers Kort Navn paa hele Sejlløbet Øst om Rømø fra Juvre Dyb til Listerdyb; nu er Rømmesleje Sejlløbets nordligste Del, som ved Fuglgrov er forbundet med den sydligste Del, der kaldes Rømmesdyb. Det opr. Forled Rømmes er erstattet af det ty. Adj. Rømer; jfr. Rømmesdyb ovfr.

Røst. J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 164) Rost, Røsten; Søkort 1829 Risten; TGst Rüst-Sand; Søkort 1930 Risten. — Grund Sydvest for Rømø. Navnet maa sammenstilles med Stenrøst [æ sdjænrøst], en Grund ved Hjarnø i Horsens Fjord.

Sejersbæk [*sæj'əsbæk, æ 'sæj'əs¸bæk*]. Mejer 1648 Seyer fl.; Gst 1858 Sejersbæk; Trap[1] Seiersbæk, Sejersbækken; TM Der Seiersbach, Seierbach; TGst Seiersbek; I 1912 Sejersbækken; Gst, Trap[4] Sejersbæk. — Bækken løber forbi Landsbyen Sejerslev, 3107, og Navnet er sikkert Ellipse for *Sejerslev Bæk.

Senshørn. U. D. 1553 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 526) Senß-Hörn. — Ligger i det tidl. Møgeltønder Birk.

Simons Hage. K 1724 Simons Hacke, Siemens Hack. — Grund mellem Rømø og Fastlandet. Hage, se Indl.

Simons Straale. J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 164) Simons Straale. — Sandrevle, som strækker sig fra den sydl. Del af Havsand paa Rømø mod VNV.

Skælodde Banke [*sgæl'åˌ·¸baŋg*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 83 Skjellod Bank; Gst, Søkort 1930 Skellod Banke. — Grund mellem Rømø og Fastlandet. Af Skæl i Betydn. „Skaldyr“ og Odde, se Indl.

Stral. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Strall; Mejer 1649 Straell. — Grund umiddelbart Nord for Listerdyb.

Tadenssil. Rolfs Geschichte Hoyer p. 295 Tadens-Siel. — Ligger i Nærheden af Højer. Af Mandsnavnet Tade.

Tagholm Banke. [*'tɑ·qhɔ̀tm ¸baŋg*]. K 1724 Austerbanck Tagholm;

E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Tagholm Bk. — Østersbanke ud for Tagholm paa Rømø.

Tønder Aa. Danckw 1652 Tunder-Au. — Andet Navn paa Vidaa.

Vese. K 1724 Oster Weeset; Præsteindb. 1754 paa Weseren; Geogr. Tidsskr. 1926 p. 210 Vesen. — En Del af Vaddehavet mellem Rømø og Fastlandet. Hermed maa sammenstilles Subst. jy. Veser [*æ vęsər*], Plur., som Feilb. anfører fra Darum i Betydn. „stederne af havbunden, som står tørre ved ebbe"; jfr. oldn. veisa, f. „Sump, Pyt, Samling af stillestaaende Vand".

Vidaa [*æ ˈviːˌđˀ, æ ˈvidˌđˀ, æ ˈviːˌđˀ;* almindeligst: *æ sdʀøˈm*]. Mejer 1648 Wydau fl.; Mejer 1649 Widaa; Danckw 1652 Widow, Tunder-Au; DAtl Widau el. Hvidaae; K 1811 Widau; K 1833 Die Widaue; Gst 1857—58 Vidaa; Trap[1] Vidaaen; TM Widaue, Die Wiedaue; TGst Wied-Au; Gst Vidaa; Trap[4] Vidaaen. — Forleddet kan være Adj. hvid, saaledes som DAtl opfatter det; den første Udtaleform kunde synes at støtte denne Tolkning, men den maa ganske sikkert, ligesom de to andre, betragtes som litterær. Snarere er Forleddet Adj. vid, oldn. víðr, „udstrakt", som indgaar i norske Elvenavne (NE p. 296); jfr. det mytiske Elvenavn Víð og Subst. víðir „Hav" (Lex. poet.).

3101. TØNDER LANDSOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Tønder Landsogn. Trap[1], Postadr9 Tønder Landsogn; Gst Tønder Ls.

Diemersminde, Gd. Gst 1857—58 Flegmose; Oldekop Diemersminde (Fleckmos); Postadr9, Gst Diemersminde; I 1928 Diemersminde [*dimɔsˈmenə*]. — Personnavnet Diemer; opkaldt efter Raadmand D. i Tønder.

Dyrhus, Gd. $^{4}/_{10}$ 1470 (RegChrI) Durchusen; $^{19}/_{4}$ 1490 (LB) Dyurhusse; $^{3}/_{3}$ 1505 Duehuss; Jb 1543, Sk 1543 Durhusenn; Jb 1613 Dürhußen; Mejer 1649 Duerhaus; Reg 1685 Dührhauß; Reg 1712 Düerhueß; Jb 1712 Düerhues, Duerhauß; VSK Dyr H; Gst 1857—58 Dyrhus; Trap[1] Dyrhuus; TGst Dürhaus; Nik. Andersen [*dyˑəhus*]; Postadr9, Gst Dyrhus; I 1928 Dyrhus [*dyˈhus*]. — Formen fra 1470 Durchusen staar antagelig for Dure-; Forleddet synes at være Subst. Dyr „Dyrevildt", jfr. Dührenhof under Tønder Kbst. 3101.

Emmerskebjærg. Gst 1857—58 Emmerskebjerg; TGst Emmerschedeberg; Postadr9 Emmerskebjerg; Gst Emmerskebjærg. — Se Emmerske Bjærg ndfr. under Naturnavne.

Emmerske, Lille-. $^{9}/_{3}$ 1489 Lildæ Emersche; $^{2}/_{5}$ 1491 (LB), $^{20}/_{5}$ 1504, $^{3}/_{3}$ 1505, Jb 1543 Lutken Emmersche; Jb 1613 Lütcken Emmerske; Mejer 1649 Emmerschede; Reg 1685 Klein Emmerschede; Jb 1712, Reg 1712 Klein Emmersche; VSK Lille Emmerschede; Gst 1857—58 Lille Emmerske; Nik. Andersen [*liljə æməsgə*]; Trap[1] Lille Emmerske; TGst Klein Emmerschede; Postadr9 L.-Emmerske; Gst Lle Emmerske; I 1928 Lille Emmerske [*ˈliljəˈæməsgə*]. — Se Store-Emmerske ndfr.

Emmerske, Store-. Dag? 1251 (LB) Imberschæth; $^{6}/_{12}$ 1313 (LB) Imbersche; $^{17}/_{6}$ 1368 (LDipl) Embersketh; $^{1}/_{2}$ 1481 Emmersketh, Emmerskedh; $^{15}/_{7}$ 1482 (LB), $^{28}/_{12}$ 1489 (LB), $^{19}/_{4}$ 1490 (LB) Emmersche; $^{2}/_{5}$ 1491 (LB) Stor Emmersche, Emmersche, Groten Emmersche; $^{3}/_{3}$ 1505 Groten Emmersche; $^{15}/_{3}$ 1540 Emmersche; Sk 1543 Emersche, Emmerschede, Groten Emmerschede; Jb 1613 Großen Emmerschede; Mejer 1649, Danckw 1652 Emmersche; Reg 1685 Großen Emmerschede; Reg 1697 Emmersched; Jb 1712 Groß Emmerske; Reg 1712 Groß Emmersche; U 1753—76 Groß Emmersche; VSK Emmerschede; Gst 1857—58 Store Emmerske; Trap[1] Store-Emmerske; TGst Gross Emmerschede; Nik. Andersen [*sdoˑə æməsgə*]; Postadr9 St.-Emmerske; Gst Ste Emmerske; I 1928 Store Emmerske [*ˈsdoˑɐˈæməsgə*]. — Forleddet synes at være et Mandsnavn *Imbri, som ogsaa maa forudsættes i Emdrup ($^{25}/_{3}$ 1193 Imbrethorp, RJb 1370 Ymberthorp, Imberdorp). Efterleddet er et glda. skethæ, der hyppigt foreligger i Stednavne i Bet. „Adskillelse, Grænse", jfr. DS II p. 69. Da Ordets Grundbetydning er „noget udskilt, udspaltet", vilde det ved et Bynavn, hvis Forled er et Personnavn, ligge nærmere

at forudsætte en Betydning „udskilt Jordstykke, Lod"; sml. hermed, at det østsvenske Dialektord skejdä ogsaa kan betyde „åkerstycke" (Rietz).

Flægmose. Se Diemersminde ovfr.

Granlygaard. I 1928 Granlygård [*gʀanly'gå'ʀ*].

Gørresmark, Fattiggaard. $^{31}/_{10}$ 1449 (RegChrl) Gorgesmarcke; $^{4}/_{10}$ 1470 (RegChrl) Gorgesmerke; $^{15}/_{3}$ 1540 (LB) Gørissmarck; Sk 1543 Goriesmarckth; Jb 1543 Goriesßmarck, Gorisßmarckth; 1594 (U 1767—95) Goretzmarck; Jb 1613 Görritzmarck; Danckw 1652 Gurresmarck; Reg 1685 Gørritzmarck; Jb 1712 Görrismarck; Reg 1712 Gorrismarck; VSK Gøersmark; Gst 1857—58, Trap[1] Gørresmark; TM, TGst Görrismark; Nik. Andersen [*gøʀəsmaʀk*]; Postadr9 Gørresmark; Gst Gørresmark Fattiggaard; I 1928 Gørresmark ['*gøʀisma'ʀk*]. — Forleddet i de slesvigske Navne paa -mark er sædvanligvis Personnavne, jfr. Johs. Steenstrup i NoB 1914 p. 128 flg. Her formoder Steenstrup anf. St. p. 131 Mandsn. Gyrth, Gyuræth, der i Glda. ogsaa forekommer i Formen Gyurth; i 15.—16. Aarh. træffes Gørdtssen (Oda. Personn.) og Efternavnet Gørresen, som muligvis ogsaa hører herhen, er ikke ualmindeligt, f. Eks. Knud Gorrisyn Veile, Danske Viser VI, 147, og Anne Gørritzen, g. m. Christoff. Heinr. Amthor, c. 1678—1721, Biogr. Lex. I. Formelt er der tillige Mulighed for Kvinden. glda. Gørwer (Oda. Personn. under Gørwor).

Gøttrup. Rentekammerkort 1799 Götrup; VSK Gotruphuus; Gst 1857—58 Gjøtrup; TGst Gjøttrup; Gst Gøttrup. — Af Mandsn. Gøde, glda. Göti.

Hedehusene, Gde. Reg 1769 Heide Häußer; VSK Heedehuuse; Gst 1857—58 Hedehuse; Trap[1] Hedehusene; TM Heidehäuser; TGst Haidehäuser; Nik. Andersen [*æ he'hu's*]; Postadr9 Hedehusene; Gst Hedehuse.

Hestholm, Gd. $^{20}/_{6}$ 1272 (LB) Hesteholm; $^{26}/_{6}$ 1319 (LDipl), $^{24}/_{8}$ 1445 (RegChrl), $^{3}/_{3}$ 1505, Regnsk 1631—32, Sk [15]81 Hestholm; Jb 1613 Hestholmer Dienstgelt, Hestholmischer Meyrhoff; Meyer 1649, Danckw 1652, Reg 1685, DAtl Hestholm; K 1795 Hestholmer Feldt; VSK Hestholmgd og M; K 1857, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Hestholm; I 1928 Hestholm [*hæ'sdhɔl'm*]. — Af Dyrenavnet Hest.

Hussted, tidl. Bebyggelse. I 1928 Husstedet [*æ 'husdæj*].

Kogsbølgaard. I 1928: den sydligste Gaard i Kornved har tidligere haft Navnet Kuksbølgaard; Navnet findes i gamle Papirer, men bruges ikke mere. — Antagelig opkaldt efter Kogsbøl i Emmerlev S., 3107.

Kornved. $^{5}/_{1}$ 1313 (LB) Kornetved; $^{21}/_{7}$ 1484 Korntweth; $^{20}/_{6}$ 1504 Korntwed; $^{3}/_{3}$ 1505 Korntwethe; $^{15}/_{8}$ 1540 (LB) Korntwedt; Jb 1543 Korntwedt; Sk 1543 Korntwedtth, Korntwett; Jb 1613 Korntwedt; Reg 1685 Korn Twedt; Jb 1712 Korentwedt; Reg 1712 Korntueth; U 1753—76 Korntwedt; U 1775 Kornthwedt; Gst 1857—58, Trap[1] Korntvede; TM, TGst Korntwedt; Nik. Andersen [*koʀntvə*]; Postadr9, Gst Korntved; I 1928 Korntved [*koʀ'ntvə*]. — Af Subst. Korn.

Mejerholm. (her?) Danckw 1652 Kiertholm; K 1795 Meyerholm; VSK Maieholm; K 1857 Meierholm; Gst 1857—58 Mejerholm; Trap[1], TGst, TM Meierholm; Postadr9, Gst Mejerholm; I 1928 Mejerholm ['*majəhɔl'm*]. — Snarest af Subst. nty. Meier „Leder af et Mejeri", oprindl. „Forvalter".

Nyborg Kro. Reg 1769 Nyborg; U 1775 Nyborg, Nieburg; VSK, TM, Gst 1857—58 Nyborg; Trap[1] Nyborg Kro; Nik. Andersen [*nyboʀə*]; Oldekop Nyborg.

Nørreborg, Gd. VSK Norborg; Gst 1857—58 Nørreborg; TM Norburg;

TGst, Postadr9 (i Abild S.) Nørreborg; I 1925, Trap[4] Nørborg; I 1928 Nørreborg [*nöʁ'boʁ'ə*].

Rosinfelt, Gd. TM Rosinenfeld; Postadr9 Rosinfelt; Gst Rosinefelt; Trap[4] Rosinfelt; I 1928 Rosinfelt [*ʁo'si'nfælt*]. — Se Rosinkogs Stykke ndfr. under Naturnavne.

Skrøp, Gd. Danckw 1652 Schrube; VSK, Ortschaftsverz, Oldekop, Postadr9 Skrup. — Skrøp, se Indl.

Stenbjærg, Gd. VSK Steenberg; Gst 1857—58 Stenbjerg; TGst Steinberg; Postadr9 Stenbjerg; Gst Stenbjærg. — Se Stenbjærg ndfr. under Naturnavne.

Sønderby. TM Sönderbi, Sönderby.

Toft, Hse, Kro. $^{31}/_{8}$ 1286 (Hvitfeld) Toffte; $^{17}/_{6}$ 1395 Tofften; VSK Toft; Gst 1857—58, Trap[1] Tofte; TGst, Postadr9 Toft; Gst Toft; I 1928 Toft Kro [*tawt kʁo'*]. — Toft, se Indl.

Tved. $^{5}/_{1}$ 1423 (Kejserproc. 1424) Tuete; $^{28}/_{3}$ 1451 (RegChrI) Twete; $^{28}/_{12}$ 1489 (LB), $^{19}/_{4}$ 1490 (LB) Tued; $^{2}/_{5}$ 1491 (LB) Tweed, Tweedt; $^{3}/_{9}$ 1503 (LB) Twedt; $^{9\ el.16}/_{7}$ 1503 Tuetmoes; $^{9\ el.16}/_{7}$ 1503 (LB) Tuetmoesz; $^{8}/_{3}$ 1505 Twethe; $^{7}/_{1}$ 1521 (LB) Tudemoess; Jb 1543 Twedtth, Tweedt; Sk 1543 Tvedtth; 1594 (U 1767—95), Jb 1613 Twedt; Mejer 1649, Danckw 1652 Twede; Reg 1685 Twed; Reg 1697 Tweht; Jb 1712 Twedt; Reg 1712 Tuet; U 1753—76 Twedt; VSK Tveed; Gst 1857—58, Trap[1] Tvede; TGst Twedt; Nik. Andersen [*tve'ə*]; Postadr9, Gst Tved; I 1928 Tved [*tve'ʁə*]. — Tved, se Indl.

Tved Mark, Gde. K 1795 Tweedter-Feld; Gst 1857—58 Tvedemark; Oldekop Twedtfeld; Postadr9 Tved Mark.

Tvedtoft, Gd. Postadr9, Trap[4] Tvedtoft; I 1928 Tved Toft [*tve'ətawt*]. — Tved, se Indl.

Tønder Slots- og Frigrund, Hse. Trap[1] Slots- og Frigrunden; Postadr9, Trap[4] Tønder Slots- og Frigrund.

B. NATURNAVNE.

Ejerlavene (Kortdistrikterne): Lille-Emmerske med Korntved (LE); Store-Emmerske (SE). Tved (T) og Tønder Slots- og Frigrund (SF); enkelte Navne fra sidstnævnte Ejerlav findes optaget under Tønder Kbst. 3092.

Ager. LE. TM Agere; I 1928 Agrene [*æ 'axəʁ*].

Altonafenner. T. TM Altona Fenne, Altona-Fennen; I 1928 Altonafennen [*æ 'altonafæn'*]. — Efter Kroen Altona i Møgeltønder S., 3102.

Andefenne. SF. TM Entenfenne; I 1928 Andefennen [*æ 'a'nfæn'*]. — Fuglenavnet And.

Bagehusfenne. T. TM Backhausfenne; I 1925 Bagehusfenne; I 1928 Bagehusfennen [*æ 'ba'xhusfæn'*]. — T. Gamle-Bagehusfenne. TM Alte Backhausfenne. — T. Nye-Bagehusfenne. TM Neue Backhausfenne. — Sønderjy. Bagehus „huset, hvori bagerovnen findes" (Feilb. under bagerhus).

Bejerfenne. SF. TM Beierfenne; I 1928 [*æ 'bajəfæn'*]. — Af Mandsn. eller Slægtsn. Bejer eller efter Bejersgd. i Burkal S. 3135.

Bimbølfenne. SF. TM Bimpelfenne; I 1928 [*æ 'bemblfæn·*]. — Efter Gaardnavnet Bimbøl i Hostrup S., 3131.

Bjørnkær. SE. U 1776 Biörnkier; TM Björnkjeg; I 1924 Björn-Kjær; I 1928 Bjørnekæret [*æ 'bjøɐ·nkjæ'ɐ*]. — Dyrenavnet Bjørn.

Bjørnum. T. TM Björnum.

Blommefenne. SF. TM Blumenfenne; I 1928 Blomsterfennen [*æ 'blom·fæn·*]. — Af Subst. jy. Blomme „Blomst".

Blæseng. L 1795, K 1795 Bläs Eng. — Af Verb. blæse eller muligt af Subst. Blis „lys Plet", jfr. Bliskærsig, Arrild S., 3081.

Bolager. LE. TM Bolagger. — Af Subst. sønderjy. Bolle „Tyr".

Bolblok. SE. TM Bolblok. — Af Subst. sønderjy. Bolle „Tyr".

Bolfenne. SF. Jb. 1613 in der Bullenwische; TM Bullenfenne; I 1928 Tyrfennen [*æ 'bol·fæn.*]. — Sønderjy. Bolle „Tyr".

Bomhusfenner. T. I 1928 Bomhusfennen [*æ 'bomhusfæn·*].

Brandstedet. T. TM Brandställe; I 1928 Brandstedet [*æ 'bʁa·ŋsdæj*]. — Jy. Brandsted „sted, hvor der har været ildebrand" (Feilb.).

Brarup Land. T. Jb 1613 Braderup Landt; Reg 1685 Braderup; U 1749 Braderup Heyde; TM Braderup-Fennen. — Efter Sognebyen Brarup Syd for Tønder.

Bredeblokke. T. U 1749 Breede-Blöcke; U 1769 die Breite Blöcke, die breite Blöcke oder Nord-Ackern, Breite Blucke.

Bredevej. SE. I 1928 [*æ 'bʁe·væj*]. — Adj. bred. Landevejen, som fører til Tønder.

Brofenne. LE. TM Brofenne; I 1928 Brofennen [*æ 'bʁofæn·*]. — T. U 1749 Øster- oder Broohfenne, Broofenne; TM Brückenfenne, Brofenne; I 1928 Brofennen [*æ 'bʁofæn·*].

Bukselaaret. SE. Jb 1768 Laueslaar; L 1795 Baueslaar; K 1795 Bauslaar; I 1928 Bukselåret [*æ 'bawslå'ə*]. — Jfr. Bukselaaret i Tønder, 3092.

Buskfenne. SF. I 1928 Buskfennen [*æ 'boskfæn*]. — Busk, se Indl.

Byeng. T. I 1928 Byengen [*æ 'byæŋ'*].

Byfenne. T. U 1770 Dorffsfenne, Dorfs-fenne; TM Dorfsfenne; I 1928 Byfennen [*æ 'byfæn·*].

Bygfenne. T. TM Gersten Fenne.

Bækkerfenne. T. TM Beckerfenne; I 1928 Bagerfennen [*æ 'bægəfæn·*]. — Af Subst. sønderjy. Bækker „Bager".

Bøglum. T. U 1749 Klein Bögelum; TM Norder-, Süder Böglum; I 1928 ['*nör' böw·lom*, '*böw·lom*]. — T. Bøglumeng. I 1928 ['*böw·lom'æŋ'*]. — Landsbynavnet Bøglum, Sønder-Løgum S., Kær Hrd.

Dam. T. TM Damm; I 1928 Dammen [*æ 'dam'*]. — T. Den øvre Dam. I 1928 Den øvre Dam [*æ 'awə 'dam'*]. — Dam, se Indl.

Damfenner. LE. TM Dammfenner; I 1928 Damfennerne [*æ 'dam·'fænə*]. — SE. U 1772 ved Dammen; TM Damfenner; I 1928 Damfennerne [*æ 'dam·fænə*]. — SF. TM Teichfenne, I 1925 Damfenne; I 1928 Damfenne [*æ 'dam·fæn·*]. — Dam, se Indl.

Drav. SE. U 1753—76 Draun Jord og Heede, die große Drau, die kleine Drau, die Drau, die Mittelste Drau; U 1776 Süder Draut, Dravfennerne; TM Drau, Store Draut; I 1924 Store-Draved (?), udt. Drave; I 1928 [*æ 'draw'*]. — Drav, se Indl.

Drift. SF. TM Trift; I 1925 Drift. — T. U 1808 Trift-Weg. —

SE. Gamle Drift. U 1753—76 gamle Drift; U 1776 Gammel Drifft; I 1928 Driften(?) [*æ drøwt*]. — SE. Norden Driften. U 1753—76 norden Driften; U 1772 Norder Drifft; U 1776 norden Drifften; TM Norendraut, Norenedraut; I 1924 Norden e Draved; I 1928 Nord for Driften(?) [*ˈno·rən æ ˈdrøwt*]. — SE. Nydrift. U 1753—76 Nydrift; U 1772 Neüen Drift. — Formerne Draut i TM og I 1924 maa sikkert forklares som paavirkede af Navnet Drav ovfr.; se ogsaa samme Kildes Former af dette Navn. Drift, se Indl.

Dybvad. SE. U 1753—76 Dupwadt; U 1761 Düpwatt. — SE. Dybvadager. TM Dübwoiager; I 1928 Dybvadagrene [*æ ˈdywiaxərˀ*]. — SE. Dybvadenge. TM Dübwoienge; I 1928 Dybvadengene [*æ ˈdywiæŋ·*]. — SE. Dybvadengvej. I 1928 Dybvadengevejen [*æ ˈdywiˈæŋ·væj*]. — Adj. dyb og Subst. Vad „Vadested".

Dyrhusfenne. T. TM Dyrhausfenne; I 1928 Dyrhusfenne [*æ ˈdyˈhusfœn·*]. — Se Dyrhus under Bebyggelsesnavne.

Emmersbæk. Mejer 1649 Emersbeck. — Elliptisk udviklet af *Emmerske Bæk.

Emmerske Bjærg. SE. U 1753—76 paa nør Bierg, det store Bierg; U 1772 Auf dem großen Berge; U 1776 Det Store Bierg; TM Emmerske Bjerre; I 1928 Emmerske Bjerg [*ˈæməsgə ˈbjærˀə*].

Engfenne, Sønder-. T. U 1769 Süder Engefenne.

Eskær. T. TM Elkjär; I 1928 Eskjær [*ˈæskjæˈrˀ*]. — Formen i TM synes at være en Skrivefejl. Af Trænavnet Æsk „Asketræ".

Faarefenne. SF. TM Schaaffenne; Coupon 1873 Schaffenne; I 1928 Fårfennen [*æ ˈfå·rfœn·*].

Fiskbæk. Her eller i Møgeltønder S. $^{9}/_{3}$ 1489 Fiskbeck; $^{3}/_{3}$ 1505 Vyschedigk. — Af Grænsebeskrivelserne i de anførte Dokumenter fremgaar, at der er Tale om samme Sted.

Flyder. SE. U 1753—76, U 1763 Flüh; TM Flüder; I 1928 [*æ ˈflyrə*]. — Plur. af Fly eller Flyde, se Indl.

Flægfenne. SF. TM Flickfenne; I 1928 Flægfennen [*æ ˈflækfœn·*]. — Plantenavnet Flæg, jfr. Flægmose i Tønder 3092.

Forsvorne Agre. LE. I 1928 de forsvorne Agre [*di fɔˈsvoɐnˈagərˀ*]; Sønderjy. Maanedsskr. III p. 160 den „forsvorne Ager". — Af Verb. forsværge „fralægge sig ved ed", her sikkert at sammenstille med „„det forsvorne fald", en tægt i marken, erhvervet ved falsk ed" (Feilb.).

Følfenne. SF. TM Füllenfenne; I 1928 Følfennen [*æ ˈføl·fœn·*]. — Subst. Føl.

Gaardfenne. SF. I 1928 Gaardfennen [*æ ˈgå·rfœn·*]. — Efter Beliggenheden umiddelbart ved Gaarden Hestholm.

Gaasefenne. SF. TM, Coupon 1873 Gosfenne; I 1925 Gaasefenne; I 1928 Gaasefennen [*æ ˈgå·sfœn·*].

Gade. SE. U 1776 Gaden. — LE (Korntved) Gadefenner. I 1928 Gadefennerne [*æ ˈga·fœnə*]. — LE (L.-Emmerske). TM Gadefenner; I 1928 Gadefennerne [*æ ˈga·fœnə*]. — T. Gadefenner. U 1749 Strassen Fenne, kleine Straßen Fenne; U 1769 Straßenfenne. — SE. Gadestykker. TM Gadestykker. — Gade, se Indl.

Gammelland. U 1775 Gammel-Land, Gammel Land; TM Gammelland; I 1928 Gammelland [*æ ˈgaml ˈlaˈŋ*].

Geesteng. Reg 1685 Geestwisch; L 1795, K 1795 Geest Wisch. — Geest, se Indl.

God Morgen. LE. U 1775 den kleinen Tofft bey guten Morgen.

Grovfenne. SF. TM Grabenfenne; I 1928 Grøftfennen [*æ ˈgʀaw·fœn·*]. — Subst. Grov i Bet. „Grøft", se Mellem Grovene i Møgeltønder S., 3102.

Hallig. LE. TM Halle; I 1925 Halle (ɔ: Hallig); I 1928 [*æ ˈhalə*]. — Hallig, se Indl.

Havefenne. SF. TM Gartenfenne. — Have, se Indl.

Havegaard. SE. TM Haugaard; I 1928 Hovgård [*æ haw·gɑ̊*].

Havrefenne. T. TM Haferfenne. — Plantenavnet Havre.

Hedeagre. T. U 1770 Heide-Ackern, Heyde Ackern; U 1806 Heidackern; TM Heideacker, Norder-, Mittlere-, Süder Heide Acker; I 1928 Hedeageren [*æ ˈhe·axə*], Østre Hedeager [*æ ˈjøsdəˈhe·axə*].

Hedefenner. SE. TM Hedefenner; I 1928 Hedefennerne [*æ ˈhe·fœnə*]. — T. TM Wester-, Oster Heidefenne.

Hedeholm. T. TM Hadeholm, Heideholm; I 1925 Hedeholm; I 1928 Hedeholm [*ˈhe·hɔl'm*].

Hedeland. SE. U 1753—76 das Heid-Land; U 1753 Heidland; TM Heidlande.

Hedespavr. LE. U 1775 Hesp Ackern, Häsp Ackern, Norder Hesp Ackern; TM Hespagere, Süder Hespagere; I 1928 [*æ ˈnörˈhe·sbaw·*]. — SE. U 1753—76 norden Hespauer, Hesp Auer; U 1776 Hestpauer, Hespauer. — Jfr. Spavr ndfr.

Hestefenne. SF. TM Pferdefenne; I 1928 Hestefennen [*æ ˈhæ·sdfœn·*]. — To Steder i T. U 1749 Pferde Fenne; TM Pferde Fenne, Perde Fenne, Pferdefenne; I 1928 Hestefennen [*æ ˈhæ·sdfœn·*].

Hjørnefenne. T. TM Eckenfenne.

Hopfenfenne. SF. TM Hopfenfenne; I 1928 [*æ ˈhobsnfœn·*]. — I 1928 synes at maatte bero paa en Forvanskning. Forled ty. Hopfen „Humle".

Husarfenne. SF. TM Norder-, Süder Husarenfenne; I 1928 Husarfenne [*æ ˈhuˈsɑˈʀfœn·*], Sønder Husarfennen [*æ ˈsynəhuˈsɑˈʀfœn·*].

Husstedfenne. I 1928 Husstedfennen [*æ ˈhusdœjfœn·*]. — Iflg. I 1928 laa der tidl. en Gaard paa denne Mark. Jy. Hussted „Sted hvor et Hus har staaet". Se Hussted under Bebyggelsesnavne.

Hynding Eng. LE. TM Hyndingeng; I 1928 [*hynęŋ ˈœŋ'*]. — Antagelig Bynavnet Hynding, Rabsted S. 3133.

Hyppelseng. LE. I 1928 [*ˈhyblsœŋ'*]. — LE. Hyppelsfenner. TM Hykelsfenner; I 1928 [*ˈhyblsfœn·*]. — Muligvis, som formodet i I 1928, af Adj. høj og Subst. Pold „mindre Forhøjning", hvilket svarer til Stedets Beliggenhed.

Hyrdeeng. LE. TM Hireng. — T. U 1749 Hirten Wisch; TM Hirtenwiesen; I 1928 Hiengen [*æ ˈhi·œŋ'*].

Hyrdefenne. T. U 1808, TM Hirtenfenne; I 1928 Hifennen [*æ ˈhi·fœn·*].

Hyrdeskifte. SE. U 1753—76 Hyrde Skofft; U 1776 Hyrdeskifft; TM Hiersgift; I 1928 [*æ ˈhi·sgøwt*].

Hærvej. T. 16. Aarh. (Rolfs Geschichte Hoyer p. 303) Her-Wech; $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 530) heren weg; U 1769 Herrweg. — En Del af den gamle Vej fra Højer til Tønder (se Rolfs Geschichte Hoyer p. 302). Hærvej, oldn. hervegr, egl. „Vej, ad hvilken en Krigshær

kan drage frem", ogsaa „Hovedvej". I Sønderjy. vistnok omtydet til Herrevej, se Feilb. under Hærvej. Jfr. Hærvej i Møgeltønder S., 3102.

Højagre. LE. TM Hyagere.

Højeng. T. TM Hochwiese; I 1928 Højengen [*æ 'hy·æŋ'*].

Højfenner. SE. TM Hüfenner; I 1928 Højfennen [*æ 'hy·fæn·*]. — T. TM Hochfenne; I 1928 Højfennen [*æ 'hy·fæn·*].

Junkerfenne. SF. TM Junkerfenne; I 1928 Junkerfennen [*æ 'jɔŋgəfæn·*].

Jærnstøbereng. T. I 1928 Jærnstøberengen [*æ 'jærnsdøvəæŋ'*]. — Ifl. I 1928 efter en Jærnstøber, som skal have boet, hvor Markvejen bøjer.

Kaadnerhede. T. TM Käthnerheide. — Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaadnerland. SE. I 1928 Kodnerlandet [*æ 'kɔʁ·nə'la'ŋ*]. — Se Kaadnerhede ovfr.

Kalvefenne. LE. TM Kalfenne; I 1928 Kalvefenne [*æ 'kal·fæn·*]. — SF. TM Kalbfenne; I 1928 Kalvefennen [*æ 'kal·fæn·*]. — T. TM Kälberfenne; I 1928 Kalvefennen [*æ 'kal·fæn·*].

Kile. LE. TM Kiel; I 1928 Kilen [*æ 'ki·l*]. — SE. I 1928 Kilen [*æ 'ki·l*]. — T. U 1769 Kielen; I 1928 Kilen [*æ 'ki·l*]. — T. Kilefenner. U 1749 Kiehl Fenne, Kiel-Fenne; TM Kielfennen. — Kile, se Indl.

Klinkfenne. SF. TM Klinkfenne; I 1928 Klinkfennen [*æ 'kleŋkfæn·*]. — Klink forekommer ofte i jyske Stednavne, særlig fra Ringkøbing Amt, f. Eks. i Arnborg S., Hamrum Hrd. Klinkerne, Navn paa Flyvesande med flere Høje, andre Steder ogsaa anvendt som Navn paa Enge; Ordets Betydning er ret usikker. Her vel ogsaa Mulighed for Subst. Klinke „Lukkemekanismen til en Dør", der i Nty. ogsaa bruges om „Slagbom, Led", eller Klinker „dobbeltbrændte Sten, til Brolægning af Veje".

Kløvereng. T. TM Kleewiese; I 1928 Kløverengen [*æ 'klæw'ə'æŋ'*].

Kløverfenne. LE. TM Klewerfenne; I 1928 Kløverfennerne [*æ 'klæw'əfæn·*]. — T. TM Kleefenne; I 1928 Kløverfennen [*æ 'klæw'əfæn·*].

Kløverstykke. T. TM Kleverstück; I 1928 Kløverstykket [*æ 'klæw'əsdøk*].

Knopskifte. SE. I 1928 [*æ 'knopsgøwt*]. — Af Subst. Knop, brugt bl. a. om Forhøjninger paa Jordoverfladen.

Knorborg. SE. U 1772 Knorburg; U 1776 Knorrborre Blok, Knorrborre Agger; TM Knorburg; I 1928 ['*knoʁ·boʁ'ə*]; Sønderj. Maanedsskr. III p. 160 Knorborgvej. — Om Forleddet jfr. Knoreng i Højer, 3103. Eller maaske Verb. knurre, jfr. Knurrenborg DS II p. 36.

Kodrift. SE. U 1751 Kuhtrift.

Kofenne. LE. TM Koefenne. — To Steder i T. TM Kuhfenne, Süder-, Norder-, Oster Kuhfenne, Süder Kuhfennen; I 1928 Kofennen [*æ 'kofæn·*], Nørre Kofenne [*æ 'nö·ʁ'kofæn·*].

Kogfenne. T. TM Koegfennen; I 1925 Kongefenne; I 1928 Kogen [*æ 'kaw*].

Kokeng. SE. I 1928 Kokengen [*æ 'kɔkæŋ'*]. — Af Kok „Hane".

Kolonistland. SE. TM Kolonistenland.

Kuler. LE. TM Kuler; I 1928 Kulerne [*æ 'kulə*]. — SF. Kulefenne. TM Kuhlenfenne; I 1928 Kulefenne [*æ 'ku·lfæn·*]. — Kule, se Indl.

Landing. SE. TM Landing; I 1928 Landingen [*æ 'laŋ'eŋ*]. — Eng ved Vidaa. Landing i Bet. „Bred", jfr. jy. Moselanding „den inderste kant af mosen ind mod det tørre land" (Feilb.).

Langagre. T. U 1749 Lange-Ackern; U 1769 Lange Ackern, Lang Acker, die Lange Ackern, Langacker. — LE. Nørre-Langagre. U 1775 Norder Lange Ackern.

Langfenne. SF. TM Langenfenne; I 1918 Langfænnen [*æ ˈlɑŋˑfœnˑ*].

Lerkuler. SE. U 1753—76 Leim-Kuhlen; TM Lerkuller; I 1928 Lerkulerne [*æ ˈleˑəkulə*].

Lerfenner. T. U 1769 Lehm Fennen; U 1770 Lehmfennen.

Lillebjærg. SE. U 1753 der kleine Berg; TM Lille Bjerre; I 1928 Lille Bjerg [*æ ˈliljəˈbjœrʼə*]. — Samme Lokalitet som Stenbjærg, se ndfr., Navnet givet som Modsætning til det større Emmerske Bjærg.

Lillefenne. LE. TM Lillefenne; I 1928 Lillefennerne [*æ ˈliljəˈfœnə*]. — SE. TM Lille Fenne; I 1928 Lillefennerne [*æ ˈliljəfœnə*]. — SF. TM Kleine Fenne; I 1928 Lille Fennen [*æ ˈliljəfœnˑ*]. — T. TM Kleinfenne; I 1928 Lillefennen [*æ ˈliljəˈfœnˑ*].

Lillemade. LE. TM Lille-Mai.

Lille Rik. LE. I 1928 [*æ ˈliljə ʀekˑ*]. — Subst. sønderjy. rik „Staaltraadshegn"; ifl. I 1928 var Marken den første Mark ved Korntved, der blev indhegnet med Staaltraad. Jfr. Nør- og Sønderrikke i Kelstrup Plantage, Holbøl S., og Verb. vestslesv. rikke „at sætte rækværk op" (Feilb.).

Lilletoft. T. U 1749 Kleine Tofft; TM Kleintoft; I 1928 Lille Toft [*æ ˈliljə ˈtawt*].

Lundevraa. U. D. 1214 (RO), u. D. 1215 (RO) Lundæwra; $^{3}/_{6}$ 1216 (RO) Lundwra. — Ifl. RO liggende „apud tundær". Om det skal sættes i Forb. med Lundfenner i Tved, se ndfr., eller muligt med Lund i Møgeltønder S., 3102, kan ikke afgøres; et Lundsvraa findes i Visby S., 3106, men synes at ligge for fjernt til at kunne komme i Betragtning. Lund, se Indl.

Lundfenner. T. TM Lundfennen; I 1928 Lundfennen [*æ ˈluˈŋfœnˑ*]. — Lund, se Indl.

Lysemose. LE. TM Lysmoosfenne; I 1928 Lysmosen [*æ ˈlyˑsmos*]. — Lysemose, der forekommer som Stednavn rundt om i Landet (saal. oftere som Gaardnavn i Postadrb.), har næppe overalt samme Oprindelse. Ifl. Svend Aakjær (Skivebogen 1923 p. 140, Sønderjy. Maanedskr. I p. 11) er Navne som Lyshøj, Lysbjærg, Lysemose, snarest Minder om hedensk Lysdyrkelse (Blusbrænding, Soldyrkelse). Om Lysemosen, Bække S., Anst H., hedder det i Indb. Top. 2662, at her blev „gravet Lyseklyne". Andre Muligheder er, at Navnet kan skyldes Lygtemænd eller Bevoksning med „Juncus conglomeratus", Lysesiv.

Lytkekorn. $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 529) Lütkekorn. — Navn paa en Ager.

Løkker. LE. TM Lücker; I 1928 Lykkerne [*æ ˈlygə*]. — LE. Korte Løkker. U 1775 Kurze Lücken, Kurtze Lücken; TM Lille Lück. — LE. Lange Løkker. U 1775 Lange Lücken. — LE. Midtløkke. TM Mitt Lück. — Løkke, se Indl.

Mader. LE. TM Mai; I 1928 [*æ ˈmaˑjə*].

Maskinhusfenne. T. I 1928 Maskinhusfennen [*æ maˈsgiˑnhusfœnˑ*].

Mellem-Agerfenne. SF. TM Mittel-Ackerfenne.

Mellem Bjærgene. SE. U 1753—76 imellem Biergene; TM Meldbjerre; I 1928 Mellem Bjergene [*ˈmeļˑ æ ˈbjœʀə*]. — Ligger mellem Stenbjærg og Emmerske Bjærg.

Midteng. LE. TM Miteng; I 1928 Midtengene [*æ ˈmetæŋˑ*].

Midtfenne. T. TM Mittelfenne; I 1928 Midterfennen [*æ ˈmetfænˑ*].

Mommes. T. TM Mommes, Mommens; I 1928 [*momməs*]. — Synes snarest at være Gen. af Mandsn. Momme.

Møgeltønderenge. T. I 1928 Møgeltønderengene [*æ ˈmøltyŋˈə æŋˑ*]. — Sognenavnet Møgeltønder, 3102.

Mølledam. T. U 1806, TM Mühlendamm; I 1928 Mølledammen [*æ ˈmølˑdamˑ*].

Møllefenne. SF. TM Mühlenfenne; I 1928 Møllefennen [*æ ˈmølˑfænˑ*]. — T. TM Mühlenfenne; I 1928 Møllefennen [*æ ˈmølˑfænˑ*].

Neden Bjærget. SE. I 1928 Nedenfor Bjerget [*ˈneˑn æ ˈbjæʀˈə*]. — Ligger nedenfor Emmerske Bjærg.

Nedereng. T. TM Niederwiese; I 1928 Den nedre Eng [*æ ˈneˑə ˈæŋˈ*].

Nordøstvang. SE. U 1753 Nord Oster Wang.

Nyborg Land. LE. U 1775 Nieburger Land, Neuburger Land. — Se Nyborg Kro under Bebyggelsesnavne.

Nyeng. T. U 1806 Neuwisch; TM Neuewiese, Neue Wiese; I 1928 Nyengen [*æ ˈnyæŋˈ*].

Nyfenne. T. U 1769 Neue fenne.

Nyholm. SF. TM Nieholm.

Nyland. LE. U 1775 Neuland; U 1775—84 Norder Neuland; TM Nyland; I 1928 Det nye Land [*æ ˈnyt ˈlaˈŋ*]. — SE. U 1776 Ny Land; TM Nye Land; I 1928 Nylandet [*æ nyt ˈlaˈŋ*]. — T. TM Neuland; I 1928 Nyland [*æ ˈnylaˈŋ*].

Nykogsfenne. SF. TM Neukoogsfenne; I 1928 Nykogsfennen [*æ ˈnykawsfænˑ*].

Nymark. T. U 1770 Neufeld, Neuen-Felde.

?**Nødekær.** SE. TM Norkjer; I 1928 [*ˈnøˑəkjæˈʀ*]. — Udtalen tyder paa Subst. Nød „Kreatur", oldn. naut; det opfattes imidlertid paa Stedet i Alm. som sammensat med Nørre- (I 1928).

Nørreagre. T. K 1749 Nord-Ackern; U 1749 Norder Ackern, Nordt-Äckern; U 1769 die breite Blöcke oder Nord-Ackern, Norder Ackern; U 1775 Norder Acker Land.

Nørreeng. LE. TM Noreng; I 1928 Nørreengene [*æ ˈnöʀˈæŋˑ*]. — SE. TM Norderenge. — T. TM Norder Wiesen; I 1928 Nørreenge [*æ ˈnöʀˈæŋˑ*].

Nørrefenner. LE. TM Norfenner; I 1928 Nørrefennerne [*æ ˈnöʀˈfænə*]. — SE. TM Nörre Fenne, Norder Fenne; Gst Nørrefenner; I 1928 Nørrefennerne [*æ ˈnöʀˈfænə*]. — T. TM Norder Fenne; I 1928 Nørrefennen [*æ ˈnöʀˈfænˑ*].

Nørrehede. T. TM Nordre Heide.

Nørremark. LE. I 1928 Nørremark [*æ ˈnöʀˈmaˈʀk*]. — T. U 1769 dem Norder Felde, Norderfelde; I 1928 Nørremark [*æ ˈnöʀˈmaˈʀk*].

Nørremarksfenne. T. TM Normarks Fennen.

Nørretoft. LE. U 1775—84 Nordertoft; TM Nord-Toft. — SE. Reg 1685 Nordtoft; U 1753 Norder Tofft; TM Nørre Toft; I 1928 [*æ naˈtawt*].

Ottedematsfenne, Øster-. T. TM Oster Achtdematsfenne; I 1928 Østre Ottedemat [*æ ˈjøsdə ˈåˑtdeˈmat*]. — Demat, se Indl. Jfr. Ottedematsfenne under 3092.

Pebeleng. LE. TM Pibbeleng; I 1928 [*æ ˈpeflæŋˑ*]. — Pebel, se Indl.

Pers Bjærg. SE. I 1928 Pers Bjerg [*ˈpæˈəs ˈbjæʀˈə*]. — Mandsn. Per.

Pers Eng. SE. I 1928 Pers Eng [*ˈpæ'əs ˈæŋ'*]. — Mandsn. Per.

Pisfenne. LE. TM Pisfenne; I 1928 Pisfennen [*æ ˈpesfæn'*]. — Subst. Pis „Urin" eller Verb. pisse.

Pladderfenne. T. TM Plattfenne; I 1928 Pladderfennen [*æ ˈplaʀ'əfæn'*]. — Subst. Pladder „Mudder, Dynd".

Planerlandet. T. I 1928 Planerlandet [*æ plaˈne'əlaŋ'*]. — Af Participiet planeret „jævnet".

Plovfenne. SF. TM Pflugfenne; I 1928 Plovfennen [*æ ˈplaw'fæn'*]. — Af Subst. Plov eller Verb. plove „pløje".

Plovmark. SF. I 1929 Pløjemarken [*æ ˈplaw'maˈʀk*]. — Se Plovfenne ovfr.

Poldfenne. T. TM Poldfenne; I 1928 Poldfennerne [*æ ˈpol'fænə*]. — Pold „lille Forhøjning i Terrænet", hvorom se Indl.

Poltetfenne. T. U 1749 Bulte Blöke; U 1769 Polte Blöcke, Polte Blöke; TM Polter Fennen; I 1928 Poldfennen [*æ ˈpol'fæn'*] — Adj. jy. poltet „pjaltet", jfr. Poltetfenne i Skærbæk S., 3089.

Pærefenne. SF. TM Birnenfenne; I 1928 Pærefennen [*æ ˈpæ'əfæn'*].

Raade. SE. U 1753 Groß Rayh, Klein Rayh; U 1776 Roy Blok; TM Raaih; I 1924 Roj (Raad); I 1929 [*æ ˈʀå'i*]. — Se Raade i Møgeltønder S., 3102.

Raade Blokker. T. U 1749 Roy-Blöcke; U 1769 Ray Blöcke, Roy Blocke. — Efter Gaarden Raade i Møgeltønder S., 3102.

Raadeskifter. SE. TM Raaiskifter, Raiskisten; I 1924 Raadskift udt. Raajsköwt; I 1929 [*æ ˈʀå'isgøwt*]. — Se Raade i Møgeltønder S., 3102.

Rapssaatfenne. T. TM Rapssaat; I 1928 Rapsfennen [*æ ˈʀabsəfæn'*]. — Af Plantenavnet sønderjy. Rapssaat „Raps", i Højer Lands. udtalt [*ʀabsɷt*], et Laan fra ty. Rapsaat. Jfr. sønderjy. Former som Rapsvat, Rapsort (Jenssen-Tusch p. 290).

Reetfenne. T. TM Rethfenne, Netzfenne. — Muligvis Plantenavnet nty. Reet, højty. Ried „Rør".

Rosinkogs Stykke. T. U 1806 Rosinenkoegs Stück. — Jfr. Gaardnavnene Rosinfelt i Tønder Lands. og Abild S. Subst. Rosin, men snarest anvendt i rosende Betydning, om en frugtbar Kog.

Rugfenne. T. TM Roggenfenne; I 1928 Rugfennen [*æ ˈʀawfæn'*].

Saksmose. T. Jb 1613 Sachßmoes. — Jfr. Sakstoft ndfr.

Sakstoft. T. Jb 1768 Saxtofft; L 1795 Saxtofft; K 1795 Saxtoft. — Af Mandsn. glda. Saksi.

Sandhøj. T. U 1806 Sandhoch, Sandhoy; TM Sandhoch, Sandholz; I 1925 Sandhy, ɔ: -høj; I 1928 Sandhøj [*saŋˈhy'* eller *saŋˈhyt*].

Sandpold. T. TM Sandpold; I 1928 Sandpold [*æ saŋ'pol'*].

Seksdemat. T. TM Sexdemat. — T. Mellem-Seksdemat. TM Mittlere Sexdemat; I 1928 Mellem Seksdemat [*æ ˈmælm ˈsæjsdə'mat*]. — T. Sønder-Seksdemat. TM Süder-Sexdemat; I 1928 Sønder Seksdemat [*æ ˈsyn'ə ˈsæjsdə'mat*]. — T. Vester-Seksdematsfenner. TM Wester Sexdematsfennen; I 1928 Vestre Seksdemat [*æ ˈvæsdə ˈsæjsdə'mat*]. — T. Øster-Seksdematsfenne. TM Oster Sechsdematsfenne; I 1928 Østre Seksdemat [*æ ˈjøsdə ˈsæjsdə'mat*]. — Demat, se Indl.

Silfenne. T. TM Sielfenne; I 1928 Silfennen(?) [*æ ˈsi'lfæn'*]. — Jy. Sil „Stenkiste, f. Eks. under en Vej".

Sivfenner. LE. TM Syverfenner; I 1928 den sivede Fenne [*æ ˈsywəfæn*]. — Plantenavnet Siv.

Skoleeng. SE. I 1928 Skoleengen [*æ ˈsgoˑlæŋˀ*].

Skotdam. SE. U 1776 Kleinen Schott Damm oder Weg. — Jfr. under Burkal S. Der Schotdam nach Rempel, Der Schottdam so nach Seht gehet (Ausrechnungs Protokoll 1773—93). Af ty. Schutt „Grus, Skærver, Jordvold"; eller muligt samme Forled som i Skøtvej, Roager S., 3081, o. fl. Steder.

Skovfenne, Sønder-. T. I 1928 Søndre Skovfenne [*æ ˈsyŋəˈsgawfænˑ*].

Skævefenne. T. TM Schieffenne; I 1928 den skæve Fenne [*æ ˈsgjøwˈfænˑ*]. — Ifl. I 1928 et ældre Navn for „Sønder Skovfenne".

?Skydepold. VSK Skydepol. — Ifl. Beliggenheden snarest at sætte i Forb. med Skyttefenne ndfr.

Skyttefenne. T. L 1795 die Schützenfenne; TM Schützen Fenne. — Jfr. Skyttefenne under Tønder Kbst. 3092, der ligger umiddelbart udenfor Købstaden i Retning af Tved.

Slotsbjærg. SF. TM, Oldekop Schloßberg.

Smaaenge. LE. Reg 1712 Schma Eng; Jb 1712 Schma-Eng; TM Smaa enge; I 1928 Smaaængene [*æ ˈsməˌæŋˀ*]. — Jfr. Tavl ndfr.

Smalager. SE. TM Smalager; I 1928 De smalle Agre [*æ ˈsmalˑ ˈaxəʁ*].

Smalfenne. T. TM Schmalfenne; I 1928 Smalfennen [*æ ˈsmalˑfænˑ*], Smalfennen [*smalfænˑ*]. — Navn paa to Lokaliteter i Tved.

Smørpovl. T. TM Smørpaul; I 1928 [*æ ˈsmöʁpawˑlˀ*].

Sommerdige. T. TM Sommerdeich. — Se Sommerdige under Tønder Kbst., 3092.

Spavr. LE. TM Miłspagere; I 1925 Mitspover; I 1928 [*æ ˈnöʁˀ ˈsbawə, æ ˈsyŋə ˈsbawə*]. — SE. U 1753 Spauer; TM Spaur; I 1924 Spavr; I 1928 [*æ ˈsbawə*]. — Om det, saaledes som de nyere Former synes at tyde paa, er et Appellativ, er uvist. Jfr. Hedespavr ovfr.

Spedland. T. TM Spedland. — Se Spedland under Højer 3103.

Stejlfenne. SF. TM Norder-, Süder-Steilfenne; I 1928 [*æ ˈsdæjˑlfænə*]. — Subst. Stejle „Stage", antagelig om Stejle til at anbringe henrettede Forbrydere paa.

Stenbjærg. SE. TM Steinbjerg; I 1928 Stenbjærg [*ˈsdeˑnbjæʁˈəˀ*]. — SE. Stenbjærgmark. I 1928 Stenbjærg Mark [*ˈsdeˑnbjæʁˈəmaˈʁkˀ*]. — Kaldtes tidl. Sønderbjærg, se ndfr.

Stenfenne. T. U 1749 Stein Fenne; U 1770 Stein fenne; TM Steinfenne, Steinfennen; I 1928 Stenfennen [*æ ˈsdenˑfænˑ*]. — Navn paa to Steder i Tved.

Stenvang. Jb 1613 Steinwang.

Storager. LE. I 1928 Store Ager [*æ ˈsdoˑʁ ˈagə*]. — T. Storagerfenne. TM Große Ackerfenne; I 1928 Store Agerfenne [*æ ˈsdoˑʁ ˈaqəfænˑ*].

Storefenner. LE. TM Storfenner. — T. TM Große Fenne, Große Fennen; I 1928 Den store Fenne [*æ ˈsdoˑʁfænˑ*].

Storemade. LE. TM Stor-Mai.

Storeng. T. I 1928 Store Eng [*æ ˈsdoˑʁˈæŋˀ*].

Storetoft. T. TM Großtoft; I 1928 Store Toft [*ˈsdoˑʁ ˈtawtˀ*].

Stubkær. T. Reg 1685 Stubbkier; Reg 1712 Stubkier; U 1769 Stubkier; TM Stubkarr; I 1928 Stubbekær [*æ ˈsdupkjæˈʁ*]. — LE. TM Stopkjaer; I 1928 Stubbekær [*æ ˈstopkjæˈʁ*]. — Se Stubkær under Tønder Kbst. 3092.

Støvlefenne. SF. TM Stiefelfenne; I 1925 Støvlefenne; I 1928 Støvlefennen [*æ ˈsdöwˑlfænˑ*].

Svanstrup Kog. T. TM Schwanstrup Kov; I 1928 Svanstrup Kog [*ˈswansdʀop ˈkaw*]. — Navn efter Svanstrup i Brede S., 3116.

Særmark. LE. TM Siermark Agere; I 1925 Sæmærk ɔ: Særmark; I 1928 [*æ ˈsæˑmaˈʀk, æ ˈliļə ˈsæˑmaˈʀk*]. — SE. TM Sermärk. — Særmark betyder i Ænyda. „særlig Jordejendom (udenfor Fællesjorden)". Der er dog Mulighed for, at det egentlig er Subst. ænyda. Særmærke „afmærket Jordstykke, Enemærke", som foreligger her, nu omtydet til -mark; Formerne er lidt blandede.

Sølbjærg. SE. U 1763, U 1772, U 1753—76 Silberberg; TM Selbjerg, Sölbjerg; I 1924 Solbjerg; I 1928 Sølvbjerget [*æ ˈsølˑbjæʀˈə*]. — Vistnok af Subst. Sølv, saaledes som det ogsaa har været forstaaet i 18. Aarhundrede.

Sønderagre. T. U 1749 Süder Ackern; U 1769 Süder-Ackern, Süderackern.

Sønderbjærg. SE. U 1753—76 paa synder Bierg.

Sønderdrift. SE. U 1751 Süder Trift.

Sønderenge. LE. (Korntved). TM Sönder Enge; I 1928 Sønderengene [*æ ˈsyŋəˈæŋˑ*]. — LE. (Lille-Emmerske). TM Sønderenge; I 1928 Sønderengene [*æ ˈsyŋəˈæŋˑ*]. — SE (to Steder). TM Sönder Eng; I 1928 Søndereng [*æ ˈsyŋəˈæŋ*], Søndereng [*æ ˈsyŋəæŋˈ*]. — T. (to Steder). TM Süder Wiesen, Süderwiesen; I 1928 Sønderengene [*æ ˈsyŋəˈæŋˑ*], Sønderengene [*æ ˈsyŋˈəæŋˑ*].

Sønderhede. T. TM Süder Heide; I 1928 den søndre Hede [*æ ˈsyŋəˈheˑ*]. — T. Store-Sønderhedefenne. TM Grosze Süder Heidefennen.

Sønderfenner. SE. TM Sönderfenner.

Sønderkær. SE. TM Sönder Kjär; I 1928 Sønderkær [*æ ˈsyŋəˈkjæˈʀ*].

Søndermark. SE. U 1753 Süder Marck; TM Süder Mark; I 1928 Sønder Markerne [*æ ˈsyŋəˈmaʀgə*].

Sørens Eng. SE. I 1928 Sørens Eng [*ˈsøˑʀənsˈæŋˈ*].

Tadderfenne. T. TM Buchweizenfenne; I 1928 Boghvedefennen [*æ ˈtaʀˈəfænˑ*]. — Af Plantenavnet Tadder „Boghvede".

Tavl. LE. $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 529) toffelschifft, toffelschyfft; Reg 1712 Taffel und Schma Eng; Jb 1712 Tafel- und Schma-Eng; TM Emmerscheder Tafeln, Stor-Bul, Lille Taul; I 1928 Tavlen [*æ ˈtawˑl*]. — Tavl, se Indl. Om Ekspl. 1554 hører hertil eller til Tavl-Navnene under Tønder Kbst. er usikkert.

Tidematsfenne. T. TM Oster Zehndematsfenne, Wester Zehndemathsfenne; I 1928 Østre-, Vestre Tidemat [*æ ˈjøsdə ˈtiˈdeˈmat; æ ˈvæsdə ˈtiˈdəˈmat*]. — Demat, se Indl.

Toftagre. LE. U 1775 Tafft Ackern, Tofft Ackern; U 1775—84 Tofft Land; TM Toftagere; I 1928 Ivers Toftagre [*ˈiˈvəsˈtawtagəʀ*]. — Toft, se Indl. Formen 1928 er sammensat med Mandsn. Iver.

Traneholm. LE. TM Tromholm, Tranholm; I 1925 Tranholm; I 1928 [*ˈtʀaˑnhɔlˈm*]. — Fuglenavnet Trane.

Travsted Eng. SE. U 1753—76, U 1776 Trausted Eng. — Landsbynavnet Travsted i Abild S., 3121.

Tredematsfenne. T. TM Oster Dreidematsfenne, Wester Dreidematsfennen; I 1928 Tredematsfennerne [*æ ˈtʀeˈdeˈmatsfænə*]. — Demat, se Indl.

Trekant. SE. I 1928 Trekanten [*æ ˈtʁekaŋt*]. — T. TM Dreiangel, Dreieck; I 1928 Trekanten [*æ tʁekaŋt*].

Trædrav. SE. U 1753—76 Trædrauw; U 1776 Træ Drav; I 1928 [*æ ˈtʁædʁaw'*]; Sønderjy. Maanedsskr. III p. 160 „æ Trædrav".

Trælborg. U 1770 Trelburg, Trellburg, Trellborg; TM Trelleburg; I 1928 Trelborg [*ˈtʁæl·bɔʁ'ə*]. — Trælborg skal ifl. A. Bugge opr. være Navn paa middelalderlige Befæstningsværker (NoB IV p. 91 ff.); det er muligt, at det ved en Omtydning efter Verbet trælle har faaet en videre Anvendelse som Naturnavn og Gaardnavn i Betydn. „Sted, hvor man maa arbejde haardt". Snarere er Naturnavnet dog dannet af Verbet trælle, uafhængigt af de gamle Trælborge og parallelt med opr. Øgenavne som Pinborg (3087), Lusborg (3092) o. lign.; Udtrykket „i Trælborg", som forekommer alm. i Talemaader som Omskrivning for „ved Slid og Slæb" (se Feilb.), kunde støtte denne Formodning. Jfr. Bebyggelsesnavnet Trælborg i Brede S. 3116.

Tvedingkær. T. Jb 1613 Tweding Khar; Reg 1685 twedinger Kier. — Et Indbyggernavn Tveding, dannet af Landsbynavnet Tved, jfr. $^{10}/_{10}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer 530) Tweteringer veltmarck.

Tøndefenne. SF. TM Oster Tonnenfenne, Westertonnenfenne; I 1928 Østre Tøndefenne [*æ ˈjøsdəˈtøŋ·fæn·*], Vestre Tøndefenne [*æ ˈvæsdəˈtøŋ·fæn·*]. — Vistnok efter Store-Tønde i Hostrup S., 3131.

Tørfenne. T. TM Trockenfenne; I 1928 Tørfennen [*æ ˈtøʁ'fæn·*]. — Adj. tør; jfr. Tørfenner i Tønder Kbst. 3092.

Ulvefenner. T. TM Wolffennen; I 1928 Ulvefennerne [*æ ˈuləfænə*]. — Dyrenavnet Ulv.

Vadagre. LE. U 1775 Watt-Ackern; TM Voyagere; I 1928 Vadeageren [*æ ˈvɔjˑagə*]. — Af Subst. Vad.

Vandeng. I 1928 Vandengen [*æ ˈvaŋæŋ'*].

Vandfenne. SF. TM Wasserfenne; I 1928 Vandfennen [*æ ˈvaŋˑfæn·*]. — T. U 1808 Wasserfenne; TM Wasser Fenne, Kleine Wasserfennen; I 1928 Store Vandfenne [*æ ˈsdoˑʁ ˈvaŋˑfæn·*].

Vandsted. SE. U 1776 Ved Vandstedet.

Vanrad. SE. U 1751 Waanrath, Wonrathfenne; U 1753—76 Wannrath, bey Wannraths Ecke; U 1763 Wannrath, Wannraths Ecke; TM Wonrad; I 1928 [*æ ˈvonʁai*]. — T. TM Wonrai; I 1928 [*æ ˈwonʁai*]. — Vanrad, se under Arrild S., 3081.

Vaseenge. SE. I 1928 [*æ ˈvaˑsæŋ·*]. — Vase, se Indl.

Vatmerenge. Jb 1768 Wattmer Enge; L 1795, K 1795 Wattmer Eng.

Vesteragre. T. U 1749 Wester Akern, U 1769 Wester Ackern.

Vesteragerfenner. SF. TM Westerackerfennen; Coupon 1873 Wester Ackerfennen.

Vester-Agerland. SE el. LE. U 1775 Wester Ackerland.

Vesterenge. T. TM Westerwiesen, Wester Enge; I 1928 Vesterengene [*æ ˈvæsdəˈæŋ·*].

Vesterfenner. LE. TM Westerfenne, Westerfenner; I 1928 Vesterfennerne [*æ ˈvæsdəˈfænə*]. — SE. TM Wester Fenne; I 1928 Vesterfennerne [*æ ˈvæsdəfænə*]. — T. TM Westerfenne; I 1928 Vester Fennen [*æ ˈvæsdəˈfæn·*].

Vesterhede. LE. TM Westerheede; I 1928 Vestre Heden [*æ ˈvæsdəˈhe·*].

Vesterhjørne. SF. TM Westerecke; I 1928 Vestre Hjørne [*æ ˈvæsdəˈjøˑʁn*].

Vesterkørret. SE. U 1753—76 Wester Köhr; U 1753 Der Westere Köhr. — Subst. jy. Kørret „et af de Stykker, hvori en lang Ager bliver delt paa tværs".

Vesterløkke. LE. TM Vester Lück. — T. I 1928 Vester-Lyk [*æ ˈvæsdəˈlyk*].

Vestermark. 2 Steder i LE. U 1775 auf dem wester felde; TM Vestermark, Westermark; I 1928 Vestre Mark [*æ ˈvæsdəˈmaˈʁk*], Vester Markerne [*æ ˈvæsdəˈmaʁgə*]. — SE. TM Wester Mark; I 1928 Vestermarkerne [*æ ˈvæsdəmaʁgə*].

Vesterværre. T. TM Westerwarf; I 1928 Vestre Varf [*æ ˈvæsdəˈvæʁˈ*]. — Værre, se Indl.

Vinkelfenne. SF. Tønder Regnsk. 1631—32 in der winckel; TM Winkelfenne; I 1928 Vinkelfenne [*æ ˈveŋglfæn·*].

Vogterhusfenne. T. I 1928 Vogterhusfennen [*æ ˈvoxdəhusfæn·*].

Vægger. SE. $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 529) weiger(?) Holm grav (her?); U 1763 die Weeger; TM Weger; I 1924 e Vége (med haardt g); I 1928 [*æ ˈveˑxə*]. — Muligvis Plantenavnet Vægger, Navn paa forsk. Pilearter.

Værrefenne. T. TM Warffenne; I 1928 Varffennen [*æ ˈvæʁˈfæn·*]. — Værre, se Indl.

Æblefenne. SF. TM Apfelfenne; I 1928 Æblefennen [*æ ˈæˑflfæn·*].

Øgfenne. LE. TM Ogfenne, Ogfenner; I 1928 Øgfennerne [*æ ˈøˑxfænə*]. — T. I 1928 Øgfenne [*æ ˈøˑxfæn·*]. — Subst. Øg i ældre Bet. „Hest".

Øksnefenne. SF. TM Norder-, Wester-, Süder Ochsenfenne; I 1928 Oksefennerne [*æ ˈøˑsnfænə*]. — T. TM Ochsenfenne.

Østerenge. T. U 1749 Oster Eng, Oster-Wisch; TM Oster Wiesen; I 1928 Østre Enge [*æ ˈjøsdəˈæŋˑ*].

Østerfenne. T. U 1749 Oster- oder Broohfenne.

Østerhede. T. TM Oster Heide; I 1928 den østre Hede [*æ ˈjøsdəˈheˑ*].

Østerhjørne. SF. TM Osterecke; I 1928 Østre Hjørne [*æ ˈjøsdəˈjøˑʁn*].

Østerkørret. SE. U 1753—76 de östere Köhr; U 1753 der Ostere Köhr. — Se ovfr. under Vesterkørret.

Østerled. SE. I 1928 Østre Led [*æ ˈjøsdəlæj*].

Østerløkke. LE. TM Öster-Lück.

Østermark. LE. I 1928 Østre Mark [*æ ˈjøsdə maˈʁk*]. — T. I 1928 Østre Mark [*æ ˈjøsdəˈmaˈʁk*].

Østervang. SE. TM Oster Wang, Nord Oster Wang, Sönder-Oster-Wang; I 1928 Østre Vang [*æ ˈjøsdəˈvɑŋˈ*].

3102. MØGELTØNDER SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Møgeltønder [*møt·tyŋə*]. $^{25}/_{10}$ 1288, RO 1291, RO 1330—48 Mykæltundær; $^{9}/_{1}$ 1361 Mykeltunder; Dag? 1363 Mogeltundern; Annal 14. Aarh. (SRD III 313) Møgeltynder; $^{3}/_{6}$ 1417 Mygeltunder; $^{22}/_{11}$ 1420 Mogletunder; $^{17}/_{11}$ 1421 Moghelthundern; $^{28}/_{5}$ 1444 Møgheltunder; $^{22}/_{7}$ 1447 Mykil Twnner; $^{28}/_{6}$ 1455 Møgeltønder; $^{25}/_{9}$ 1456 Møgeltynder; $^{21}/_{6}$ 1460 (LB) Møgeltunder; 1468 (c. 1600 ÆDA V 419) Megeltønder; $^{8}/_{11}$ 1478 (1575) Møgeltønder; 1486 (1553 ÆDA V 429) Møgeltunder; $^{12}/_{10}$ 1488 (Pavens Kopibog) Mogeltunder; $^{9}/_{3}$ 1489 Mogheltunder; $^{30}/_{5}$ 1500 Møgeltwnder, Møgeltunder; $^{24}/_{8}$ 1501 Møwltøndher; Jb 1530 Møgeltunder; Jb 1537—38 Molttunder, Molthunder Birck; $^{20}/_{12}$ 1539 (LB) Groten Tundernbarch; Sk 1543 Groten Tundern; Jb 1588 Møiltunder, Møgeltunder, Mogeltynder, Møgeltynder, Megeltunderby; Jb 1604—05 Mølentønder; Jb 1639—40 Möllentunder; Mejer 1649 Meeltunder; Danckw 1652 Mögeltunder oder Moeltunder, Mögeltunder-Harde; M 1662 Møgeltønder; M 1664 Møgelunder; Jb 1672 Møhl Tunder; M 1688 Møltønder; Jb 1690 Möhl-Tönder; DAtl Mehltønder, Møgeltønder Tilforn kaldet Groot Tondern; VSK Møgel Tønder; Gst 1857—58, Trap[1] Møgeltønder; TGst Mögeltondern; Postadr9, Gst Møgeltønder. — Forleddet er Adj. glda. mykil „stor"; se iøvrigt ovfr. under Tønder Købstad 3092.

Altona, Gd, Kro [*alt0na*]. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 218), 1771 i U 1749—1815, VSK, Gst 1857—58, TGst, TM, Postadr9 Altona; Gst Altona Kro; I 1926 Altona. — Opkaldelse efter den bekendte tyske By.

Andflod, Vester-, Gd [*væsdə'an·ˌflo'*]. $^{20}/_{11}$ 1233 (RO) Andæflyth; RO 1330—48 Andæfliit; Mejer Alt-Nordfriesland Anfluy, Antchfluith; Mejer 1648 Antchen flut (forsv. By); M 1688 Wester Anflod; VSK Vest Anflod; Gst 1857—58, Trap[1] Vester-Anflod; TM Westeranfloodgaard, Westerfloodgaard; I 1912 Vesteranflod; Oldekop Westerandflod; Postadr9 V.-Anflod; I 1926 Vesteranflod; Gst Vr Anflod. — Nu en enkelt Gaard, men i Middelalderen et selvstændigt Sogn, der maa have omfattet den Del af Møgeltønder S., der nu kaldes Ved Aaen, og muligvis et større Omraade. Formerne i RO tyder paa en Sammensætning af Fuglenavnet glda. and „And" og Subst. glda. *flȳt, om hvilket se Indl. u. Flyd. Da Endelsen nu er [*-flo'*] og Forleddet udtales med [*n*] i Stedet for [*ŋ*], frembyder Lydudviklingen imidlertid Vanskeligheder, og der var maaske derfor Grund til at antage som en fjernere Mulighed, at der kunde foreligge et glt. frisisk Navn, svarende til de senere danske og nedertyske Navne, „Ved Aaen" og „By der Ouwe", paa en Del af det samme Omraade.

At der har boet Frisere i Nærheden fremgaar af, at der i Biskop Gunners Brev af 1233 (RO p. 31) omtales „parochiani de andæflyth cum frisonibus habitantibus in vtbølingh in tundær". Navnet maatte i saa Fald være sammensat af Præp. ofris. an, Artiklen og et Subst. med Betydningen „Aa", muligvis ofris. flôd, hvad der vilde stemme med den moderne Udtale. Ogsaa denne Tolkning vilde dog frembyde lydlige Vanskeligheder. Det vilde saaledes være paafaldende, at Hovedtrykket var kommet til at hvile paa Præpositionen, ligesom man maatte antage, at de gamle Former enten var forskrevne eller Oversættelser til glda. *flȳt.

Bockenhof. — Se Ronnevædderland ndfr.

Bosbol Ladegaard. M 1688 Bodsbølle Laade Gaar. — Se Bosbol ndfr. under Naturnavne.

Brink, Gd [*brɛŋg*]. Jb 1537—38 Brinnck; Jb 1588 Brinck; $^{17}/_{3}$ 1594 (U 1467—95) Brinke; Mejer 1649 Brynck; Danckw 1652 Brinck; MB 1683 Brinchegaard, Brinckegaard; M 1688 Brinchegaard, Brinchs Laade Gaard; Jb 1719 (I 1926) Brinchgaard; $^{5}/_{7}$ 1768 (U 1767—95) Brinkgaard, Brinckgaard; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, I 1926, Gst Brink. — Brink, se Indl.

Brodersbol. Jb 1778 (I 1926) Broers Boel. — Ifl. I 1926 Navn paa en forsv. Gaard paa Fældsværre; maaske dog samme Navn som Brodersmark ndfr.

Brodersmark, Gd [*brɔ'əsmaɹg*]. Jb 1663 (I 1931) Brorsmark; M 1668 (I 1931) Broers March; MB 1683 Broers marck, Broders Marck; M 1688 Brors March; VSK Boersemark; Gst 1857—58, Trap[1] Brodersmark; TM Brodermark, Brodersmark; TGst, Postadr9, Gst Brodersmark; I 1926 Brodersmark. — Af Mandsn. Broder.

Bønderby [*bønəby*]. $^{28}/_{5}$ 1444, Jb 1537—38 Bynderby; Sk 1543 Bunderbui, Bunderbuy; Jb 1588 Bynderby; 1594 (U 1767—95) Bünderby; Jb 1639—40 Binderbiu; Mejer 1652 Bundersby; Danckw 1652 Bunderby; M 1662 Bønderbye; M 1664 Bynderbye; Jb 1672 Binderbiue; Reg 1685 Bünder Bye; M 1688 Bønderbye; Jb 1690 Binderbiue; Jb 1712 Bünderby; Reg 1712 Bünderby; $^{5}/_{7}$ 1768 (U 1767—95) Vester Bønderbye; $^{20\text{-}22}/_{12}$ 1769 (U 1767—95), VSK Bønderbye; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Bønderby. — Af Subst. Bonde; paa Grund af Sammensætningen med Bønder- i Stedet for den opr. Gen. Plur. Bonda- næppe af særlig gammel Oprindelse. Navnet er sandsynligvis, som antaget af Steenstrup i Indl. Stud. p. 110, dannet for at angive en Modsætning til en By (Møgeltønder), hvis Beboere ikke var Bønder; jfr. Bondeby paa Ærø tæt Nord for Købstaden Marstal.

Digehuse. VSK Dige Hse; I 1926, Trap[1] Digehusene. — Jfr. ndfr. under Slikhuse.

Dyrgaard. I 1929 Dyrgaard. — Ifl. Opt. 1929 omtales i Byen Bønderby's Papirer oftere et lille Stykke Jord, der kaldes „Krogen ved Dyrgaard". Dyrgaard er snarest et Bebyggelsesnavn. Forleddet er Adj. glda. dighær „stor" eller muligvis Subst. Dyr; jfr. Dyrhede i Rejsby S., 3086.

Emmerløkke, Gd [*æmə'lygə*]. M 1688 Emmer Løche; VSK Emerlykke; Gst 1857—58 Emmerløkke; Trap[1], TM, I 1912 Emmerlykke; Postadr9 Emmerløkke; I 1926 Emmerlykke; Gst Emmerløkke. — Samme Forled som i St.- og L.-Emmerske i Tønder Lands., 3101. En Jordebog fra 17. Aarh. har ifl. I 1926 Formen Emmers Boel.

Frankenhof, Gd. Coupon 1872 Trankenhoff; I 1931 Frankenhof. — Navnet forekommer ifl. I 1931 først i Midten af det 19. Aarh. og er en Omdannelse af det oprindelige Navn Frankes Stavn; se flg.

Frankes Stavn, Gd. U1767—95 Franckens staun; 1774 (U1767—95) Franckes Stavn. — Navnet hidrører ifl. I 1931 fra Jørgen Frank, der boede paa Gaarden i Slutningen af 17. Aarh. Slægtsnavnet Frank forekommer i øvrigt ogsaa senere paa samme Egn: Nis Franck i Tved 1773. Jfr. Frankenhof ovfr.

Frifelt, Gd [*fʀi̯dfæl̥d, fʀedfæl̥d*]. Coupon 1872 Fritfeld; Oldekop Friefeld; Postadr9, Gst, I 1926, Trap[4] Frifelt. — Se Frifelt i Vodder S., 3088.

Fritleben, forsv. Hs. TGst, Ortschafts-Verzeichniß 1890, I 1926 Fritleben. — Maaske ty. Gengivelse af Friløb, se ndfr. under Naturnavne.

Fældsværre, Gd [*fæl̥svɛ·ɹ*]. M 1668 (I 1931) Feldsværre; MB 1683 Felsberg (en nedlagt Gaard); M 1688 Felds Werre; VSK Foldsværf; Gst 1857—58, Trap[1] Felsværre; TM Feldtswerf; TGst, Oldekop, I 1912 Felsvarf; Postadr9 Felsverf; I 1926 Fældsværft; Gst Felsværre; Trap[4] Fældsværf. — Af ty. Feld „Mark".

Gallehus [*gɑtəhus*]. Jb 1537—38 Gallihusß; Sk 1543 Galligehusen; Mejer 1649 Gallhuss; Danckw 1652 Gallhuess; M 1662 Gallehus; M 1664 Gallehuß; MB 1683 Galle huuse March; M 1688 Galles Huuse; Jb 1719 (I 1931) Gallehuus; DAtl Gallehuus; VSK Gallehuuse; Gst 1857—58 Gallehus; Trap[1], TGst Gallehuus; Postadr9, Gst Gallehus. — Møgeltønder Birk blev oprettet 1361, og Byen har Navn efter dets Rettersted, som laa paa Galgeagre (se under Naturnavne); her blev ifl. I 1931 for godt 30 Aar siden Resterne af Galgepælene gravet op.

Gallehus Skov, Forsthus. Trap[4] Gallehusskov.

Gammeldige, Gde [*gɑmə'di'x, gɑmə'di·x*]. Gst 1857—58 Gammeldige; TM Alten-Deich, Gammel Dige; Postadr9, I 1926, Gst Gammeldige. — Oprindelig Navn paa det ældste Havdige. Udtalen med [*-di'x*] er sikkert den ældste og viser, at der foreligger en gammel Enstavelses-Sideform Dig til Subst. Dige. I Darum findes ifl. Feilb. to forskellige Former: *di̯q* betyder en Jordvold til Hegn paa Marken, men *di̯q* et Dige, der hegner mod Havet.

Grippenfelt, Gd og Hs [*'gʀibən‚fæl̥d*]. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 219) Gripenfelt; DAtl Griipenfeld; VSK Gripenfeldt; Gst 1857—58 Gribenfelt; TM Grippenfeldt; TGst, Oldekop Grippenfeld; Postadr9 Gribenfeld; I 1926 Grippenfelt; Gst Gribenfelt; Trap[4] Grippenfelt. — Grippenfelt er muligvis en tysk Oversættelse af Subst. Gribsjord „Jord, der er undtaget fra Fælleskabet". En anden Mulighed er Subst. nty. Gripp „kleiner Entwässerungsgraben" (Mensing).

Guldhorn, Andelsmejeri. Oldekop, Trap[4] Guldhorn.

Hegnsgaard [*'hæi̯'ns‚gɑ̊'ə*]. Tingb. 1760 (I 1926) Heinsgaard; TM Heinsgaard; I 1912 Hegnsgaard; Postadr9 Hegnsgaard; I 1926 Hegnsgaard; Trap[4] Hegnsgd.

Kannikhus, Gde [*kɑnəghus*]. Jb 1530 Chanichuße, Chanickehwße; M 1662 Cannics Hus; M 1664 Cannich Hus; $^{20\text{-}22}/_{12}$ 1769 (U 1767—95) Kannickhues; VSK Cannike Hse; Gst 1857—58 Kannikehuse; Trap[1] Kanikehusene; TM Kannikhus; TGst Kannikhuus; I 1912, Postadr9, I 1926, Gst Kannikhus. — Af Subst. Kannik. En Gd. i K. tilhørte et af de resi-

derende Kannikers Præbender ved Ribe Domkirke (Kinch, Ribe Bys Hist. I p. 591).

Kapellanstavn, forsv. Hs. Jb 1588 Capellan Staffuen; Jb 1778 (I 1931) Capelan Stavn. — Navn paa et Kaadnersted, der har ligget ved Siden af Præstegaarden. Jfr. Kapellanhave ndfr. under Naturnavne.

Keldsbol. Jb 1778 (I 1926) Keels Boel. — Ifl. I 1926 Navn paa en forsv. Gd paa Fældsværre.

Kelds Pold. — Se under Utenwarf.

Klinten. I 1926 æ Klint. — Navn paa en Ejendom Syd for Vidaaen.

Kogene, Gde og Hse. Trap[4] Kogene. — Kog, se Indl.

Kronborg, forsv. Hs [*kʀɔ·nbåˌ·*]. I 1912 Kronborg. — Opkaldt efter det bekendte Slot; se DS II p. 2.

Kærgaardshof [*kjæ·ˌgås'hɔf*]. $^{28}/_{8}$ 1786 (U 1767—95); $^{9}/_{8}$ 1794 (U 1767—95) Kiergaardshof; VSK Kiærgaardhof; Gst 1857—58, Trap[1] Kjærgaard; TM Kjergaardshof; I 1912 Kjærgaardshof; TGst Kjaergaardshof; Postadr9 Kærgaarde; I 1926 Kjærgaardshof; Gst Kærgaard. — Ifl. I 1926 er Navnet givet af en Mand ved Navn Kjærgaard.

Lindskov Mølle [*leŋsgås'møl·*]. $^{17}/_{3}$ 1594 (U 1767—95) Lindskou; 1594 (U 1767—95) Lindscho; $^{21}/_{6}$ 1643 (1758) Lindschau; Mejer 1649 Lindschow möll; Danckw 1652 Lindtschawmühl; M 1662 Lindschouff Mølle; M 1664 Lindschouff Møhle; MB 1683 Lindschouf mölle; M 1688 Lindschou Wand Mølle, Lindschou Wejer Mølle; $^{27}/_{7}$ 1743 (U 1767—95) Lindschau Mühle; $^{7}/_{10}$ 1767 (U 1767—95) Lindschov Mølle; DAtl Lindskov Vand- og Vindmølle; VSK Lindskov Møller; Gst 1857—58, Trap[1] Lindskov Vind- og Vandmølle; Postadr9 Lindskov Mølle; Gst Lindskov Ml. — Af Trænavnet Lind.

? **Luserakken.** M 1688 Luds Rachen.

Lysemark, Gd. Postadr9, Gst, Trap[4], I 1931 Lysemark. — Se Lysemark ndfr. under Naturnavne.

Lyst, Hse [*tØsd*]. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 219) Luft eller egentlig Styrlyft (!); DAtl Lüst (egentl. Styrelyst); VSK Lust Hse; KuA Lust; Gst 1857—58 Trap[1] Lyst; TM Lust; TGst Lust; Postadr9, Gst Lyst. — Af Subst. Lyst, i Sønderjy. udt. [*lost*] (Feilb.). Husene har ifl. Præsteindb. Navn efter en „Tildragelse, som ikke uden Forargelse kan fortælles".

Læg-an, Kro [*lɛx'an*]. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 219) Legan; Gst 1857—58 Lægan; TM, Oldekop Legan; Postadr9 Lægan; Gst Lægan Kro. — Imperativ af Verb. lægge og Adv. an, altsaa et Sted, hvor Baadene kunde lægge til. Navn paa en Kro ved Vidaaen.

Madseshus, forsv. Hs [*'masəsˌhu's*]. I 1926 Madses Hus.

Markhedegaard [*maˌighedə'gå'ə*]. M 1688 Marchheede Gaard; Gst 1857—58, TGst, TM, Postadr9 Markhedegaard; Gst Markhede Gd; I 1926 Markhedegaard. — Ifl. I 1926 af Subst. Markhyrde. Da allerede M 1688 har Formen Marchheede, er Navnet dog snarere sammensat af Mark og Hede, selv om en saadan Sammensætning er noget paafaldende.

Midtfelt, Gd [*mɛdfæld*]. TM Midtfeldt; Oldekop Midtfeld; Postadr9, I 1926, Gst, Trap[4] Midtfelt.

Morfelt, forsv. Gd [*mo·fæld*]. Jb 1719 (I 1926) Mohrfeld; VSK Møerfeld; TGst Mörfeld. — Af Subst. ty. Mohr „Mose".

Møgeltønderhus. 3/6 1417 Mygeltunder slot; 22/11 1420 Mogletunder Slot; Danckw 1652 Meeltunder Meyerhoff; Jb 1660 (I 1926) Møgeltønderhus; M 1662 Mögeltönder Huszis-Ladegaards; M 1664 Möegeltünder Hoffuitgaard. — Det ældre Navn paa Schackenborg.

Nederby. I 1926 Nederbyen. — Et andet Navn paa Sønderby.

Nyvang, Gd [*ny'vɔŋ'*]. TGst Nywang; Oldekop, Postadr9, I 1926 Nyvang.

Nørby. Jb 1588 Nørby.

Nørreaa [*æ 'nö'ɹ̩å'*]. — Navn paa Markhedegaard og Pokkenbøl.

Nørremark, Gde. TGst Nordfeld (Nörfeld); Oldekop Nordfeld, Osternordfeld; I 1912 Nordfelt; Postadr9 V.- og Ø.-Nordfeld; Trap[4] Ø.-, V.-Nordfelt.

Nørtoft, Gde og Hse [*nøɹ'tåʁt, tåʁ·t*]. Jb 1588 Nortofft, Nør Tofft; M 1662 Nøer Thofft; M 1688 Nørtofte bye; 20-22/12 1759 (U 1767—95) Nordtofft; U 1767—95 Nortofft; Jb 1778 (I 1926) Nørtofft; DAtl Nortoft; VSK Nørtoft Hse; Gst 1857—58, Trap[1] Nørtofte; TGst, Postadr9, Gst Nørtoft; I 1926 Nørretoft.

Oksenfelt, forsv. Gd. VSK Oxenfeldt. — Se Oksenfelt ndfr. under Naturnavne.

Pjaltenborg, forsv. Hs. i den vestl. Del af Møgeltønder. I 1931 Pjaltenborg. — Ifl. I 1931 Navn paa et i 1900 nedbrudt Hus fra det 16. Aarh. Navnet, der maa være forholdsvis nyt, er sikkert Opkaldelse efter det bekendte københavnske Pjaltenborg. Jfr. Pjaltenborg i V.-Vedsted S., 2708.

Pokkenbølgaard [*pɔgənbøt, pɔgənbøt'gå'ə*]. Jb 1663 (I 1926) Pugværre; MB 1683 Pueweregaard, Pufvergaard, Puffuergaard; M 1688 Pochenbølle Gaard; Jb 1757 (I 1926) Pochenbøllegaard; VSK Pokkenbølle; Gst 1857—58 Pokkenbøl; TM Pokkenbölle, Pokkenböllgaard; TGst Pokkenbüllgaard; I 1912 Pokkenbølgaard; Postadr9 Pokkenbøl; I 1926 Pokkenbølgaard; Gst Pokkenbøl. — I 1926 oplyser, at Gaarden har tilhørt Skolen i Ribe, og Pugværre, der synes at være det ældre Navn, skyldes da antagelig Opkaldelse efter det gamle Navn paa denne Skole, Pughus; se herom under Pugflo i Ribe Domkirkes Lands., 2701. Navnet er senere blevet omdannet til Pokkenbøl, rimeligvis under Paavirkning fra det nærliggende Poppenbøl i Højer Lands., 3104.

Postgade, Gyde i Møgeltønder. I 1931 Postgaden.

Raade, Domæne [*ʀå·j̩*]. 9/3 1489 Storæ Radhæ, Lildhæ Radhæ; 25/5 1500 Rade; 3/3 1505 Rade, Grote Rade, Groten Rade, Lutke Rade; Jb 1537—38 Rade; Sk 1543 Rayge; Mejer 1649 Rade; Danckw 1652 Raede; M 1688 Røygaard; Jb 1719 (I 1926) Roy; DAtl Ray; VSK Rorey Gd; Gst 1857—58 Raade; Trap[1] Raade (Roi); TM Roy, Roygaard; Gst Roy; Postadr9 Rode (Raad); Gst Rode; Trap[4] Rode Domæne. — Synes daarligt at kunne skilles fra Landsbynavnet Raade i Øsby S., Haderslev H.: 4/10 1417 Rade; 17/11 1421 Rath, udt. [*ʀa·*]. Da Udtalen med [*å·*] i det første Navn forudsætter glt. ā, maa ā i det sidste Navn i saa Fald være udviklet paa samme Maade som i Subst. Raad og Verb. raade, sønderjy. *rại, rại* (Feilb.). Betydningen af glda. *rāth i disse Navne er dog ganske usikker; i Sverige forekommer som Efterled i norrlandske Stednavne et -rādh, der af Hellq. EO p. 670 tolkes som Subst. glsv. rāþ i Betydn. „Omraade".

Ringelsbøl. I 1926 Ringelsbøl. — Ifl. I 1926 et gammelt Navn paa Oksenfelt. Af Mandsn. glda., glsv. Ringulf.

Ronnevædderland, Gd [*æ ˈʁ0nəvəˌlaˈŋ*]. I 1926 Ronnevædderland. — Andet Navn paa Hegnsgaard ovfr. Af Subst. jy. Ronnevædder „Vædder". En tysk Oversættelse er Bockenhof.

Rosengaard, Gd [*ʁosənˈgɑ̂ˈə*]. Coupon 1872, Oldekop, I 1912, Postadr9, I 1926, Gst, Trap[4] Rosengaard.

Schackenborg [*ʂjagənbO·ɹ, sgagənbO·ɹ*]. M 1688, DAtl Schachenborg; VSK Schackenborg; Gst 1857—58 Skakkenborg; Trap[1] Schackenborg; TM Schackenburg; Coupon 1872 Schackenborg Slot; TGst Schackenbg.; Oldekop Schackenburg; I 1912, Postadr9, Gst Schackenborg. — Opført 1664 af Feltherren Hans Schack. Hed tidl. Møgeltønderhus, s. d.

Slikhuse. M 1668 (I 1926) Slikhusene; MB 1683 Slechlandtz Huuß, Slecke lands Huße; M 1688 Slich Huusene. — Husene mellem Gammeldige og Vidaaen; de kaldes nu Digehuse, se ovfr. Forleddet er Subst. Slik „Ler, der afsættes af Havet"; Marsken mellem Vidaaen og Gammeldige kaldes ifl. I 1931 for „Sliklanderierne" i M 1688.

Slotfelt, Gd [*stɔdfælˌd*]. TM Slotfeld; Oldekop Slotfeld; I 1912, I 1926 Slotfelt; Postadr9 Slotfeld; Gst Slotfelt. — Efter Beliggenheden ved Schackenborg Slot.

Slotfelt, Øster-, Hs [*ˌøsdəˌslɔdfælˌd*]. TM Oesterslotfeld; TGst Österslotfeld; Oldekop Öster-Slotfeld; Postadr9 Ø.-Slotfeld; I 1926 Øster Slotfelt; Gst Ør Slotfelt.

Slotsgade [*ˈstɔdˌga·*]. Gade i Møgeltønder. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 217), Trap[1] Slotsgade; TM Schloßstraße; I 1912 Slotsgade; Trap[4] Slotsgade.

Slotskroen. Trap[4], I 1931 Slotskroen.

Smedien [*æ smiˑɹ*]. I 1926 Smedien. — Et andet Navn paa Ø.-Slotfelt.

Spydholm, forsv. Gd. Jb 1537—38 Sputhalm; Dankw 1652 Sputholm; M 1668 (I 1931) Spydholmb; Reg 1669 (I 1931) Spiudholm; MB 1683 Spyed Hollm Gaard; M 1688 Spydsholm; Jb 1778 (I 1931) Spüdholm. — Af Subst. glda. spiūt „Spyd". Forleddet sigter muligvis til Holmens Form; jfr. m. H. t. Betydningen oldn. geiri i Stednavne. Jfr. Spydholm ndfr. under Naturnavne.

Stjernen [*æ sdjæɹˈn*]. I 1912, I 1926 Stjernen. — Navn paa et Gadekryds, hvor fire Veje mødes.

Stokkebro [*sdɔbʁ0*]. [17]/3 1594 (U 1767—95) Stockbroe; M 1688 Stokebroe; Jb 1719 (I 1931) Stockebroe; VSK Stokkebroe; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, I 1926, Gst Stokkebro. — Efter en Bro over Møllestrømmen; se ndfr. under Naturnavne. Af Subst. Stok i Betydn. „Tømmerstok".

Stridsgaard [*ˈsdʁisˌgɑ̂ˈə*]. I 1912 Stridsgaard. — Ifl. en Tradition i I 1912 skal Navnene Stridsgaard og Villegaard være opstaaet en Gang, da flere Gaarde i Møgeltønder brændte, og man ved Lodtrækning bestemte, at to af de nye Gaarde skulde flyttes ud paa Marken, for at undgaa, at der blev bygget lige saa tæt sammen igen. Den ene af Ejerne var straks villig, hvorfor hans Gaard fik Navnet Villiggaard, medens den anden strittede imod, før han bekvemmede sig til at bygge Stridsgaard. Skønt denne Tradition naturligvis ikke er rigtig (se ndfr. under Villegaard), er det meget muligt, at Forleddet i Villegaard er blevet opfattet som Adj. villig, og at Navnet Stridsgaard i nyere Tid er givet som en Modsætning hertil.

Supskog, Gd [*sobskås*]. Jb 1663 (I 1931) Supskogh; M 1688 Sups Kocks; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Supskop; TM Subskoog; Oldekop Supskoog; I 1912 Supskoog; Postadr9, I 1926, Gst Supskog. — Muligvis af Subst. ænyda. soppe „Kær, Sump" (Kalkar efter Moth). Værftet, hvorpaa Gaarden er bygget, ligger ifl. I 1926 i meget lav Mark ved det gamle Aaleje.

Sydfelt, Gde [*sydfæld*]. M 1688 Sudsfeldt; M 1688 (I 1926, I 1931) Sudtfeld, Südfeldt; VSK Sydfeld; Gst 1857—58 Sydfelt; Trap[1] Sydfeldt; TM Sydfeldt; TGst Südfeld; Postadr9 Sydfeld; Gst, I 1926 Sydfelt. — Det tyske Navn paa Ved Aaen.

Sødam, Gd [*sǫdam*]. M 1688 Søydam; M 1688 (I 1931) Soydam; VSK Soedam; Gst 1857—58 Nørre Sødam; Trap[1] Nørre- og Søndre-Sødamsgaard; TM Sjödam; TGst Södam; Oldekop Södum; I 1912 Sødam; I 1926 Sjødam; Postadr9 Sødam; Gst Nre Sødam.

Sødamgaard [*sǫdam'gå'ə*]. Gst 1857—58 Sødamgaard; Trap[1] Søndre-Sødamsgaard; TM, TGst Södamgaard; Oldekop Södumgaard; I 1912, Postadr9 Sødamgaard; Gst Sødam Gd.

Sønderby, Møgeltønder. Oldekop Sönderby, Mögeltondern-Sönderby; I 1926 Sønderby; Trap[4] Sønderbyen.

Søndertoft, Gd [*syŋə'tåst*]. VSK, TM, Oldekop, Postadr9, Gst Søndertoft.

Toghale [*tO'ha·t*]. [28]/5 1444 Toghehale; [18]/7 1496 (LDipl) Tooghæl; Jb 1537—38 Togal; Sk 1543 Tockhale, Taghall; [17]/3 1594 (U 1767—95) Toghal; 1594 (U 1767—95) Töghall, Toghall; Mejer 1649 Thohall; Danckw 1652 Togall; M 1662, M 1664 Toghall; L 1668 i U 1767—90 Toghall, Thoghall; MB 1683 Toehaalle Bye; M 1688 Thohaele; [20-22]/12 1769 (U 1767—95) Toghal; DAtl, VSK Toghale; Gst 1857—58, Trap[1] Tohale; TGst, Postadr9, I 1926, Gst Toghale. — Snarest af Mandsn. glda. Tōki. Om Hale, antagelig i Betydn. „smal Landstrækning", se Indl. Indbyggerne kaldes 1760 (U 1767—95) de Toghallinger.

Toghale Mark, Hse. Trap[4] Toghalemark.

Trægaard [*træ·gå*]. [9]/3 1489 Trægard; Jb 1588 Trægaard; MB 1683 Trægaards Agre, Synder Trægaards Agre; U 1767—95 Tregaard; [20-22]/12 1769 (U 1767—95) Trægaard; VSK Træ Gd; Gst 1857—58, Trap[1] Trægaard; TM Traegaard; Trægaard; Oldekop Trägaard; I 1912, Postadr9, I 1924, I 1926, Gst Trægaard. — Subst. glda. trægarth „Have", sv. trädgård.

Tømmerhus, Gd [*tømə'hu's*]. TM, Oldekop Tömmerhuus; I 1912, Postadr9, I 1926, Trap[4] Tømmerhus. — Ifl. I 1926 opført af Tømmer fra det o. 1850 nedbrudte Ting- og Arresthus i Møgeltønder; deraf Navnet.

Udbølling. — Se under Tønder Købstad, 3092.

Utenwarf, Gd Syd for Gammeldige. TM, I 1924 Utenwarf. — Hed iflg. I 1924 opr. Kelds Pold, se under Naturnavne.

Varmark, Hs [*va·mv.ig*]. I 1926 Varmark (Vardemark). — Af Subst. glda. waræ „Udmark", om hvis Forekomst i danske Stednavne se Mar. Kristensen i NoB XVI p. 105 ff., eller snarere af Subst. jy. Vare „Baune, Blus" (Molb. Dial.-Lex.). Jfr. Lysemose ndfr. under Naturnavne.

Ved Aaen [*vε· ə 'å'*]. Sk 1543 By der Ouw, By der Ouwe; Jb 1543 In der marschen edder by der Ouwe; Jb 1588, M 1662 Ved Aaen; M 1664

Wed Aaen; Mejer 1649, Danckw 1652 Abeling; DAtl, Gst, Trap[4] Ved Aaen. — Beboerne kaldes i Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 219) Aablinger og i Opt. 1926 og 1928 Aabøllinger [*æ ɔvləŋə*]; jfr. Formen Abeling hos Mejer og Danckw. Se iøvrigt under Andflod ovfr.

Vesteraa [*æ ˈvæsdəˌå'*]. Navn paa Vester-Andflod, Vesterfelt og Brodersmark.

Vesterfelt, Gd [*ˈvæsdəˌfæl̥d*]. MB 1683 Westerfeldt; M 1688 Westerfelt; TM, TGst Westerfeld; I 1912, Postadr9 Vesterfeld; Gst, I 1926 Vesterfelt.

Vesterkro. Trap[4], I 1931 Vesterkroen.

Vesterrad, Hse. I 1931 Vesterrad (oprindelig Vestergade). — Navn paa en Række Huse Syd for Vesterkroen i Møgeltønder.

Villegaard [*vi̯təˈgå'ə*]. TM, Oldekop Villagaard; I 1912 Villiggaard, Villagaard; Postadr9, I 1926 Villagaard; Gst Villegaard. — Ifl. I 1926 er Gaarden bygget 1804 og har Navn efter Ville Boysen, der boede der fra 1817—34. Jfr. ovfr. under Stridsgaard.

Villegaard, Lille- [*ˈli̯l̥ə vi̯təˈgå'ə*]. Oldekop Süder-Villagaard; Postadr9 S.-Villagaard; Guide 1921, Gst Sr Villegaard. — Et andet Navn paa Stridsgaard, se ovfr.

Østeraa [*æ ˈjo̤sdəˌå'*]. — Navn paa Sydfelt, Emmerløkke og Supskog.

Østergaard, Bønderby. Coupon 1872 Ostresgaard.

Østergaard, Møgeltønder. [*o̤sdəˈgå'ə*]. Gst 1857—58 Østergaard; TM Ostergaard; Oldekop Östergaard; Postadr9, Gst Østergaard.

B. NATURNAVNE.

Byerne: Bønderby (B), Gallehus (G), Toghale med Stokkebro [Stokkebro Kortdistrikt] (T) og Møgeltønder, delt i Kortdistrikterne Møgeltønder (M) og Sønderby (S). Gaardene: Ved Aaen (VA).

Aamark. VA. [*æ ɔmaɹg*]. 1775 (U 1767—95) Auer feld. — Navn paa hele det Areal, som hører til Gaardene Ved Aaen.

Albuen. G. $^{21}/_{6}$ 1643 (1758), $^{5}/_{7}$ 1760 (U 1767—95) Alboen. — Om Albue i Stednavne se ovfr. under Albuhøj, V. Vedsted S., 2708.

Asserfenne. VA. [*ˈɑ·səˌfæn·*]. MB 1683 Aßerfenned tegt, Aßers fenned tegt; I 1912 Aserfenne. — Forleddet kunde være Mandsn. Asser (Kok II p. 5), glda. Azur.

Attendematfenne. M. TM 18 Dematfenne. — Demat, se Indl.

Bag Dammen. T. [*bax ɜ ˈdam'*]. TM Baggedam; I 1912, I 1926 Bag æ Dam. — Ved Lindskov Mølledam.

Bag Gaardene. M. [*baq ɜ ˈgå·*]. I 1931 Bag Gaardene. — Navn paa en Fodsti; Gaard her i Betydn. „Have".

Barbaras Pold. S. [*baɹbʀɒsˈpOl̥'*]. I 1912, I 1926 Barbaras Pold. — En nu forsvunden Jordhøj, som ifl. I 1926 har Navn efter en tyvagtig Kvinde, Barbara Petersdatter, som blev kagstrøget og brændemærket her i 1719. Ifl. I 1912 er det en Heks, som er blevet brændt her, og Polden er opstaaet ved, at forbigaaende har kastet en Haandfuld Jord eller en Sten paa Stedet.

Bennetsfenne. VA. [ˈbænədsˌfæn·]. — Af Mandsn. Bennet.

Bennetshjørne. S. [bænəsˈjö·ɹn]. TM Benneshjörner, Benneshjörnerweg; I 1912 Bendeshjørne; I 1926 Bennedshjørne. — Af Mandsn. Bennet.

Bertels Eng. M. TM Bertelswiese; I 1926 Bertels-Eng.

Bjærgager. S. MB 1683 Berig Agerne; M 1688 (I 1926) Biergeagger.

Bjærgblokagre. S. MB 1683 Berig blochagre.

Blikfenner. T. [æ blɛk]. TM Bleckfenner; I 1912 Blikfenne; I 1926 Blikfenner; I 1931 Blegfenner. — Forleddet er ligesom i det følgende Navn Subst. nty. blik, blek, der alm. indgaar i holstenske Stednavne i Betydningerne „holzfreie Stelle", „Wiese" (Mensing I p. 384; Jellinghaus, Holsteinische Ortsnamen p. 221; jfr. ogsaa Jellinghaus, Westfälische Ortsnamen p. 31). Hvorvidt Ordet her optræder som Laaneord i Da., kan næppe afgøres med Sikkerhed. Sandsynligst er det dog, at der foreligger nyere, tyske Navne, da Ordet ellers ikke synes at indgaa i da. Stednavne. — Blikfenner er Navn paa et Stykke Agerjord ved Gallehus Skov, Blikstykke er Udendigsland ved Vidaaen.

Blikstykke. VA. [æ ˈblɛgˌsdǫk]. — Se ovfr. under Blikfenner.

Blinde Port. VA. [æ ˈblɛjn·ˌpoˈɹd]. I 1926 Blind Port. — Nu Navn paa et Dige. Her har ifl. I 1926 været en Bro eller en Sluse, der i 1645 er blevet tillukket; deraf Navnet.

Boje Oksens Mark. — Se ndfr. under Oksenfelt.

Bojesbol. — Se Bosbol ndfr.

Boleng. [bOlɛŋ]. — Af Subst. jy. Bolle „Tyr".

Bolfenne. I 1912 Bulfenne. — Af Subst. jy. Bolle „Tyr".

Bolseng. B. [æ boˈlsˌæŋ']. I 1912 Boelseng. — Af Subst. Bol, se Indl.

Bolskifte. B. M 1688 (I 1926) Boelskifte. — Af Subst. Bol, se Indl.

Bosbol. B. [ˈboˈsˌboˈl el. ˈbɔjəsˌboˈl]. MB 1683 Boeßmarch, Bojesmarch; M 1688 Boes Mark. — De vekslende Former, Bos- og Bojes-, skyldes rimeligvis, at Marken har faaet Navn efter to forskellige Ejere. Baade Bo og Boje er almindelige sønderjy. Mandsnavne. Bol, se Indl.

Boseng. B. TM Bohseng; I 1912 Bodseng; I 1924, I 1926 Boseng. — Mandsn. Bo, jfr. Bosbol ovfr.

Bredeng. B. [æ brɛ·ɜŋ]. TM Bredeng; I 1926 Bredeeng. — S. [æ ˈbrɛ·ˌæŋ']. Jb 1778 (I 1931) Breede-Enge; TM Brede Enge; I 1926 Bredenge.

Brink Bro. B. Gst Brink Bro. — B. Brink Kanal [ˈbrɛŋq kaˈnaˈt]. — Efter Gaardnavnet Brink; se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Bristhem. I 1912 Bristhem. — Af Subst. Brist „Mangel", der ifl. Feilb. (efter Kok) bruges i Mellemslesv. Navnet skyldes antagelig Jordens Ringhed.

Brofenner. G og T. [æ ˈbrO‚fænə]. TM, Coupon 1872, I 1926 Brofenner.

Brovej. T. [æ ˈbrO‚væj].

Brændevinsstykke. VA. [æ ˈbrænˌvɪnsˌsdǫk]. I 1912 Brændevinsstykke. — Udendigsland. Jfr. m. H. t. Navnets Oprindelse Brændevinskrog i Brede S., 3116.

Brøgers Mark. B. [ˈbrø·qəsˌmaɹg]. TM Brögsmark, Krögsmark; I 1912 Brøkersmark; I 1924 Brögers Mark; I 1926 Brøgsmark, Brøgers Mark. — Ifl. I 1926 efter en Ejer ved Navn Brøger.

? **Bundaa.** Mejer 1649 Bundaw. — Et andet Navn paa Møllestrøm, s. d. Maaske efter Bønderby, hos Mejer Bundersby.

Bygfenne. VA. [*æ ˈbygˌfæn·*]. I 1926 Bygfenne. — Plantenavnet Byg.

Bækkumagre. B. [*bægəmˈåɜə·i*]. (her?) Jb 1588 Biskumager; MB 1683 Bechums Bloch Agr, Beckum Agre; M 1688 (I 1926) Beckumagger; I 1912 Bækomagref. — S. M 1688 (I 1926) Bekom Agger eller Bekum-Agger. — Dat. Plur. af Subst. Bæk.

Bønderbjærg. B. Coupon 1872 Bönderberg. — Opkaldt efter Bønderby, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Bønderby Møllevej. B. 1778 (U 1767—95) Bönderbye Mølle Vey. — Se Bønderby ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Bønnefenne. VA. [*æ ˈbø·nˌfæn·*]. I 1912, I 1926 Bönnefenne. — Plantenavnet Bønne.

Chaussefenner. M. TM Chausseefenner.

Chaussefold. S. TM Chaussee-Fold; I 1926 Chausseefold.

Chaussekile. S. TM Chaussee-Kile, Chaussee-Kil; I 1926 Chaussekile.

Chausselod. M. TM Chausseelod.

Damstykker. T. [*æ ˈdam·ˌsdǫgə*]. TM, I 1926 Damstykker. — Efter Beliggenheden ved Lindskov Mølledam.

Degnens Hede. G. I 1931 Degnens Hede.

Delefogedeng. B. I 1926 Delefogedeng. — En Delefoged er ifl. Gram (cit. efter ODS) „den Bonde som i Herskabets Sted dømmer imellem splidagtige Bønder i en Landsbye, udi smaae Tvistigheder, der ey behøves at gaae til Tinge med".

Digefenne. I 1912 Digefenne.

Eksercerefenne. VA. [*æ ægsəˈseˌfæn·*]. I 1912, I 1926 Eksercerefenne. — Ifl. I 1912 har Egnens vaabenføre Mandskab en Gang for mange Aar tilbage afholdt Øvelser her.

Ellehoved Sten. G.? $^{17}/_{8}$ 1594 (U 1767—95) Ellhovedsteen; $^{21}/_{6}$ 1643 (1758) Ellhoft Steen; $^{5}/_{7}$ 1760 (U 1767—95) Ellhofd Steen. — Efter Landsbyen Ellehoved i S.-Løgum S., Kær Hrd.

Enghaver. B. U 1773 Enghaverne.

Faarefenner. M. TM, I 1926 Faarefenner. — Jfr. Farverfenne ndfr.

Faarefælled. VA. [*æ ˈfɑ̂·ˌfæləð*]. I 1912 Faarefælled; I 1926 Faarfælled.

Faaregræsfenne. I 1912 Faargræsfenne. — Af Plantenavnet Faaregræs „Poa compressa" (Jenssen-Tusch p. 175).

Farverfenne. M. Coupon 1872 Farrefenner; I 1912 Farverfenne.

Fedefenne. VA. [*æ ˈfe·ˌfæn·*]. I 1912 Fedefenne. — Af Adj. fed; Navnet sigter da til Jordbundens Frodighed. En anden Mulighed er Verb. fede, altsaa „Fenne hvor der fedes Stude".

Femskaar. S. M 1688 (I 1926) Fem Schar. — Skaar, se Indl.

Firedematfenne. M. TM Vierdemat, 4 Dematfenne. — Demat, se Indl.

Firestudstykke. B. [*æ ˈfi·sduˌsdǫk*]. — Antagelig Navn paa et Stykke Marsk, hvor der kan græsses fire Stude.

Flavfenne. I 1912 Flavefenne. — Af Subst. sønderjy. Flave „Hedetørv".

Flyde. G. [*æ fly·*]. — Navn paa en lille Dam. Flyde, se Indl.

Forvaltermark. VA. [*æ fɔˈvalˌdəˌmaːig*]. TM, I 1912, I 1926 Forvaltermark.

Frankes Fenne. T. U 1767—95 Franckkens Fenn. — Se Frankes Stavn under Bebyggelsesnavne.

Friløb, Gamle-. G. $^{7}/_{10}$ 1767 (U 1767—95) den saakaldede gamle Friløb. — Rimeligvis en Kanal ved en Vandmølle, hvorigennem Vandet ledes uden om Møllehjulet.

Frøland. S. MB 1683 Fröeland, Fröelandzagre; M 1688 (I 1926) Frødeland. — Formen Frøde- i M 1688 i Forb. med Formen i MB tyder paa en Udtale med [ø·], saaledes at Forleddet formelt kunde være Dyrenavnet Frø, i Vestjy. udtalt *frø* (Feilb.). Imidlertid synes en Sammensætning af Frø med -land lidet rimelig, og Ordet mangler desuden i nuværende Sønderjy., der overalt bruger Padde i Betydn. „Frø". Der er derfor Grund til at formode, at Navnet skal sammenstilles med det alm. norske Gaardnavn Frøland, Frøiland, der af Magnus Olsen antages at indeholde Gudindenavnet Freyja; se f. Eks. NG X p. 15, 276, 300, 449.

Fælled. B. [*æ fælə*]. TM Felle; I 1926 Fælled. — M. Jb 1588 Møgeltynd Fellet.

Fælledfenne. VA. [*æ ˈfælə‚fæn·*]. I 1912 Fælledfenne.

Gaasebed. B. MB 1683 Gaasebed Agre, Gaasebid Agre, Gaes Biet agr. — Af Subst. ænyda. bed „Græsgang", oldn. beit f.

Gaasehallig. VA. [*ˈgå·s‚hałə*]. I 1912, I 1926 Gaashallig. — Hallig, se Indl.

Gaasengager. S. [*gåsəŋˈaqə, gåsəŋˈåsɐ·ɹ, gåsenˈaqə*]. MB 1683 Gaaßingagre; M 1688 (I 1926) Gasseing Agger; Gaasingagger; TM Gaasingager; I 1912 Gaasingager; I 1926 Gaasingagre. — S. Gaasengager Vej. TM Gaasingagerweg; I 1926 Gaasingagervej.

Gaasenæb. B. [*æ gå·snəb*]. I 1912 Gaasenæb. — VA. [*æ gå·snɛb*]. I 1926 Gaasnæb. — Maa have Navn efter Jordstykkernes Form.

Gaasepytblok. B. M 1688 (I 1926) Gaaspøttblock.

Gade. B. [*æ ga·*]. MB 1683 Gaade Jords Agr. — G. [*æ ga·*]. I 1926 Gallehus Gade. — T. MB 1683 Gad Jord; TM Gade. — Gade, se Indl.

Gadefenner. B. TM Gadefenner; I 1926 Gadefenne. — S. [*æ ˈga·‚fænə*]. TM Gadefenner, Gadefennerweg, Sönder-Gadefenner; Coupon 1873 Gade Fenner; I 1912 Gadefenne; I 1926 Sønder Gadefenner, Gadefenner. — Gade, se Indl.

Galgeagre. G. [*æ ˈgał·‚åsɐ·ɹ*]. TM Gallager; I 1912 Galgeagrene; I 1926 Galleagre, Gallager. — Se under Gallehus ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Galgehøj. Trap[4] Galgehøj. — Nord for Møgeltønder.

Galgestrøm. G. [*æ ˈgałə‚sdʀøˈm*]. Coupon 1872 Gallestrom.

Galgevej. G og M. [*æ ˈgałə‚væj*]. TM Galleweg; I 1926 Gallevej. — M. Galgevej Fenner. TM Gallevei-fenner; I 1926 Gallevejfenne.

Gallehus Skov. G. [*ˈgałəhus‚sgås*]. TM Gallehuus Skov; I 1926, Gst Gallehus Skov. — Jfr. Gallehus Skov ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Gammeldige. VA. — Se under Bebyggelsesnavne.

Gammelenge. B. [*gaməlˈæŋ·*]. I 1912, I 1931 Gammeleng.

Gammelfælled. VA. [*gaməlˈfælə*]. MB 1683 Gamel fælled Tegt.

Gammelmark. G. [*gaməlmɒɹg*]. MB 1683 Gammel Marcks Agre; TM, I 1926 Gammelmark.

Gammelsluse. Rolfs Geschichte Hoyer „Den gamle Sluse". — Navn paa et Sted ved Grippenfelt, hvor der tidligere har ligget en Sluse.

Gammelstrøm. G. $^{5}/_{7}$ 1760 (U 1767—95) den gamle Strøm.

Gammeltoft. S. [*gaməlˈtåst*]. TM, I 1926 Gammeltoft.

Gammelvang. T. [ˈgamət̩vɔŋ']. 22/5 1772 (U 1767—95) den alten Wänge; TM, I 1926 Gammelvang.

Gassefenne. VA. [æ ˈgasə̩fæn·]. I 1912, I 1926 Gassefenne. — Af Subst. Gasse „Gase".

Geestenge. M og S. [æ ˈge·sd̩æŋ·]. MB 1683 Giest Eng; TM Gesteng, Geesteng; Coupon 1872 Gjæst Eng, Mögeltönder Gjest Eng; I 1926 Gest-Eng. — M og S. Gestenge Vej [ˈge·sdəŋ̩væj]. TM Gestengweg, Geestengweg; I 1926 Gestengvej. — Geest, se Indl.

Gejlblok. B. MB 1683 Geilblock Agre; M 1688 (I 1926) Geilblock. — Af Plantenavnet Gejl „Gyvel".

Glaserstykke. I 1912 Glaserstykke. — Af Subst. sønderjy. Glaser „Glarmester".

Guldgraverfenne. M. [æ ˈguḷ·gʀåʁə̩fæn·]. I 1912 Guldgraverfenne.

Guldkule. G. Skifteprotokol 1734 (I 1931) Guldkulen. — Ifl. I 1931 Navn paa Stedet, hvor Guldhornene blev fundet.

Gæslingfenne. VA. [æ ˈgjæsɫəŋ̩fæn·]. I 1912 Gæslingfenne; I 1926 Gjæsling Fenne.

Halager. L 1668 Hal Ager. — Snarest af Subst. Hale, anvendt om et smalt Jordstykke; se Indl.

Hallig. VA. [æ hat̩'ə, æ ˈsdo· ˈhat̩'ə, æ ˈlj̩ḷə ˈhat̩'ə]. TM Halle; I 1912 St. og lille Hallig; I 1924 Hallig, udt. Halle; I 1926 Halle (Hallig). — Hallig, se Indl.

Havefenne. M. TM Oesterhavefenne, Westerhavefenne.

Havetoft. VA. [ˈnö'ɹ̩ ˈhåʁ·tåʁt, ˈsɥŋ'ə ˈhåʁ·tåʁt]. I 1912 Havetoft. — Have, se Indl.

Hedefenne. B. I 1926 Hedefenne. — G. Coupon 1872 Heedefenner.

Hedeland. T. L 1668 Hedelandß agger, Hedelandz block; 1774 (U 1767—95) Heedeland.

Hegning. T. [æ hæj̩·nɪŋ]. TM Heining, I 1924, I 1926 Hegning. — Samme Lokalitet som Hegning i Daler S., 3105. Hegning, se Indl.

Hemfenner. S. [æ ˈhæm·̩fænə]. TM Hemfenner; Coupon 1872 Hemfenneweg; I 1912 Hemfenne; I 1926 Hemfenner. — Hem, se Indl.

Hestefælled. S. [æ ˈhæ·sd̩fæɫə·ɹ̩]. MB 1683 Heste Feleden; M 1688 (I 1931) Hesteflød; TM Hestfeller; Coupon 1872 Hesleflod; I 1912 Hestfælled; I 1926 Hestefold el. Hestefælled. — S. Hestefælled Vej. TM Hestfeller-Weg; Coupon 1872 Hesleflods weg; S 1926 Hestefælledvej. — Efterleddet er antagelig Subst. Flod (se Indl.), senere omtydet til Fælled.

Hjørnefenne. B. TM Hjörnefenne; I 1926 Hjørnefenne. — M [æ ˈjö·ɹ̩n̩fæn·]. TM Hjörnfenne; I 1926 Hjørnefenne. — VA. [æ ˈjö·ɹ̩n̩fæn·]. MB 1683 Hiörne Tegt, Enhiörne tegt; TM Hjörnfanne; I 1912 Hjørnefenne; I 1926 Hjörnefenne.

Holger Danskes Høj, forsv. Dysse. Trap[4] Holger Danskes Høj.

Holme. S. [hɔɫ·m]. TM Holmer, Holmer-Weg; I 1912, I 1924, I 1926 Holmene; I 1926 Holmervej. — Holm, se Indl.

Hopfenne. VA. I 1926 Hopfenne.

Horshave. S. [æ ˈhɔs̩håʁə, æ ˈhɔs̩åʁə·ɹ̩; ˈsdo· ˈhɔshåʁ·̩væj, ˈlj̩ḷə ˈhɔshåʁ·̩væj]. M 1688 (I 1926) Horshauge; TM Horshauge, Stor- Hors-Haugeweg, Lille Horshaugerweg; I 1912 Horshavefenner; I 1926 Horshave, Store Horshaugevej, Lille Horshaugevej. — Af Subst. Hors „Hoppe".

Hundeeng. B. [æ ˈhuŋ̩·̩æŋ'].

Hundefenne. B. [*æ ˈhuŋˑˌfænˑ*]. I 1912 Hundefenne. — Samme Lokalitet som Hundeeng ovfr.

Hundetude. B. [*æ ˈhuŋˑˌtuˑə*]. — Markstykke. Snarest Plantenavnet Hundetud(e), ifl. Jenssen-Tusch p. 228 og p. 284 Navn paa Sium latifolium og Anthriscus sylvestris.

Hungerfenne. VA. [*æ ˈhΘŋəˌfænˑ*]. I 1912, I 1926 Hungerfenne. — Af Subst. Hunger.

Hærvej. M, S og VA. TM Herreweg, Herweg; I 1912, I 1926 Herrevej. — S. Hærvejfenne [*æ ˈhæˑɹvæjˌfænə*]. TM Herrveifenne; Coupon 1872 Herrnfenner; I 1912 Herrevejfenne; I 1926 Herrevejfenner. — Se Hærvej i Tønder Lands., 3101.

Højfenner. S. [*æ ˈhyˑˌfænə*]. TM Hoifenner; I 1912 Højefenne; I 1926 Højfenner.

Højvej. S. MB 1683 hyg weg, höyweg.

Hølfenne. VA. [*æ ˈhøtˌfænə*]. I 1912, I 1926 Hølfenne. — Høl, se Indl.

Inspektørfenne. VA. [*æ ˈsbæxdəˌfænˑ*]. — En Fenne som en af Greverne Schack købte, da han var bleven valgt til Kogsinspektør, en Stilling, der kun maatte beklædes af en Mand, som ejede Jord i Kogen.

Kaadnerskifte. T. [*ˈkɑ̊ˑɹnəˌsgæɛt*]. $^{22}/_{5}$ 1772 (U 1767—95) Käthner Schifft; TM Kaaednerskift; Coupon 1872 Kaardnerskift; I 1912, I 1926 Kaadnerskifte. — Sønderjy. Kaadner „Boelsmand".

Kalvefælled. B. MB 1683 Kaell Felle Blochs Agr; M 1688 (I 1926) Kalfelle; I 1912 Kalvefælled. — S. M 1688 (I 1926) Kalfelleblok.

Kalvehave. VA. MB 1683 Kalfue Hafue.

Kamillefenne. VA. [*æ kɑˈmæˈtˌfænˑ*]. I 1912 Kamelfenne; I 1926 Kamelfenner. — Af Plantenavnet Kamille „Matricaria chamomillæ". Jfr. m. H. t. Udtalen Formen *kameˑlrosør* fra Darum (Feilb. u. Kamelblomst).

Kannikhus Søndermark. B. TM Kannikhus-Söndermarken; Coupon 1872 Kaniker Söndermarken. — B. Kannikhus Toftagre. MB 1683 Kannickes Huus Toft Agre. — Se Kannikhus ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Kannikmark. B. [*æ ˈkanəgˌmaɹg*]. — Elliptisk udviklet af *Kannikhus Mark; se Kannikhus ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Kapellanhave. M. I 1931 Kapellanhaven. — Efter et forsvundet Hus, Kapellanstavn; se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Karlenge. B. [*kaɹˈæŋˑ*]. Jb 1588 Karleng; M 1688 (I 1926) Karlenge; TM Karling, Karleng; I 1912 Kal'enge; I 1924 Karleng; I 1926 Karlenge el. Kalenge. — Af Subst. Karl som Personbetegnelse eller maaske snarere af et ikke overleveret *Karl, beslægtet med Kær og med lignende Betydning. Et saadant Ord antages af Steenstrup (Indl. Studier p. 110 f.) at indgaa i adskillige Stednavne, for Karlebyernes Vedk. dog vistnok med Urette.

Karnhem. B. [*kaɹnˈhæmˀ*]. U 1779 (U 1769—95) Karn Hemm; 1781 (U 1767—95) Karn Hemb; $^{28}/_{8}$ 1786 (U 1767—95) Karenhem, Karenshemme; TM Karnhelm; I 1912 Karenhem; I 1924 Karnhemme; I 1926 Karnhemme. — Af Kvinden. Karen. Personnavne synes oftere at indgaa i Navne paa -hem uden genitivisk Sammensætning; jfr. Gydehem i Emmerlev S., 3107.

Karolinebjærg. M. I 1931 Carolinebjerg. — Høj i Schackenborg Slotspark.

Katrinesbusk. VA. [*ka'tʁi·nəs¡b0sg*]. I 1912 Katrines Busk.

Keelhallig. VA. [*æ 'ke·t¡hatə*]. I 1912 Keelhallig; I 1926 Keelhalle. — Antagelig af Subst. Kedel, brugt om en Fordybning i Jordsmonnet.

Kelds Pold. VA. [*kjælsˈp0l'*]. I 1912 Keldspold; I 1924 Utenwarf, opr. Keels Pold; I 1926 Keels Pold. — Af Mandsn. Keld.

Kelds Vestereng. VA. I 1926 Keels Vestereng. — Af Mandsn. Keld.

Kile. B. M 1688 Keiel; M 1688 (I 1926), U 1775 Kiel; I 1912 Æ' Kil'. — G. TM Kiler; I 1926 Kilerne. — T. [*æ ki·t*].

Kilestykke. S. TM Kielstück; I 1926 Kilestykke. — Kile, se Indl.

Klavses Fenne. M. TM Klausesfenne.

Klintemandshøl. VA. [*ktegmaŋsˈhøt* eller *ktiŋdmaŋsˈhøt*]. TM Klindmandshöl; Coupon 1872 Klintmandshöl; I 1912, Gst Klinkmandshøl; I 1926 Klintemandshøl; Rolfs Geschichte Hoyer p. 277 Klintmannshüll. — Klintemanden er formodentlig, som antaget i I 1926, Ejeren af Ejendommen Klinten; se ovfr. under Bebyggelsesnavne. Udtalen [*kteg-*] skyldes rimeligvis Omtydning efter Subst. Klæg.

Kløverfenne. M. TM Kleverfenne; I 1926 Kløverfenne. — VA. [*æ 'ktæʊə¡fæn·*]. I 1926 Kløverfenne.

Kniben. VA. [*æ kni·f*]. I 1912 Æ' Knif' Fenne. — Navn paa et lille Kær. Subst. Knibe, brugt om en snæver Lokalitet. Jfr. Subst. nty. Kniepstęd „enge Stelle" (Mensing fra Ang.), formodentlig et dansk Laaneord, og Knipmade i Tønder, 3092.

Knoldborg. I 1912 Knoldborg. — Af Subst. Knold „Jordklump, Tue". Borg indgaar undertiden i Marknavne, vel nærmest af spøgende Karakter.

Knoreng. S. M 1688 (I 1926) Knor Eng. — Samme Navn som Knoreng i Højer, 3103.

Knudsfenner. M. TM Knudsfenner.

Kobbel. MB 1683 Koffuel Marck, Tegten Ved Kouflen. — Snarest Subst. Kobbel, se Indl. Efter Formerne i MB er det dog muligt, at Navnet har været udtalt med [*w*]; det kunde da muligvis sammenstilles med Subst oldn. kafl ell. kafli m. „langagtigt Træstykke", „løsrevet Del ell. Stykke i Alm." (Fritzner); jfr. (?) jy. *kɔ̀ʊl* (Feilb. fra Røgen under kjævle).

Kofenne. B. TM Sönder-Kofenne; I 1926 Kofenne. — G. [*æ 'k0¡fænə*]. TM Koffenner; I 1926 Kofenner. — S. [*æ 'k0¡fænə*]. TM Kofenner; I 1912 Kofenne; I 1926 Kofenner. — T. TM Koufenne; I 1912, I 1926 Kofenne, Kofenner.

Kofælled. G. MB 1683 Koefelle marchs agre. —VA. MB 1683 Koefælled tegt, Gammel Koefælled tegt, Lengst Koefælled tegt.

Kogfenner. S. [*æ 'kåʊ·¡fænə*]. TM Koogfenner; Coupon 1872 Koufenner, Wester Koufener; I 1926 Kogfenner. — Kog, se Indl.

Kogvej. S. TM Koogweg. — Kog, se Indl.

Kokhale. 25/9 1456 Kokhalæ. — Af Fuglenavnet jy. Kok „Hane".

Kolager. B og T. [*æ 'kɔt¡ʌʊə·ɹ*]. MB 1683 Kol Agre. — Snarest af Subst. Kol „lille Høj".

Kragedam. I 1912 Kragedam.

Krempermærsk. B. [*kʁæmbəˈmæsg*]. I 1912 Klimpemærsk. — M. TM Kremper Mesk; I 1912 Krempelmæsk; I 1926 Kremper Mærsk. — Se Krempermærsk i Brøns S., 3087.

Krogen. S. TM Krog; I 1912 Krogen. — S. Krogvej. TM Krogweg.

Krumfenne. VA. TM Kromfanner, Kromfanne; Coupon 1872 Krom-

fænner; I 1912 Krummefenne; I 1926 Krumfenner. — S. [*æ ˈkʁ0mˑˌfænˑ*]. TM Krummfenne; I 1912 Krummefenne; I 1926 Krumfenne.

Krumhem. VA. [*kʁ0mˈhæmˈ*]. I 1926 Krumhemme.

Krævlbusk. VA. [*ˈkʁæʊˑtˌb0sg*]. I 1912, I 1926 Krævlbusk. — Af Subst. jy. Kravl, i Darum udt. *krœʊl* (Feilb.). Ordet bruges ifl. Feilb. i Betydninger som „krybende Smaadyr", „lille Barn, som kryber", „skrøbelig Stakkel", „lille, daarligt Værelse". Her er det aabenbart brugt om forkrøblet Trævækst.

Kuleblok. S. M 1688 (I 1926) Kuleblock. — Kule, se Indl.

Kulefenne. M. [*æ ˈkuˑtˌfænˑ*]. TM Kulefenne; I 1912 Kul'fenne; I 1926 Kulefenne. — Kule, se Indl.

Kvindholm. VA. [*kvɪŋˑhʊlm*]. I 1912 Kvind'holm; Gst Kvindholm. — Af Subst. Kvinde.

Kællingeng. M. M 1688 (I 1926) Kierling Eng.

Landenge. B. I 1926 Landenge. — Snarest den Del af Engene, der ligger nærmest Agerjorden, jfr. Landeng i Seem S., 2707.

Langager. B. [*lɔŋˑåʁə*]. — Sønder-Langager. Jb 1588 Synder lange Agre.

Langenge. B. [*lɔŋən*]. TM, Coupon 1872, I 1926 Langenge. — S. TM Lange Enge; I 1926 Langenge.

Langfenne. VA. I 1912 Langefenne.

Langstykke. S. M 1688 (I 1926) Langstyk.

Lavstes Skovfenne. M. TM Laustes Skovfenner.

Lillefenne. M. TM, I 1912 Lillefenne. — S. TM Den lille Fenne; I 1912 Lillefenne.

Lindskov Mølledam [*æ ˈmʊtˑˌdamˈ*]. G. $^{17}/_{3}$ 1594 (U 1767—95) Lindskoudamm; TM Mühlenteich; Coupon 1872 Mölledam; I 1926 Mølledam; Trap[4] Lindskov Mølledam. — Se Lindskov Mølle ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Loddereng. B. [*æ ˈlåˑɹˌæŋˈ*]. — S. [*æ ˈlåˑɹˌæŋˑ*]. M 1688 (I 1926), TM Loddereng; I 1912 Lodeng; I 1926 Loddereng. — S. Loddereng Vej. TM Loddereng-Weg; I 1926 Lodderengvej. — Af Subst. jy. Lodder „dynd, grums, mudder" (Feilb.).

Lunden. B. [*æ lugənˌ*]. $^{15}/_{2}$ 1560 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 533) lunde; MB 1683 Bynger Bye Lund; M 1688 (I 1926) Bønderby Lund, paa Lunden; U 1767—95 Lund; $^{20\text{-}22}/_{12}$ 1769 (U 1767—95) in der Lund; U 1773 Lund, Lunden; I 1912 Lundene. — B. Lundvej [*æ ˈluˑnˌvæj*]. — Agermarken Syd for Bønderby, der tidligere har været Skov.

Lysemark. G. [*lyˑsmɒˑg*]. TM, I 1912 Lysemark. — Se ndfr. under Lysemose.

Lysemose. G. [*æ ˈlyˑsˌmoˑs*]. TM, I 1926 Lysemose. — Se Lysemose i Tønder Lands., 3101. Her maa desuden nævnes endnu en Mulighed, som har ikke ringe Sandsynlighed for sig, nemlig den, at baade Lysemose og Lysemark staar i Forb. med det nærliggende Varmark, nu Navn paa et Hus (se ovfr. under Bebyggelsesnavne), men sikkert et oprindeligt Naturnavn.

Madefenner. S. [*æ ˈmɑˑjˌfænə*]. TM Maifenner; Coupon 1872 Madfenne; I 1912 Madefenne; I 1926 Madefenner. — S. Madefenne Vej. TM Maifennerweg; I 1926 Majfennervej. — Made, se Indl.

Maden. B. [*æ mɑˑj*]. TM, I 1926 Maden. — Made, se Indl.

Madestykke. S. TM Maistück; I 1926 Madestykke. — Made, se Indl.
Madses Eng. VA. [ˈmasəs‿æŋˀ]. I 1926 Madses Eng.
Madses Kofenne. VA. [ˈmasəs ˈkʌfˌfænˑ].
Magisterkogen. VA. Trap[4] Magisterkogen. — Navn paa den Del af Marsken Syd for Vidaaen, som ved Grænsereguleringen 1920 blev lagt til Møgeltønder Sogn; Opkaldelse efter Magister H. V. Clausen.
Marens Gab. VA. [ˈmaɹˑnsˌgaf]. I 1912 Marensgaf, Marensgab; I 1926 Marens Gab. — Hulning i en Vej.
Markskelfold. S. TM Markskjel-Fold; I 1926 Markskjelfold.
Matildedam. S. [mɔˈtɛtˑdəˌdamˀ el. bʌˈtɛtˑdəˌdamˀ]. I 1926 Mathildedam.
Mejerifenne. M. TM Meierifenne.
Mellem Grovene. S. [iˌmæl ɛ ˈgʁåsˑ]. M 1688 (I 1926) Mellem Grofue; TM Mellem Grov, Oster-Mellem-Grovweg, Wester-Mellem-Grovweg; I 1912 Imelˈ æ Grovˈ; I 1926 Mellemgrove. — Af Subst. sønderjy. Grov „Grøft" (*grɑ̊w* fra Agersk. se Feilb. under grob). Ordet gaar antagelig tilbage til gld. grōf, oldn. gróf.
Mergelfenne. M. TM Nordremergelfenne, Sönder Mergelfenne; I 1912 Mergelfenne.
Midtfelt Fenne. M. TM Midtfeldfenne. — Se Midtfelt ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Midtfenne. M. TM, I 1926 Midtfenne. — S. I 1912 Midtfenne; I 1926 Midtfenner.
Midtfolde. S. [æ ˈmedˌfʌlˀ]. M 1688 (I 1926) Midtfold; TM Midt-Fold; I 1912, I 1926 Midtfold.
Midtvej. G. Coupon 1872 Midtweg. — M. [ˈmɛdˌvæjˀ]. TM Midtweg; I 1926 Midtvej. — S. TM Midtweg.
Mikkelsager. S. M 1688 (I 1926) Michelsagger; Jb 1778 (I 1931) Michels Hemme.
Misthusum Enge. M 1688 Misthuusum Enge. — Efter Misthusum i Skærbæk S., 3089.
Morbrodersfenne. VA. [ˈmɔˑɹibʁʌsˌfænˑ]. I 1912 Morbrodersfenne.
Morfelt. G og M. [moˑfɛ̆ldˀ]. TM Morfeld, Moorfeld; I 1926 Morfeld, Morfelt. — Navn efter en forsv. Gaard. Se ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Mosesfenne. M. [ˈmoˑsəsˌfænə]. TM, I 1912, I 1926 Mosefenne. — Navn paa en Mark ved Lysemose. Antagelig af Familienavnet Moos, se Moseskrog, Løgumkloster 3118.
Møgelenge. [25]/9 1456 Møgellænge. — Af gld. mykil „stor".
Møgeltønder Hede. G. TM Mögeltonder Hede; I 1926 Møgeltønder Hede. — Møgeltønder Kog. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 218) Møgeltønder Kouge; Trap[1] Møgeltønder-Kog; Oldekop Mögeltonder-Koog; Gst, Trap[4] Møgeltønder Kog. — M. Møgeltønder Nymark. MB 1683 Meel Tønder Ny march. — Se Møgeltønder ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Mølleager. S. MB 1683 Store Mølle agre, Nør Mølle ager; M 1688 (I 1926) Mølleagger.
Mølleblok. S. M 1688 (I 1926) Mølleblock.
Møllefenne. B. I 1912 Møllefenne; I 1931 Mølfenner.
Møllehøj. S. MB 1683 Mölle höy.
Møllerhjørne. B. [æ ˈmøtəˌjöˑɪn].
Møllervej. G. [æ ˈmøtəˌvæjˀ]. — M og S. [æ ˈmøtəˌvæjˀ]. TM Mühlenweg;

Coupon 1872 Mölleweg; I 1926 Møllevej. — S. Møllervej Fenner. TM Mölleveifenner; I 1926 Møllevejfenner.

Møllestrøm. [æ ˈmøt̩ˌsdʀø̩ˈm]. U 1767—95 die Lindschauer Mühlenstrohm; Gst 1857—58 Møllestrøm; Trap[1] Møllestrømmen; Coupon 1872 Möllaae-Wandtog; Gst Møllestrøm; Trap[4] Lindskov Møllestrøm.

Møllestykke. I 1912 Möllestykke.

Nannesmark. B. [ˈnanəsˌmaɹ̩g]. I 1912 Nannesmark. — Ifl. Opt. 1928 efter en tidligere Ejer af Markhedegaard, Nanne Nansen.

Nordenpyt. B. [noˑɜɹnˈpo̤t]. I 1912 Nordenpytfenne. — Præp. norden „nord for".

Nordvestfenne. M. TM Nordwestfenne.

Nyfennevej. S. TM Nyefennerweg; Coupon 1872 Nye-Fenneweg.

Nyvang. T. TM Nywang; Coupon 1872 Ny-Wang; I 1912, I 1926 Nyvang.

Nørreagre. B. MB 1683 Nørre Agere.

Nørreeng. B. [æ ˈnöˈɹ̩ˌæŋ̩ˑ]. TM Nörre Eng; Coupon 1872 Nörre Enge. — VA. [nöˑˈæŋ̩ˈ]. I 1912 Nørreeng.

Nørrefenner. T. TM Nörre Fenner.

Nørrefolde. M og S. [æ ˈnöˈɹ̩ˌfOl̥ˑ]. M 1688 (I 1926) Nørrefold; TM Nörre-Fold; I 1912 Nørre Fold; I 1926 Nørrefold. — S. Nørrefold Vej. TM Nørrefoldweg.

Nørretoft. B. MB 1683 Nörd Tofft Agre, Nør Tofft Agre, Nordtofft. — M. TM Nordertoft. — S. [æ ˈnöˈɹ̩ˌtåʊt]. TM Nordertoft; I 1926 Nørretoft. — T. (her?) Jb 1588 Nørtofft, Nør Toffte; Jb 1778 Nørtofft; TM Nörtoft, I 1926 Nørretoft.

Nørretægt. VA. MB 1683 Store Nöre tegt, Lille Nöre tegt, Nöre tegt.

Oksenfelt. B. [Ogsənfæl̥d]. M 1688 Bey Oxens March, (I 1931) Boy Oxens March; TM Oxenfelt; Gst Oksenfelt; I 1926 Oksenfelt, Boy Oksens Mark. — Den gamle Betegnelse Boje Oksens Mark er ved Anvendelse som Navn paa en nu forsv. Gd. (se ovfr. under Bebyggelsesnavne) blevet omdannet til ty. Oksenfelt, der stadig bruges som Marknavn.

Omgravne Eng. B. [æ ˈOmˑgʀåʊnˌæŋ̩ˈ]. M 1688 (I 1926) Omgrafuen Eng; I 1912 Om'gravn'eng. — Af Partc. omgravet. Navnet betyder vistnok „Eng, omgivet af Grøfter".

Ottedematfenne. M. TM Ottedematsfenne. — Demat, se Indl.

Overdrift. VA. MB 1683 Ofuerdrift. — Overdrift, se Indl.

Ovre. [æ åʊə]. — Navn paa et Stykke Marsk. Om Ovre se Indl.

Paaskes. T. [på̩ˑsgəs]. TM Paaske; I 1926 Paaske (Hedefenner). — Navn paa en Hedefenne Nord for Gallehus. Snarest Genitiv af Slægtsnavnet Paaske. Jfr. „æ Skippers", brugt som Gaardnavn i Arrild S., 3081.

Planteskolefenne. M. TM Planteskolefenne.

Poldfenner. G. [æ ˈpOl̥ˑˌfænə]. TM, I 1926 Poldfenner. — Pold, se Indl.

Præstehem. B. [pʀæsdˈhæmˈ]. TM Præsthem; I 1926 Præstehemme.

Præstens Eng. S. [æ ˈpʀæsdəsˌæŋ̩ˈ].

Pumpefenne. S. TM Pumpfenne; I 1926 Pumpfenne. — Efter en Pumpemølle ved Vidaaen.

Pækstykker. VA. [æ ˈpægˌsdo̤gə]. I 1912 Pækstykke. — Af Subst. jy. Pæk, Navn paa forskellige Vandplanter, mest med sværddannede Blade.

Raadeeng. M. [æ ˈʀå̩ˑi̯ˌæŋ̩ˈ]. TM Royeng; I 1926 Roj-Eng. — M. Raadefenne. TM Royfenne; I 1931 Rojfenne. — M. Raadevej. [ʀå̩ˑi̯ˌvæi̯].

TM Royweg; I 1926 Rojvej. — M. Raadevej Lod. TM Royvejlod; I 1926 Rojvejlod. — Se Raade ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Raahem. B. [*ʀɑ'hæm'*]. M 1688 (I 1926) Rudhem; I 1912 Rørhem. — Ligger i Nærheden af Raahem i Højer, 3103 (s. d.), og Navnet har antagelig oprindelig betegnet et større Areal, der strakte sig ind i begge Sogne.

Randhat. VA. [*ʀa·ŋhat*]. I 1912 Randhat. — Navn paa en Eng. Antagelig samme Lokalitet som Randhat i Højer, 3103.

Rasselkog. VA. [*'ʀasət̩kåʊ*]. I 1912 Rasselkov. — Af Plantenavnet jy. Rassel „Rhinanthus Crista galli" (Feilb., Jenssen-Tusch p. 198 f.).

Reblerbane. S. [*æ 'ʀe·ftə̩ba·n*]. TM Reeperbalin; I 1926 Rebslagerbane, Reberbane. — Forleddet er Subst. jy. Rebler „Rebslaaer", som Feilb. kender fra Agger i Formen *re̱flər* (Sideform til *re̱bslər;* se u. rebslåer). Ordet, der ogsaa er bevaret i Sønderjy. (Vodder: *ʀe·ftə*) er vel laant fra et mnty. rêpler.

Rempesvad. T? $^{18}/_{7}$ 1496 (LDipl) Rempis wadh; $^{17}/_{8}$ 1594 (U 1767—95) Rempesvad. — Forleddet synes snarest at være et Personnavn; jfr. Tilnavnet glda. Ræmp (Mathis Ræmp $^{15}/_{8}$ 1438).

Ridderland. M eller T. $^{22}/_{7}$ 1669 (U 1767—95) Ritterlandes Acker, Ritterlandets Block. — Af Subst. Ridder. Antagelig Jord, der har været Adelsgods.

Sandkule. M. [*æ 'saŋ·̩ku·t̩*]. TM Die Sandkuhle; I 1926 Sandkule. — Navn paa en nu tilplantet Sandgrav.

Seksdematfenne. M. TM 6 Dematfenne. — Demat, se Indl.

Seksskaar. S. [*æ 'sæjs̩sgaɹ*]. M 1688 (I 1926) Sex Skaar; TM Sex Skaar, Sex Skaarweg; I 1912 Seksskaar; I 1926 Seks Skar, Seksskarvej. — Skaar, se Indl.

Sivfenne. S. [*æ 'sîʊə̩fæn·*]. TM Siverfenner; I 1926 Siverfenne.

Skipperfenne. VA. [*æ 'sgibə̩fæn·*]. I 1912 Skipperfenne.

Skokfenne. B. [*æ 'sgɔg̩fæn·*]. — Af Subst. jy. Skok „6 eller 12 Neg" eller snarere i samme Betydning som i et af Feilb. anført Eks. fra Brarup.: *æ råw lek̇ər sæ i skåk,* „rugen lægger sig i leje".

Skoleblok. S. M 1688 (I 1926) Skolblock.

Skolefenner. T. [*æ 'sgo·t̩fænə*]. TM Skolfenner, Skoldefenner; I 1926 Skolfenner.

Skolemesterfenne. VA. [*æ 'sgOt̩mæsdə̩fæn·*]. I 1912 Skol'mesterfenne. — T. I 1912 Skolmesterfenne.

Skoveng. M. TM Norderholzwiese, Süderholzwiese; I 1924 Nørre-, Sønder Skoveng.

Skovfenne. M. [*æ 'sgåʊ·̩fænə*]. TM, I 1912, I 1926 Skovfenne.

Skrald. T. [*sgʀal̥'*]. TM, I 1926 Skrald (Vandstykke og Eng). — Næppe en Substantivering af Adj. skral „daarlig", men Subst. Skrald „Brag", spøgende anvendt om et daarligt Stykke Jord; Ordet forekommer oftere som Navn paa Enge og sur Jord. Jfr. Navne som Bommerskrald i Højer, 3103, og Skrabalder i Emmerlev S., 3107.

Skurvedam. M. [*æ 'sgO·ɹ̩dam'*]. I 1926 Skurvedammen. — Navn paa en Fiskedam i Schackenborg Slotspark. Se under Tørvekrog, Arrild S., 3081.

Skurvefenne. M. [*æ 'sgO·ɹ̩fæn·*]. TM Skurwefenne, Westerskurwefenne; I 1926 Skurvefenne. — Se under Tørvekrog, Arrild S., 3081.

Skurvekile. I 1912 Skorrekile. — Se ovfr. under Tørvekrog, Arrild S., 3081.

Slagbomfenne. B. [*æ ˈslåɐˑbOmˌfænˑ*]. I 1912 Slagbomfenne. — Subst. Slagbom „Bom til at slaa op og ned". Der var Slagbomme paa Markvejene for at forhindre, at disse kørtes bundløse udenfor Høsttiden (Opt. 1929).

Slik. VA. [*æ slek*]. I 1912 Æ' Slik. — Navn paa Marsken Syd for Vidaaen. Slik, se Indl.

Slotfenne. S. TM Slotfemme; I 1912 Slotfenne. — Efter Schackenborg Slot ligesom alle de følgende Navne paa Slot(s)-.

Slotgeesteng. S. [*æ ˈslɔdˈgeˑsdˌæŋˀ*]. I 1912 Slotgesteng.

Slothem. M. Coupon 1872 Slothemme.

Slotholm. S. [*slɔdhɔlm*]. Jb 1778 (I 1931) Slotts-Holm; TM Slotholm; I 1926 Slotsholm.

Slotmark. M. [*æ slɔdmaˑig*]. MB 1683 Slottens Marck; TM Nördwest-, Sydwest-, Sydöst-, Nördöst Slotmark, Slotmark; I 1926 Slotsmark. — M. Slotmark Fenne. TM Slotmarkfenne. — M. Slotmark Vej. Coupon 1872 Slotsmarkvei.

Slotstrenge. $^{22}/_{7}$ 1669 (U 1767—95) die Sechs Schloßstrengen.

Smaafenner. I 1912 Smaafenner.

Smalfenne. M. [*æ ˈsmaˑˌfænə*]. TM Smalfenne, Nordersmalfenne; I 1926 Smalfenner. — S. [*æ ˈsmaˑfænˑ*]. TM, I 1926 Smalfenne.

Smørrebrødfenne. VA. [*æ ˈsmöˑɹbrœˌfænˑ*]. Jb 1778 (I 1931) Smøre-Brød Fenne; I 1912 Smørrebrødsfenne; I 1926 Smørrebrødsfenne. — I 1912 oplyser, at Fennen engang skal være solgt for en Portion Smørrebrød.

Spandetfenne. B. [*æ ˈsbanjəˌfænˑ*]. I 1912 Spandetfenne. — Ifl. Opt. 1928 efter en Mand med Efternavn Spandet.

Spitalsfenne. M. Reg 1670 (I 1931) Spedalskfenne; TM Spitalsfenne; 1926 Spitelsfenne; I 1926 (efter ældre Kilde) Spittelsfenne. — Har ifl. I 1926 tilhørt Ribe Hospital.

Spjoldum. B. [*sbjoˑlɔm*]. MB 1683 Mitt Spiollum, Norder Spiol, Nör Spiollen, Mellemspiold, Mit Spiollum, Nørre Spieldum, Synder Spieldum, Synderspiol, Spioldum dige; M 1688 (I 1926) Spjollumagger, Midtspjoldum, Sønderspjollum, Nørspjollum; $^{6}/_{12}$ 1770 (U 1767—95) Norder-, Süder Spiolum; TM Spjolum; I 1912, I 1926 Spjoldum. — Dat. Plur. af Subst. Spjæld; se Indl.

Spjældblok. S. MB 1683 Spiol blochagre. — Spjæld, se Indl.

Spydholm. VA. [*sbyhɔlm*]. TM Spydholm, Spydholm-Werg; Coupon 1872 Spydholm Werge; I 1912, I 1924, I 1926, Gst, Trap[4] Spydholm. — Se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Stadsensager. L 1668 Stadsens Agger, Stasens Ager, Staßens Ager; MB 1683 Staadsens Ager Tegt. — Forleddet er Gen. af Slægtsnavnet Staadsen eller en gl. Gen. af Subst. Stad „Købstad" i best. Form, med Genitivsmærke føjet baade til Stammen og Artiklen som i sønderjy. Bysens (se Feilb. under by). I sidste Tilfælde snarest en Ager, der har hørt til Tønder By.

Stavnsland. S. MB 1683 Staufnslandz Agere; M 1688 (I 1926) Stafven Aggerland. — Af sønderjy. Stavn „Gaard".

Stifenne. M. TM Stifenne.

Stokkebro. B. Gst 1857—58 Storkebro; Gst Stokkebro. — Navn paa en Bro Nordvest for Bebyggelsen Stokkebro (se under Bebyggelsesnavne).

Stokkebro Fenner. S. TM Stokkebrofenner. — B. Stokkebro Led. Jb 1588 Stokbro Ledt, Stokbro Leed. — B. Stokkebro Skotdam 1772 (U 1767—95) Stockbroer Schott Damm. — Af Bebyggelsesnavnet Stokkebro. Om Skotdam se ovfr. under Tønder Lands., 3101.

Storeeng. B. TM, I 1926 Storeng. — T. [*æ ˈsdoˑˌæŋˀ*]. TM Store Eng, Storre Eng; I 1926 Store Eng.

Strenge. B og S. [*æ sdʁæŋˀ*, *ˌæ ˈnöˑiˌsdʁæŋˀ*, *æ ˈsyŋˀəˌsdʁæŋˀ*]. Jb 1588. Synderstrenge; MB 1683 Streng Marck, Synder Streng Ager, Nörre Strengmarch, Nörre Strenge agre; TM Strengfenner, Sönderstrengweg, Nörrestrengweg; I 1912 Strengene; I 1926 Strengefenner, Sønder Strenge, Nørre Strenge, Nørre Strengvej. — Streng, se Indl.

Strip. VA. [*sdʁep*]. TM, I 1912, I 1926 Strip. — Det er sandsynligt, at der foreligger samme Ord som Subst. jy. Strip „den sidste Mælk, der malkes ud", her brugt i overført Betydning om et Stykke Jord, som man kun med Besvær kan pine Udbytte ud af. Strip betegnes ogsaa i I 1926 som en „Mark med karrig Afgrøde".

Suderdans. VA. [*æ ˈsuˑiˌdaŋˀs*]. I 1912 Suderdans; I 1926 Suddedans, Suderdans; Gst Suderdam. — En sumpet Strækning ved Vidaaen. Suderdans er ifl. Terpager (Molb. Dial.-Lex. p. 194) Navn paa den Dans, der ogsaa kaldes Tospring eller Herbergskræp ɔ: Harboskræp. Det karakteristiske for Dansen er de voldsomme Bevægelser (se Beskrivelsen hos Feilb. under Harboskræp), saa Navnet er maaske opstaaet ved, at man har kunnet sammenligne det besværlige Arbejde paa det sumpede Sted, hvor man hele Tiden sank i Bløde, med denne Dans. I saa Fald et spøgende Navn af samme Karakter som det alm. Skidenøst.

Svanedam. M. I 1926 Svanedammen. — Et andet Navn paa Skurvedam ovfr.

Svindesfenne. I 1912 Svindesfenne. — Kunde indeholde et Mandsn. sønderjy. Svenne, jfr. Efternavnet Svennesen.

Svinefolde. T. [*æ ˈsvinˀˌfoˑlˀ*]. TM Sirinfold, Swinfold; Coupon 1872 Swinfold; I 1924, I 1926 Svinefold. — I gammel Tid en indhegnet Plads for den fælles Svinehjord (I 1926).

Svinehjørne. S. [*ˈsvinˀˌjöˑɨn*]. TM Svinhjörne; I 1912, I 1926 Svinehjørne.

Sydkog. VA. [*sydkOx*]. Matr. 1688 (I 1931), TM Südkogen; I 1926 Sydkogen. — Værft, hvor der tidligere har ligget en Gaard. Af ty. süd „Syd" og Koog „Kog".

Syttendematfenne. M. TM 17 Dematfenne. — Demat, se Indl.

Syvdematfenne. M. TM 7 Dematfenne. — Demat, se Indl.

Syvskaar. B. U 1779 (U 1769—95) Syvskar. — Skaar, se Indl.

Søfenner. VA. [*æ ˈsjøˌfænə*]. TM Sjöfenne; I 1912 Søfenne; I 1926 Sjøfenne. — Navn paa et Stykke Marsk. Af Subst. Sø, her vistnok brugt i samme Betydning som Sjøv.

Sønderagre. B. MB 1683 Sønder Ager. — VA. MB 1683 Syndre agre.

Søndereng. B. [*æ syŋəˈæŋə*]. TM Sönder-Eng. — VA. MB 1683 Syndre Enge tegt.

Sønderfenner. S. [*æ ˈsyŋˀəˌfænə*]. TM Sönderfenner; I 1912 Sönderfenne.

Sønderfælled. B. TM Sønder felled.

Sønderhave. M. ell. S. [*æ ˈsyŋˀəˈhåːˀ*].

Søndertoft. M. TM Südertoft. — T. TM Söndertoft; I 1926 Søndertoft.

Tadderfenne. S. [*æ ˈtaːˀˌfæn*]. — VA. [*æ ˈtaːˀˌfæn*]. I 1912 Tarrefenne. — Af Plantenavnet jy. Tadder „Boghvede".

Talgfenne. VA. [*æ ˈtalˀəˌfæn*]. I 1912 Tællefenne. — Af Subst. Talg. Navnet sigter maaske til Stedets Frugtbarhed.

Tavl. B. MB 1683 Tauel Agre; M 1688 (I 1926) Tauelblocke. — Tavl, se Indl.

Terkels Busk. B. Jb 1778 (I 1926) Terkels Busk. — Ifl. I 1926 samme Lokalitet som Bosbøl ovfr.

Terkelshøl. VA. [*tæːigəlsˈhøl*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 277 Tirkelsbüllhüll; I 1912, I 1926, Gst Terkelshøl. — Har ifl. I 1926 tilhørt en Mand ved Navn Terkel.

Tinghøj. M. K 1674 (I 1931) ved Tinget; Trap[4] Tinghøj. — Nord for Møgeltønder.

Toftagre. MB 1683 Tofteagerne.

Toftblokke. S. [*æ tåːs.dˌbløgə*]. MB 1683 Tofte bloche Agerne; M 1688 (I 1926) Toffte Block; TM Toftblöcker; I 1912 Toftblok; I 1926 Toftblokke.

Toftfenner. T. [*æ ˈtåːs.dˌfænə*]. TM Toftfenner; I 1926 Toftfenne.

Toftmark. G. MB 1683 Toft Marche Agre.

Toghale Hede. T. [*tOˈhaːt ˈheˀ*]. TM, I 1926 Toghale Hede. — Se Toghale ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Toogenhalvdematfenne. M. TM 2 1/2 Dematfenne. — Demat, se Indl.

Topshem. Jb 1588 Topshem. — Af Tilnavnet glda. Top (Nisse Top i Dalby 15/2 1416), oldn. Toppr. Samme Navn indgaar i Topshøj, Lb., Lynge S., Alsted H. (7/10 1248 (Sorøb.) Topshoue).

Tornefenne. M. [*æ ˈtvåˑɹnˌfænˀ*]. TM Tornefenne; I 1912, I 1926 Tornefenne. — Af Plantenavnet Torn „Tjørn". Marken er ifl. I 1926 indhegnet med Tjørn.

Tornehøj. Jb 1588 Tornhyff. — Planten. Torn.

Torskehoveder. T. [*æ ˈtɔsgˌhoˑjˀ*]. 22/5 1772 (U 1767—95) Torsch-Hoy; TM Torskhared; I 1926 Torskhoved. — VA. Torskehovedfenne [*æ ˈtɔsgœˌfænˀ*]. I 1912 Torskehovedf. — Torskehoved i Toghale er Benævnelse paa et Jordstykke. Hoy i 1772 gengiver Udtalens [*hoˑjˀ*]. Samme Navn er [*tɔsgœ-*] i [*æ ˈtɔsgœˌfænˀ*], hvor -hoved er blevet svækket til [*œ*] i tryksvag Stilling.

Tredemat. S. TM Trädemat; I 1924 Tre-Demat; I 1926 Tredemat; — T. [*æ ˈtræˀˌdæˑmətˀ*]. TM, I 1926 Tredemat.

Trianglen. M. [*æ ˈtriˌaŋˀəˀ*]. TM Dreiangel; I 1912 Trianglen; I 1926 Triangel.

Trindager. B. MB 1683 Trin Agr. — Af Adj. trind „rund".

Trindeng. B. [*trɛjŋəŋ*]. MB 1683 Trin Eng, Trinds Eng, Trien Engß Agr:; M 1688 (I 1926) Trinenge; TM Trineng; I 1912 Trindeng; I 1926 Trinenge el. Trindenge. — Af Adj. trind „rund".

Trindtoft. B. MB 1683 Trin Tofft Agre. — Af Adj. trind „rund".

Trinom, Eng. VA. [*trɛjŋˈOmˀ*]. I 1926 Trinom. — Første Led er Imperativ af Verb. trine „træde", og Udtalen med [*ŋ*] maa skyldes en senere Udvikling, snarest en Paavirkning fra Navne, hvis første Led er Adj.

trind (se ovfr.). Imperativnavne er som oftest forholdsvis sene Navne paa Kroer ell. lign.; her er Oprindelsen til Navnet ukendt.

Trægaard. B. — Se under Bebyggelsesnavne.

Trøjborg Vase. $^{15}/_{2}$ 1560 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 532 f.) Troiburgwase, Troyborch wase. — Se Trøjborg, 3106. Vase, se Indl.

Tueager. MB 1683 Tue Ager Techt.

Tuestrenge. L 1668 Dy Thu streng.

Tulleshem. M 1688 Tulleshem. — Af Mandsn. sønderjy. Tulle (Kok II p. 54), glda. Tuli.

Tvigade. M. [ˈ*tviˌgɑ*ˑ]. TM Twigade; I 1912 Tvigaden; I 1926 Tvigade. — Ifl. Opt. 1928 Navn paa en Fodsti, maaske en Rest af den gl. Tønder-Højer Landevej; i I 1926 Navn paa et Stykke Gadejord. Forleddet er Talordet tve-, der i Vestslesv. udtales [*tvi-*] i Sammensætningerne tvemoden og tveagtig (Feilb.). Navnet skyldes snarest, at Jorden har været brugt af to Ejendomme, og er senere blevet overført paa Stien. Jfr. jy. Tvemarkvej „markvej, som bruges af to gårde" (Feilb.).

Tværfenne. M. TM Twärfenne; I 1926 Tværfenne.

Tværskifter. G. [*æ* ˈ*tvæˑˌsgæʁ.t*]. TM Twerskifter; I 1926 Tværskifter.

Tygeshem. B. M 1688 (I 1926) Tyckeshem. — Forleddet er antagelig Mandsn. Tyge.

Tyske Værre Kog. S. MB 1683 Tydsche Wejre Skouf, Tydsche Wejre kouf; M 1688 (I 1926) Tydswerfue Koug, Tyske Werfue Kog. — Værre, se Indl.

Udendigsland. VA. [ˈ*uˑndixsˌtaˈŋ*]. I 1926 Udendigsland.

Underland. VA. [*ʊŋˑlaŋ*]. I 1926 Underland. — Navn paa den gamle Vidaa. Underland forklares af Feilb. fra Ringkøbingegnen som „deltadannelse ved åers udløb i fjorden; grunde, der hæver sig og bliver rørel. græsvoksede".

Ungkræfenne. VA. [*æ* ˈ*Oŋˑkʁɛˌfænˑ*]. MB 1683 Wnge fænned Tegt, Wnge fæ-Hem; I 1926 Ungkræfenne. — Af sønderjy. Ungkræ „Ungkvæg"; Formén Wnge fænned i MB indeholder maaske Subst. jy. Fænød „Kvæg", eller glda. fænæth, oldn. fénaðr, i samme Betydning.

Vandhallig. VA. [*æ* ˈ*vanˌˌhaťə*]. I 1912 Vandhallig.

Vandtog. B. [*æ vanˌtɔx*]. Coupon 1872 Wandtog. — VA. Vester-Vandtog. TM Wester-Wandtog. — Vandløb. Af Subst. sønderjy. *Vandtog „Vandløb"; jfr. sønderjy. Tog „stor å" (Feilb. fra Brarup). Se ogsaa under Zug i Tønder, 3092.

Vang. G. MB 1683 Wangs Agerne; TM Wang; I 1926 Vang. — T. [*æ vɔŋˈ*]. MB 1683 Wang Jorden; TM Wang; I 1912, I 1926 Vang. — Vang, se Indl.

Vanrad. B. [*vɔnˑʁaj*]. TM Wanrad, Wonrad; I 1926 Vonrad, Vandraj, Vaandrej. — Se Vanrad ovfr. under Arrild S., 3081.

Varmark. G. TM Warmark; I 1926 Varmark (Vardemark). — Se Varmark ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vesteragre. B. MB 1683 Wester Agere.

Vesterdal. S. TM Vester-Dal; I 1926 Vester Dal.

Vesterfenne. M. TM Westerfenne.

Vesterhjørne. VA. [ˈ*væsdəˌjöˑin*]. I 1912 Vesterhjørne.

Vesterkog. S. MB 1683 Wester Koufs Marck.

Vestermark. S. [*æ* ˈ*væsdəˌmaˑig*].

Vestertoft. M. TM Westertoft.

Vestertægt. VA. MB 1683 Wester tegt.

Vikkergaarde. G og T. [*vegəˈgå·*]. MB 1683 Wichergaards Agerne, Winckergaards Agerne, Wichess Ager; TM Wikkegaard; I 1912 Viggergaarde (Vikkergaarde?); I 1926 Vikkegaard. — S. M 1688 (I 1926) Wekergaard, Wekerager. — Forleddet er antagelig Plur. af Plantenavnet Vikke, Efterleddet Gaard, snarest i Betydn. „Indhegning".

Værrefenne. VA. [*æ ˈvæ·ɹ̩fæn·*]. I 1926 Værftfenne. — Samme Lokalitet som Sønder-Havetoft ovfr. Værre, se Indl.

Øgfenne. I 1912 Øgfenne. — Af Subst. Øg, maaske i ældre sønderjy. Betydn. „Hest".

Øgfælled. S. [*æ ˈø·xˌfæɫə·ɹ̩*]. M 1688 (I 1926) Øgfælled; TM Ögfeller; Coupon 1872 Ogfælle; I 1912, I 1926 Øgfælled. — S. Øgfælled Vej. TM Ögfellerweg; I 1926 Øgfælledvej. — Se Øgfenne ovfr.

Øksebladet. B. [*æ ɔ̀ʝ·sbɫaʝ*]. I 1912 Økseblad. — Navn paa et Stykke Marsk, hvis Form minder om et Økseblad.

Østerbusk. B. [*æ ˈjo̤sdəˌbOsg*].

Østereng. B. [*æ ˈjo̤sdəˌæŋ'*]. 1778 (U 1767—95) Oster Eng; 1779 (U 1767—95) Øster Eng; TM Oster Enge; I 1931 Østereng. — B. Østereng Vej [*jo̤sdʀəŋˌvæʝ, ˈjo̤sdəæŋˌvæʝ*]. TM Oster-Eng-Wei; I 1912 Østringvej.

Østerfenne. M. MB 1683 Østerfendagre; TM Oestfenne.

Østerhem. VA. MB 1683 Øster Hems Tegt.

Østerhjørne. VA. [*ˈjo̤sdəˌjö·ɹ̩n*]. I 1912 Østerhjørne.

Østerkog. M. MB 1683 Øster Kouf.

Østertoft. M. TM Ostertoft.

Østertægt. VA. MB 1683 Øster Tegt.

3104. HØJER LANDSOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Frederikskogs Mølle. — Se ndfr. under Nørremølle.

Friedsleben. VSK Friedsleben. — En forsv. Gd., der, efter VSK at dømme, maa have ligget paa det nuværende Sivertsværre. Navnet er formodentlig dannet af Subst. ty. Friede med Tilknytning til tyske Stednavne paa -(s)leben eller til fortyskede, sønderjyske Navne paa -lev.

Gadum, forsv. Bebygg. Mejer 1648 Gadum. — Navnet er sikkert konstrueret af Mejer paa Grundlag af Ved Gaden ndfr.

Garnsbøl [*ga'msbo̤t, gaɹ'nsbo̤l*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 475 Garnsbüll; I 1927 Garnsbøl. — Ifl. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232 Navn paa den sydligste Del af det Værft, hvorpaa Størstedelen af Rudebøl er bygget. Stedet er Tørringsplads for Fiskernes Garn (I 1927), hvilket muligvis har bevirket, at Navnet folkeetymologisk er blevet omdannet til Garnsbøl, saaledes at Udtalen [*ga'msbo̤t*] repræsenterer en oprindeligere Form. Det er da muligt, at der foreligger et gammelt, selvstændigt Bebyggelsesnavn, og Grunden til, at Navnet ikke nævnes i ældre Kilder, kan være den, at Gaarden, hvortil det oprindelig var knyttet, er forsvundet i tidlig Tid; Traditionen oplyser netop (Rolfs a. St.), at Garnsbøl tidligere har strakt sig meget længere ud i Rudebøl Sø, men er gaaet under i en Stormflod. I saa Fald kan Forleddet være samme Mandsnavn som i Gamst, Anst S. og H. ($^{16}/_{6}$ 1491 Gamste; udt. [*gam·st*]), snarest et glda. *Gamb; jfr. oldn. Tilnavn Gambr.

Hauberg, fsv. Gd [*æ håʁ'bæɹx*]. Oldekop Hauburg; Trap^{4} Hauberg. — Egentlig et Appellativ nty. Hauberg, Haubarg, Heubarg, „Sted, hvor man opbevarer Høet", brugt om en større Gaard af en bestemt Bygningstype, der i det 17. og 18. Aarh. blev almindelig i Ejdersted og derfra bredte sig mod Nord; se Mejborg, Slesvigske Bøndergaarde p. 50 f., og om Navnets Udbredelse desuden Mensing II Sp. 661.

Hjørnekro [*æ' jöɹ·n,kʀo'*]. VSK Hiørne H.; Gst 1858 Hjørnekro; TGst Hjørnekrug; Postadr9, Gst Hjørnekro; Trap^{4} Hjørnekroen.

Hohenwarte, Gd. Oldekop Hohewarte; Postadr9, Gst Hohenwarte. — Opkaldelse efter det oftere forekommende tyske Stednavn Hohenwart; se Förstem. ON I Sp. 1317. Navnet skal være givet af Gaardens tidligere Ejer.

Husumtoftmark, forsv. Gd. $^{15}/_{7}$ 1443 (RegChrI) Husentofftmarck; 1527 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 423 f.) Hilsomtoftsmark; Jb 1613 Husum tofftmarck; Oldekop Husumtoftmark in Gath. — Dat. Plur. af Subst. Hus.

Højer Sluse [*hæ̊ʁə'slu·s*]. Postadr9, Gst, Trap^{4} Højer Sluse.

Nørremølle. VSK Fridrichs Kogs M.; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Nordermühle; Postadr9, Gst Nørremølle.

Nørreværre, Hse [*æ' nö'ɹˌvœ'ɹ*]. VSK Nørreværf; K 1833 Norderwarf; Gst 1858, Trap[1] Nørreværre; TGst Nordwarf; Postadr9, Gst Nørreværre.

Poppenbøl, Gd [*pɔbmbøl*]. $^{31}/_{3}$ 1443 (RegChrl) Poppenbul; Jb 1613 Poppenbüll; Mejer 1648 Papenwurth; Mejer 1652 Pappenwurth; Reg 1685 Poppenbüll; DAtl Poppenbøll; VSK Poppenbølle Gde og Hse; Gst 1858, Trap[1] Poppenbøl; TM, TGst Poppenbüll; Postadr9, Gst Poppenbøl. — Samme Navn som Poppenbüll Sb., Ejdersted; SJb 1436 Poppenbul. Af det frisiske Mandsnavn Poppe.

Rosenkrans, Hse. K 1833 Rosenkranz; Postadr9, Trap[4] Rosenkrans. — Hører til Landsbyen Rosenkrans, hvoraf Størstedelen ligger i Aventoft S., Syd for Grænsen.

Rudebøl [*ʀuˑɹibøl*]. $^{21}/_{5}$ 1444 (RegChrl) Rutebul; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672) Rutbøll; Jb 1613 Rutebüll; Mejer 1649, Danckw 1652 Rutebull; Reg 1685 Besüden Höyer oder Ruthebüll, Rutebüll; Reg 1697 Ruhtebül; Reg 1712 Ruhtebüll; Jb 1712 Ruhtebüll, Ruttebüll; U 1775 Ruttebüll; DAtl Rutebøll; VSK Buttebølle; K 1833 Ruttebüll, Ruddebüll; Gst 1858, Trap[1] Rudbøl; TGst Ruttebüll; Postadr9, Gst Rudebøl. — Udtalen med [*ɹ*] viser, at Forleddet har glt. t. Snarest af et Personnavn glda. *Rūti, en svag Sideform til oldn. Hrútr, der ogsaa antages at forekomme som Tilnavn i Svensk (Hellquist i Xenia Lideniana p. 97). Mindre sandsynligt er det vel, at Forleddet er Subst. Rude (se Indl.), selv om dette Ord forekommer som Naturnavn i Rudebøl.

Rudebøl Kog, Gde. Oldekop Rüttebüllerkoog, Ruttebüllkoog; Postadr9 Rudebøl Kog; Trap[4] Rudbøl Kog.

Stavn, forsv. Hse [*sdåuˑn*]. TM Oster Hohenstaven, Wester Hohestaven; Rolfs Geschichte Hoyer p. 232 „æ Stavn"; I 1925 Paa Stavnen (aa æ Stavn); I 1927 Stavn. — Ifl. Rolfs p. 232 Navn paa den nordlige Del af det Værft, hvorpaa Rudebøl er bygget. Stavn, se Indl.

Stilan, Gd. Oldekop Stallan. — Formen hos Oldekop er antagelig Fejl for Stilan; jfr. Stilan ndfr. under Naturnavne.

Trindsand. Mejer 1648 Trindsand; Mejer 1652 Alt Trindsandt; Danckw 1652 Trindsum-Kapelle; Petersen Wanderungen p. 438 (cit. efter Rolfs Geschichte Hoyer p. 258) Trindsand. — Navn paa det tidligere Forland, der blev inddiget til Gl.-Frederikskog.

Ved Gaden, Gde. Mejer 1648 Die Gate; Mejer 1649 Die Gathe; Mejer 1652 Gaate; Danckw 1652 Gaate, ein Meyerhoff; Reg 1685 bey der Gathe; Reg 1697 bey der Gahte; DAtl Gade eller Gahte; VSK Gade Gde; Gst 1858, Trap[1] Gade; TGst Gath; Oldekop Bei der Gath; Postadr9, Gst Gade; Trap[4] Ved Gaden.

B. NATURNAVNE.

Byen: Rudebøl (R). Bebyggelserne: Rudebøl Kog (RK) og Gl.- og Ny-Frederikskog (F).

Bertels Kofenner. F. [*ˈbɛiˑdəls ˈkOˌfænə*]. — Bortskyllet Land.

Bertramsfenne. R. TM Bertramsfenne. — Af Mandsn. Bertram.

Bløde Hjørne. R. [*æ ˈbtøˑə ˈjöˑɹn*]. I 1927 Bløde Hjørne. — En Bugt paa Vidaaen.

Bolfenne. R. TM Bollfenne. — Af Subst. sønderjy. Bolle „Tyr".

Broder Lützens Mark. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Broder Lützens Feld.

Brofenne. R. TM Brofenne.

Brosfenne. R. TM Brosfenne. — Af Subst. Bro, men næppe identisk med Brofenne ovfr., eller muligvis af Mandsn. Broder.

Dematfenne. R. TM Demathsfenne. — Demat, se Indl.

Digsfenne. R. TM Digsfenne. — Af Subst. Dig, en Sideform til Dige; se Gammeldige i Møgeltønder S., 3102, og Digsagre i Visby S., 3106.

Ellevedematfenne. R. TM Elfdematfen. — Demat, se Indl.

Eskesfenne. R. TM Eschesfenne; I 1927 Eskels Fenne. — Af Mandsn. Eskil eller Mandsn. Eske.

Faarefenne. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Schaffenne.

Farshem. R. Jb 1613 Faresham; Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Farßhemm. — Maaske af Mandsn. Fader.

Fasfenne. R. TM Faszfenne. — Muligt Fejl for Faarefenne, se ovfr.

Femdematfenne. R. TM Fünfdemathsfenne. — Demat, se Indl.

Filtingsil. R. [*ˈfjl·dəŋˌsiˈl*]. Mejer 1652 Veltenssiel; Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 219) Fjeltring; Rolfs Geschichte Hoyer p. 294 Velten oder Filtingsiel; I 1927 Siel [æ si.l]. — Navn paa en Bro med Sluse. I 1927 oplyser, at Slusen af enkelte ældre kaldes Filding (f. Eks.: Filding er oppe ɔ: der er Strøm, saa Sluseportene er aabne). Formen hos Mejer kunde tyde paa, at Navnet er sammensat med Mandsn. Felten, ty. Velten „Valentin" og at „Filting" er subtraheret af den sammensatte Form.

Firedematfenne. R. TM Vierdemathsfenne. — Demat, se Indl.

Flak. R. [*ftak*]. I 1927 Flak. — Lavvandet Sted ved Siden af Høllet. — Flak, se Indl.

Frankes Fenne. R. TM Feemkes Fenne, Frankes Fenne; I 1925, I 1927 Frankes Fenne. — Af Mandsn. Frank.

Frederikskog, Gammel-. F. [*ˈfʁiˈəɹgsˌkåɐ*]. DAtl Friderichs Kog; VSK Fridrichs Kog; K 1857 Der Friedrichen-Kog; Gst 1858 Frederikskog; TGst Alter Friedrichen Koog; Gst Gle Frederikskog; Trap[4] Gl.-Frederikskog. — Ifølge Trap[4] IX p. 327 inddiget 1692, men formodentlig opkaldt efter Hertug Frederik III eller IV af Gottorp.

Frederikskog, Ny-. F. [*æ ˈnyˈˌkåɐ*]. TGst Neuer Friedrichen Koog; Gst Nye Frederikskog; Trap[4] Ny-Frederikskog. — Inddiget 1859—61 (Trap[4] IX p. 327) og opkaldt efter Frederik VII.

Frederikskog Forland. F. [*æ fɔtaŋ*]. VSK Uinddiget Land Vorland kaldet; K 1851 Das grosse Friedrichen Koeges Vorland, Das kleine Vorland des Friederichen-Koeges; Gst 1858 Frederikskogs Forland; TM Vorland; Gst Frederikskog Forland.

Frederikskogs Dige. F. TM Friedrichenkoogsdeich.

Frisefenne. R. TM Frieszfenne. — Af Folkenavnet sønderjy. Frise „Friser".

Frudden Stavn. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Paulsfenne in Frudden Staven. — Forudsætter det frisiske Personnavn Frudde. Jeß Frudesen nævnes i et Tingsvidne fra Højer Herred $^{8}/_{1}$ 1554 (Rolfs Ge-

schichte Hoyer p. 527); jfr. ogsaa Bernt Froddesen i Husum (Sk 1543, Sønderjy. Skatte- og Jordebøger p. 410). Stavn, se Indl.

Fældsværre Fenne. R. [*ˈfæl̩svæ·ɹˌfæn·*]. I 1927 Felsverft-Fenne. — Tilhører Gaarden Fældsværre i Møgeltønder S., 3102.

Gaasenæb. R. [*ˈsdo·ˌgå·snɛp, ˈlil̩əˌgå·snɛp*]. TM Große Gasnip, Kleine Gaasnip; I 1925 Gaasenæb; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Kleine und große Gaasnip; I 1927 Store-, Lille Gaasenæb. — Ifl. I 1927 blev Afgrøden (Havre) et Aar ædt fuldstændigt op af Vildgæssene. Dette er dog snarest et navneforklarende Sagn; Gaasenæb forekommer flere Gange som Stednavn og sigter til Markens Form, hvilket ogsaa passer godt i dette Tilfælde.

Gade. R. [*æ ga·*]. — Gade, se Indl.

Gadefenner. R. [*æ ˈga·ˌfænə*]. TM Gadefenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Süder und Norder Gadefenne; I 1927 Gadefenne. — Gade, se Indl.

Gammeldige. R. [*gamətˈdi·x*]. I 1927 Gammeldige.

Gammelenge. R. TM Alte Enge; I 1927 Gammeleng.

Garnsbølleje. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 475 Garnsbülllei. — Ifl. Rolfs p. 232 Navn paa et Sted i Rudebøl Sø, hvor to store Skibe engang er gaaet under. Om Garnsbøl se ovfr. under Bebyggelsesnavne. Efterleddet er antagelig Subst. Leje, glda. lægh æ, brugt i samme Betydning som oldn. lægi „Sted, hvor Fartøjer, Skibe ligger fortøjede".

Grønnedige. F. [*æ ˈgʀø·nˌdi·x*]. I 1927 Grønnedige. — Diget danner Grænsen mellem Gl.-Frederikskog og Rudebøl Kog.

Grønvej. F. TM Grünweg.

Halligfenne. R. TM, I 1927 Halligfenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 475 Halligfenne, Kleine und große Halligfenne. — Hallig, se Indl.

Hans Brodersens Fenne. R. I 1927 Hans Brodersens Fenne.

Hanses Mark. R. TM Oster-, Wester-Hansen Mark; I 1925 Hanses Mark.

Hans Nissens Værre. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Hans Nissens Warf.

Henrikshem. 1527 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 423) Heinrichsheem.

Hestefenne. R. TM, Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Pferdefenne.

Hilde. R. 1527 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 423) Hilde; TM Hiller, Hildet; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 die Hell; I 1925 Hildet. — Af Subst. Hilde, der kendes fra Sønderjy. (Emmerlev *hil̩;* se Feilb. under hjåld) i Betydn. „Loft af løse Stænger". I hvilken Betydning Ordet forekommer her, anvendt som Stednavn, kan næppe afgøres med Sikkerhed. Sideformen Hjaald bruges som Navn paa en høj Bakke i Humlum S., Skodborg H., og Hjellen er en lille Stenholm ved Frederikshavn (Gunnar Knudsen i Danske Folkemaal I p. 70). Oldn. hjallr anvendes, ligesom den svage Form hjalli, i norske Stednavne i Betydningen „fladt ophøjet Parti paa lavere Grund, en flad Afsats i en Li eller Fjeldside" (NG, Indl. p. 55), men bruges bl. a. ogsaa om „Hjeld, hvorpaa Fisk ophænges til Tørring (Fritzner). I den sidste Betydning forekommer Ordene ogsaa i danske Dialekter (se Feilb. under hjeld og ODS under Hjald), og den samme Betydning kunde foreligge her, da Stedet før Inddæmningerne har ligget ved Kysten; dog kan man ikke se bort fra den Mulighed, at Hilde kan have en lignende Betydning („flad Forhøjning") som hjallr, hjalli i norske Stednavne.

Hjørne. R. [*æ jö·in*]. TM Hjörne, Hjörn; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Hörn beim Herrweg. — Hjørne, se Indl.

Hjørnefenne. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Hörnfenne. — Hjørne, se Indl.

Hohenstaven. — Se Stavn, under Bebyggelsesnavne.

Holmerfenne. R. TM Holmerfenne. — Første Led er snarest et Adj. Holmer-, og Fennen har i saa Fald hørt til Gaarden Hestholm eller en anden Gaard paa -holm.

Horn. R. [*æ vɔ.i'n*]. Gst, Trap[4] Horn. — Navn paa en Marskholm i Rudebøl Sø. Om Horn, der sigter til Øens Form, se Indl.

Hunesfenne. R. [*'hu'nəs,fæn'*]. TM Hunesfenne, Heuersfenne; I 1925, I 1927 Hunesfenne. — Af Mandsn. Hune. I 1527 bortfæster Claus Gjordsen, Ærkediakon i Ribe, Jord i Højer S. til Hune Jebsen (Rolfs Geschichte Hoyer p. 423).

Hungerfenne. R. TM, Rolfs Geschichte Hoyer p. 475, I 1927 Hungerfenne. — Af Subst. Hunger „Sult"; Navnet sigter til Jordens ringe Beskaffenhed.

Hærvej. R. [*æ 'hæ'.i,væj*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 253 Herrweg; I 1927 Hærvej. — R. Hærvej Fenne. TM Herwegfenne; I 1925 Hærvejfenne. — Se Hærvej i Tønder Lands., 3101.

Høllet. R. [*æ høt*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 277 Ruttebüll-Hüll; I 1927 Høl (Hul). — Hul med Vand, fremkommet ved ældre Digebrud. Høl, se Indl.

Inspektørsværre. F. og R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 466 Inspektorswarf, Inspektor Brodersens Werft. — Har tilhørt Kogsinspektøren.

Iverskog. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Iverskoog. — Af Mandsn. Iver.

Johannesfenne. R. TM Johannesfenne.

Kaadnersfenne. R. TM Kornesfenne. — Af Subst. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaadnersvej. R. [*æ 'kɔ'.inəs,væj*]. I 1927 Kaadnervej. — Af Subst. Kaadner „mindre Landbruger".

Kajsil. Rolfs Geschichte Hoyer p. 515 Kai Siel. — Gammel Landingsplads, ikke langt fra Rudebøl. Af Subst. nty. Kaje „Schutzdeich" (Mensing II p. 18), maaske som Laaneord i Dansk. Jfr. jy. Kajdige (se Kajdige i Brøns S., 3087), et Laan fra nty. kajediek. Sil, se Indl.

Kildefenne. R. TM Kehlfenne, An Kelfenne; I 1925 Kedelfenne? (Kildefenne?); Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Kehlfenne; I 1927 Kedelfenne? (Kildefenne?). — Subst. Kilde i Bet. „Brønd".

Kilehem. R. [*kjɛ'hæm'*]. I 1927 Kelhem; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Kielhemm. — Kile, se Indl.

Kilen. R. TM Kielen; I 1927 Kilen [æ Ki.l]. — Kile, se Indl.

Kinkelhofsværre. F. og R. [*'keŋgəthɔfs,væ'.i*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 474 Kinkelhofswarf, Kinkelhofswerft; I 1927 Kingehofs Vær. — Af Slægtsn. Kinkelhof.

Klaudiusfenne. R. TM Klaudiusfenne. — Af Slægtsn. Claudius. I Nabosognet Emmerlev har der været flere Præster af dette Navn (Rolfs Geschichte Hoyer p. 183).

Klommerfenne. R. TM Klommerfenne, Klammerfenne; I 1925, Rolfs Geschichte Hoyer p. 474, I 1927 Klommerfenne. — Se Klommerhjørne under Højer Flække, 3103.

Kløverfenne. R. TM Kleefenne.

Knast. R. TM Knast. Af Subst. Knast, der i Jy. bruges i Betydn. „Tue“ (Feilb.).

Knubberetdop. R. I 1927 „Knovveredop“. — Ifl. I 1927 Navn paa et ujævnt Markstykke. Af Adj. jy. knubberet „ujævn“. Dop, se Indl.

Kobberfenne. R. TM Kuferfenne; I 1925 Kobberfenne. — Forleddet er muligvis Subst. Kobber.

Kofenne. R. $^{27}/_{6}$ 1649 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 232) Kofenne; TM Kuhfenne, Oster-, Wester-, Norder Kuhfenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 474, 475 Kuhfenne, Wester- und Osterkuhfenne.

Kogsvej. RK. [*æ ˈkåsˌvæj*]. TM Koogsweg; I 1927 Kogsvej. — RK. Nedre-Kogsvej [*æ ˈnæ· ˈkåˌvæj*]. I 1927 Neder Kogsvej. — RK. Ny-Kogsvej [*æ ˈnyˀˈkåsˌvæj*]. I 1927 Ny Kogsvej. — Kog, se Indl.

Komerfenne. R. TM Komerfenne. — Muligvis Fejl for Klommerfenne ovfr.

Kongenssil. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 243 Königssiel. — Forekommer ifl. Rolfs p. 243 i ældre Kilder som Navn paa Filtingsil, se ovfr. Silen var købt af Interessenterne i Møgeltønder Kog, der hørte til de kongerigske Enklaver.

Kornkog. R. [*æ ˈkvɔɹ·nˌkåɤ*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Kornkoog; Gst Korn Kog; Trap[4] Kornkog. — R. Kornkogshallig [*kvɔɹ·nkåɤ ˈhatə*]. Rolfs Geschichte Hoyer Kornkoogshallig. — Subst. Korn, jfr. Kornkog i Bøking Hrd.

Kuler. R. [*æ kutə*]. I 1927 Kuler. — Plur. af Kule, se Indl.

Kærdige. F. Coupon 1873 Kjaerdeich.

Laa. R. TM Loh; I 1925 Laa. — R. Laafenne. TM Lafenne; I 1925 Laafenne. — R. Laahem [*tɑˈhæm·*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475, 445 Laahemm, Norder-, Süder Laahemm; I 1927 Lahemm. — Laa, se Indl.

Langager. R. TM Wester-, Oster Langacker, Langacker; Unter Langacker; Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Langacker.

Langfenne. R. TM Langfenne.

Langfold. R. TM Langfeld; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475, I 1927 Langfold.

Lillefenne. R. TM Lillefenne.

Lillefold. R. TM Lillefeld; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475, I 1927 Lillefold. — R. Lillefoldfenne. TM Kleinfeldfenne, Kleinefeldfenne.

Lilleværre. R. VSK Lille Varre. — R. Lilleværre Fenne. TM Klein Werffenne.

Medefenne. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Lüt Petersens Meedfenne. — Mede, se Indl.

Meldam. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Melldamm. — Af Adj. jy. meld- „mellem-“.

Midtfenne. R. TM Oster-,Wester Mittelfenne, Mittelfenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Mitfenne; I 1927 Midtfenne.

Midtkog. F. TM Mittelkoog. — RK. TM Mittelkoog.

Nederfenne. R. TM Unterfenne.

Nedermark. R. TM Neermark.

Nedervej. R. [*æ ˈnæ·ˌvæj*]. I 1927 Nedervej.

Nidematfenne. R. [*æ ˈniˀˌdæ·mət*]. TM Neundemathfenne, Neundemathsfenne; I 1927 9-Demat. — Demat, se Indl.

Nis Heiksens Værre. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 474 Niß Heiksens Warf.

Nissens Fenne. R. TM Nissensfenne.

Nommenhem. R. [*nOmən'hæm'*]. I 1927 Nomanhem. — Af det frisiske Mandsn. Nommen, Naamen.

Nyvej. R. [*æ 'ny'ˌvæj*]. I 1927 Ny Vej.

Nørrefenne. R. [*æ 'nö'ɹˌfæn·*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 235 Norderfenne; I 1927 Nørrefenne.

Nørrehem. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Nordhemm.

Nørrekog. RK. TM Norderkoog.

Nørreværre. R. [*æ 'nö'ɹˌvæ'ɹ*]. TM Norderwerf; Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 475 Norderwarf; I 1927 Nørrevær.

Ofsenge. 1527 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 423) Offsenge. — Muligvis af Mandsn. Offe.

Oksenfenne. R. TM Ochsenfenne, Ober-, Mittel-, Oster-, Wester-Ochsenfenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 443, 475 Oster- und Wester Ochsenfenne; I 1927 Oksenfenner. — Af Subst. Okse eller Slægtsnavnet Oksen, jfr. Oksenfelt i Møgeltønder S. 3102.

Ottedematfenne. R. TM Achtdemathsfenne. — Demat, se Indl.

Overfenne. R. TM Oberfenne.

Overmark. R. TM Overmark.

Pajsager. R. [*æ 'paj·sˌfæn·*]. TM Pays Acker; Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Paye's Acker; I 1927 Pajsager. — Af det frisiske Mandsn. Paie.

Pajshem. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Payeshemm. — Af Mandsn. fris. Paie; jfr. Pajsager ovfr.

Pladder. R. TM Plader. — Subst. Pladder „Mudder, Dynd".

Pokkenbølfenne. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Oster- und Wester- Puggenbüllfenne. — Efter Pokkenbøl, Gd. i Nabosognet Møgeltønder, 3102.

Poldfenne. R. TM Poltefenne; I 1925 Poldfenne. — Pold, se Indl.

Poppenbøl Fenne. R. TM Puppenbüllfenne, Wester Puppenbüllfenne, Oster-Poppenbülfenne. — Se Poppenbøl ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Povlsfenne. R. TM Paulfenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Paulsfenne in Frudden Staven. — Af Mandsn. Povl.

Pugefenner. R. [*æ 'pu·ˌfænə*]. I 1927 Pugfenner. — Skal have tilhørt Skolen i Ribe; jfr. Pugflo i Ribe Domkirkes Lands., 2701.

Pølsekedel. R. [*æ 'pǫt·sˌke't*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Pølsekjedel; I 1927 Pølsekedel. — Iflg. I 1927 Navn paa et lavt, sumpet Engdrag. Pølsekedel forekommer oftere som Navn paa lignende Lokaliteter; jfr. Pølsekedel under Tønder Kbst. 3092.

Rapssaatfenne. R. [*'ʀabsɷdˌfæn·*]. TM Rapsaatfenne, Rapsatfenne; I 1925 Rapsædfenne; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Rapsaatfenne; I 1927 Rapsofenne. — Se under Rapssaatfenne i Tønder Landsogn, 3101.

Ringsværre Mark. R. [*æ 'ʀeŋsvæ·ɹˌmaɹg*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Ringswarf. — Af Subst. Ring, sigtende til Værftets Form.

Rinslot. FK. TM Rynsloth, Rinsloth.

Rokkelhallig. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Rochelhallig. — Muligvis af Fiskenavnet jy. Rokkel „Rokke", et Laan fra mnty. rochel.

Rude. R. Jb 1604—05 Rudtkoppel; TM Ruhr. — Rude, se Indl.

Rudebøl Dyb. R. [*'ʀu·ɹbǫt 'dyp*]. Danckw 1652 Ruttebuller Tieff; Olde-

kop Ruttebüller Tiefe; I 1927 Dybet [æ dyp]. — Det dybeste Sted i Rudebøl Sø. Se Rudebøl ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Rudebøl Høl. — Se Høllet ovfr.

Rudebøl Kog. RK. [ˈʀuˑɹbo̤ɫˌkåʊ]. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 219) Rutebøller Koug; DAtl Rutebøllerkog; K 1851 Rutteböller Koeg; Gst 1858 Rudbøl Kog; TGst Ruttebüller Koog; Gst Rudebøl Kog; Trap[4] Rudbøl Kog. — RK. Rudebøl Kogs Dige. Coupon 1873 Ruttebüllerkoogsdeich.

Rudebøl Sø. Gst Rudebøl Sø; Trap[4] Rudbøl Sø.

Sandhallig. R. [æ ˈsaŋˑˌhaɫə]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Sandhallig.

Seksdematfenne. R. TM Sechsdemathsfenne. — Demat, se Indl.

Sildringerhjørne. R. TM Silringhörn, Silringshorn; Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Sillering Hörn. — Af Indbyggernavnet Sildringer „Person fra Sild".

Silfenne. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Sielfenne. — Sil, se Indl.

Siltoft. F. [siˑɫtåʊt]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475, I 1927 Sieltoft. — Sil, se Indl.

Sivertsværre. RK. [ˈsaj̓ˈvəɹdəsˌvæˈɹ]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 232, 266, 475 Seifert von Marwede's Werft, Seifertswarf, „Seyfferts Warf"; I 1927 Siverts Vær. — Ifl. Rolfs Geschichte Hoyer p. 266 ogsaa Navn paa en omkring 1850 nedbrudt „Hauberg", og opkaldt efter den sidste Ejer Seyffert von der Merwede. Jfr. Friedsleben ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Skidthallig. R. TM Schithalig, Sohithalig.

Slikfenne. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Schlickfenne. — Af Subst. Slik „Ler, der afsættes af Havet".

Smalfenne. R. [æ ˈsmaɫˑˌfænˑ]. TM Schmalfenne.

Spadelandsfenner. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Spadelandsfennen. — Se Spedland under Højer Flække 3103.

Spedkule. R. TM Spätkuhlen; I 1925 Spedkule. — Af Subst. jy. Sped „Spadeslag, Grav, hvorfra man tager Jord til Vedligeholdelsen af Diget". Jfr. Spadelandsfenner ovfr.

Spigerborskaft. R. TM Sparbor, Sparboe; Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Spikerbahr; I 1927 Spejberskaft. — Se Spigerbor i Højer Flække 3103.

Stagevisk. R. [sdaˑqvɛsg]. I 1927 Stagevisk. — Navn paa en Marskfenne. Af et Subst. Stagevisk, her ifl. I 1927 om et Vejmærke ved Oversvømmelse.

Stenfenne. R. TM Steinfenne, Stavfenne; I 1925 Stenfenne.

?**Stilan.** R. TM, I 1925 Stilan. — Muligvis Subst. jy. Stil-an „noget opstillet".

Stimark. R. TM Stiemark, Störmark; I 1925 Stimark.

Stokfenne. R. [æ ˈsdɔgˌfænˑ]. TM Stockwiese, Stockfenne; I 1927 Stokfenne. — Af Subst. Stok „Gangbræt over Vandløb".

Storeeng. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 große Wisch.

Stormark. R. [æ sdoˑmaɹg]. TM, I 1925 Stormark. — R. Stormarksvej [æ ˈsdoˑmaɹgəsˌvæj]. I 1927 Stormarksvej.

Strømfenne. R. TM Stromfenne.

Syvdematfenne. R. TM Siebendemathsfenne. — Demat, se Indl.

Sønderfenne. R. [æ sɥŋəˈfænə]. TM Süderfenne.

Sønderhem. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Süderhemm.

Sønderkog. R. TM Süderkoog.

Sønkes Fenne. R. TM Sönkes Fenn; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Sönkes Fenne; I 1927 Sønkes Fenne. — Af Mandsn. Sønke.

Søvej. R. [*æ ˈsjo̝ˌvæj*]. TM, Rolfs Geschichte Hoyer p. 231 Seeweg; I 1927 Sjøvej. — Vej, der førte ned til et Vandløb i Møgeltønder S.

Tagbusk. R. Rolfs Geschichte Hoyer p. 474 Reitbusch; TM Dachbusch; I 1925 Tagbusk. — Af Plantenavnet Tag „Phragmites communis". Reitbusch indeholder det tilsvarende tyske Ord Reit.

Tidematfenne. R. TM Zehndematfen. — Demat, se Indl.

Tobenager. 1527 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 423) Toben Acker. — Da Navnet kun er overleveret denne ene Gang, bliver Tolkningen ganske usikker. En Mulighed er, at Forleddet kunde være Mandsn. glda. Topi, der oftere forekommer i sønderjyske Jordebøger fra 16. Aarh.

Todematfenne. R. TM Zwei Demathsfenne. — Demat, se Indl.

Tredematfenne. R. TM Drei Demathsfenne, Dreidemathsfenne. — Demat, se Indl.

Treherreds Gammelkog. F. TM Drei alten Harden; I 1924 Drei harder (ell. haarder) Altenkoge.

Treherredskog. F. I 1924 Tre Herreds Kog.

Tre og en halv Dematfenne. RK. TM 3½ Demathsfenne, Dreieinhalbdemathsfenne.

Trindhem. R. [*ˈjo̝sdə trɛjnˈhæm', ˈvæsdə trɛjnˈhæm'*]. TM Oster-, Wester Frinfenne; I 1925 Trindhemme; Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Oster und Wester Trinhemm; I 1927 Øster-, Vester Trinhem. — Af Adj. trind „rund", der ofte forekommer som Forled i Stednavne. Udtalen med [*n*] skyldes vistnok Omtydning efter Verb. trine „træde"; en modsat Udvikling synes at have fundet Sted i Navnet Trinom i Møgeltønder S., 3102.

Tværdige. R. TM Querdeich, Auerdeich.

Tøjring. R. TM Tyring; I 1925 Tyvring; I 1927 Tøjringer. — Tøjring, se Indl.

Underland. R. TM Underland. — Se Underland i Møgeltønder S., 3102.

Vandtog. R. [*æ vaŋˈtɔx*]. I 1927 Vandtaag. — Et Vandløb, der danner Grænsen imellem Rudebøl og Vesteraa. Se under Møgeltønder S., 3102.

Vesterfenne. R. [*æ ˈvæsdəˌfænˑ*]. TM Westerfenne; I 1927 Vesterfenne. — To Lokaliteter.

Vesterkog. FK. TM Westerkoog. — Vesterkogsvej. TM Westerkoogsweg.

Østerfenne. R. TM Osterfenne.

Østerkog. FK. TM 1873 Osterkoog. — R. TM, Rolfs Geschichte Hoyer p. 475 Osterkoog.

3105. DALER SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Daler [*da·lə*]. U. D. 1227 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 767), $^{23}/_{3}$ 1228 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 770) Daler; $^{3}/_{8}$ 1240, $^{12}/_{3}$ 1241 Dalær; $^{29}/_{1}$ 1252 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 767), $^{15}/_{3}$ 1264 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 768), $^{8}/_{11}$ 1277 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 768), $^{7}/_{1}$ el. $^{10}/_{7}$ 1278 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 768), $^{30}/_{12}$ 1298 (LB), $^{24}/_{2}$ 1299 (LB), $^{8}/_{7}$ 1319 (LB) Daler; RO 1330—48 Dalær; $^{21}/_{4}$ 1349 (LB), s. Dok. (1575 ÆDA V 769), $^{15}/_{7}$ 1482 (LB), Jb 1537—38, $^{20}/_{12}$ 1539 (LB), $^{16}/_{2}$ 1540 (LB), $^{22}/_{3}$ 1540 (LB), $^{31}/_{3}$ 1540 (LB), Jb 1543, Sk 1543, Sk 1548, Jb 1607, Jb 1613 Daler; Mejer 1648, Danckw 1652 Daller; M 1662 Dahler; M 1664 Dahller; Sk 1676, Reg 1685, Jb 1686 Dahler; M 1688 Daler; Jb 1704, Reg 1709, Jb 1712, Reg 1712 Dahler; Jb 1723 Dahler, Daller; DAtl Daler; VSK Dahler; Gst 1857—58, Trap[1] Daler; Trap Beskrivelse af Danmark Daler eller Dahler; TGst Dahler; Gst, Postadr9 Daler. — Rimeligvis en -ur-Afledning af Subst. glda. dal „Dal", maaske opr. Navn paa et større Landomraade; jfr. Vodder, 3088.

Daler Mark, Hse. Trap[4] Dalermark. — Landsbynavnet Daler, se ovfr.

Daler Mølle. M 1662 Dahler Vejr Mølle; M 1664 Dahler Weiermøhle; M 1688 Dahler Wejer Mølle; VSK Dahler M.; Gst 1857—58 Daler Vindmølle; TM Daler Mühle; Trap[1] Daler Vindmølle; Gst Daler Ml. — Landsbynavnet Daler, se ovfr.

Gærup [*gæ·ːib*]. $^{23}/_{7}$ 1305 Gerthorp; 1305 (1553 ÆDA V 353) Gierdrop; $^{10}/_{4}$ 1412 (LB) Gierdrup; Jb 1537—38 Gerdorp; $^{15}/_{3}$ 1540 (LB), Jb 1543 Gerdrup; Sk 1543 Gerdrup, Gerdorp, Gardorpp; Jb 1588 Gierdrop, Gerderup, Gierderup; Jb 1613 Gederup; Mejer 1648 Gerdrup; Provstebog 1649 Gierderup; Danckw 1652 Gerdrup; M 1662 Gierup; M 1664 Gierderup, Gierup; MB 1683 Gierderop; Reg 1685 Gerdrup; M 1688 Gierup; Reg 1712, Jb 1712 Gerrup; Præsteindb. 1693 Gierrup; Jb 1712 Gerrup; DAtl Gierdrup; VSK Dahler Gierup, Viisbye Gierup; Gst 1857—58, Trap[1] Gjerup; TGst Gjerrup; Postadr9, Gst Gærup. — Af Mandsn. glda. Gēri, oldn. Geiri.

Hegning, Gde. [*æ hæj̇·nəŋ*]. Trap[4] æ Hegning. — Se ndfr. under Naturnavne.

Kathale. Sønderjy. Maanedsskr. I p. 15 Kathalen; Trap[4] Kathale. — Navn paa en Del af Daler By; Naturnavnet Kathale, se under Naturnavne.

Kirkekro, Gæstgiveri. Trap[4] Kirkekro.

Kobbervold, forsv. Gd. $^{15}/_{2}$ 1560 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 533) Kopperwoldt; Trap[1], Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912, I 1923, Trap[4] Kobbervold.

Melskov, Gd. [*mæl·sgåə*]. Postadr9 Melskov Gd.; Trap[4], Gst Melskov. — Se under Naturnavne.

Nørhede, Hse. Trap[4] Nørrehede.

Nørrebyen [*æ* ˈ*nɵʔ.i̯ˌbɥf*]· — Den nordlige Del af Østerby.

Nørregade [*æ* ˈ*nɵʔ.i̯ˌga·*]. — En Række Huse i Østerby.

Nørrerad [*æ* ˈ*nɵʔ.i̯ˌʀaj*]. — Den nordlige, Schackenborgske Gaardrække i Landsbyen Gærup; jfr. Sønderrad ndfr.

Skansen, Hs. [*æ sgaŋ·s*]. Gst Skanse. — I Nærheden ligger ifl. Meddelelse 1929 en Skanse, som Østrigerne lavede til Brug ved Skydeøvelser.

Skov. Gde og Hse. Trap[4] Skov.

Smedegade [*æ* ˈ*smæj·ˌga·*]. — En Række Huse i Østerby. Subst. Smed.

Snur-om, Hse, tidligere Kro. [*snʊˈʀʊm'*]. VSK Snosum H.; Gst 1857—58 Snurom; TGst Snorum; Postadr9, Gst Snurom; Trap[4] Snurom Kro. — Se under Snuromsdige, Højer S. (3103).

Sønderbyen [*æ* ˈ*sɥŋ'əˌbɥf*]. — Den sydlige Del af Østerby.

Sønderhede, Hse. Trap[4] Sønderhede.

Sønderrad [ˈ*sɥŋ'əˌʀaj*]. — Den sydlige, Trøjborgske Gaardrække i Gærup, jfr. Nørrerad ovfr.

Vestergaard, Gd i Gærup. Trap[4] Vestergd.

Østerby [*jɵsdəby*]. 9/3 1489 Østerby; 15/3 1540 Østerbui; Jb 1543, Sk 1543 Osterbuy; Sk 1543 Osterbui; Reg 1580 Osterbuy; Jb 1588 Østerby; 17/3 1594 (U 1767—95) Østerbye; Jb 1613 Österbüe; Mejer 1648 Osterbuy; Danckw 1652 Osterby; M 1662, M 1664 Østerbye; Reg 1685 Osterbuy; M 1688 Øster Bye; Jb 1712 Osterbuy; Reg 1712 Osterbue; 27/7 1743 (U 1767—95) Osterbye; DAtl, VSK Østerbye; Gst 1857—58, Trap[1] Østerby; TGst Österby; Postadr9 Østerby (Daler Østerby); Gst Østerby.

Østerby Mark, Gde. TGst Osterbyfeld; Postadr9 Østerby Mark; Gst Østerbymark; Trap[4] Østerbymark (før altid kaldt „æ Hegning"). — Landsbynavnet Østerby, se ovfr.

B. NATURNAVNE.

Byerne: Daler (D), Gærup (G) og Østerby (Ø).
En Del af Gærup ligger i Visby S., 3106.

Alkær. D. MB 1683 Alkier, Ølkier Tegt. — Se Alkærhede 3081.

Almuens Eng. Ø. 29/8 1786 (U 1767—95) Almuens Eng.

Asserstoft. Ø. MB 1683 Assers Toft, Asers Tofte Agre. — Mandsn. Asser.

Bag Digerne. D. I 1912 Bag Digerne (syd for de smaa Haver i Kathale).

Bannerhøje. D. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 192), Trap[4] Bannerhøje. — Ifl. Præsteindb. har Højen sit Navn af, at den „i Krigstider er brugt til at oprejse Bannere eller Standart paa" og man „andtændte paa Højen Ild som et Signal". Navnet er da formodentlig et *Bavnehøj, der er folkeetymologisk omdannet efter Subst. Banner.

Bastflod. G. Jb 1588 Bastflod Agre; MB 1683 Bast floed Wang, Bast flods Wang, Baßt floed Tegt. — Bast „Kratbevoksning paa fugtig Jord", se under Bastholm, Rejsby S. (3086). Flod, se Indl.

Bastlund. G. [*æ bastəŋə*]. TM, Flensb. Av. 26/10 1909, I 1912 Baslund. — G. Bastlundvej [*æ* ˈ*bastəŋˌvæj*]. — Bast, se Bastflod ovfr.

Bendes Kog. Ø. [*bændəsˈkåɐ*]. — Mandsn. Bende (< Benedikt).

Birkevej. G. MB 1683 byens bircke Weg. — Vejen fra Gærup til Birketinget i Møgeltønder (Halvdelen af Byen laa under Schackenborg).

Bjærgegrav. Jb 1588 Biergegraff, Bieregraff.

Bjærgeng. G. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Bjergeng.

Bjørntoft. G. [*bjø.inˈtåʌt*]. MB 1683 Biörns toffte fald; TM Björntofter; Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909 Bjørnetofte; I 1912 Bjørntofte. — Forleddet kan formelt være Dyrenavnet Bjørn, men Formen i MB 1683 kunde tyde paa, at det oprindl. var Gen. af Mandsnavnet Bjørn; herpaa tyder ogsaa Beliggenheden ved Siden af Terkelstoft (se ndfr.).

Bolfenne. D. [*æ ˈbɔlˑˌfænˑ*]. — Af jy. Bolle „Tyr".

Boskifte. Jb 1588 Boeskijft. — Mandsnavnet Bo eller maaske Subst. Bo (se Indl.).

Brødskifte. D. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 671) Breskaffit; Jb 1588 Bredskifft, Breskijft; Jb 1704 breeschifft.

Brinkvej. Ø. I 1912 Brinkvej. — Efter Gaarden Brink i Møgeltønder S. (3102).

Brøde. G. [*æ brœˑ*]. Jb 1588 Sønden Brodden; MB 1683 Söndr brödß Wang, Synden bröden Tegt; Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909 Brødrefenne; I 1912 Brørfenne. — Brøde, se Indl.

Brødland. Ø. [*brœˑtanˀ*]. MB 1683 Brolund, Brodlands fall, Brödland(e)r, Brödland; I 1912 Brødlandvej. — Brød, se Indl.

Buskeng. G. [*æ ˈbɔsgˌæŋˀ*]. (Her?) Jb 1588 Busking, Buskeng.

Bysager. Jb 1588 Byßager.

Bønneager. D. [*bœˑnə*]. MB 1683 Bøn Ager, Bønaar; Jb 1704 bohn Acker; TM Böhn Ager; I 1912 Bønager [Bøner]. — Plantenavnet Bønne, jy. [*bœˑn*].

Bøssig. D. [*bœsix*]. Jb 1588 Byßhyff, Byßhøy; MB 1683 Böesiuf Tegte, Boesiuf Tegte, Bös höye; Jb 1704 boiß hoi; I 1912 Bøssig. — De gamle Former viser, at Efterleddet oprindl. er Høj, sønderjy. [*hy*]; Skrivemaaderne i MB 1683 angiver en Udtale med bortfaldet h; i nyere Tid maa Efterleddet være blevet omtydet til Sig. Jfr. Landsbynavnet Tyvse, Abild S. (3121). Forleddet er snarest Gen. af Subst. By.

Dal. D. Jb 1704 In dall. — Dal, se Indl.

Dalager. D. [*daˑtə*]. Jb 1588 Dalager; MB 1683 Dalager Tegt; TM Dahlager; I 1912 Dalagre [Dalerer]. — Navn paa et Stykke højtliggende Agerjord lige uden for Daler By. Antagelig Ellipse for eller Sammentrækning af et *Dalerager.

Daler Møllevej. D. I 1912 Daler Møllevej. — Vejen fra Østerby til Daler Mølle.

Daler Sil. D. Trap[1] Daler Siel; TM An der Dahler Sill; Nik. Andersen [*daˑlə siˑl*].

Damenge. Ø. $^{29}/_{8}$ 1786 (U 1767—95) Dam-Enge; TM Dam Enge. — Dam, se Indl.

Degnefenne. D. [*æ ˈdɛnˑˌfænˑ*].

Elhøj. G. [*æɫˑhy*]. TM Elhoy. — Trænavnet El.

Elkær. D. [*æɫˑkɣə*]. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672), Jb 1588 Elkier; MB 1683 El Kier, Alkier, Ølkier Tegt; Jb 1704 Ellkier; I 1912 Elkjær. — D. Elkærsig [*æɫkɣəˈsjdəx*]. TM Elkjär sieg; I 1912 Elkjærsig, Elkjærsigervej. — Trænavnet El.

Folde. To Gange i G. [*æ foˑl*]. I 1912 Æ Foel. — Plur. af Fold.

Fæbro. Ø. [*fɛbʀɷ*]. TM Fäebro, Sübro; I 1924 Fæbraa.

Fælledерne. D. [*æ fæłə·ɹ*]. — D. Fælledvej. I 1912 Fælledvej. — Fælled, se Indl.

Gade. D. [*æ ga·*]. TM Gade; I 1912 Gaden. — G. Dok. 1789 i U 1774—1859 Gaden; TM Gade. — D. Gadeenge. I 1912 Gadeenge. — D. Gadefenner [*æ ˈga·ˌfænə*]. TM Gadefenne, Gade Fenner; I 1912 Gadfenner, Gadefennevej; Gst Gadefenner. — G. [*æ ˈga·ˌfænə*]. — Ø. [*æ ˈga·ˌfænə*]. TM Gade Fenner. — Ø. Gadesjøv [*æ ga·ʂjæ̊ʁ*]. — Ø. Gadevej. I 1912 Gadevej. — Gade, se Indl.

Gere. G. Jb 1588 Giere, Gere. — Antagelig Subst. ænyda. gere „Flig" til glda. *gēr „Spyd", jfr. oldn. geiri „spydformet Stykke, Kile, Flig".

Gravenenge. Ø. [*æ ˈgʀåʁ·nˌæŋ·*]. TM Graven Enge. — Af Præt. Part. graven til Verbet grave, her i Betydn. „afvandet ved Gravning".

Grønhøj. Ø. [*gʀön·hy*]. Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 192), Trap[4] Grønhøj.

Gærup Fed. Jb 1704 Gerrup fedt.

Havreland. D. [*æ håʁ·laŋ*]. MB 1683 Haufre Land, Hafre Land. — G. [*håʁ·laŋ*]. TM Hauerland; Flensb. Av. 26/10 1909 Hovland; I 1912 Havland. — Ø. [*håʁ·laŋ*]. MB 1683 Hafreland; TM Hauerland. — Ø. Havreland Ender [*håʁlaŋˈæŋə*]. — Plantenavnet Havre.

Hedefenne. G. [*æ ˈhe·ˌfæn·*]. TM Hedefenner. — Ø. [*æ ˈhe·ˌfænə*]. — G. Nørre-Hedefenne [*æ ˈnøʔɹ ˈhe·ˌfæn·*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Nørhedefenner; I 1912 Nørheedefenner. — G. Store-Hedefenne [*æ ˈsdo· ˈhe·ˌfæn·*]. — G. Sønder-Hedefenne [*æ ˈsɥŋ'ə ˈhe·ˌfæn·*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Sønderhedefenner; I 1912 Sønderheedfenner. — G. Øster-Hedefenner [*æ ˈjøsdə ˈhe·ˌfænə*]. TM Osterhedefenner.

Hedetægt. G. MB 1683 Hede Tegt.

Hedevang. D. [*he·vɔŋ*]. Jb 1588 Hievongagger; MB 1683 Heede Wang, Heede Jord; Jb 1704 Øster Hedewang, Wester hedewang; TM, I 1912 Hedevang. — Ø. MB 1683 Hede Vang.

Hegning. Ø. [*hæj·nəŋ*]. — Ø. Hegningvej. I 1912 Hegningvej. — Hegning, se Indl. Jfr. Hegning i Møgeltønder S. (3102).

Hemme. D. [*æ hæm·*]. 10/11 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 530) Dalerhem; Jb 1588 Hemme. — Hem, se Indl.

Hjørne. Ø. Vesterhjørne [*æ ˈvæsdəˌjø·ɹn*]. — Ø. Østerhjørne [*æ ˈjøsdəˌjø·ɹn*]. — Hjørne, se Indl.

Holme. G. [*hɔł·m*]. I 1912 Holm. — Holm, se Indl.

Horsvang. D. [*hɔsvɔŋ*]. MB 1683 Horße Tegt, Horse Agrene; Jb 1704 Horßwang, Harßwang. — Dyrenavnet glda. hors „Hest", jy. Hors „Hoppe".

Husagre. Ø. MB 1683 ofven Huus Agre, ofuer Huus agre, Aune Huus Agre.

Hushaver. Ø. MB 1683 Huse Hafuer.

Husstedvang. G. [*husdəˈvɔŋ'*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Hustevang; I 1912 Hustevaang. — Subst. Hussted „Sted, hvor et Hus har staaet".

Hvidstreng. D. [*visdʀɜŋ*]. MB 1683 Wiedstreng(e); TM Hvidstring; Coupon 1871 Hvidstring; I 1912 Vistreng, Hvidstreng. — Ifl. I 1912 af Plantenavnet Vidje „Pil"; snarere dog af Adj. hvid, antagelig sigtende til Jordbundens Farve. Jfr. Hvidager i Skærbæk S., 3089.

Hyldtoft. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672) Hylletoffthe; Jb 1588 Hyldtofft, Hyltofft. — Trænavnet Hyld.

Højsmark. Ø. [*hysma.ig*]. — Forleddet er Gen. af Subst. Høj.

Højtoft. D. [*hy'tåʂt*]. MB 1683 Hytofte tegt; I 1912 Højtoft, Højtoftvej.

Kaadnerfenner. G. [*æ 'kå·inə,fænə*]. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Kaadnerfenner. — Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaadnerland. Ø. [*æ 'kå·inə,la'ŋ*]. — Se ovfr. under Kaadnerfenner.

Kaadnervej. Ø. I 1912 Kaadnervej. — Vejen til Kaadnerland.

Kaalgaard. D. [*kɔt·gœ*]. I 1912 Kaalgaard. — Udtalen viser, at Navnet ikke er identisk med Subst. Kaalgaard, sønderjy. [*kat·gœ*], men en yngre Dannelse, opstaaet paa tilsvarende Maade. Forled Plantenavnet Kaal.

Kamrene, lave Enge. Ø. [*æ kamə·i*]. $^{29}/_{8}$ 1786 (U 1767—95) Lild og stoer-Kammer. — Ø. Kammervej. I 1912 Kammervej (Kamagervej). — Subst. Kammer; jfr. Navne som Pissel og Kleve (Tinglev S.).

Karussedam. Ø. [*æ ka'ʀus,dam'*]. I 1912 Karudsdamvej. — Navn paa en Eng, hvor der ifl. I 1912 tidligere har været en Karussedam.

Kattehale. D. [*kad'ha·t*]. Jb 1704 Katholl, Kathhall; Jb 1704 Osten Kath holl; I 1912 Kathalefenner, Kathalevejen. — Plantenavnet Kattehale „fællesnavn for en del planter, hvis vækst eller blomsterstand har en fjærn lighed med en kattehale" (Feilb.). Jfr. DS II p. 27.

Kile. G. [*æ ki·t*]. — Kile, se Indl.

Kirkeeng. M 1688 Kircke jord og eng, Dahler Kirckeeng.

Kirkensagre. D. ['*kji·igəns,åvs·i*]. I 1912 Kirkens Agre.

Kirkenseng. G. ['*kji·igəns 'æŋ'*]. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Kirkenseng.

Klemmeshøj. G. [*ktæməs'hy*]. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909 Klemmeshøj; I 1912 Klemmeshøi. — Forleddet er vistnok Mandsnavnet Klemet (se Kok II p. 32 under Klemend).

Kløverfenne. G. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Kløverfenner.

Knoreng. D. [*knO·iŋ*]. I 1912 Knoreng. — Se Knoreng ovfr. under Højer (3103).

Kofenne. D. [*æ 'kO,fæn·*]. TM Koefenne; I 1912 Kofenner.

Kofælled. Ø. TM Kofälled.

Kolieng. G. ['*kOti,æŋ'*]. I 1912 Kollieng. — Forled muligvis *Koled eller *Koløkke [*kOtyk*] med Bortfald af det udlydende [*k*] og Afrunding af [*y*]; jfr. at Rugløkke i Brøns S. (3087) udtales [*ʀås·tjx*].

Kolk. D. Kolkager. MB 1683 Kolkarg Agre, Koldager, Kol Karg, Nerme Kolck Agre, Nerme Kalch Agre, Owe Maa Kalkar; Jb 1704 Kalckacker. — Ø. Kolkvej [*æ 'kåt·g,væj*]. I 1912 Kolkvejen. — Kolk, se Indl. MB Nerme og Owe Maa er vel Komparativerne neder-mere og over-mere „nedre" og „øvre".

Korsager. Jb 1588 Korsager, Korß Ager.

Krofenne. D. [*æ 'kʀO,fæn·*].

Krogager. D. [*kʀå·qə*]. MB 1683 Krog Agre; Jb 1704 Kraagacker; I 1912 Krogager, Kroger. — Ø. MB 1683 Krogagre, Øster Bye Kraag Agre. — Krog, se Indl.

Kæreng. G. [*æ 'kjæ·i,æŋ'*]. MB 1683 Kier Eng; Dok. 1789 i U 1774—1859 Kiereng; TM Kjiereng, Kjereng. — Kær, se Indl.

Langager. D. [*tɔŋə*]. MB 1683 Langager Tegte, Langagre, Lungager Tegte; TM Langager; I 1912 Langager [Laanger].

Lejermark. G. MB 1683 Leiere March. — Subst. jy. Lejre „stige; siderne af en vognkasse“ (Feilb.), eller maaske snarere Subst. Lejr „Soldaterlejr“.

Lergrav. D. [*æ ˈlɛ·ɹ̩ˌgʀåʁ·*]. MB 1683 (her?) Sædgrafuene, Leergraf Tegte; Jb 1704 Lehen grau, Lehre grau; TM Leergrav; I 1912 Lergrav.

Lerkolk. G. [*æ ˈlɛ·ɹ̩ˌkɔɫg*]. TM Leerkolk. — Lille Jordstykke med Lergrave.

Lilledige. D. TM Lille Dige.

Lindskov Møllevej. Ø. I 1912 Lindskovmøllevej. — Se Lindskov Mølle, 3102.

Linkeseng. Ø. [*lɛŋgəsˈæŋ'*]. MB 1683 lechees hem; $^{29}/_{8}$ 1786 (U 1767—95) Linkes-Hem; I 1912 Linkesengvej. — Forleddet er formodentlig et ellers ukendt Person- eller Slægtsnavn. Hem, se Indl.

Lundstreng. D. [*ɫuŋsdʀɜŋ*]. I 1912 Lundstreng. — Ø. Lundstrenge. MB 1683 Lundstrengene. — Lund, se Indl.

Made. D. [*æ ma·ɟ*]. — G. [*æ ma·ɟ*]. — Made, se Indl.

Magervang. Ø. MB 1683 Mauer Vang, Mafuer Vang. — Adj. mager.

Malthusvej. D. [*æ ˈmɔl̥·dhʁsˌvæɟ*]. I 1912 Malthusvej. — Forleddet er Subst. Malthus, som kendes fra Daler i Betydn. „Maltkølle“; en saadan har ifl. I 1912 ligget her.

Maltsager. D. [*mɔl̥dsə, mɔl̥dsə*]. MB 1683 Muldsager, Maldtz ager; Jb 1704 Maltz Acker. — Forleddet er snarest Subst. Malthus „Maltkølle“ (se ovfr. under Malthusvej); Stavemaaden Muldsager i MB 1683 skyldes Tilslutning til Subst. Muld, vestslesvigsk [*mo'l̥*].

Martines Fold. G. I 1912 Matines Foel kaldet i daglig Tale Skaarmos. — Rimeligvis Kvinden. Martine eller det i Nordslesvig alm. Mandsn. Martinus [*maˈtɟnəs*].

Meldbrøde. Ø. MB 1683 Meldbrod. — Forleddet er sønderjy. [*mæl̥·*] „Mellem-“ i Sammensætn., glda. (i) mællæ.

Meldeng. G. [*mæl̥əŋ*]. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909 Mellemeng; I 1912 Meleng. — Se Meldbrøde ovfr.

Melskov. Ø. [*mæɫ·sgåʁ*]. MB 1683 Meld Skouf, Melskouf, Meilschouf; TM Melskov Fenner; I 1912 Melskovvej. — Udtalen med [*ɫ*] tyder paa, at Forleddet er glda. mæthæl „mellem-“.

Mergelfenne. G. [*æ ˈmæ·ɹqəɫˌfæn·*]. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Mergelfenner.

Midtvej. Ø. I 1912 Midtvej.

Mærsk. D. [*æ ˈnɵ'ɹ̩ˌmæsg, æ ˈsɥŋ̩'əˌmæsg*]. $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 530) Daler nordmarsch; Jb 1588 Syndermærsk, Sønder Mersk; Jb 1704 Nordermarsch, Südermarsch; TM Marsken; I 1912 Marsken, æ Mærsk, Marskvejen. — Mærsk, se Indl.

Mølleeng. D og G. [*æ ˈmɵɫ·ˌæŋ'*]. Jb 1704 Müllereng; TM Mölle Enge; I 1912 Mølleenge; Gst Mølleeng.

Møllehøjager. Ø. MB 1683 Mölhøy Ager tegt.

Møllerfenne. D og G. [*æ ˈmɵɫəˌfæn·*]. I 1912 Møllefenner.

Møllestrøm. Ø. Gst 1857—58 Møllestrøm; Trap[1] Møllestrømmen; TM Mühlenstrom; Gst Møllestrøm; Trap[4] Møllestrømmen.

Møllevej. Ø. [*æ ˈmɵɫ·ˌvæɟ*]. I 1912 Møllevejen, Daler Møllevej.

Nedergader. Ø. [*æ ˈnæ·ˌga·ə·ɹ̩*].

Nymarker. Ø. [*æ nɥɖmaɹ̩gə*]. MB 1683 Wester Ny Marchs Teigt, Øster Nymarch, Nymarck; TM Nye Mark.

Nørreenge. D. [*æ ˈnæ· nøˈæŋ', æ ˈåʁə nøˈæŋ'*]. Jb 1588 Nørenge; TM Nör Enge; I 1912 Nørenge, Nørengvej; Gst Nørreeng. — G. Nørreeng [*æ ˈnøˈɹ̩ˌæŋ'*].

Nørregade. Ø. [*æ ˈnøˈɹ̩gasˌfænə*]. I 1912 Nørregadevej.

Nørrehede. G. [*æ ˈnøˈɹ̩ˌhe·*]. U 1852 i U 1774—1859 Nordre Hede; Dok. 1858 i U 1774—1859 Nørreheden; TM Nörhede. — Ø. [*æ ˈnøˈɹ̩ˌhe·*]. MB 1683 Nörheede; TM Nörre Hede. — G. Nørrehedevej. U 1852 i U 1774—1859 Nørrehedevej.

Nørremark. Ø. TM Nörre Mark.

Nørretoft. G. [*æ ˈnøˈɹ̩tåʁt*].

Overløb. G. [*æ ǽʁəɫɔf*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Overløb, Overlof; I 1912 Øverlof. — Navn paa et lavt Engstykke; Subst. Overløb, som Feilb. anfører i Betydn. „løb af vand f. eks. over en vej".

Pebel. G. [*pɛvəɫ*]. Jb 1588 Pibbel, Pibbel Eng; Flensb. Av. 26/10 1909, I 1912 Pevel. — Pebel, se Indl. Udtalen uden Stød er formodentlig Pluralisformen.

Rugbjærg. G. [*ʀåʁ·bjæɹ̩·*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Rugbjerg; I 1912 Rovbjerg. — Plantenavnet Rug.

Rævegrave. D. [*æ ˈʀǽʁ·ˌgʀåʁ·*]. MB 1683 Refuengrafuene, Refuer grafuen, Refuengraf Tegte; TM Rävgrav; I 1912 Rævgrave, Rævgravvej. — G. [*æ ˈʀǽʁ·ˌgʀåʁ·*].

Savdige. G. Jb 1588 Saudige, Sawdigen. — Forleddet kan være Subst. Sav, og Efterleddet Dige i Bet. „Grøft, Grav"; Savgrav er en Grav, over hvilken en Kævle, der skal saves, bliver lagt.

Siger. G. [*æ sɪ̨ɖəqə, æ ˈåʁəˌsɪ̨ɖəx, æ næ·sɪ̨ɖəx*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Siger; I 1912 Æ Sieger. — Plur. af Sig, se Indl.

Skansevej. Ø. I 1912 Skandsevej. — Af Bebyggelsesnavnet Skanse.

Skindager. Ø. MB 1683 Skindagre. — Navnet maa sammenstilles med Subst. jy. Skindbaarer, som bruges om Agre, der paa andet Aar ligger ud til Græs (Feilb.); Forleddet kan ved Assimilation af tn og Bortfald af Udlydsvokalen være udviklet af glda. skitnæ, Plur. af Adj. glda. skitæn „skidden", her vel anvendt om Ukrudtbevoksning; jfr. Udviklingen af glda. watn > Vand og glda. witnæ > vinde „vidne".

Skovagre. Ø. TM Skov Agre.

Skovfenner. Ø. [*æ ˈsgåʁ·ˌfænə*].

Skræddereng. G. I 1912 Skræddereng.

Skurvemose. G. [*sgʊɹ̩ˈmo·s*]. Dok. 1775 i U 1774—1859, U 1775 Skurve-Moeße; U 1852 i U 1774—1859 Skurremose; Dok. 1858 i U 1774—1859 Skaarremose; TM Skorre Mose, Storre Mose; Flensb. Av. 26/10 1909 Skurvemose; I 1912 Skaarmos; I 1924 Skorremose. — Se under Tørvekrog, Arrild S. (3081) og Skurvekrog, Døstrup S. (3115).

Skøtvej. Ø. [*æ sgødvæɪ̨*]. I 1912 Skøttevej. — Subst. sønderjy. Skøtvej „Bivej", se Feilb. under skudt vej og Skotvej.

Smaablokke. D. MB 1683 Smaa Blochene.

Smaafenner. G. [*æ ˈsmåˈˌfænə*].

Smedefenner. Ø. TM Schmedefenner.

Smedegadevej. Ø. [*æ ˈsmæɪ̨·gɒˌvæɪ̨*]. I 1912 Smedgadevej, Smedegadevej. — Bebyggelsesnavnet Smedegade, se ovfr. under A.

Snabe. G. [*sna·f*]. TM Snagvei; Flensb. Av. 26/10 1909, I 1912 Snaf. — Snabe, se Indl.

Sortehede. Ø. MB 1683 Sort Hieede.

Spjoldum. G. [*sbjo·ḷɐm*]. MB 1683 Spioldem Mark, Spioellen fald tegt; TM Spiold; Flensb. Av. 26/10 1909, I 1912 Spolum. — G. Spjoldumvej [*æ ˈsbjo·ḷɐmˌvæj*]. — Dat. Plur. af jy. Spjold, se Indl. under Spjæld.

Stakket-Langager. Ø. MB 1683 Staked lang Agre, Stachit Lang Agrene. — Adj. stakket „kort".

Stenager. D. Jb 1704 Stehn Acker.

Stenvang. Ø. [*sdɛn·vɔŋ*].

Stikkens Land. D. [*ˈsdigənsˌlaˈŋ*]. I 1912 Stigens Land. — Forleddet er formodentlig et ellers ukendt Personnavn.

Storedige. D. TM Store Dige.

Storeng. D. [*æ ˈsdo·ˌæŋ'*]. — Ø. [*æ ˈsdo·ˌæŋ'*].

Strenge. D. [*æ sdʀæŋ·*]. Jb 1588 Streng, Strenge; MB 1683 Strenge Tegt; TM Strenge; I 1912 Strengene, Strengevej. — Streng, se Indl.

Stribbelhale. G. [*sdʀɛvəlˈha·l*]. Flensb. Av. 26/10 1909 Strimmelhal, Strivvelhal; I 1912 Strevelhal. — Subst. jy. Stribbel „Strimmel".

Syvskaar. Ø. [*æ siɐˈsgaɹ*]. 29/8 1786 (U 1767—95) Syvskar. — Ø. Syvskaarvej. I 1912 Syvskarvej. — Se Indl. under Skaar.

Sædgravene. MB 1683 Sædgrafuene.

Søndereng. G. [*æ ˈsɥŋ'əˌæŋ'*]. Flensb. Av. 26/10 1909, I 1912 Søndereng. — Ø. Sønderenge [*sɥŋəˈæŋ·*]. 29/8 1786 (U 1767—95) Sønder-Enge; TM Synder Eng, Synder Enge; I 1912 Sønderengvej.

Sønderhede. G. [*sɥŋəˈhe·*]. U 1774—1859, U 1852 i U 1774—1859 Søndre Hede. — Ø. [*æ ˈsɥŋ'əˌhe·*]. MB 1683 Synder Hiede; TM Sönder Hede. — G. Sønderhedevej. U 1852 i U 1774—1859 den søndre Hedevej.

Søndermark. D. [*æ sɥŋ'əmaɹg*]. TM Söndermarken; I 1912 Søndermarken, Søndermarksvej. — Ø. [*æ sɥŋ'əmaɹgə*]. TM Söndre Mark.

Sønder-Nedervang. D. MB 1683 Sönder Ner Wang, Synderneer.

Sørens Fenne. G. [*ˈsɵ·ɹnsˌfæn·*].

Søvskov. G. [*sjæ̊ɐ·sgåɐ*]. MB 1683 Söffuer sckoufs Mark; Flensb. Av. 26/10 1909 Sovskov; I 1912 Søvskov. — Forleddet Søver-, i nyere Tid omtydet til Sjøv, er dunkelt. Muligt dog et Mandsn., jfr. Søvertorp i Skrøvelev S., Langeland (af Sigvard?).

Tangelsagre. D. [*taŋəlsə*]. MB 1683 Tangels Agre, Tanchelsager; I 1912 Tangels. — Efterleddet er Ager reduceret til [ə]; Formen i I 1912 skyldes maaske, at man har opfattet [ə] som Flertalsendelse og derpaa konstrueret en falsk Entalsform. Forleddet er antagelig Gen. af det oprindl. ty. Mandsn. Tanklef, som har været kendt i Sønderjylland; 1531 nævnes en Tanckleff Broderssen fra Ottersbøl, Mjolden S. (SRD VIII p. 105).

Terkelstoft. G. [*tæɹgəlsˈtåɐt*]. MB 1683 Terckildtz Tofft Wang, Terckels tofft Tegt; TM Terkildstofte; Flensb. Av. 26/10 1909, I 1912 Terkelstofte.

Tingvej. G. [*æ teŋ·væj*]. — Antagelig identisk med Birkevej ovfr.

Toftagre. D. MB 1683 Tofte-Agerne; TM Toftager; I 1912 Toftagre, Toftesvej, Toftagervej. — Toft, se Indl.

Toftstreng. D. [*tåɐ.dsdʀɜŋ*]. Jb 1588 Tofftstrenge, Toffte Strenge; MB 1683 Toftestrengene; Jb 1704 Tauet streng; TM Toftstring; I 1912 Toftstreng, Toftstrengvej. — Toft, se Indl.

Tothøj. G. [*tɔdhy*]. TM Tofthoi Agre; I 1912 Totty; Præsteindb. 1766—68 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 192), Trap[4] Tøthøj. — G. Tothøjvej

[æ ˈtɔdhyˌvæj]. — Tot forekommer et Par Gange som Navn paa Odder og som Bakkenavn; det maa sammenstilles med 2. Led i Subst. Tommeltot, med oldn. tuttr „Dværg“ og med sv. Dial. tutt „Spids, Top“. En anden Mulighed er Subst. Tot, oldn. þáttr, i Betydn. „Græstue“.

Trekant. G. Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Trekant.

Troldkær. D. [*trɔlˑkjɜ*]. Jb 1588 Trolkier; Jb 1704 Trollkier; TM Troldkjär; I 1912 Troldkjær, Troldkærvej; Gst Troldkær.

Trælborg. Ø. [*trɛælˑbåˑɹ*]. TM Trälborg; I 1912 Trælborgvej. — Se under Trælborg i Tønder Lands., 3101.

Tudeng. Ø. [*tuˑɹŋ*]. TM Tue Eng; I 1912 Turengvej. — Antagelig af et Plantenavn *Tude, jfr. Jenssen-Tusch p. 21 f. og 284.

Tuegab. D. MB 1683 Thuegafvei. — Tue, se Indl.

Tværvej. Ø. I 1912 Tværvej.

Udland. G. [*uˑlanˌ*]. — Et Stykke Agerjord som støder op til Engene Vest for Gærup; Navnet kan ikke være ensbetydende med Udmark (se Højer, 3103), da Udland ligger temmelig nær ved Byen; det maa betyde „den yderste Del af Agermarken“, skønt vi vel her vilde vente Sammensætn. med Komparativen Uder-.

Vadkær. D og G. [*vɔjˑkjɜ*]. MB 1683 Vaad Kier; TM Vöykjeer; Coupon 1871 Voykjær; Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909 Vadkær (Vojkær); I 1912 Vøikjær. — Vad, se Indl.

Vase. D. [*æ vaˑs*]. Rolfs Geschichte Hoyer p. 532 Seiersbekwase. — Navn paa en lang Strimmel Jord mellem Snur-omsdige og Landevejen; Subst. Vase staar antagelig her i Betydn. „opdæmmet Vej over lav Grund“. Se forøvrigt Indl.

Vesteragre. Ø. MB 1683 Wester Agrene.

Vesterfælled. D. [*æ ˈvæsdəˌfælə*]. Jb 1704 Wester felle; TM Wester Fälled; I 1912 Vesterfælled.

Vesterhegnet. Ø. TM Wester Hegnet. — Vistnok samme Lokalitet som Hegning ovfr.

Vestermark. G. [*æ væsdəmaˑɹg, ˈnɔˑɹvɔsdəˌmaˑɹg, ˈsɥŋˑəvɔsdəˌmaˑɹg*]. Jb 1588 Vestermarck; MB 1683 Wester Mark, Westen Marcks Tegt; TM Vester Mark; Flensb. Av. $^{26}/_{10}$ 1909, I 1912 Vestermark. — Ø. [*æ væsdəmaˑɹg*]. TM Wester Mark.

Vestertoft. G. [*æ ˈvæsdəˌtåɜt*].

Vinkelvej. D. I 1912 Vinkelvej.

Voldhøj. Ø. MB 1683 Volhuus Vang, Voldhuus Vang, Vol Hys March.

Ølser. Ø. [*øtˑsə*]. MB 1683 Smaa Øöls Agre, Smaa öls Agre, lille ölsager, Olß Ager, Store ols Agre, Store øls Ager, Store Tölleß Agre. — Forleddet er maaske Subst. sønderjy. Ølhus [*øls* eller *ørls*], som Feilb. anfører fra Angel i Betydn. „Gilde“, her snarest i ældre Betydn. „Hus hvor et Bydelag holder sine Gilder“ el. lign.; en anden Mulighed er den ænyda. Betydn. „Værtshus“.

Østerenge. Ø. [*æ ˈjøsdəˌnæŋˑ*]. TM Oster Enge.

Østerfenne. G. [*æ ˈjøsdəfænˑ*].

Østerfælled. D. [*æ ˈjøsdəˌfælə*]. Jb 1704 Oster felle; TM Oster Fälled.

Østerhede. G. [*jøsdəˈheˑ*]. TM Osterhede.

Øster Indtægt. Ø. MB 1683 Øster Indtegt til Nymarch.

Østertoft. G. [*ˈnɔˑɹjøsdəˌtåɜt*].

3106. VISBY SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Visby [*visby*]. $^{12}/_{6}$ 1278 (LB) Wysteby; $^{26}/_{7}$ 1283 (LB) Wisteby; $^{11}/_{5}$ 1288 (LB) Wistesby; $^{16}/_{9}$ 1305 Wisby; RO 1330—48 Wistæby; $^{23}/_{10}$ 1348 Wysteby; $^{10}/_{4}$ 1412 (LB) Wyszby; $^{6}/_{5}$ 1424, $^{23}/_{4}$ 1462 (Terpager) Visby; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 669, 672) Wistby, Wyesby; Mejer 1648 Wiesby; Provste Bog 1649 Wisbye; Danckw 1652 Wiessby; M 1662 Wißbye; M 1664 Wystbye; MB 1683 Wies Bye, Wießbye; M 1688, Præsteindb. 1693 Wisbye; DAtl Wiesbye; VSK Viisbye; Gst 1857—58, Trap[1] Visby; TGst Wiesby; Postadr9, Gst Visby. — Af Subst. glda. wist „Opholdssted, Bolig". Samme Ord indgaar i glsv. Vistaby og forekommer usammensat i sv. Stednavne som Vist, Vista (Hellquist, Svenska ortnamn på -by p. 26 og SEO p. 1138 f.).

Gammelby, Øster- [*gamətby*]. RO 1350—1400 Gamelbymark; Jb 1543 Gammelbuy; Mejer 1648 Gamelby; Provste Bog 1649 Gammelbye; Danckw 1652 Gamelby; M 1662, M 1664 Gammelbye; MB 1683 Gammel Bye; M 1688 Gammelbye; VSK Øster Gammelbye; Gst 1857—58 Øster Gammelby; Trap[1] Øster-Gammelby; TGst Oster-Gammelby; I 1912 Øster Gammelby; Postadr9 Ø.-Gammelby; Gst Ør Gammelby.

Gærup. Se under Daler Sogn, 3105.

Hedegaard, Visby- [*he·gœ*]. MB 1683 Heede Gaards Marck; Gst 1857—58 Hedegaard; Trap[1] Visby-Hedegaard; TGst, Postadr9 Hedegaard; Trap[4] Visby Hedegd.

Kineserland [*æ ki'ne'sə,la'ŋ*]. Oldekop Chinesenland.

Kær, Gd. [*æ ǩjæ.i'*]. — Kær, se Indl.

Mollerup [*mOl̥ərʁp*]. $^{10}/_{2}$ 1505 Mollerwp; Provste Bog 1649 Molderup; Mejer 1649 Mollerup; Danckw 1652 Molberup; M 1662, M 1664 Mollerup; MB 1683 Mollerop; M 1688 Mollerup; Præsteindb. 1693 Molderup; VSK Molderup; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Mollerup. — Snarest af Subst. glda. mold „Muld". Samme Forled indgaar i flere andre Mollerupper, f. Eks. i Mollerup, Linaa S., Gern H., $^{21}/_{11}$ 1424 (Bircherod) Moldorp. En Forklaring udfra Mandsn. Moldi, jfr. Fortid og Nutid VII p. 57, er mindre sandsynlig paa Grund af dette Navns Sjældenhed.

Nørby [*nɔ̃ɹ·by*]. M 1662, M 1664 Noerbye; MB 1683 Nøre bye; Præsteindb. 1693, VSK Nørbye; Gst 1857—58, Trap[1] Nørreby; TGst Norreby; Oldekop, Postadr9, Gst Nørreby.

Nørregaard. Coupon 1871 Hof Nørregaard.

Nørremark, Gd. [*nɔ̃ɹ·ma.ig*]. Oldekop, Postadr9 Nørmark; Gst Nørremark; Trap[4] Nørmark.

Spindborg. M 1688 Spindborg. — Se Spindborg i Randerup S., 3113.

Trøjborg [*trœ̈j̇·bO.iə*]. $^{10}/_{3}$ 1347 Trøyborgh; $^{20}/_{8}$ 1379 (LB) Trøyborg; Sept. 1405 (Hamsfort) Troyborg; $^{22}/_{9}$ 1407 (Ribe Bispekrønike) Treyburg; u. D. 1407 (1476 ÆDA I 13), u. D. 1407 (1476 ÆDA I 16) Troieborgh; u. D. 1407 (1476 ÆDA I 2, 14) Trøieborgh; $^{10}/_{4}$ 1412 (LB) Trøyborch; $^{23}/_{5}$ 1421 Troyeborgh; $^{5}/_{1}$ 1423 (Kejserprocessen 1424) Trogenborg, Troyeborg; $^{6}/_{1}$ 1423 (Kejserprocessen 1424) Troyenborg; $^{2}/_{3}$ 1442 Troyeburgh; $^{28}/_{6}$ 1455 Troyborgh; $^{21}/_{6}$ 1460 (LB) Trøyborg; $^{23}/_{4}$ 1462 (Terpager), $^{8}/_{10}$ 1474 (Original?) Troyburgh; $^{97}/_{1}$ 1479 (LB) Trøyborg; $^{10}/_{5}$ 1490 (Original?) Trøyburg; $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Trøyborgh; $^{10}/_{8}$ 1490 (samtidig Afskr.) Troijborg; $^{18}/_{2}$ 1492 Troyborch; $^{5}/_{5}$ 1492 Troyburgh; $^{25}/_{8}$ 1442 (LB) Trøyborg; u. D. 1492 Troyeborgh; $^{13}/_{9}$ 1494 (LB), $^{12}/_{5}$ 1498 (LB) Trøyborg; $^{28}/_{8}$ 1498 Troyborgh; $^{1}/_{6}$ 1499 (LB) Trøyburg; $^{14}/_{8}$ 1499 Troyeborgh; $^{14}/_{8}$ 1500 (16. Aarh.) Troiborg; $^{24}/_{8}$ 1501 Trøyeborrig; Dag? 1503 el. 1504 el. 1505 Troyburgh, Troyburg; $^{8}/_{2}$ 1505 Troyburgh; $^{10}/_{2}$ 1505 Troyborg, Troyburg; $^{12}/_{2}$ 1505 Troyborg; $^{18}/_{2}$ 1505 Troyæborgh; $^{10}/_{5}$ 1505 (LB) Trøyborg; $^{24}/_{5}$ 1505 Troieborgh; $^{27?}/_{5}$ 1505 Troyburgh; $^{31}/_{8}$ 1508 Trøieborg; $^{23}/_{6}$ 1509 (LB) Trøiborg; $^{14}/_{8}$ 1518 (LB) Troyborg; $^{16}/_{3}$ 1527 (LB), $^{30}/_{3}$ 1527 (LB), $^{25}/_{5}$ 1527 (LB) Trøyborg; $^{19}/_{3}$ 1530 (LB), $^{27}/_{2}$ 1531 (LB) Trøiborg; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Trøyborg; $^{7}/_{3}$ 1534 (LB) Trøyborg; $^{22}/_{3}$ 1550 (LB) Trøyborgh; Mejer 1648 Troyborg; Danckw 1652 Troyeburghoff; M 1662 Trøyborg, Thrøyborig; M 1664, M 1688 Troyborg; VSK Trøyborg; Gst 1857—58 Trøjborg; Trap[1] Trøiborg; TGst Troyburg; Postadr9 Trøjborg (Gd.); Gst Trøjborg. — Trøjborg er et oftere forekommende Stednavn: Trøjborg, forsv. Gd. i Flejsborg S., Aars H. (M 1664 Trøyborig); Trøjborg, Gd. i Bøvling S., Skodborg H. (M 1688 Trøiborg); Troyborgh, i 1358 Navn paa en Gd. i Lund (Steenstrup i NoB II p. 138). Derimod er Troyburg (saal. TGst) paa Halligen Nordmarsch, der af A. Kjær i Maal og Minne 1914 p. 219 sammenstilles med det danske Trøjborg, vistnok en sen Omdannelse; Stedet kaldes nemlig paa VSK Freiberg og paa Gst 1857—58 Dreiberg. Om Forekomsten i Marknavne se K. Uldall i Fortid og Nutid VIII p. 175 f. Samme Ord forekommer rundt om i Norden og i England (troytown) som Navn paa spiralformede Gange, „Labyrinter", af Sten eller (for Englands Vedkommende) Græstørv, af uvis Alder og Betydning. Fænomenet er bl. a. behandlet af S. Nordström i Svenska fornminnesföreningens tidskrift III p. 225 ff. og A. Kjær i Maal og Minne 1914 p. 215 ff.; sidstnævnte Sted antages en norsk Gaard Trøiborg i Vanse at have Navn af en saadan Stensætning, men Navnet forklares vistnok med Rette paa anden Maade af P. Holmeslund i Maal og Minne 1915 p. 183 f. Se iøvrigt Litteraturhenvisningerne hos Uldall a. A. Betegnelsen er formodentlig givet under Indflydelse af den middelalderlige Litteratur om den trojanske Krig (Hoops Reallexicon IV p. 364). Hvad de danske Trøjborge angaar, er det vistnok det sandsynligste, at Navnet er uden Forbindelse med de omtalte Stensætninger, men dannet ved direkte Opkaldelse efter det gennem Litteraturen saa berømte Troja, der i danske, middelalderlige Kilder netop kaldes Trojeborg (Rimkrøniken Troyæborg, Flores og Blanseflor Troyæ borig); se Steenstrup i NoB II p. 137 f. og Sahlgren stds. XVI p. 81 f. Sammenstillingen med Troja er allerede foretaget af Vedel Simonsen (Udsigt over Natjonalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder I, 2. Afd. p. 16 f.), der mener, at de nordiske Trøjborge er bygget til Minde om det gamle, som man efter de ældgamle

Sagn stammede fra. Opkaldelse efter fremmede Forbilleder er iøvrigt heller ikke i ældre Tid noget ualmindeligt. En Række Eksempler paa Forholdet er bl. a. givet af A. Bugge i NoB VI p. 84 f. Det er i denne Forbindelse værd at lægge Mærke til, at Navnet i Danmark altid forekommer som Marknavn eller knyttet til Gaarde, hvor vilkaarlig, poetisk Navngivning lettere finder Sted end ved større Bebyggelser.

Trøjborg Mølle. VSK Trøyborg M.; Gst 1857—58 Trøjborg Vindm.; Trap[1] Trøiborg Vindmølle; Postadr9 Trøjborg (Ml.).

Visby Mark [*'visby'ma.ig*]. Oldekop Wiesbyfeld; Gst, Trap[4] Visbymark.

B. NATURNAVNE.

Ejerlavene (Kortdistrikterne): Mollerup med Nørby (M), Visby med Trøjborg (V), Øster-Gammelby (ØG). Om Gærup se under Daler S., 3105.

Aakrog. ØG. I 1912, I 1925 Aakrog [å̲kro'ɋ].

Agertoft. ØG. MB 1683 ager tofft.

Almind. M. TM Almandt; I 1912 Almind; I 1925 Almand [al·manj]. — Rimeligvis Subst. Almind „Alminding, Fællesjord". Udviklingen af *ə* > *a* i tryksvag Stilling er ikke ualmindelig i Stednavne; jfr. Vekslingen -lund : -land.

Andentægt. M. MB 1683 Anden Tegt.

Anders Jensens Mark. V. MB 1683 Anders Jenßens Thofft, Anders Jenßenß tofft; I 1912 Anders Jensens Mark.

Ballerys. M. I 1912 Ballerys; I 1925 Ballerys [bal'ərys]. — Navn paa en Hedeareal. Efterleddet er muligvis Ris „Krat", hvor i er blevet forkortet i den tryksvage Stilling og derefter labialiseret. — Balle, se Indl.

Bankfenne. V. TM Bank Fönne, Baak Fenne; Coupon 1871 Bank Fænne; I 1912 Bankfenne; I 1925 Bankefennen [ə baŋ·kfæ̲n·]. — Banke, se Indl.

Bjærg. M 1688 bierg.

Blok. M. TM Blok; I 1912 æ Block; I 1925 Blokken [ə blå̲k].

Borg Aa. Trap[4] Borg Aa. — Grænsebækken mellem Visby og Brede Sogne. Landsbynavnet Borg i Brede S., 3116.

Borgfenner. V. TM Borrig Fönner. — Efter Trøjborg eller muligt efter Landsbyen Borg i Nabosognet Brede, 3116.

Bosholm. V. TM Bodholm Fönne; Coupon 1871 Bodholm Fænne; I 1912 Bosholmfenne; I 1925 Baasholm [båshå̲lm]; I 1925 Bosholm fenne. — Efter Gaarden Bosholm i Brede S., 3116, se under dette Navn. Bosholm er Navn paa et Stykke Eng umiddelbart ved Trøjborg.

Bredkær. M 1688 Brede Kier.

Bredmose. V. I 1912 Mosagre forhen Bredmose. — ØG. I 1925 Bredmose [ə bre·mo·s].

Bysagre. V. MB 1683 Bys aggre.

Bønderfenne. V. TM Bönder Fönner; Coupon 1871 Bönder Fænner; I 1912 Bønderfenne; I 1925 Bondefennen [ə bynj'ərfæ̲n·]. — Engstrækning. Navnet betegner antagelig den Eng, der har været ejet eller brugt af Bønderne, i Modsætning til den, der har ligget under Trøjborg Hovedgaard.

Davreblok. M. TM Doverblokstükker; I 1912 Doverblok; I 1925

Davreblokken [ə dåw·ərblåk]. — Antagelig af Subst. Davre; jfr. glda. Dachwortheholt i DS II p. 6 (u. Dagerød).

Degneeng. M. I 1925 Degneengen [ə de·næŋ']. —

Digsagre. V. MB 1683 Digs ager Tegt, diihß Agre; TM Digs Agre; I 1912 Digsager; I 1925 Digeagrene? [ə diqsaw·ər]. — Navn paa et lille Stykke Jord nær Byen, omgivet af Grøfter. Forleddet er antagelig Subst. Dig i Betydn. „Grøft", en Enstavelses-Sideform til Dige; jfr. ovfr. under Gammeldige i Møgeltønder, 3102. Enstavelsesformen har ifl. Feilb. (u. Dige) ogsaa Betydningen „Grøft" i Stednavnet *æ diq* ell. *æ væstər diq* i Darum.

? **Dæmmingager.** ØG. MB 1683 Dæmed Agre Bloche, Demming Agger, Dæmed ager Tegt. — Formen Demming Agger er muligvis den oprindelige og de andre Former forskrevne, saaledes at Forleddet er Subst. ænyda. dæmming „Dæmning". Lægges de andre Former til Grund, er der Mulighed for Subst. Demat, se Indl.

Faldled Blokke. V. MB 1683 Falley Blocke, fallej Blocke. — Snarest af et Subst. *Faldled „Led, der kan sænkes ned"; jfr. Navne som Slaaled i Skærbæk S., 3089 og Slagbomfenner i Møgeltønder S., 3102.

Fattigfenne. V. TM Fattig Fönne; Coupon 1871 Fattig Fænne; I 1912 Fattigfenne; I 1925 Fattigfennen [ə få'dəfæn·].

Femtetægt. M. MB 1683 Fembte Tægt.

Fenneagre. M. MB 1683 Fænd Agre. — Fenne, se Indl.

Fjerdetægt. M. MB 1683 Fierde Tegt.

Foldfenne. V. I 1912 Foldfenne. — Fold, se Indl.

Forvalterfenner. V. TM Forvalter Fönner; Coupon 1871 Forvalter Fænner; I 1912 Forvalterfænne; I 1925 Forvalterfennen [ə fål'valj'dəfæn·].

Frikaar. V. I 1912 Frikaar. — Navnet er muligvis uægte; 1931 oplyses, at det ikke kendes, heller ikke af ældre Folk.

Friland. V. I 1912 Friland. — Jord, der er skattefri.

Frimark. I 1931 Frimark. — Navn paa flere mindre Jordstykker i Sognet, vistnok gl. Byjord. Jfr. Friland ovfr.

Fruefenne. V. TM Freuer Fönner; Coupon 1871 Fruer Foenner; I 1912 Frufenne; I 1925 Fruefennen [ə fru·fæn·]; I 1925 Fruefenne.

Fælled. M. TM Fälled; I 1912 Fælled, Fællede; I 1925 Fælleden [ə fæl·ə]. — ØG. TM Fälled; I 1912 Fælled; I 1925 Fælleden [ə fæl·ə].

Førstetægt. M. MB 1683 Første Tægt; TM Förstetägt; I 1912 Förste Tægt.

Gade. V. I 1912 Gade; I 1925 Gaden [ə ga·r]. — ØG. TM Gade; I 1925 Gaden [ə ga·r]. — V. Gadeager. MB 1683 Gad Agerne; TM Gade Agre. — ØG. MB 1683 Gadagers tegt; TM Gadeager. — ØG. Gadeenge. Coupon 1871 Gadeenge. — M. Gadefenne. I 1912 Gadefenne. — Gade, se Indl.

Galgevad. V. TM Nordre-, Söndre Gallevad; I 1912 Gallevad; I 1925 Galgevad [gal·əvöj]. — Navn paa en Eng ved Trøjborg.

Gammelby Hede. ØG. MB 1683 gammell bye Heede. — Se Ø.-Gammelby ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Gammeljord. ØG. MB 1683 Gammel Jord Tegt och Agre; I 1912 Gammel Jord.

Gejlfenne. V. TM Geil Fönne; Coupon 1871 Geil Fænne; I 1912 Geilfenne; I 1925 Gyvelfennen [ə gæj·lfæn·]. — Af Plantenavnet Gejl „Gyvel"

Grønkær. V. I 1912 Grønkjær.

Haretved. ØG. MB 1683 Harrefuidlegt, Hartwed Tegt, Hartwed Tegtis Agre; TM Haretwed; I 1925 Haretved [ha·rdver]. — Af Dyrenavnet Hare.

Havreagre. V. MB 1683 Haufuer Agr, Hafrer Agre, Haufre Agr; TM Havre Agre; I 1912 Havrer. — Planten. Havre.

Havrefenne. V. TM Havre Fönne; Coupon 1871 Havre Fænne; I 1912 Havrefenne; I 1925 Havrefennen [ə haw·ərfǣn·]. — Planten. Havre.

Havreland. ØG. TM Havreland. — Planten. Havre.

Hedeagre. V. MB 1683 Heed Agernes tegt; I 1912 Hedeagre. — ØG. MB 1683 Heede agre tegt.

Hedeblok. M. MB 1683 Heed Blockene. — V. MB 1683 Ø.-Hee Blocks Tegt; TM, Coupon 1871 Hablök; I 1925 Hedeblokken [ə he·blåk].

Hedefenne. M. I 1912 Hedefenne. — ØG. TM, Coupon 1871 Hedefenner; I 1912 Hedefenner; I 1925 Hedefennerne [ə he·fǣn·ər].

Hedemark. V. MB 1683 Heede mark; I 1925 Hedemarken [ə he·mark].

Hedeskifter. ØG. TM Hedeskifter.

Hedestykker. V. TM Hedestykkerne.

Hedevang. ØG. MB 1683 Heede wangs agre tegt.

Hedsmark. M. TM Heedsmark; I 1912 Heesmark. — V. I 1912 Heesmark. — Indeholder antagelig Landsbynavnet Heds, Bylderup S., 3134, maaske brugt som Slægtsnavn.

Hem. ØG. MB 1683 Hemb Engen; M 1688 Hemb Eng; TM, Coupon 1871 Hem; I 1912 Hemme; I 1925 Hemmen [ə hǣm·]. — Hem, se Indl.

Hjemmelsager. V. MB 1683 Hiemelsager. — Snarest af Subst. Hjemmel „Adkomst".

Højtoft. V. MB 1683 høue Thofft.

Hønsetoft. M. I 1912 Høntoft; I 1925 Hønsetoften [ə hȫn·stå̄wt].

Kaadnerhede. ØG. TM Kaadnerhede; I 1925 Kaadnerheden [ə kå̄r·nəhe·].

Kaadnerstykker. V. TM Kornerstykkerne; I 1925 Kaadnerstykkerne [ə kå̄r·nəsdø'gər].

Kalvefenne. M. I 1912 Kalvfenne.

Karresjøv. V. I 1925 Karsjøv (Karresø) [kar'sjȫw, karə'sjȫw]. — Ifl. I 1925 Navn paa en Dam i Visby, maaske den gamle Bydam. Muligt, som formodet i I 1925 af Verb. karre „rense Kar". En anden Mulighed er Subst. jy. Korre „Bydam, Gadekær", gldа. *kurræ i Stedn. Kurræ mosæ dam DS II p. 37, her med Delabialisering af Vokalen til a i tryksvag Stavelse.

Kile. M. TM Kieleng; I 1912 Kiel; I 1925 Kileengen [ə ki·lǣŋ']. — V. I 1912 Killer. — Kile, se Indl.

Kirkeblokke. V. MB 1683 Westen Kirch blocher, West: Kierche Bloch.

Kirkemade. V. MB 1683 Kirche May; TM Kirkemade, Kirkemai; I 1925 Kirkemaj [ə kir'kmaj'].

Kløverfenne. V. I 1912 Kløverfenne. — Planten. Kløver.

Knoldfenner. M. TM Knoldfenner; I 1912 Knoldfenne; I 1925 Knoldfennerne [ə knå̄lj·fǣn·ər]. — Af Subst. Knold.

Kogene. M. TM Kogene; I 1912 Kog; I 1925 Kogene [ə kå̄w·]. — Kog, se Indl.

Kohøj. V. Trap[4] Kohøj; Opt. 1920 [ko'hy:]. — Navn paa en Gravhøj. Efter denne er Gaarden Kohøj i Abild S. opkaldt.

Kolhede. V. MB 1683 Kolheide. — Af Subst. jy. Kol „Høj“ (se Feilb. under 1. kolle).

Kolk. V. MB 1683 Kolcke Blockene; TM, I 1912 Kolk; I 1925 Kolken [ə kåłk]. — ØG. Kolkfenner. I 1912 Kolkfenner. — Kolk, se Indl.

Krofenne. V. I 1912 Krofenne.

Kroghusager. ØG. MB 1683 Krog Huus Agger Tegt, Kroghuus Tegtis Aggre. — Af Subst. jy. Kroghus „to i vinkel sammenbyggede længer“ (Feilb.).

Kærdam. ØG. I 1925 Kærdammen [ə kjær·dam']. — Navn paa en Dam i Gammelby.

Kærfenner. ØG. TM Kjerfenner; I 1912 Kjærfenner; I 1925 Kærfennen [ə kjær·fæn·].

Langagre. M. TM Langagre; I 1912 Langager. — V. MB 1683 Lang Agre; TM Lang Agre; I 1912 Laanger; I 1925 Langagrene [ə låŋ·aw·ər].

Langfenne. M. TM Langfenne. — V. I 1912 Langfenne.

Lenes Mark. V. MB 1683 Lennes March; TM, I 1912 Lenes Mark; I 1925 Lenesmark [łe'nəsmark]. — ØG. MB 1683 Leenis March och Agre. — Af Kvindenavnet Lene. Udtalen med Stød stemmer med Formen *Lęnə* fra Darum (Feilb.)

Lunden. V. MB 1683 Lundager, Lune Techt; M 1688 Lunde; TM Lunden; I 1925 Lunde [łu·nj].

Lundfenne. V. I 1912 Lundfenne.

Lundgrov. Vandløb, der danner Skel mellem Visby og Emmerlev Sogne [*æ ˈlu·ŋ̩ˌgʀåʊ*']. Coupon 1871 Lundgröft; Gst Lundgrøft. — Grov, se under Mellem Grovene i Møgeltønder S., 3102.

Lundkrog. M 1688 Lund Krog.

Lundmark. M 1688 Lund March.

Lundstreng. V. MB 1683 Lund Strengager; I 1912 Lundstreng.

Lundsvraa. V. MB 1683 Lund Wraa; TM Lundsvraa; I 1912 Lundvraa; I 1925 Lundsvraa [łunjsˈvrå']; I 1925 Lundsvraa.

Løseenge. M 1688 Løse Enge. — Snarest af Adj. løs.

Made. M. I 1912 Mai. — V. I 1912 Mai. — V. Madeblokke. MB 1683 May blocher. — V. Madeeng. TM Trind og Mai Enge. — ØG. Madestrøm. TM, Coupon 1871 Nörre-, Sönder-Maiström; I 1912 Maistrøm; I 1925 Majstrømmen [ə maj'sdrøm'].

Marblokke. V. MB 1683 Anders Jenßens marbloche. — Af Subst. glda. mar „Hest“, jfr. Marbæk i Brøns S., 3087, eller maaske Fejl for Maybloche, se under Made.

Markende. M. TM, I 1912 Markende; I 1925 Markende [marˈgæ·nj].

Markfenner. ØG. TM, I 1912 Markfenner; I 1925 Markfennerne [ə mar'kfæn·ər].

Meltoft. V. MB 1683 Mellum Tofft Agre; I 1912 Meldtoft. — Af Adj. jy. meld-, glda. (i)mællæ „mellem“.

Mergelland. ØG. TM Mergelfenner; I 1912 Mergelland; I 1925 Mergellandet [ə mær'ǫəłła'nj].

Moseagre. V. I 1912 Mosagre forhen Bredmose.

Mosegrav. M. TM Mosegrav.

Mosegravfenne. V. TM Nordre-, Söndre Mösgrav; Coupon 1871 Nordre-, Söndre Moesgrav; I 1912 Mosegravfenne, Nør-, Syd Mosgravfenne; I 1925 Mosegravfennen [ə mo·sgrawfæn·].

Mosestykker. V. TM Mosestykkerne.

Møltedamsblokke. M. MB 1683 Westen Möelle Damß Blocke, Wester Møldamß Blocke, Øster Møelle Dams-Blocke, Østen Møelle Dams Blocke.

Møllefenne. M. TM Mollef; I 1925 Møllefennen [ə møl·fæ̲n·]. — V. I 1912 Møllefenne.

Nedereng. V. I 1912 Nedereng. — ØG. TM, I 1912 Nedereng; I 1925 Nederengen [ə næ·ræ̲ŋ']].

Nymark. M. MB 1683 Nyemarck; I 1912 Nymark.

Nørreblokke. V. MB 1683 Nørre Blockene.

Nørreenge. M. TM Nörre Enge; I 1912 Nöreng.

Nørremark. V. MB 1683 Nørre March; TM Nörre Marken. — ØG. MB 1683 Nørre Marcks Tegt.

Nørretoft. V. MB 1683 Nör Tofft agerne, Nørre Tofft Ager.

Overeng. V. I 1912 Overeng. — ØG. TM Overeng; I 1912 Overeng; I 1925 Overengen [ə å̲w·əræ̲ŋ']].

Peder Krags Fenne. V. TM Peder Krags Fønner; Coupon 1871 Peder Krags Fænner; I 1912 Pæ Kragsfænne; I 1925 Per Krags Fenne [pæ ˈkrag̲s fæ̲n·].

Piller. V. MB 1683 Pillerne; I 1912 Piller. — Snarest Plur. af Subst. Pil „Piletræ".

Præsteeng. M. TM Prosteng; I 1925 Præsteengen [ə præ·sdæ̲ŋ']].

Præstetoft. V. MB 1683 Præste Toffts Tegt.

Redvad. V. TM Rethvold; I 1912 Revad; I 1925 Redvad; I 1925 Revad (Rebvad?) [re·vöj]. — Formen i TM kunde tyde paa Subst. nty. reetwall „Rørskær" (se Sønderjyske Skatte- og Jordebøger p. 274), af Plantenavnet nty. reet „Rør"; jfr. Reetfenne i Tønder Lands., 3101, Snarere foreligger dog en tysk Omtydning af et Navn paa -vad, jfr. det oftere forekommende Vandløbsnavn Rebæk.

Risfenne. V. TM Riis Fönne; Coupon 1871 Riis Fænne; I 1912 Risfenne; I 1925 Risfennen [ə ri·sfæ̲n·]. — Af Subst. Ris „Krat", se Indl.

Runtfenner. V. TM Rundt Fönne(r); Coupon 1871 Rundt Fænne; I 1912 Rundtfenne. — Jfr. Runtmose i Emmerlev S., 3107.

Sjettetægt. M. MB 1683 Siette Tegt.

Slavej. V. I 1925 Slavej (Slagvej?) [slaˈvæ̲j]. — Forleddet er rimeligvis et Stednavn *Slag eller *Slade, se Indl. Jfr. Sidsteledstrykket.

Smaafolksfenne. V. I 1912 Smaafolksfenne.

Spangfenne. V. I 1912 Spaangfenne. — Spang „Gangbræt over et Vandløb".

Stagfenne. V. TM Stag Fönne, Stag Fenne; I 1912 Stagfenne; I 1925 Stagefennen [ə sda·gfæ̲n·]. — Af Subst. Stage „Stang".

Stennevad. V. TM Stennevad; I 1912 Stenevad; I 1925 Stenvad [sten·əvöj]. Maaske rettere Stenetvad; I 1925 Stennevad. — Forleddet er rimeligvis Adj. stenet.

Storemade. M. TM Storemade; I 1925 Storemaj [sdo·rmaj']].

Studekrog. M 1688 Studen Krog.

Svanedam. ØG. I 1925 Svanedammen [ə swa·ndam].

Svinefenne. V. TM Sviin-Fönne; Coupon 1871 Sviin Fænne; I 1912 Svinfenne; I 1925 Svinefennen [ə svin·fæ̲n·].

Sønderenge. ØG. TM Sönder Enge; Coupon 1871 Sönder-Enge; I 1925 Sønderengene [ə synj'əræ̲ŋ·].

Sønderfenne. M. I 1912 Sønderfenne. — ØG. TM Sönderfenner.

Søndermark. V. MB 1683 Syndre March, Søndermarch, Synder Mark; TM Sönder Marken; I 1925 Søndermarken [ə synj'ərmark].

Søndertoft. ØG. MB 1683 Syndr tofft.

Søvskov. ØG. MB 1683 Søffuer Skous Tegt, Søffuer schou Tegtis Agre; TM Siwerskow; Coupon 1871 Siverskov; I 1912 Sivskou; I 1925 Søskov [sö̲w·sgå̲w]. — Samme Lokalitet som Søvskov i Daler S., 3105.

Tevandsfenne. V. I 1912 Tevandsfenne; I 1925 Tevandsfennen [ə te'·vanjsfæn·].

Toftagre. ØG. MB 1683 tofft Aggerne.

Tredietægt. M. MB 1683 Tredi Tegt.

Trindeng. M. I 1912 Trindeng; I 1925 Trindengen [ə trinj·æŋ']. — V. TM Trind og Mai Enge. — Af Adj. trind „rund".

Trines Mose. V. I 1912 Trines Mose.

Truskagre. ØG. MB 1683 trusch Agre. — Se Truskager i Hviding S., 3085.

Tveder. M. TM Tweder; I 1912 Tverer; I 1925 Tvederne [ə twe·rer]. — Tvedager eller Plur. af Tved, se Indl.

Tægt. V. I 1925 Tægte.

Vasefenne. V. TM Vase Fönne(r); Coupon 1871 Vase Fænne; I 1912 Vasfenne. — Vase, se Indl.

Vesterenge. M. TM Westerenge; I 1912 Vestereng; I 1925 Vesterengene [ə væsdəræŋ].

Vesterhede Tuer. M. MB 1683 W-Hee Tuerne.

Vesterkær. M. TM Westerkjär; I 1912 Vesterkjær; I 1925 Vesterkær [væsdəkjæ̲r'ə].

Vildtbanefenne. V. I 1912 Vildbanfenne.

Vrangager. ØG. RO 1350—1400 wranghakær. — Se Vrangagre i Spandet S., 3083.

Østerblokke. V. MB 1683 Øster Blockern, Øster Blockene.

Østerenge. M. TM Oesterenge; I 1912 Østereng.

Østertoft. ØG. TM Oesterhoft; Coupon 1871 Østertoft; I 1912 Øster Toft.

3107. EMMERLEV SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Emmerlev [*æmələ, æmˈlə*]. $^{26}/_{5}$ 1292 Æmmærløf; RO 1330—48 Embærloof; $^{23}/_{8}$ 1343 Emberløf; $^{23}/_{10}$ 1361 (Pavens Kopibog) Emberlef; $^{8}/_{11}$ 1362 (Pavens Kopibog) Emberlesuulla; $^{22}/_{2}$ 1378 Emberløf; $^{20}/_{5}$ 1384 Emerlof; 1384 (1553 ÆDA V 352) Emmerleffgaardt; $^{24}/_{3}$ 1393 Emberløf; $^{22}/_{1}$ 1406 Emerlof; $^{22}/_{10}$ 1406 Emerløff; 1406 (1553 ÆDA V 352) Emmerleff; $^{7}/_{9}$ 1408 Emmerløf; $^{8}/_{6}$ 1417 Æmærlof; $^{22}/_{11}$ 1420 Emmerloff; $^{19}/_{5}$ 1423, $^{1}/_{8}$ 1427 (1429) Emerloof; 1427 (1553 ÆDA V 431) Emmerleff; $^{18}/_{7}$ 1429 Æmerloff; $^{10}/_{9}$ 1432 Emerløff, Emerløffgaard; 1432 (1553 ÆDA V 352) Emmerleff, Emmerleffgaardt; $^{14}/_{2}$ 1436 Emerloff; 1436 (1553 ÆDA V 350) Emmerleff; $^{28}/_{7}$ 1438 Æmerløff, Æmerløffgaard; 1438 (1553 ÆDA V 353) Emmerleff, Emmerleffgaardt; RO 1439—50 Emerløff; $^{27}/_{9}$ 1445 Emerloff; 1445 (1553 ÆDA V 351) Emmerleff; $^{31}/_{5}$ 1455 (LDipl) Emerløff; $^{20}/_{4}$ 1490 (LB) Emmerle; $^{15}/_{9}$ 1495 Emberløff, Emberloff; $^{14}/_{6}$ 1496 Emerloff; $^{29}/_{3}$ 1498 Emmerleff; $^{28}/_{8}$ 1498 Emerløff, Emerleff; 1498 (1553 ÆDA V 352) Emmerleff; $^{9}/_{2}$ 1500, $^{16}/_{2}$ 1500 Emmerløff; $^{24}/_{8}$ 1501, $^{27?}/_{5}$ 1505 Emerløff; $^{6}/_{11}$ 1509 (16. Aarh.) Emmeloff; u. D. 1509—10 Emeløff; 1515 (1553 ÆDA V 351) Wester Emmerleff; Jb 1530 Emmerleff; Jb 1537—38 Emmerleff, Emmerlof; Jb 1543, Sk 1543 Emmeloe, Emmerloe, Emmerleff; Overskrift 1553 (ÆDA V 350) Emerleff; Jb 1588 Emmerleff; Jb 1613, Mejer 1648 Emmerleff; Danckw 1652 Emmerschleff; M 1662, M 1664, Reg 1685 Emmerleff; M 1688 Emmerløf; Regnsk. 1694, Jb 1712, U 1753—76, U 1760—74 Emmerleff; DAtl Emmerlef, Emmerlöv; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Emmerlev; TGst Emmerleff; Postadr9, Gst Emmerlev. — Antagelig samme Mandsnavn som i Landsbynavnet Emmerske i Tønder Lds., 3101.

Aldersro, Hs. Oldekop Aldersvo.

Amerika, Lille-, Kro. [*ˈlilə aˈmɛ.iˈəkv*]. — Opkaldelse efter Naturnavnet Amerika, se under Naturnavne.

Byvang, Gd [*byvaŋ*]. I 1912, Postadr9, Gst, Trap[4] Byvang. — Byvang, se under Naturnavne.

Duborg, Gd [*duˈbœ.iˈ*]. TGst Duburg; Postadr9, Gst, Trap[4] Duborg. — Rimeligvis Opkaldelse efter Slottet Duborg ved Flensborg eller Landsbyen Duborg i Bylderup S., 3134.

Emmerlev Klev, Hse. Mejer 1648, Danckw 1652 Klyff; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 147) Emmele Kløv By; DAtl Emmerløv Kløv; VSK Emmerlev Klou; Gst 1857—58 Kleve; Trap[1] Kleve, Klov; TGst Cleve; Oldekop Klev (Kliff); Postadr9 Kleve; Trap[4] Emmerlev Klev. — Emmerlev Klev, se under Naturnavne.

Emmerlev, Vester-. 1515 (1553 ÆDA V 351) Wester Emmerleff. — Se ovfr. under Emmerlev.

Emmerlev, Øster-. Oldekop Oster-Emmerleff. — Tidligere Navn paa Kærgaard. Se ovfr. under Emmerlev.

Frifelt, Hse [*fʀi̯ʃfæl̥d*]. Oldekop Trifelt; Postadr9, Gst, Trap[4] Frifelt. — Se under Frifelt i Vodder S., 3088.

Friskenborg, Hs [*fʀesgənbɔ·i̯·*]. VSK Friskenborg; I 1923 Freskenborg. — Adj. frisk eller muligvis Slægtsnavnet Frisk med analogisk tysk Endelse, se under Kokkenborg i Arrild S., 3081.

Gammelby, Vester- [*væsdəˈgaməlby*]. $^{16}/_{2}$ 1500, $^{10}/_{2}$ 1505, Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672) Gammelby; Jb 1543, Sk 1543, Jb 1613 Gammelbuy; Mejer 1648, Danckw 1652 Gammelby; Reg 1685 Gamell Buy; Reg 1712 Gammelbye; Jb 1712 Gammelbuy; U 1753—76, Dok. 1776 (U 1761—1801) Wester Gammelbye; DAtl Gammelby; VSK Vest. Gammel B.; Gst 1857—58, Trap[1] Vester-Gammelby; TM, TGst Wester Gammelby; Postadr9 V.-Gammelby; Gst Vr Gammelby. — Jfr. Øster-Gammelby i Visby S., 3106.

Gammelbygaard. Gst Gammelby Gd. — Landsbynavnet Gammelby.

Gribsgaard. Præsteindb. 1766 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 202) Gripsgaard (forsv.). — Gaarden nævnes i Barner, Familien Rosenkrantz I p. 280 f. og A. Thiset, Stamtavler over Danske Adelsslægter IV p. 52 og VII p. 361 f.; jfr. Trap[4] p. 337, hvor det formodes, at Gaarden har Navn efter Carsten Grib, hvis Datter i sidste Halvdel af 16. Aarh. var gift med Ejeren af Kogsbøl, Bendix Rosenkrantz, Jfr. Gribstoft under Naturnavne.

Hemgaard, Gd [*hæmˈgɑ̊ˀə*]. U 1753—76 Hemm Gaards-Stavn; VSK Hemgd.; TM, Oldekop, Postadr9, Gst Hemgaard; Trap[4] Hemgde. — Se under Hemme ndfr.

Hemme, Gde og Hse [*hæm·*]. L 1762 Hemm-Häuser; VSK Hemgd. og Hse; Gst 1857—58 Hemme; Trap Kongeriget Danmark[1] Hemgaarde; TM Hemhuus; Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Hemme; Trap[4] Hemme. — Af Naturnavnet Hem SS og K, se ndfr. under Naturnavne.

Hovgaard [*hʌ̊·gɔ*]. Gst 1857—58 Hov; TGst Hou; Oldekop, Postadr9, I 1923, Gst Hovgaard; Trap[4] Hovgd. — Hovgaard anvendes alm. om Avlsgaarde, til hvilke der har været gjort Hoveri.

Højkro [ˈhy·ˌkʀoˀ]. Højer Herreds Retsprotokol $^{16}/_{2}$ 1854 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 184) Hoikro; Gst 1857—58 Højkro; TGst Hoikro; Postadr9, Gst, Trap[4] Højkro.

Højtoft, Mejeri [ˈhöjˑtɔfd *mæjəˌʀiˀ*]. TGst Höitoft; Oldekop Hoitoft; Gst, Trap[4] Højtoft. — Se Højtoft ndfr. under Naturnavne.

Kogsbøl, forsv. Gd. $^{24}/_{3}$ 1393 Cuxbyl; $^{2}/_{3}$ 1400 Koxbølæ; NecrRip 1418 Koxbyl; $^{6}/_{5}$ 1431 Coxbøle; $^{9}/_{10}$ 1446 Koxbøl; $^{17}/_{10}$ 1479 Koxbyll; $^{22}/_{11}$ 1479 Koxbøll; $^{15}/_{9}$ 1495 Koxbyll; $^{24}/_{8}$ 1501 Koosbøl; Sk 1543 Koxsbull, Koxbull; Mejer 1648 Koxbüll; Mejer 1649, Danckw 1652 Koxbull; Delingsreces 1661 Koxebull; Regnsk 1661—68 Coxbüll; Regnsk 1675 Coxbull; U 1753—76 Kuxbüll; $^{5}/_{7}$ 1768 (U 1767—95) Kuxbüll; DAtl Koxbøll, Kuxbøll; VSK Kuxbølle; I 1923 Kuxbøl. — Hermed maa sammenstilles Koksbøl i Jørel S., Ugle H., 1436 Koksmarke, og Kogsbøl i Vindinge S. og H., 1386 Coxböle [*kɑ̊·sböl*]; Forleddet er muligvis Gen. af et Tilnavn glda. *Kuggær eller *Koggær, svarende til oldn. Kuggr (Lind Bin. 224), en stærk Sideform til Tilnavnet glda. Koggæ (Reg. til SRD),

oldn. Kuggi (Lind Bin. 224). De yngre Skriveformer med u svarer til Udtalen [*kusbət-*] i de med Kogsbøl sammensatte Naturnavne, se ndfr. under B; de kan skyldes Overgang o > u foran gg, Formen fra $^{24}/_{8}$ 1393 tyder dog snarere paa gl. Veksel mellem a-omlydt og ikke-omlydt Vokal.

Kogsbøl Ladegaard, Gd [*æ la·ʝgɷ*]. Gst 1857—58, Trap[1] Kogsbøl Ladegaard; TM, TGst Kuxbüll Ladegaard; Postadr9, Gst Kogsbøl Ladegaard; Trap[4] Kogsbøl Ladegd. — Se under Kogsbøl ovfr.

Kogsbøl Mølle. VSK Kuxbølle M.; Gst 1857—58, Trap[1], Postadr9 Kogsbøl Vindmølle; Gst Kogsbøl Ml. — Kaldes nu alm. [*æ ˈgamət˛mɵt·*] i Modsætn. til Nylands Mølle, som kaldes [*æ ˈnyʝ˛mɵt·*].

Kraggaard, Gd i Emmerlev [*kʀax˛gå'ə*]. — Antagelig af Slægtsnavnet Krag.

Kronborg, Gd i Vester-Gammelby [*kʀo·nbɷɹ·*]. Postadr9, Gst, Trap[4] Kronborg. — Gaarden er ifl. Medd. 1928 bygget af Materialet fra en Gaard i Hjerpsted, som havde tilhørt en Mand ved Navn Kristen Bergmann; et Par Murankre, der havde Form af et K og et B, skal have givet Anledning til Valget af Navnet Kronborg til den nye Gaard.

Kærgaard [*ḳjæɹ·gɷ*]. $^{30}/_{8}$ 1280 (LB) Kiærgaard; $^{22}/_{2}$ 1378 Kiergarth; $^{22}/_{11}$ 1420 Kerrægardh; $^{14}/_{2}$ 1436 Kerrægard; $^{11}/_{7}$ 1476 Kiærgordh; $^{15}/_{7}$ 1482 (LB) Kargarde; $^{19}/_{4}$ 1490 (LB) Kiergaard; $^{28}/_{8}$ 1498 Kiergard; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672) Kiergordt; Jb 1530 Kiergardt; Jb 1543 Kargarde; Mejer 1648, Danckw 1652 Kiergard; M 1662 Kiergaarde; M 1664 Kieregaardt; MB 1683 Kirckegaardbye, Kirchegaardtz tofft; Reg 1685 Kieregaarde; M 1688 Kiergaard; VSK Kiærgaarde B.; Gst 1857—58 Kjærgaard; Trap Kongeriget Danmark[1] Kjærgaard; Trap[1] Kjærgaarde; TGst Kjärgaard; Gst Kærgaard. — Kær, se Indl.

Lillemølle, Hs [*æ ˈlʝʝə˛mɵt·*]. Gst 1857—58 Lillemølle; Oldekop Bei der Mühle; Gst Lillemølle; Trap[4] Lille-Mølle.

Mariasminde, Gæstgiveri. Oldekop Marias Minde; Trap[4] Mariasminde.

Nyland, Hse [*ˈnöɹ'˛nytaŋ, ˈsyŋ'ə˛nytaŋ*]. Mejer 1648 Nielande; Danckw 1652 Nielandt; M 1662 Det nye Land; M 1664 Nyland; DAtl, VSK Nyeland; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Nyland. — Nyland, se under Naturnavne.

Nylands Mølle. VSK Nyeland M; Trap[1], Gst 1857—58 Nyland Vindmølle; TGst Nylander M.; Gst Nylandsmølle. — Kaldes alm. [*æ ˈnyʝ˛mɵt·*] i Mods. til [*æ ˈgamət˛mɵt·*], se under Kogsbøl Mølle ovfr.

Nørre- og Sønder Huse. VSK Nørre og Sønder Huuse. — Svarer til det, som nu hedder Nyland.

Sejerslev, Nørre- [*nöɹ'sæʝ·stə*]. Danckw 1652 Nord Seyersfleth; DAtl Nørseiersløv, Nørseyersløv; VSK Nørre-Seierslev; Gst 1857—58 Nørre-Sejerslev; Trap[1] Nørre-Seierslev; TGst Norder-Seiersleff; Postadr9 N.-Sejerslev; Gst Nre Sejerslev. — Se ndfr. under Sønder-Sejerslev.

Sejerslev, Sønder- [*ˈsyŋ'ə˛sæʝ·stə*]. $^{26}/_{5}$ 1292 Sæghærsløf; $^{7}/_{4}$ 1298 (Terpager) Segærsløff; $^{7}/_{4}$ 1298 (Pontoppidan) Segersloff; Jb 1543 Seierßleue; Sk 1543 Seyersleue, Seyersßleff, Seyersleeff; Jb 1605 Seiersleff; Jb 1613 Seiersleff; Mejer 1648 Seyersfleth; Danckw 1652 Süder Seyersfleth; M 1662 Seiersløff; M 1664 Seyrshleff; Reg 1685 Seyerßleff, Seyerschleff; M 1688 Sønder Seiersløf; Jb 1712 Seyerslef; Reg 1712 Seyersleff; U 1753—75 Süder Seiersleff, Süd Seiersleff, Synder Seiersleff; DAtl Sønder Seyersløv; VSK Sønder Sierslev; Gst 1857—58 Sønder-Sejerslev; Trap[1]

Sønder-Seierslev; TGst Süder Seiersleff; Postadr9 S.-Sejerslev; Gst Sr Sejerslev. — Af Mandsnavnet glda. Sighar, oldn. Sigarr; om Lydudviklingen -igh- > -egh- se BrN GG I p. 271 fg.

Slotfelts Stavn. U 1776 Schlottfeldts-Staven. — Navn paa en Ejendom i Sønder-Sejerslev. Forleddet maa sammenstilles med Gaardnavnet Slotfelt i Møgeltønder S., 3102; Stavn, se Indl.

Sommerlyst, Sommerbeværtning. Trap[4] Sommerlyst.

Stensgaard, forsv. Hovedgaard. RO 1439—50 Stensgordh. — Antagelig Mandsnavnet Sten.

Søndergaarde [*sʏŋəˈgɑ̊ːə*]. Regnsk 1661—68 Südergarth; Regnsk 1675 Suedergahrdt; U 1777 Søndergaard; DAtl Sydergaard; VSK Sønder Gde; L 1806 Südergaarde; Gst 1857—58 Søndergaard; TM Südergaarde; Trap[1] Søndergaarde; Oldekop Südergaarde; Gst, Postadr9 Søndergaard; Trap[4] Søndergde.

Tarnborg, forsv. Gd i Emmerlev. MB 1683 Tharnborg. — Muligvis af Fuglenavnet Terne.

Tudsborg, Gd i Kærgaard [*tusbɔ̈ˑ*]. I 1923, Gst Tusborg. — Dyrenavnet Tudse.

Vasen, Gd [*æ vɑˈs*]. Gst Vasen. — Vase, se under Naturnavne.

Vraagaard [*vʀɔgɷ*]. VSK Vraae Gde; Gst 1857—58, Trap[1] Vraagaarde; TGst Wraagaard; Oldekop Wragaard; Postadr9 Vraa Gde; I 1923, Gst Vraagaard; Trap[4] Vraagd. — Vraa, se Indl.

B. NATURNAVNE.

Byerne: Emmerlev (E), Kærgaarde (K), Nørre-Sejerslev (NS), Sønder-Sejerslev (SS) og Vester-Gammelby (VG).

Aasager. K. [*ɑ̊ˑsaqə*]. MB 1683 Aaßager tegt; I 1912 Aasager, Aarsager. — Aas, se Indl.

Agertofts Indelukke. E. MB 1683 Agertofftis indeluche.

Almind. NS. TM Almind; I 1923 Almant. — Navn paa et Stykke Eng, som støder op til Almind i Visby S., 3106, s. d.

Amerika. VG. TM Amerika.

Andepyt. NS. [*æ ˈɑˑŋˌpɷt*]. — Fuglenavnet And.

Ballesfenne. NS. [*ˈbaɫəsˌfænˑ*]. TM Bollesfenne; I 1923 Ballesfenne. — Udtalen uden Stød tyder paa, at Forleddet er Gen. af et *Balleager, jfr. Balle, Vodder S. 3088. Balle, se Indl.

Bankfenner. E. [*æ ˈbaŋgˌfænə*]. — K. [*æ ˈbaŋgˌfænˑ*]. I 1923 Bankfenner. — Bank, se Indl. under Banke.

Berling. SS. [*bäˑɫəŋ*]. MB 1683 Bierlings Agre, Berlings Agre; U 1753—76 Berling Ager, Berlingfenne; I 1923 Berling. — Maaske af Subst. glda. *bærling svarende til sv. Dial. bärling „Haandspage", no. Berling „tyk Kæp, lille Stok eller Bjælke under Flagerne i et Fartøj", jfr. oldn. berlingsáss „Stok".

Bjærgmandseng. NS. TM Bjerremanseng.

Blaaledsfenne. NS. [*æ ˈblɑ̊ˈlæˌjˌfænˑ*]. TM Blaalersfenne; I 1923 Blaaledsfenne.

? **Blind Mickeler.** E. U 1760—74 Blind Mickeler.

Bodilsmark. E. [ˈbo·ls‚ma·ig]. MB Boels marck, Boels-Marchisagre, Boelis agre Marchis; U 1760—74 Die Lücken bey Boles-Marck; I 1912 Bodilsmarck. — Kvindenavnet Bodil, udt. [bo·l].

Boldbro. NS. [bo·lˌbrœ]. I 1923 Baalbro. — Antagelig af Adj. bold, jfr. Udtaleformen [bɒl], som Feilb. anfører fra Vejleegnen. Muligt dog et glt. Bulbro „Bro af Træstammer", i forvansket Form, jfr. Bulbro i Spandet S., 3083.

Bolfenne. E. [æ ˈbɔlˑ‚fæn·]. U 1760—74 Boll-fenne; I 1912 Bulfenne, Bolfenne. — Jy. Bolle „Tyr".

Bolskifte. NS. U 1777 Boels-Skifter; TM Bohlskift. — Subst. Bol „Gaard", se Indl.

Borris. SS. [bå·i·s]. MB 1683 Borres Agre, Boris agre, borretz Agre, Børres Agre, Boris agre; U 1753—76 Borese; Borreser; I 1912 Borris; I 1923 Burres. — Agerjord Syd for Vraagaard. Maaske et opr. *Borghus eller *Borgris, se Svend Aakjær i Skivebogen 1916 p. 111 ff.; snarere dog et Borgsager, af Landsbynavnet Borg (Brede S.) brugt som Slægtsnavn, idet -er (< -ager) kan være opfattet som Flertalsendelse og bortkastet.

Bredning. K. [æ brɛ·nəŋ]. — Navn paa et Sted, hvor Sejersbækkens Løb udvider sig.

Brokmose. NS. [ˈbrɔgˌmo·s]. TM Brockmoor; I 1912 Brokmose; I 1923 Brokmose. — NS. Brokmosebro [æ ˈbrɔgmOsˌbrɔˈ]. — Se under Seem S., 2707.

Brudesengen. Sønderjy. Maanedsskr. V p. 174 Brudesengen. — Et trekantet Stykke Mark ved Vejen til Emmerlev Kirke; Navnet skyldes ifl. Sønderjy. Maanedsskr., at en Vogn engang væltede her med et Brudepar.

Brændevinsfenner. E. [æ ˈbræŋ·vɪnsˌfænə]. U 1760—74 Brantweinsfenne; U 1768 Brændeviins-fänne; I 1912 Brændevinsfenne. — Jfr. Brændevinskrog, Brede S., 3116.

Brødland. NS. [brœlan]. U 1777 Bröd Land; TM Brölland; I 1923 Bryland. — Brød, se Indl.

Byensager. SS. U 1753—76 Byensager.

Bygfenner. E. [æ ˈbygˌfænə]. U 1760—74 Byg-Vang; TM Bygfenner; I 1912 Bygfenne; I 1923 Bygfenner.

Bygvang. E. el. K. MB 1683 Biug Vang.

Byled. NS. [æ bylæj]. — Navn paa et Vejkryds.

Byvang. E. [byvaŋ]. MB 1683 Bye-Vangsagre; U 1760—74 Bye-Vang; TM Bywang; Gst, I 1923 Byvang.

Byvejen. E. [æ ˈbyˌvæj].

Bøndereng. NS. [æ ˈbyŋˈəˌæŋˈ]. TM, I 1923 Bøndereng. — Navnet staar som Modsætning til Kogsbøleng (af Herregaardsnavnet Kogsbøl, jfr. ndfr.).

Damians Toft. E. [ˈdamˈjənsˌtåst]. — Mandsnavnet Damian.

Degneblok. NS. U 1777 Degne Blok. — SS. U 1753—76 Degne Blocke.

Digsager. E. [diqsə]. MB 1683 Digss-ager; U 1760—74 Diigs Agere, Diigsager; TM, I 1912, I 1923 Digsager. — K. MB 1683 Digs Agre, Dyx Agre. — NS. [digsə, diqsə]. U 1777, TM Digsager; I 1923 Digsager. — I Emmerlev og Nørre-Sejerslev Navn paa mindre, indgrøftede Stykker Agerjord, som ligger nær ved Byen. Forleddet er Dig, en Sideform til

Dige, antagelig med Betydn. „Grøft". Jfr. under Gammeldige, Møgeltønder S., 3102, og Digsagre, Visby S., 3106; se iøvrigt Indl.

Driften. SS. U 1774 Drövten. — Drift, se Indl.

Duborg, Agerjord. K. [*du'bɔɔ̯'*]. I 1912 Duborg. — Fuglenavnet Due. Muligvis en Overførelse af Navnet paa Slottet ved Flensborg eller Landsbynavnet Duborg i Bylderup S., 3134.

Duekog. VG. [*du'kåə*]. — Fuglenavnet Due.

Duskær. NS. U 1777 Duskier.

Elleblok. E. U 1760—74 Ell-Block. — Trænavnet El.

Emmerlev Klev. E. [*æm'lə'ktæə, æ ktæə*]. Oldekop Emmerleffer Kliff; Gst Emmerlev Klev; Trap[4] Kleven. — Navn paa en høj, stejl Skrænt ud mod Vesterhavet; Klev er identisk med oldn. kleif f. „stejl Bakke", no. kleiv f. „høj Bakke, Bjærgryg som der gaar en Sti over", fær. kleiv „brat Fjeldsti", sv. Dial. kläiv, klev f. „Bjærgkløft, trang og brat Sti"; Ordet hører til Roden i Verbet klyve, oldn. klífa „klatre", og den opr. Betydn. er „Sted hvor man kan klatre" el. lign.

Engfenner. K. TM Engfenner.

Faareblok. E. U 1760—1774 May Ackern oder farblock.

Faarevang. NS. TM Taarewang; I 1924 Faarevang.

Flage. VG. [*æ ftɑ'ə*]. TM Flag; I 1923 Flade. — NS. Flageblok. U 1777 Hylbiere eller Flagblock. — Antagelig et Subst. Flage i Betydn. „Flade", jfr. Sammensætningen Isflage; se Danske Folkemaal IV p. 90; Udtaleformen og I 1923 viser Omtydning til Subst. Flade.

Flod, Agerjord. K. [*fto'ɨ*]. I 1912 Flod; I 1923 Flor [flår]. — Udtaleformen er antagelig paavirket af Skriveformen; I 1923 har den rigtige Udtale, som gaar tilbage til et glda. flōt, jfr. Indl. under Flod.

Foldfenne. NS. [*æ 'fo'l‿fæn'*]. TM Feldfenne; I 1923 Foldfenne. — Fold, se Indl.

Fredmose. NS. [*æ 'fʁæɨ'‿mo's*]. TM Freimoor; I 1912 Frejmose; I 1923 Fredmose (Freimose)? — Subst. Fred eller Verbet frede „skaane mod Overlast, indhegne", eller maaske Part. [*fʁæɨ'*] af dette Verbum.

Fru Cecils Eng. [28]/8 1498 Fru Cecels Eng; 1498 (1553 ÆDA V 353) Ffrue Cicels engh.

Fruefenne. NS. [*æ 'fʁu'‿fæn'*]. TM Fryfenne, Früfenne; I 1923 Fruefenner.

Fuglevand. E. U 1760—74 Vogel Waßer.

Fælled. K. Coupon 1872 Felled. — NS. [*æ fæłə*]. — K. Fælledfenner [*æ 'fæłə‿fænə*]. — NS. TM Felledfenner. — NS. Fælledbro [*fæłəbʁɔ*]. — NS. Fælledvej [*æ 'fæłə‿væɨ*]. TM Fälledweg; I 1923 Fælledvej. — Fælled, se Indl.

Gade. SS. U 1753—76 Gade, Gadeland. — K. Gadeagre. TM Gadeagre. — E. Gadefenner [*æ 'gɑ'‿fænə*]. I 1912 Gadefenne, Gadefenner. — K. I 1912 Gadefenne; I 1923 Gadefenner. — NS. [*æ 'gɑ'‿fæn', æ 'gɑ'‿fænə*]. TM Gadefenne; I 1923 Gadefenner. — SS. [*æ 'gɑ'‿fænə*]. TM Gadefenner, Neder-, Sønder Gadefenner; I 1923 Gadefenner. — E. Gadeholm. U 1760—74 die Ecke Gadholm. — NS. Nørregade [*æ 'nɔ̈ɔ̯'‿gɑ'ə*]. TM Nörre Gade; I 1923 Nørregade. — E. Vestergade. TM Westergade; I 1923 Vestergade. — E. Østergade. U 1760—74 Öster Gade. — Gade, se Indl.

Galgeagre. E. MB 1683 Gallie agre; U 1760—74 die Gall-Ackern. — Antagelig samme Lokalitet som Galgefenner og Galgehøjfenner ndfr.

Galgefenner. E. [*æ ˈgaɫəˌfænə*]. TM Gallefenner; I 1912 Gallefenne; I 1923 Gallefenner el. Gallehy·fenner. — Samme Lokalitet som Galgehøjfenne ndfr.

Galgehøj. E. [*gaɫəˈhy*]. TM Gallehøi; Coupon 1872 Galgehøj, Galle Höi; I 1912 Gallehøj; I 1923, Gst, Trap[4] Galgehøj. — E. Galgehøj, Gamle-. Trap[4] Gamle Galgehøj. — E. Galgehøjfenner [*æ ˈgaɫəˌfænə*]. TM Gallehyfenner; I 1912 Gallehøifenner; I 1923 Gallefenner el. Gallehy·fenner. — Paa Galgehøj var Højer Herreds Rettersted (Trap[4] p. 338). Ifl. Rolfs Geschichte Hoyer p. 181 stod Galgen endnu 1770.

Galgevej. E. [*æ ˈgaɫəˌvæj*]. TM Gallevej; I 1923 æ Gallevej. — SS. TM Galleweg.

Gamle-Kallesho. E. U 1760—74 Gammel Kallis-Hoe-Ackern, Gammel Kalles-Hoe. — Forleddet er Gen. af Mandsn. Kalle; Ho, se Indl. under Hoved.

Gammelby Sjøv. VG. [*ˈgaməɫby ˈsjæs; æ sjæs*]. VSK Gammelbye Søe; TM Gammelby-Sjöw; I 1912 Gammelby Sjøv; I 1923 Vester Gammelby Sjov, Sjov. — Gammelby, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Gammelenge. E. [*ˈsyŋ'ə gaməˈlæŋ·, ˈnöi' gaməˈlæŋ·*]. [10]/11 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 530) Gammelenge; U 1760—74 Gammel-Eng; U 1778 Gamle Enge, Laatgamel Eng; TM Gammelenge; I 1912 Gammeleng; I 1923 Gammelenge; Gst Gammeleng. — Laat i U 1778 er maaske Part. af Verbet lukke, i Sønderjy. udtalt [*løt*], i Betydn. „indhegnet".

Gammeljord. NS. [*ˈgaməɫˌjo'ə*]. U 1777 Gammel Jord; TM Gammeljord; I 1923 Gammel Jord.

Gammel-Kærgaard. E. [*gaməɫ ˈkjæ.i'gœ*]. Brev 1778 i U 1761—1801 Kærgaard; TM Kierregaard; I 1923 Kjærgaard; Trap[4] Gl.-Kirkegd. — Et lille Stykke Agerjord Sydvest for Emmerlev; formodentlig har Gaarden Kærgaard tidligere ligget her. Jfr. Kærgaard under Bebyggelsesnavne. Udtalen med Stød viser Omtydning til Subst. Kirkegaard.

Gammeltoft. E. [*gaməɫˈtåst*]. MB 1683 Gammel tofft; U 1760—1774 Gammel-Toft; TM Gammel Toft; I 1912 Gammeltoft; I 1923 Gammeltoft.

Gartnerfenne. NS. [*æ ˈgɔ.i·nəˌfæn·*]. TM Gaarnerfenne; I 1923 Gardnerfenne.

Gartnerkile. NS. TM Gartnerkiel.

Gejlbjærg. E. [*ˈgæjˌɫˌbjæ.i'ə*]. U 1760—74 Gielberg, Grilberg, Geilberg; TM Geilbierre; I 1912 Gejlbjerre; I 1923 Gejlbjerg. — Plantenavnet Gejl „Gyvel".

Gereng. SS. [*ˈgeˑˌæŋ'*]. U 1753—76 Synder Geer-Eng; U 1773 Geer-Eng; TM Gereng; I 1912, I 1923 Gedeeng. — Navn paa en kileformet Eng. Forleddet er Subst. ænyda. gere „Kile"; jfr. Gere, Daler S., 3105.

Graasten. SS. [*æ ˈgʁåˑˈsdeˈn*]. I 1923 Graa Sten. — Skelsten mellem Nørre- og Sønder-Sejerslev.

Gravenenge. SS. [*æ ˈgʁåsˑnˌæŋ·*]. U 1753—76 Grauen Eng; U 1773 Gravn-Eng; TM Grauneng; I 1912 Graveneng; I 1923 Grauneng. — Part. graven af Verbet grave, i Betydn. „indgrøftet, gennemgrøftet".

Gravevaande. NS. [*æ ˈgʁåsˑˌvåˑŋ*]. — Navn paa et Stykke Mose.

Efterleddet er Plur. af Maalsbestemmelsen Vaand, se Indl. Forleddet er Verbet grave (Tørv), og Navnet staar i Modsætn. til Strygevaande ndfr.

Gribstoft. NS. [ˈgʀi̯d̥əsˌtåʊt]. Præsteindb. 1766 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 202) Grips Toft; U 1777 Gribestofft; TM Gribstoft, Gristoft; I 1912 Grifstoft; I 1923 Gries Toft. — I 1923 oplyser, at her skal have ligget en Herregaard; Navnet er formodentlig opstaaet ved elliptisk Udvikling af *Gribsgaards Toft; jfr. ovfr. under Gribsgaard. Udtaleformen og I 1923 viser Omtydning til Dyrenavnet Gris.

Grydeler. E. [gʀɥɹ̇·lə]. U 1760—74 Grydelinger, Grydeler, Grydelinger und Kolck-Ackern; I 1912 Grydle, Gryle. — Formodentlig opr. en ling-Afledning af Subst. glda. *griūt „Sten, Grus" eller *grūt „Grus", jfr. ænyda. Grud, jy. Grud.

Grydsvang. NS. [gʀysvɔŋ]. U 1775—76 Gryds-Vonger, Gryds Vongger; B 1806 Grüswang; L 1806 Grüßwang; TM Grüdswang; I 1923 Grøsvang. — Se Grydsvang i Vodder S., 3088.

Grønningstykker. NS. [æ ˈgʀönəŋˌsdo̤gə]. I 1923 Grønningstykker. — Grønning, se Indl.

Guldbjærg. NS. [ˈsdo· ˈgul̥·bjæɹ̇·, ˈli̥l̥ə ˈgul̥·bjæɹ̇·]. TM Guldbjerre, Gjuldbjerre; I 1912 Guldbjerre; I 1923 Guldbjærg. — VG. [gul̥·bjæɹ̇·]. TM Güldbjerg. — NS. Guldbjærg Hede. Gst Guldbjærg Hede. — Om Forleddet Guld se under Guldager, Løgumkloster S., 3118.

Gydehem. SS. [gyˈhæm']. U 1773 Gye Hem, Nör Gyhem, Synder Gyde Hem, Nör Gyde Hem; TM Gyelhem; I 1912 Gydelhem; I 1923 Gyehem. — Formodentlig af Kvindenavnet Gyde; jfr. Karnhem i Møgeltønder S., 3102.

Gyde Maries Toft. SS. [gi̯maˈʀi̯d̥əsˌtåʊt].

Hannepblok. E. U 1760—74 Hannep-Block. — Af Plantenavnet ænyda. Hannep „Hamp".

Hattemagerfenne. SS. [æ ˈhadmaqəˌfæn·]. I 1922 Hatmagerfenne.

Havfenne. E. [æ ˈhåʊ·ˌfæn·]. TM Havfenner; I 1912 Havfenne, Hovfenner; I 1923 Havfenner. — Subst. Hav.

Havrefenner. E. [æ ˈhåʊəˌfænə]. U 1760—74 Haberfenne; U 1768 Havrefänne; TM Hauerfenner; I 1912 Havrfenne; I 1923 Havrefenner.

Hedeagre. E. MB 1683 Hæde agre. — NS. L 1806 Heideacker. — SS. Smaa-Hedeagre. MB 1683 Smaa Hæde agre. — SS. Store-Hedeagre. MB 1683 Stoere Hæde agre.

Hedefenner. K. [æ ˈhe·ˌfænə]. Coupon 1873 Kjergaardt Hedefenner. — NS og VG. [æ ˈvæsdə ˈhe·ˌfænə, æ ˈjösdə ˈhe·ˌfænə]. I 1912 Hedefenne; I 1923 Hedefenner (Nørrehede). — SS. [æ ˈhe·ˌfænə]. TM Heedefenner; Coupon 1873 Heedefænner; I 1923 Hedefenner.

Hedevang. NS. [he·vɔŋ]. B 1806 Heidewang, Nord-, Süd Heidewang; L 1806 Nord Heidewang, Südheidewang; TM Hedewang; I 1912, I 1923 Hedevang. — NS. Hedevangsfenner [æ ˈhe·vɔŋsˌfænə]. — NS. Hedevangsvej. TM Hedewangsweg. — NS. Store-Hedevang [ˈsdo· ˈhe·vɔŋ]. TM Storehedewang.

Hem. NS. [æ hæm']. TM Hemm; I 1923 Hem. — SS og K. [æ hæm', æ hæmə]. TM Hemenge; Coupon 1873 Homenge; I 1912 Hemfenne; I 1923 Hemstykker. — SS. Hemvejen. U 1760—74 Hem Veyen. — Langehemme. 20/12 1450 (RegChrImi) Lange Hemme. — NS. Store-

hem [*æ ˈsdoˑˌhæmˈ*]. TM Store Hemm; I 1923 Stor Hem. — SS. [*æ ˈsdoˑˌhæmˈ*]. — Hem, se Indl.

Henning. NS. [*æ hæn'ən*]. TM, I 1923 Henning. — Navn paa en Del af Kogsbøl Mose. Det kan maaske være identisk med Subst. nty. henning „Honning", jfr. at Smørpyt ligger i umiddelbar Nærhed heraf. Snarere er det vel Subst. nty. henek, en Sideform til hanek, haning og hönek, Diminutiv af hahn „Hane", i Betydn. „Vandhane" eller som Plantenavn i Betydn. Strandsiv, „Scirpus maritimus". Sideformen hönek kunde foreligge i Naturnavnet Hønning i Skærbæk S., 3089.

Herredsfogedfenne. NS. TM Herredsfogedfenne, Herreds Fogetfenne.

Hestefenne. K. [*æ ˈhœˑsdˌfænˈ*]. TM Hestfenner, Henstfenner; Coupon 1872 Hestfænner; I 1912 Hestefenne.

Hjelland. E. [*jælən*]. U 1760—74 Jelling; TM Hielland; I 1912 Jelland; I 1922 Hjelland. — E. Hjellandvej [*æ ˈjælənəˌvæj*]. — Det kan ikke afgøres, om Efterleddet er Land eller en Afledningsendelse -ing el. -ling, og da det heller ikke kan ses, om Forleddet har Hj- eller J-, er Tolkningen ganske usikker. Som en Mulighed kan nævnes, at Efterleddet er Land og Forleddet Subst. Hede eller Hed, se under Hjerris i Rejsby S., 3086; jfr. Hedelands Jord i Ribe Domkirkes Lands., 2701.

?**Hjørneeng.** SS. U 1773 Hiör Eng, Hiörn Enge; U 1753—76 Hiöring.

Hjørnefenne. NS. [*æ ˈjöˑnˌfænˈ*]. TM Hjörnfenne; I 1923 Hjørnefenne. — VG. TM Hjörnefenne.

Holkær. K. [*ˈnäˑˌhɔtˈkɜ, ˈsɥŋˈəˌhɔtˈkɜ*]. TM Holdkjer; I 1912 Holkjær, Holdkjær; I 1923 Holkjær. — Af Subst. jy. Hol „Hul".

Holm. K. I 1912 Holm. — NS. [*hɔtˈm*]. TM Holmer; I 1923 Holm. — Holm, se Indl.

Horsfenner. K. [*æ ˈhɔsˌfænə*]. TM Haastfenner, Haasfenner; Coupon 1872 Haasfænner; I 1912 Horsfenne. — Dyrenavnet glda. hors „Hest", jy. Hors „Hoppe".

Hovgaard. K. TM Hougaard, Hamgaard; Coupon 1872 Hougaard. — Formodentlig opkaldt efter Gaarden Hovgaard, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Hundetude, Agerjord. SS. [*æ ˈhuɲˌtuˑə*]. MB 1683 Hundtvedtager, Hundtvedtz blochr; U 1753—76 2de Hundtuerne; U 1775 Hundtuer; I 1923 Hundtue. — NS. Hundetudeender. U 1777 Hundtue Ender. — Plantenavnet Hundetude, se Hundetude i Møgeltønder S., 3102.

Hvedemed, Agerjord. SS. [*veˑmaˑi*]. MB 1683 Nord Hvede Midde agre blocher, Nord Hvedmeeder agr, Hvedmedder agr; U 1753—76 Hvedmöed, Hvedmöed Ager; I 1912 Hvedmær; I 1923 Vema. — Udtaleformen med [-ˑi] maa være udviklet af Hvedemedager. Forleddet er Plantenavnet Hvede; Med, se Indl.

Hverremose. E. [*vɛˑiˑmOs*]. TM Werremos; I 1912 Vermos; I 1923 (H)Verremose. — Jfr. Hvidemose i Højrup S., 3082; begge Navne har dog snarest samme Forled som Versig i Spandet S., 3083.

Hyldbjærg. NS. U 1777 Hylbiere eller Flagblock; TM Hyldbjerre. — Plantenavnet Hyld.

Høfenne. NS. [*æ ˈhǫˌfænˈ*]. TM Höfenner; I 1923 Høfenne.

Høgsager. NS. [*hǫqsə*]. U 1777 Hoxager, Höxager; I 1923 Høksер

(Høksager). — SS. U 1753—76 Hexager, Höxager, Hoxenager, Hoxager, Höxager Ender. — Snarest af Tilnavnet glda. Hōk „Høg".

Høje-Andetstykker. E. og K. MB 1683 Höye Annet stycher. — Subst. jy. Andet „Forpløjning".

Højehjørne. E. U 1760—74 hohen hörn. — Efterleddet er en nederty. Oversættelse af Subst. Hjørne eller Subst. jy. Hørne, den ubrudte Sideform dertil, jfr. Kirkehjørne i Hviding S., 3085.

Højmark. K. [*æ hy'maɹg*]. TM Hoimark; I 1912 Hojmark, Højfenne; I 1923 Höjemark. — SS. Coupon 1873 Hoimark. — Antagelig Adj. høj.

Højsager. SS. MB 1683 Smaa Höys Agre, Stoere Höys ager. — Forleddet er Gen. af Subst. Høj.

Højtoft. SS. [*hy'tåsˑt*]. TM Hoitoft. — SS. Højtoftsfenner. I 1923 Højtoftsfenner. — SS. Midt-Højtoft. U 1775 Met Hyetofften. — SS. Nørre-Højtoft. MB 1683 Nörre Höjtofft; U 1753—76 Nör Hyetofft; U 1775 Nör Hytofft. — SS. Sønder-Højtoft. MB 1683 Synder Høys tofft; U 1753—76 Synder Hyetoffter. — Subst. Høj.

Højvej. NS. [*æ 'hyˑˌvæj*]. — Adj. høj.

Hørager. NS. U 1775—76 Hör-Ager; U 1777 Hörager. — Plantenavnet Hør.

Hørgaard. K. [*höɹˑgœ*]. — VG. [*æ höɹˑgœ*]. U 1775—76 Hør-Gaard; TM Hörgaard. — Plantenavnet Hør.

Hørgarnstofft. K. MB 1683 Hørgarnstofft. — Vistnok samme Lokalitet som Hørgaard i K. ovfr.

Høvej. NS. [*æ hœvæj*]. I 1923 Høvej.

Isterlander. K. I 1912 Isterlander. — Forleddet maa være Subst. Ister „Indvoldsfedtet hos Svin". Læsningen af Efterleddet er usikker; sandsynligvis maa der læses -lander, og Navnet kunde da opfattes som Plur. af et Naturnavn *Isterland, muligvis dannet i Analogi med Flæskland, se under Brøns S., 3087.

Jerkes Stavn. SS. U 1776 Iercke̊s Staven. — Mandsn. Erik, jy. Jerk. Stavn, se Indl.

Jespersvej. NS. I 1923 Jespersvej. — Mandsn. Jesper.

Jons Pold. VG. [*'jɑˈənsˌpɔlˈ*]. — Mandsn. Jon.

Kapellanbro. NS. [*æ kabəˈtaˑnˌbʁoˈ*]. — Bro paa Vejen der fører til Kapellanmose, se ndfr.

Kapellanmose. NS. [*æ kabəˈtaˑnˌmoˑs*]. Præsteindb. 1766 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 196) Kapellanmose; TM Kappelanmose; I 1912 Kappellanmose; I 1923 Kapellanmose. — Har ifl. I 1923 tidligere tilhørt Præsten og Præstetjenerne.

Karens Toft. SS. [*'kaɹˑnsˌtåsd*].

Kildevang. NS. [*keˑlvɔŋ*]. TM Keldwang; I 1912 Kælvang. — Subst. Kilde, sønderjy. [*keˑl*], „Brønd, Kilde", her i sidstnævnte Betydning.

Kile. E. [*æ kiˑd*]. — VG. TM Kile. — Kile, se Indl.

Kirkefenner. E. [*æ 'kjɑˑgˌfænə*]. I 1912 Kirkfenne.

Kirkestisagre. SS. MB 1683 Kircke stiis Agre. — Subst. Kirkesti.

Kirstenagre. SS. [*'kjæsdənˌåsə*]. MB 1683 Kirsten agre, Kirstensagre; U 1753—76, U 1760—74 Kiesten Ager; I 1912 Kjerstenagre. — Kvindenavnet Kirsten.

Kirstensfenne. SS. [*'kjæsdənsˌfænˑ*]. I 1923 Kirstensfenne. — Samme Lokalitet som Kirstenagre ovfr.

Klemensagre. E. MB 1683 Clemendtz Agre. — K. U 1760—74 Clemens Ager; TM Klemmens (Acker); Coupon 1872 Klemmens. — SS. U 1753—76 Klemends Ager. — Mandsn. Klemens.

Klynhøj. Trap[4] Klynghøj. — E. Klynhøjagre. MB 1683 Klunhøye agre, Klynhöye tegte. — K. MB 1683 Klonhøys Agre, Klynhöy Tegte. — SS. MB 1683 Klynhöy tegte. — Markbogens Klun- og Klon- staar sandsynligvis for henholdsvis Klyn- og Kløn-; Lydaabningen i den sidste Form viser, at Vokalen er kort; herpaa tyder ogsaa Formen i Trap[4]. Forleddet kan da næppe være Subst. Klyne „Tørv", det er snarere samme Ord som sv. Dial. klunn „Klump" (jfr. isl. klunni „klodset Person"), beslægtet med ags. clyne „Metalklump" (se Falk & Torp EW under Klyne).

Klørhøje. E. og K. MB 1683 Klør Høye; U 1760—74 Klöe-Hoy, Kloe-Hoy Agre.

Knoldfenne. SS. [*æ ˈknɔlˑˌfænˑ*]. I 1923 Knoldfenne.

Knorager. E. U 1760—74 Knoer Ackern. — Antagelig samme Forled som i Knoreng ndfr.

Knoreng. E. [*knɔ.iˑŋ*]. U 1760—74 Knorr Eng; Brev 1778 i U 1761—1801 Knurr-Enge; TM Norder-, Süder-Knoreng; I 1912 Knureng; I 1923 Nörre-, Sönder-Knoreng. — Se Knoreng i Højer S., 3103.

Kofenner. K. [*æ ˈkɔˌfænə*]. I 1912 Kofenne. — NS. TM Kofenne.

Kogsbøl Eng. NS. [*ˈkusbɔlˌæŋˈ*]. TM Kuxbüll Eng; I 1923 Kuxbøleng. — NS. Kogsbøl Mose [*kusbɔlˈmoˑs*]. Jb 1704 Kocksbüll Mohr; Gst 1857—58, Trap[1] Kogsbøl-Mose; TM Kuxbüll Moor; Oldekop Kuxbüller Moor; Gst, Trap[4] Kogsbøl Mose. — NS. Kogsbøl Plads [*kusbɔlˈplas*]. — Herregaardsnavnet Kogsbøl, se ovfr. under Bebyggelsesnavne. Kogsbøl Plads er Gaardens gamle Voldsted.

Kohale. SS. [*æ ˈkɔˌhaˑl*]. MB 1683 Koe Hale-agre; U 1775 Koehal, Kohale; I 1912 Kohale; I 1923 Kohal. — Subst. Kohale, maaske i Betydn. „Haletudse".

Kokfenner. E. [*æ ˈkɔgˌfænə*]. TM, I 1923 Kokfenner. — Fuglenavnet jy. Kok „Hane".

Kolk. E. U 1760—74 die Kolcken. — E. Kolkager. U 1760—74 Kolck Ackern. — Kolk, se Indl.

Kork. NS. U 1777 en Dam kaldes Kork. — Muligvis Skrivefejl for Kolk (se Indl.).

Kortblok. E. U 1760—74 Kort-Block.

Kortemeder. NS. TM Kortmeder. — Efterleddet er Plur. af Med, se Indl.

Kovang. NS. TM Kovangsfenne.

Krempermærsk. NS. [*kræmbɔˈmæsg*]. TM Kremper Maerk; I 1912 Krempemærsk; I 1923 Kræmbermærsk. — Se under Brøns S., 3087.

Krogsager. SS. U 1753—76 Krogsager, Krousager. — Den sidste Skriveform viser Overgang -ks > -ws, hvoraf følger, at Navnet, forudsat at Skrivemaaden afspejler Egnens Dialekt, maa være middelalderligt; Forleddet er antagelig Gen. af Mandsn. glda. Krōk.

Krylblok. SS. U 1753—76 Kryelblock; U 1775 Kryeblock. — Rimeligvis Subst. Kryle, som Feilb. anfører i Betydn. „lille, ussel hytte", „snævert hul el. kammer", „sted, hvor flere gårde el. huse ligger tæt samlede". Jfr. Lusekryle i Arrild S., 3081.

Kværagre. SS. MB 1683 Kvær agre, Qvær agre. — Muligvis et opr.

*Tværagre, hvor Forleddet er erstattet af en Laaneform Kvær-, ty. Quer-; jfr. Tværmedeager i Højer S., 3103.

Kær. K. [*æ kjæ·*]. — K. Kæreng. TM Kjer Enge; I 1912 Kjæreng. — NS. [*kjæ·ŋ*]. TM, I 1912 Kjereng; I 1923 Kæreng. — K. Kærfenne. I 1912 Kjærfenne. — Kær, se Indl.

Kærgaard Hedefenner. K. TM Kjerdgaardhedefenner. — Kærgaard, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Kærgaardstoft. MB 1683 Kirchegaardtz tofft. — Kærgaard, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Ladegaardmark. NS. [*æ ˈla·jgɑ̜ˌma·g*]. — Har Navn efter Kogsbøl Ladegaard, se under Bebyggelsesnavne.

Langagre. E. [*æ ˈlɔŋ·ˌåsə*]. MB 1683, TM, I 1912 Langager; I 1923 Langagre. — SS. [*lɔŋə*]. U 1753—1776 Lang Ager; TM, I 1912, I 1923 Langager. — SS. Over-Langager. MB 1683 Offuer Vester Langager; U 1753—76 overlang Ager. — SS. Under-Langager. MB 1683 Öster under Lang agre; U 1753—76 Underlandager, Underlang Ager. — SS. Skam-Langager. MB 1683 Scham Lang ager; U 1753—76 en Scham lang-Ager. — E. Stakket-Langager. MB 1683 Stachet Langager. — Over- og Under- er Komparativer i Betydn. „øvre“ og „nedre“, Skam- og Stakket Adjektiver, begge med Betydn. „kort“.

Langeng. NS. [*lɔŋən*]. TM Longeng; I 1912 Langeng; I 1923 Langeng [lå·næŋ'].

Langfenne. SS. [*æ ˈlɔŋ·ˌfæn·*]. I 1922 Langfenne.

Langsager. E. og K. [*lɔŋ·sa·i*]. MB 1683 Langs ager, Landtz ager; U 1760—74 U 1760—74 Langs Ackern, Stacke Langsager, Lang Langsager; I 1912 Langager. — Kaldes ogsaa Højmark og Tavl, se ndfr. Forleddet er Gen. af Tilnavnet Lang eller Adv. langs; den sidste Mulighed er dog mindre sandsynlig, da der ikke paa Stedet er overleveret noget modsvarende Tværager.

Langskifter. NS. [*æ ˈlɔŋ·ˌsgæv·t*]. TM Langskifter; I 1912 Langskifte; I 1923 Langskævt [lå·nsgæv't].

Lasses Eng. SS. [*ˈlasəsˌæŋ'*]. I 1923 Lasseseng. — Mandsn. Las.

Lilleeng. NS. [*ljˈlæŋ'*]. U 1777 Liden Eng; I 1923 Lilleeng.

Lillefenne. NS. TM Lillefenne.

Lillehede. VG. [*æ ˈljlə̜ˌhe·*].

Lilletoft. SS. MB 1683 Lille tofft (agre).

Lindholm. SS. U 1753—1776 Lindholm. — Trænavnet Lind.

Lindser. E. [*ljŋ·sə*]. MB 1683 Leedtzager, Leeßager; U 1760—74 Lentz-Agger; TM, Oldekop, I 1912 Lindser; I 1923 Lindser(bjærg). — Efterleddet er Ager; Forleddet kan være Gen. af Trænavnet Lind.

Lorenses Fenne. E. [*ˈlɔ̜·i·nsəsˌfæn·*].

Lundvang. NS. [*luˑŋvɔŋ*]. U 1777 Lond Vong, Landvong, Løndvang, Landvang; TM Sunswang, Sundswang; I 1912 Lundvang; I 1922 Lundvang, Lundvanger. — Lund, se Indl.

Løkkeagre. E. [*æ lygə*]. MB 1683 Lyche Agre. — Løkke, se Indl.

Løkker. VG. TM Lycker. — VG. Løkkefenner [*æ ˈlygˌfænə*]. — VG. Løkkevej. [*lygˈvæj*]. TM Lückeweg; I 1923 Lykvej. — Løkke, se Indl.

Made. E. [*æ ma·j*]. — NS. [*æ ma·j*]. U 1777 Meed; TM Mai; I 1923 Mary. — VG. [*æ ma·j*]. TM Mai. — SS. U 1753—76 Maden, Maie. — E.

Madeager. MB 1683 Maye Agre; U 1760—74 May Ackern oder farblock; TM Madager; I 1912 Modager, Madager; I 1923 Madager. — SS. [*æ ˈmɑ·jˌåsəɹ·*]. TM Madeager. — E. Madefenner. U 1760—74 Mayfenne. — NS. Madekiler. U 1775—76 Maie Kieler, Maie Kiler. — NS. Mademeder. U 1777 Maa-Meder. — Made, se Indl.

Markskelblokke. SS. U 1774 Marckenskiel Blocke.

Martins Mose. NS. [*ˈmaɹidənsˌmo·s*]. I 1923 Martinsmose.

Medager. NS. U 1777 Meed, Medager, Stumpe Medager. — SS. U 1753—76 Medager, Medager Ender. — Med, se Indl.

Medfenner. NS. [*æ ˈmeˑˌfænə*]. TM Medfenner; I 1912 Medefenne; I 1923 Merfenner. — Med, se Indl.

Melborg. SS. [*mælˑbɑɹ·*]. — Forleddet er jy. Mel- „Mellem-", glda. (i)mællæ. Efterleddet er Subst. Borg, vistnok i Betydningen „Bakke", se iøvrigt Indl.

Melbrød. E. [*mælˑbʁ0*]. MB 1683 Mellem Brødager; U 1760—74 Meldbröd-Ager; TM Meldbroe; I 1912 Melbro; I 1923 Mellembro. — K. MB 1683 Anden Meelbrød, Melbrødager, Mellem Brødager, Melbryt agre. — SS. MB 1683 Mellem brødtz agere, Mellem Broes agere; U 1753—76 Melbröd; U 1775 Melbröd Vey. — Af jy. Mel- „Mellem", glda. (i)mællæ.

Messeagre. NS. [*æ ˈmæsˌåsəɹ·*]. U 1777 Mes-ager; TM Mersager. — Formodentlig Agre, som er bleven skænket til Kirken for Sjælemesse.

Middagssted. VG. [*æ mɛˑɹsdæl*]. TM Midagssted; I 1922 Mærsted. — Se under Middagsted i Løgumkloster S., 3118.

Moseeng. NS. TM Mosing (Wiese), Oster Moseng, Midtmoseng.

Muldbjærg. NS. TM Muldbjerg.

Murmandstoft. SS. U 1753—76 Muur Mands Tofft. — Subst. ænyda. murmand „Murer", som endnu kendes i Sønderjy. (se Feilb. Tillæg).

Mutterstoft. SS. [*ˈm0dəsˌtåst*].

Myrspjæld. NS. U 1777 Myrspiold. — Af Subst. ænyda. myr „Mose".

Mærsk. E. [*æ mæsg*]. U 1760—74 Mersch, westen der Mersch; TM Marsken; Coupon 1872 Mærsken; I 1912 Mærsk; I 1923 Marsken. — E. Mærskfenne. U 1768 Mesck-fänne. — Mærsk, se Indl.

Mølledamme, Eng. NS. [*æ ˈmœtˑˌdamˑ*]. TM Mölldamm; I 1923 Mølledam.

Møllefenne. K. [*æ ˈmøtˑˌfænə*]. I 1912 Møllefenne. — SS. TM Mölfenner.

Møllemose. E. [*æ ˈmøtˑˌmo·s*]. TM Mölmos; Coupon 1872 Möllmos; I 1912 Mölmos; I 1923 Mölmose.

Naldhøj. VG. [*nalˈhy*]. U 1777 Naldhöy; TM Nolshoi; I 1912 Landhoj; I 1922 Landhøj (Naldhøj); I 1923 Nalhøj; Gst, Trap[4] Landhøj. — Navn paa en Høj, som ligger ved Skellet mellem Hjerpsted, Ballum, Sønder-Skast og Emmerlev Sogne. Forleddet er Plantenavnet jy. Nalde „Nælde".

Nansstier. VG. [*nanˈsdiˑə*]. U 1777 Nalstie, Onstie, Onstier; TM Nanstier; I 1923 Nanstie. — Forleddet er snarest Gen. af Mandsn. Nanne. Efterleddet er dunkelt, maaske Plur. af Subst. Sti „Aflukke". Jfr. Sidselsstie ndfr.

Napoleons Hat, Engstykke. K. [*naˈpoˈljOnsˈhat*].

Nordingstreng. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 673), Jb 1588 Nordingstreng. — Se under Nørringer ndfr.

Norge. NS. [*nɔɹ·*]. TM, I 1924 Norre. — Et Moseskifte ved Sognets Nordgrænse; jfr. det i Modsætning hertil dannede Sverige ndfr.

Nyeng. E. [*ny'æŋ'*]. TM Nyeeng; Coupon 1872, I 1912, I 1923, Gst Nyeng. — K. Coupon 1872 Nye Eng; I 1912 Nyeng. — 2 Gange i SS. [*æ 'nyd̥ˌæŋ'*]. U 1753—76 Synder Nye Eng; L 1762 Neu Eng, Süder Neue Eng, Norder Neu Eng; TM Sönder Nyeenge, Nörre Nyeenge; I 1912 Ny-Eng; I 1923 Ny Enge.

Nyland. SS. M 1662 Det nye Land; MB 1683 Ny Landtz agre; Jb 1712 Nordt Nylandt; U 1753—76 Nyelander, en Smaa Nylander, Nyelander Tage; U 1774 Nör Nyeland, Vesten Nylland; TM Nyeland, Nyelender, Sönder Nyland; Coupon 1873 Nyeland. — E. Nylandsfenner. [*æ 'nyɬanˌsˌfænə*]. — VG. [*æ 'nyɬanˌsˌfænə*]. TM Nylandsfenne. — SS. [*æ 'nyɬanˌsˌfænə*]. TM Nylands Fenner; Coupon 1873 Nylands Fænner. — VG. Nylandsvej. TM Nylandsweg. — Formen Nylander, -lender i U 1853—76 og senere maa opfattes som Plur. af Nyland.

Nymark. K. [*æ 'nyd̥ˌmaːg*]. MB 1683 Nye marck, Mye marck; TM Nyemark; I 1912 Nymark. — VG. [*æ ny'maːg*]. U 1775—76 Nye Marck, Nye Marcken, Neu Marck; U 1776 Neu Marck; TM, I 1912 Nymark; I 1923 Nymarker. — VG. Nedre-Nymark [*'næ' 'ny'maːg*].

Nørbølenge. K. [*nöːbəl'æŋ'*]. TM Norbül Enge, Norböl Enge; I 1912 Nordbøleng, Norbeleng; I 1923 Nørbøleng; Gst Nørbøl Eng. — Om Bøl i Naturnavne se Indl.

Nørreagerhøj. E. Trap[4] Nøragerhøj.

Nørre-Blokager. E. MB 1683 Nørre Blochager.

Nørrefenne. NS. TM Nörrefenne.

Nørrehede. K. MB 1683 Nord Hæde agre, Nørrehæde tegt. — SS. MB 1683 Nör Hæde. — Jfr. Ormskifte ndfr.

Nørremark. K. U 1760—74 Nör Marcken. — SS. U 1753—76 Nör Marck.

Nørreskifter. VG. [*æ 'nöːi'ˌsgæʋ·t*].

Nørrevang. NS. TM Norre Wang, Nörre Wang.

Nørringer. E. [*æ nöːi·ŋə*]. (Her?) 1527 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 424) Nördings Acker; MB 1683 Vester Nørring Agre, Øster Nørring agr, Øster Røring agr; U 1760—74 Nörring-Agger; TM, Oldekop, I 1912, I 1923 Nørringer. — SS. og VG. [*æ nöːi·ŋə*]. MB 1683 Nörring Agris tvende agre; U 1753—76 Nörring Agre paa Gamelbye *Marck*; TM, I 1912, I 1923 Nørringer. — E. Nørringervej [*æ 'nöːi·ŋəˌvæj*]. — Efter Dok. 1527 at dømme er Forleddets opr. Form *Nyrthing, en -ing-Afledning af Subst. glda. north; i den senere Form Nørring maa dette være afløst af det tilsvarende Subst. sønderjy. Nør. Efterleddet er Ager, svækket til -er og omtydet til Flertalsendelse. Jfr. Nordingstreng ovfr.

Oldefarsager. E. [*ɔlˌfɔsˈaˈqə*]. U 1760—74 Oldefas-Ag-Ackern; TM Oldefasar; I 1912 Oldefarsager; I 1923 Oldefarsar. — Navn paa et Stykke Agerjord umiddelbart oven for Emmerlev Klev. Efterleddet er Ager, svækket til -er. Forleddet er Oldefarsag, om hvis sidste Led I 1923 skriver: „ag eller ach er her Betegnelsen for det Sted, hvor man kører op paa Diget — her maaske et Kørested op fra Havet, da her findes en Sænkning eller et Skaar i „æ Klew“.“ Der foreligger aabenbart et Verbalsubst. glda. *ak til Verbet akæ, jfr. Subst. Vognag n. [*vunaɂ*], som Feilb. anfører fra Valsbøl i Betydn. „vognskjul“. Første Led er Gen. af Subst. Oldefar „Bedstefader“, enten brugt som Personnavn (Tilnavn), eller ogsaa i Analogi med Oldemorsskifter, se ndfr.

Oldemorsskifter. E. U 1760—74 Olde Morsschiffter. — Subst. Oldemor indgaar ret hyppigt som Forled i Naturnavne; i nogle Tilfælde maa det antages at være Tilnavn, men Forleddets hyppige Forekomst synes ikke at tillade denne Tolkning i alle Tilfælde. Feilb. antager, at Oldemorstoft er en Forvanskning af Valdemarstoft, men det er ikke sandsynligt; snarere har Vilh. la Cour Ret, naar han (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 71) sammenstiller Forleddet med Haandskriftnavnet Ribe Oldemor og antager, at det kun betegner, at noget er ældgammelt.

Ormskifte. E. el. K. MB 1683 Emmerlöf Ormeschiffte, Nord Hæde urmeschiffte Agre, Nord Hæde Ormeschiffte agre, Nord Hæge agre, Urme Schiffte eller Nord Hæde, Nør Hæde Orme schifft. — Subst. Orm, maaske i Betydn. „Hugorm", jfr. Ormkær i Roager S., 3084.

Osestreng. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672) osæ streng. — Subst. Aas eller maaske Mandsnavnet glda. *Ōsi, 3/4 1388 Oosæ, Woosæ.

Paddeeng. SS. [*paɹ·ŋ*]. U 1773 Lild Pad Eng; TM Paelenge; I 1912 Pareng; I 1923 Padeng, Padengvej; I 1924 Padeng. — Subst. sønderjy. Padde „Frø".

Parker. E. [*æ paɹ·gə*]. U 1760—74 Parckfenne; TM Parker (Wiese); I 1912, I 1923 Park. — E. Parkvej [*æ ˈpaɹ·gˌvæj*]. — Plur. af Park, se Indl.

Plovsig. E. [*ptåʊ·sɪ*]. U 1760—74 Pflug sieg; TM Plousig; I 1912, I 1923 Plovsig.

Præsteland. NS. U 1777 Präst Land, Præstager. — SS. MB 1683 Præstelandtz agre.

Præsten og Degnen. NS. [*æ ˈpʀæsd ɔ æ ˈde'n*]. — Navn paa to smaa Moseskifter.

Pumpefenne. K. [*æ ˈpOmbˌfæn·*].

Pækagre. NS. [*æ ˈpægˌåʊəɹ·*]. TM Pekager; I 1923 Pækager. — Plantenavnet Pæk, der bruges om forskellige, mest sværdbladede Vandplanter.

Raamose. VG. TM Römose; I 1923 Raamose. — Vistnok Subst. Raa „Stang, Grænsepæl, Grænse".

Raasjøv. VG. [*ʀɷˈsjæ̊ʊ*]. TM Rosjeu oder Solsjeu. — NS. I 1912 Raasjøv. — VG. Raasjøvvej. TM Rösjönweg. — Samme Forled som i Raamose ovfr. Jfr. Raahem i Højer Flække, 3103, og Møgeltønder S., 3102.

Randhat. NS. [*æ ʀa·ŋhat*]. I 1923 Randhat. — Se under Randhat i Højer Flække, 3103.

Regelagre. E. MB 1683 Rægel agre, Regel agrene. — K. MB 1683 Regel agrene, Reyel agrene. — SS. U 1753—76 Regel Ager, Regler. — Formen Reyel- i MB 1683 beror vel paa en Skrivefejl. Forleddet er vistnok Subst. ænyda. og jy. Regel „Strimmel", se Kalkar under Regle og Feilb. under regl. Jfr. med Hensyn til Betydn. Revlager i Rejsby S., 3086.

Rimninger. NS. [*æ ʀem·nəŋə*]. U 1777 Remming, Rimming; TM Remninger, Remminger; I 1923 Rimninger. — Eng og Agerjord, som støder op til Kogsbøl Mose. Feilb. anfører fra Agerskov Ordet [*reṃnəŋ*] i Betydn. „ryddejord, der danner bænk mellem tørvegrave" (se under rømning, jfr. rimle, rimling).

Roj. NS. [*æ ʀɔj*]. TM Raaih; I 1923 Røj. — NS. Lille-Roj. TM Kleiner Roy. — Roj, se Indl.

Runtmose. NS. [*æ ˈʀoŋdˌmo·s*]. TM Runt Moor, Runnt Moor; I 1927

Runt Mose. — Subst. jy. Runt „uformeligt stykke træ, træstub som opgraves i mosen, hvoraf der gøres „lysepinde““ (Feilb., den sidste Betydn. fra Brarup i Kær Hrd.).

?Rødholm. $^{15}/_{9}$ 1495 Rødholm, Rødwoldh.

Rømmestoft. NS. TM Römmerstoft. — Muligvis af Adj. rømmes [*rœməs*] „hvad der hører til Rømø“, maaske brugt som Tilnavn.

Samtligfenne. NS. [*æ ˈsambtəˌfænˑ*]. TM Sammtligfenne; I 1923 Samblefenne. — Adj. jy. samtlig „fælles“.

Sandagre. NS. [*æ ˈsaŋˑˌåsəˑ*]. L 1806 Sandakker; TM Sandager; I 1912 Sandager.

Sandblok. SS. U 1753—76 Sandblock, Sandsblock.

Sanddalsblok. E. MB 1683 Sand-tahls blocher, Sand-dahls blocher; U 1760—74 Sand-Dals Blok.

Sandpytblok. E. U 1760—74 Sandpyt-Block.

Sandspjæld. NS. U 1777 Sandspiold, Sandskiold; TM Sandskyl; I 1923, I 1924 Sansbøl. — Efterleddet er formodentlig Spjæld, i Sønderjy. udt. [*sbjɔlˀ*], se Indl.

Sidefenne. NS. [*æ ˈsiˑˌfænə*]. TM Sifenner; I 1912 Sidefenne; I 1923 Sidefenner. — VG. [*æ ˈsiˑˌfænˑ*]. TM Syfenner; I 1923 Sidefenner. — I N.-Sejerslev Navn paa en Mark, der støder op til en Eng, som kaldes Mølledamme; i V.-Gammelby Agerjord, som støder op til Sjøvfenner og Svømpyt ndfr. Side har da antagelig her samme Betydn. som jy. Vandside „bredden af vand, åløb, søer“ (Feilb.; jfr. side 2). En anden Mulighed er Adj. sid i Betydn. „lav, fugtig“.

Sidselssti. VG. U 1777 Sidselstie, Ciselstie. — Kvindenavnet Sidsel. Jfr. ovfr. under Nanstier.

Sivhem. SS. [*æ ˈsiwəˌhæmˑ*]. U 1753—76 Syve Hemm. — Plantenavnet Siv, sønderjy. [*siwə*].

Sivhjørne. SS. [*æ ˈsiwəˌjöˑˑnˑ*]. I 1923 Syghjørne. — Plantenavnet Siv, sønderjy. [*siwə*].

Sjøvfenner. VG. [*æ ˈɕjæwˑˌfænə*]. TM Sjönfenner; I 1923 Sjovfenner. — Har Navn efter Gammelby Sjøv, se ovfr.

Sjøvvej. VG. TM Sjönweg, Sjeesweg. — Jfr. Gammelby Sjøv ovfr.

Skedegaard. NS. [*sgeˑgœˑˑ*]. U 1777 Skeegaar; TM Skegaard; I 1912 Skedevang; I 1923 Skegaard. — Navn paa et Markstykke ved Skellet mellem Nørre-Sejerslevs og Vester-Gammelbys Jorder; Forleddet er maaske Subst. ænyda. skede „Grænse“, jfr. ty. Scheide og Store-Emmerske, Tønder Lands., 3101.

Skidenhjørne. NS. [*sgjˑˑnˈjöˑˑnˑ*]. TM, I 1912 Skidenhjörne; I 1923 Skirn Hjørne. — Adj. skiden, antagelig i Betydn. „pløret“.

Skifter. E. [*æ sgæwˑtˑ*]. TM Skifter; I 1912 Skifte; I 1923 Skifter. — K. [*æ sgæwˑtˑ*]. I 1912 Skifte. — VG. TM Skifter. — Udtaleformerne er Plur. af Skift, se Indl. under Skifte.

Skinderhem. NS. [*ˈsgjŋəˌhæmˑ*]. TM Skinderhemm; I 1923 Skindehem. — Forleddet er maaske Subst. ænyda. skindere „Garver“; en anden Mulighed er et oprindeligt *Skindager, se under Skindagre i Daler S., 3105.

Skjold. NS. TM Skjolt; I 1924 Skjol. — Vistnok Subst. Skjold, der oftere forekommer som Navn paa Bakker.

?Skoleagre. K. MB 1683 Schulagre, Schuullagrene, Schiuil Ager tegt.

Skolefenner. NS. [*æ ˈsgoˑtˌfænˑ, æ ˈsgoˑtˌfænə*]. TM Skolfenner; I 1923 Skolefenner.

Skomagershem. $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 530) Schomakershem.

Skomagertavl. SS. Coupon 1873 Skomager Taul.

?Skovsted. NS. TM Skäuste.

Skovvang. NS. TM Skouwang, Skauwang; I 1924 Skovvang.

Skrabalder. NS. [*æ sgʀɑˈbalˀə*]. — Del af Kogsbøl Mose. Subst. jy. Skrabalder „Larm", antagelig spottende Benævnelse paa daarlig Jord; jfr. Skrald i Møgeltønder S., 3102 og Bommerskrald i Højer, 3103.

Skrædderager. SS. [*æ ˈsgʀɛdˑiˌåsˈə*]. I 1923 Skrædderager.

Skrædderfenne. To Gange i NS. [*ˈsgʀɛdˑiˌfænˑ*]. I 1923 Skrædderfenne.

Skufler. E. [*sgʊfləˑi*]. — Navn paa et lille Stykke Eng omgivet paa tre Sider af Agerjord. Antagelig Subst. Skuflade „Skuffe", som Feilb. meddeler i Formerne [*skuflåk*] (fra Brarup), [*skoflaq*] (Agersk.), [*skoflet*] (Als) og [*skuflə*] (Valsb.); jfr. ty. Schublade.

Skurvehede. E. [*æ ˈsgʊˑiˌheˑ*] MB 1683 Schyr Hede, Schyr Hæde, Wester Schiørhæde agre, Øster Schiør Hæede agr; U 1760—74 Skorre-Heede; TM Skorreheed; I 1912 Skorrehed; I 1923 Skorrehede. — Formerne fra E. i MB 1683 maa, efter deres Placering i Markbogen, vistnok sammenstilles med de moderne stedfæstede Former med Skorre-; disse sidste beror da rimeligvis paa en Omtydning til Subst. Skurv, muligvis brugt som Plantenavn, eller Adj. skurvet i nedsættende Betydn., jfr. Skurvekrog i Arrild S., 3081. Det opr. Forled Skyr-, Skjør- er dunkelt; det kan maaske være Adj. skør brugt om Hede i Betydn. „let at pløje" eller Subst. Skyrd „Skaar", se Kalkar under Skurd og Feilb. under skjøvr. Jfr. Skørhede i Brøns S., 3087.

Skurvemose. E. U 1760—74 Skorre-Mooß; TM Skorremose; I 1912 Skorremos; I 1923 Skorremose. — Navnet er snarest dannet i Analogi med Skurvehede ovfr.

Skævebro. NS. [*æ ˈsgjåʊˑˌbʀoˀ*]. — Adj. skæv.

Skøtvej. K. [*æ sgǫdvæj*]. — NS. [*æ sgǫdvæj*]. I 1923 Skyttevej. — Se Skøtvej i Løgumkloster, 3118, og Roager S., 3083.

Slottoft. K. [*æ slɔdtåʊt*]. — SS. [*slɔtåʊt*]. I 1923 Slottoft. — Den sidste Udtaleform viser Omtydning til Verbet slaa (Græs). Slottoft i SS. kan have hørt til den Ejendom, som i U 1753—76 kaldes Schlottfeldts-Staven (se under Bebyggelsesnavne).

Smaa Meder. NS. U 1777 smaae Meder. — Med, se Indl.

Smedefenner. K. [*æ ˈsmæjˑˌfænə*]. I 1912 Smedefenne; I 1923 Smedefenner. — NS. TM Smedfenne.

Smedevang. NS. [*smæjˑvoŋ*]. TM Smedewang; I 1923 Smedevang.

Smørpyt. NS. [*æ ˈsmöˑiˌpǫt*]. — Del af Kogsbøl Mose. Maa sikkert opfattes som et rosende Navn, givet som Modsætn. til Skrabalder (se ovfr.); jfr. iøvrigt Smørpyt i Hviding S., 3085.

Snip. E. [*æ snep*]. — SS. [*snep*]. — Snip, se Indl.

Solsjøv. VG. TM Rosjeu oder Solsjeu. — Antagelig identisk med Soller i Hjerpsted S., 3108, s. d.

Sortehede. K. Sortehede Agre. MB 1683 Sort Hæde Agre. — E. Øster-Sortehede. MB 1683 Øster Sort Hæde.

Spindners. VG. TM Spindners.

Spjæld. SS. MB 1683 Spiiaal agre; U 1753—76 Spiold. — Spjæld, se Indl.

Stakketblok. SS. MB 1683 Synder Stackedtbloch, Synder Stackedtblocher; U 1775 Stackeblock. — Adj. stakket „kort".

Stenbanke. VG. [*'sdjɛn'ˌbaŋg*].

Stenbæk. E. MB 1683 Steenbechs agre; U 1760—74 Stenbeck, Steen-Bækker.

Stens. E. [*'jǫsdə 'sdæns, 'væsdə 'sdæns*]. TM Stenns; I 1923 Stens. — E. Stensbjærg. MB 1683 Steenß biergs agre. — Navnet kunde maaske være et oprindeligt *Stenhus, eller et oprindeligt med Genitiv af Sten sammensat Navn, hvis Efterled er bortkastet, som f. Eks. Markbogens Stensbjærg.

Stokkumager. E. [*sdɔg'måu'ə*]. TM Stokkumager; Coupon 1872 Stokkomager; I 1912 Stokmager; I 1923 Stokkomager. — Forleddet Stokkum er snarest Dat. Plur. af Stok i Betydn. „Gangbræt over Bæk", eller maaske et opr. *Stokhem med Efterleddet Hem, hvorom se Indl. Jfr. med Hensyn til Betydn., at Engen umiddelbart Øst for Stokkumager kaldes Østenbro.

Storefenner. E. [*æ 'sdo'ˌfænə*].

Storehede. E. MB 1683 Wester Store Hæde.

Storehøj. SS. MB 1683 Stoere Höys ager; Trap[4] Storhøj.

Storkenæb. SS. U 1753—76 Storcknæp. — Muligvis Plantenavnet Storkenæb „Geranium"; snarere er Navnet dog givet paa Grund af Jordstykkets Form, jfr. Gaasenæb i Højer Lds., 3104.

Stormosebro. NS. [*'sdo·m0sˌbʁo'*].

Strygevaande. NS. [*æ 'sdʁy·qˌvå·ŋ*]. — Af Verbet stryge (Tørv), se Feilb. stryge 4. Se iøvrigt under Gravevaande ovfr.

Strømagre. SS. [*æ 'sdʁø·mˌåsəɹ·*]. Coupon 1873, I 1923 Strømager. — Subst. Strøm i den sønderjy. Betydn. „Aa, Bæk", efter Beliggenheden ved Aalbæk, se under Hjerpsted S., 3108.

Styre. NS. [*æ sdy·ə*]. U 1777 Styder; TM Styrre; I 1923 Styre. — Agerskifter, hvis Form minder om et Ror. Af Subst. ænyda. styre, jy. Styre [*styr*] (Feilb.) „Ror".

Stølper. NS. [*sdǫt·b*]. MB 1683 Stulpager; U 1777, TM Stölper; I 1912 Stylp; I 1923 Stølper. — Efterleddet Ager er svækket til -er og i den mod. Udtale bortkastet (maaske opfattet som Flertalsendelse). Forleddet er Subst. Stolpe, som nogle Steder i Jylland udtales med ø, eller maaske Subst. jy. Stylp „Laag".

Surrefenne. E. [*suɹ'hæm'*]. TM Surrefenner; Coupon 1873 Surrefennen; I 1912 Surrehemme; I 1923 Surrefenne. — Maaske af Plantenavnet Sudder „Plantago maritima" (Outzen); en anden Mulighed er Subst. Suder „Skomager".

Sverige. NS. [*svæɹ'əx*]. — Et Moseskifte, som ligger umiddelbart Øst for Norge, se ovfr.

Svømpyt. VG. [*æ svǫm·pǫt*]. TM Swömpöt; I 1912, I 1923 Svømpøt. — Verbet svømme. Ifl. I 1923 har her tidligere været en Dam, hvor Faarene blev vasket.

Syvagre. K. [*æ 'sɨuˌåsə*]. I 1912, I 1923 Syvager. — Se under Seksagre i Vodder S., 3088.

Sønderfenner. E. [æ ˈsɥŋ̍ˈəˌfænə]. — NS. [æ ˈsɥŋ̍ˈəˌfænə]. I 1923 Sønderfenner. — VG. TM Sönderfenne.

Sønderhede. VG. TM Sönderheede.

Sønderhøj. SS. MB 1683 Synder Höys tofft, Nedre Sønder høffs tofft, Synder Höys agre.

Sønder-Sejerslev Sjøv. SS. I 1923 Sønder Sejerslev Sjov. — Sønder-Sejerslev, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Sønderskifter. VG. [æ ˈsɥŋ̍ˈəˌsgæ̊ʁ·t].

Søndertoft. VG. [sɥŋəˈtåʁt]. TM Søndertoft.

Tavl. E og K. Coupon 1872 Taul; I 1912 Tavl, I 1923 Tavl, Tavler. — E og K. Søndertavl [sɥŋəˈtåʁ·t]. MB 1683 Sønder taffel agr, Søndertaffel agre, Lille Synder taffel; U 1760—74 Synder Tavl. — SS. Coupon 1873 Taul. — Tavl, se Indl.

Tidselager. SS. [tistə]. MB 1683 Tiætzell agre, Tidtzell agre; U 1753—76, U 1775 Tidsel Ager; TM Tiselager; I 1912, I 1923 Tidselager. — Plantenavnet Tidsel.

Tilfenne. NS. [æ ˈti·tˌfæn·]. TM Tillfenne. — Udtalen med langt i viser, at Forleddet ikke kan være Subst. glda. *thiliæ „Gulvplanke"; det er snarest det i visse Egne af Vestslesvig forekommende Subst. Tigl [tiˈt], en Sideform til Tegl (BrN GG I p. 273). Navnet kan skyldes en forsvunden Teglovn eller Fund af Teglsten. En anden Mulighed er Mandsnavnet Tile, se Kok II p. 52 og 402.

Tilhem. NS. [ˈti·tˌhæm']. TM Tielkemm; I 1923 Thielhem. — SS. I 1912 Tilhem. — Se under Tilfenne ovfr.

Timmesfenne. NS. TM Timmesfenne; I 1912 Timmes. — Mandsnavnet Timme, se Kok II p. 52.

Tinghøj. E. [tɛŋ·hy]. U 1760—74 Tinghoe, Ting-Hoe-Ackern; VSK Ting H.; Oldekop Thinghöi; I 1912 Tinghøi; I 1923 Tinghøje; Trap[4] Tinghøje. — Jfr. Galgehøj ovfr. Efterleddet synes i U 1760—74 at være opfattet som -ho „Hoved".

Tisø. NS. U 1777 Tisee. — Efterleddet er Sø eller snarere Sjøv. Muligvis at sammenstille med det vestsjæll. Tissø, af Gudenavnet Tir.

Toftager. K. MB 1683 Toffte ager. — NS. U 1777 Toftager. — SS. MB 1683 Tofft agers tegt, Toffte agre; U 1753—76 Tofft Ager. — E. og K. Udtoftager. MB 1683 Udtoffte ager. — Det sidste Navn har som Forled Adv. ud, jfr. Formen udtorne ager marck ndfr. under Tornager, samt Udmark i Højer S., 3103, og Udvangene i Arrild S., 3081.

Toftblokke. E. U 1760—74 Tofft Blockene, Øster-Tofft-Block. — K. MB 1683 Tofteblochene.

Toftfenner. NS. [æ ˈtåʁ·dˌfænə]. TM Toftfenner; I 1923 Toftsfenner.

Toftgrønning. NS. U 1777 Toftgrunning.

Tolvdematsfenne. NS. TM Tolvdematsfenne. — Demat, se Indl.

Tornager. E. og K. MB 1683 Tornager, Wester torn ager, Øster Torn ager, udtorne agre marck; U 1760—74 Vester Taarnager, Taarnager, Taarneager. — K. Vester-Tornager. MB 1683 Vestertorn ager, Westertorn ager. — Hvis Formerne med aa i U 1760—74 gengiver den stedlige Udtale, maa Forleddet være enten Subst. Taarn eller Torden; snarest hviler de dog paa et Forlæg med o, og Forleddet er da sandsynligvis Plantenavnet Torn „Tjørn".

Torndal. E. [*æ två.i·ndvł*]. U 1760—74 Torm-Dall, Tornidall; TM Tornidall; I 1912 Tvorndal; I 1922 Torndal. — Plantenavnet Torn „Tjørn".

Tornebusk. SS. [*tvɔ.i·nb0sg*]. MB 1683 Tornbusk agre; U 1775 Tornebusker; I 1922 Tornebusk.

Trehøj. E. [*træˈhy*]. MB 1683 Trei Höys Agre, Trei Höy Agre. — Navn paa en Høj med omgivende Agerjord. Trods Skriveformerne med ei er det sandsynligst, at Forleddet er Talordet tre; det er muligt, at Højens Top har været tredelt, eller at der har været tre Høje, de to nedpløjede.

Trekant. To Gange i VG. [*æ trækaŋd*]. TM, I 1923 Trekant.

Trinnik. NS. [*trɛjnək*]. TM Trennick; I 1923 Trinnik. — Navn paa et Stykke Eng i Kanten af Kogsbøl Mose. Navnet kunde maaske være opstaaet af Kvindenavnet Trinnik, en Afledning af Trine (Kok II p. 54), i saa Fald en elliptisk Dannelse; Tolkningen er dog ganske usikker.

Trægaard. NS. [*trægɔ*]. TM Traegaard, Ouer Traegaard, Neder Traegaard; I 1912, I 1923 Trægaard. — Se Trægaard i Møgeltønder S., 3102.

Trælborg. K. [*trælˈbaŋg*]. Sognekrønike 1858 (Trap[4]) Trælbanke; TM Trelborg; Coupon 1872 Trellborg; I 1912 Trælborg; I 1923 Trællebanke; Trap[4] Trælbanke eller Trælborg; Gst Troldbanke. — K. Trælborgvej. Sognekrønike (Trap[4]) Trælborgvejen. — Se under Trælborg i Brede S., 3116.

?**Tudsborg.** NS. TM Tüsborg. — Formodentlig Dyrenavnet Tudse.

Tudsefenne. E. [*æ ˈtusˌfæn·*]. — Vistnok samme Lokalitet som Tudsmark ndfr.

Tudsmark. E. MB 1683 Tudtz marck, Tudtz Marck, Tuds marck, Præstens tvedtzmarck; U 1753—76 Todtz Marck; U 1760—74 Todtz-Marcken, Tods Marck. — Formen tvedtzmarck i MB 1683 skal utvivlsomt henføres hertil, jfr. Skrivemaaden Hundtvedt- ovfr. under Hundtude. Forleddet er antagelig Dyrenavnet Tudse; Formerne i U 1753—76 og U 1760—74 maa sammenstilles med ænyda. todse i samme Betydn., og med tilsvarende o-Former i Ømaalene og i Nordjy. (se Kalkar under Tudse og Feilb. under tudse og skruptudse; jfr. sv. tossa). Det er sandsynligt, at Tudse og Todse er to forskellige Ord, og at det førstnævnte er et nederty. Laaneord (jfr. nederty. tûts, dûts; se Hellq. EO og Falk o. Torp EW); det er da muligt, at det sidstnævnte Ord tidligere har været kendt ogsaa i Sønderjysk.

Tuefenner. To Gange i SS. [*æ ˈtu·ˌfænə*]. U 1753—76 Tuefenne; TM Tüfenner, Sönder Tüfenner; I 1912 Tudefenne; I 1923 Tue Fenner, Tuefenner; I 1924 Tuefenner. — Subst. Tue eller et Plantenavn *Tude, jfr. Tudeng i Daler S., 3105.

Tøjreeng. SS. U 1773 Tyder-Eng. — Verbet tøjre, jfr. ndfr. under Tøjrehjørne.

Tøjrehjørne. K. [*æ ˈtʰø·ˌjö.i·n*]. I 1912 Tyvhjörn eller Tyderhjörne. — Formen Tyder- i I 1912 gaar vel tilbage til et Forlæg med Formen *Tyder-, som svarer til det nederty. Verbum tüdern „tøjre", og som forekommer meget hyppigt i Udskiftningssagerne som Oversættelse af da. Tøjre-, i Sønderjy. udtalt [*tʰøə*]. Formen Tyv- og Udtaleformen viser da Omtydning til Subst. Tyv.

Tømmermandsfenne. NS. TM Timmerfenne; I 1923 Tømmermandsfenne. — Timmerfenne kunde opfattes som Fejl for Timmesfenne, se dette Navn ovfr., men maa efter sin Plads i TM identificeres med den stedfæstede Form i I 1923; det er da snarest Ellipse for *Timmermandsfenne, af Subst. jy. Timmermand „Tømrer".

Tørvefenne. NS. [*æ ˈtöɹ·ˌfæn·*]. TM Törrefenne; I 1923 (Tørfen) Tørvefenne.

Ulvsfenne. SS. [*ˈuɫ'sˌfæn·*]. I 1923 Ulvsfenne. — Snarest Dyrenavnet Ulv.

Ulvsvej. SS. [*ˈuɫ'sˌvæj*]. I 1923 Ulvevej. — Ellipse for *Ulvsfennevej, se Ulvsfenne ovfr.

Urtal. E. [*uɹtɒɫ*]. MB 1683 Ungtalls agre, Ulltal Agre, Untal agre; U 1760—74 Ung-Taller, Ungtale, Urtaller, Urtal; TM Urdall; I 1912 Urtal eller Urdal; I 1923 Urdal (Urtedal). — Navn paa et Stykke Agerjord i Nærheden af Torndal. De vekslende Skrivemaader forklares naturligst ved at antage, at Formerne med Ung-, Un- og Ur- er dissimilatorisk bestemte og gaar tilbage til Ultal. Forleddet er da maaske Dyrenavnet Ulv; Efterleddet er formodentlig et Subst. Tal, se under Tals i Sønder-Skast S., 3109.

Vadderne. E. [*æ vaɹ·*]. — Navn paa den ved Ebbetid tørre Havbund ud for Emmerlev Klev; Vadde, se Indl.

Vadeng. NS. TM Woiengskifter.

Vandfenner. K. [*æ ˈvaŋ·ˌfænə*]. TM Wandfenner; Coupon 1872 Wandfænner; I 1912 Vandfenne; I 1923 Vandefenner. — NS. [*æ ˈvaŋ·ˌfæn·*]. TM Wandfenne.

Vandstald. E. og K. [*æ ˈvaŋ·ˌsdɔl̥'*]. MB 1683 Wand Stald-, Wandfaldbloch, Wanstall S. marck, Wandstald blocher, Wandstaalsblocher; U 1760—74 Vand-Staald-Kieler, Vester Vand-Stald, Vester Vandstalld, öster Vandstaald, öster Band-Staald; Coupon 1872 Wanstall; I 1912 Vandstald. — NS. U 1777 Vandskaald. — Sidste Led maa være Subst. Stald, oldn. stallr, maaske i Betydn. „noget som staar stille" eller „Sted hvor noget staar stille", jfr. Verbet oldn. stallra „standse". Vandstald skulde i saa Fald betyde det samme som oldn. vatnsstœði n. „Sted hvor Vandet bliver staaende", jfr. jy. Vandstade og Vandstand i samme Betydn. (se ogsaa Vandstade hos Kalkar). Maaske kunde Forleddet i Staldbæk i Seem S., 2707, have en tilsvarende Betydning.

Vanrad. E. [*vɔnʀaj*]. U 1760—74 Wannrahts Berg; I 1923 Vonraj Skel. — Iflg. I 1923 Navn paa Skellet mellem Højer og Emmerlev Sogne; ifl. Opt. 1928 derimod Navn paa Broen, hvor Landevejen fra Højer gaar over Sogneskellet; begge disse Anvendelser af Navnet er formodentlig sekundære, Vanrad er sikkert opr. et Marknavn, hvad ogsaa U 1760—74 tyder paa. Se iøvrigt under Vanrad i Arrild S., 3081.

Vase. NS. I 1923 [ne· å va·s]. — NS. Vasefenne [*æ ˈva·sˌfæn·*]. TM Wasfenner; I 1923 Vasfen. — NS. Vasevej [*æ ˈva·sˌvæj*]. I 1923 Vasvej. — Vase „ophøjet Vej over blød Grund", se Indl.

Vejager. SS. MB 1683 Weyagre, Weyagrene; U 1753—76 Veyeager.

Vesten Sjøven. VG. [*ˈvæ·sdən æ ˌsjæ̊s*]. TM Westene Sjöw. — Jfr. Gammelby Sjøv ovfr.

Vesterblokke. E. el. K. MB 1683 Wester blocher. — K. MB 1683 Wester bloch, Wester blocher.

Vesterfenner. K. [*æ ˈvæsdəˌfænə*].

Vesterflæne. NS. [*æ ˈvæsdəˌftœˑn*]. — Navn paa en Del af Kogsbøl Mose. Efterleddet er antagelig en svag Sideform til Subst. Flen, oldn. fleinn m., der forekommer som Stednavneled i Betydn. „Odde, Spids, Tunge", se DS II p. 150 og UBl I p. 330, jfr. ogsaa „Den Søndre Flæn af Issefjords-Armen" (Pedersen Blidstrup, Grevinge Sogn p. 17). Dette Ord udtales nu [*fteˀn*] i Sønderjy., men fra Nordjy. anfører Feilb. den opr. Tostavelsesform [*flœn*], jfr. Flæne i ODS og no. fleina f. Med Hensyn til Vokalismen jfr. BrN GG I § 163,1.

Vesterhede. VG. TM Westerhede, Westerheede.

Vestermark. E. MB 1683 Wester Marck.

Vestermose. E. $^{5}/_{11}$ 1550 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 182) Wester Moor.

Vestertoft. K. MB 1683 Westre tofft.

Vestervang. NS. TM Wester Wang.

Vestlinger. E. [*æ ˈvæsdə ˈvæstəŋə, æ ˈjǫsdə ˈvæstəŋə*]. MB 1683 Wester Weslingagr, Wester Vestlingagr, Øster Vestling Agre; U 1760—74 Vester-Weßelinger, vester Vexlinger, Øster Wæseling, öster Vexlinger; TM Weslinger; I 1912 Veslinger; I 1923 Vestlinger. — Efterleddet er opr. Ager, som tidligt er svækket til -er og i den mod. Udtale sikkert opfattes som Flertalsmærke. Forleddet er en ling-Afledning af Verdenshjørnebetegnelsen Vest, jfr. Væsling i Brøns S., 3087.

Vildtbane. E. [*æ ˈviˀlˌbɑˑn*]. U 1760—74 Wild-Bahn. — I Nutiden Navn paa et lille Stykke Marsk, som støder op til Skellet mellem Emmerlev og Højer Sogne. Subst. ænyda. vildbane „Jagtdistrikt", se Kalkar V p. 1174, jfr. VSO. Paa Grund af Beliggenheden maa det antages, at de under Vilbare i Højer Flække anførte Former er Forvanskninger af samme Navn.

Vivtavl. E. og K. MB 1683 Wiff Taffel; U 1760—74 Viv-Tavler, Viv-Tavl. — Vel af Fuglenavnet Vibe.

Vraa. NS. [*æ ˈåsə ˈvrɑˀ, æ ˈnœˑ ˈvrɑˀ*]. TM Wraa; I 1912 Vraa. — NS. Lille-Vraa. TM Lille Wraa. — SS. Vraaagre. MB 1683 Vraa ager. — Vraa, se Indl.

Vraagaardfenner. SS. [*æ ˈvrɔgœˌfænə*]. I 1923 Vraagaardsfenner. — SS. Vraagaardvej [*ˈvrɔgœˌvæj*]. I 1923 Vraagaardvej. — Vraagaard, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vrangager. NS., SS. og VG. [*vrɔŋə, æ ˈvrɔŋˑˌåəɹˑ*]. MB 1683 Wrang Ager; U 1753—76 Vraangager paa gammelbye *Marck;* U 1777 Vraanager, Vraang-Ager; TM Wrangager; I 1912 Vraanger; I 1923 Vrangager. — Se under Vrangager i Spandet S., 3083.

Vælenge. SS. [*æ vœˑləŋə*]. U 1773 Væel Eng; I 1923 Veileng. — SS. Vælengsvej [*ˈvœˑləŋsˌvæj*]. I 1923 Veilengsvej. — Forleddet maa være Subst. glda. wæthil „Vadested", se Indl. under Vejle. Et tilsvarende Bortfald af intervokalisk th foreligger f. Eks. i mæthæl > [*mœˑl*] i Landsbynavnet Melby, Skærbæk S.; jfr. ogsaa Udtalen af Nedervraa ovfr. under Vraa.

Vænder. NS. [*æ vænˀə*]. TM Windner, Wendner; I 1912 Vender; I 1923 Vennet; I 1924 Vender. — Plur. af Vaand, se Indl.; en yngre Pluralisform har vi i Gravevaande ovfr.

Østenbro. E. [*jœsdən'brɔ'*]. TM Ostenbroe; I 1912, I 1923 Østenbro. — Navn paa en Eng, som ligger Øst for Stokkumager, se ovfr.

Østen Sjøven. VG. TM Oestene Sjöw. — Jfr. Gammelby Sjøv ovfr.

Østerblokke. E. el. K. MB 1683 øster blocher.

Østerfenner. E. [*æ 'jœsdə,fænə*]. TM Osterfenner; I 1912 Østerfenne; I 1923 Østerfenner. — NS og VG. TM Osterfenne.

Østerhede. VG. TM Oester Heede; I 1912 Österhede.

Østertoft. K. MB 1683 Østre tofft. — E. Østertoftblok. U 1760—1774 Øster-Tofft-Block.

3108. HJERPSTED SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Hjerpsted [*jæɹ'bsdə*]. RO 1330—48 Hyarpzhøgh; udat. 1450—1513 Jerpstede; $^{7}/_{5}$ 1484 (1556) Hierpsted; $^{11}/_{2}$ 1485 Hyerepsted; $^{29}/_{8}$ 1498 Hierpsted; $^{28}/_{8}$ 1498 Hierpstet; $^{8}/_{1}$ 1500 Hierpesteds Kirkejord, Hierpestede; Jb 1543 Hyarpstede, Harpstede; Sk 1543 Hyarpstede; Jb 1588 Hierpsted, Hierpstedt; Jb 1613 Hierpstedt; Mejer 1648 Hierpstede; Danckw 1652 Hierpstede, Jerpsteder-Mühl; M 1662, M 1664 Hierbsted; Reg 1685 Jerbstäde; M 1688 Hierpsted; Jb 1712 Jerpstett, Jerpsted; Reg 1712 Jerpstedt; 1768 i U 1767—94 Jerpstedt; DAtl Jerpsted; VSK Jerpsted; Gst 1857—58, Trap[1] Hjerpsted; TGst Jerpstedt; Postadr9, Gst Hjerpsted. — Af et ellers ukendt Mandsn., som paa Oldn. sandsynligvis vilde have Nominativsformen *Hjarptr, Gen. *Hjarpts. Som Formen i RO viser, er Navnets sidste Led oprindl. hōgh „Høj". Da -høgh som sidste Led i Navne svækkes stærkt i Udtalen, er det udsat for Omdannelser, jfr. Varming (2707) af Warmhøgh.

Aalbæk, Gd. 1767 (U 1767—1801) Ahlbeck-Mühle; Dr. Jensens kirchliche Statistik 1840—41 Aalbeck; Johannes Schröders Topographie des Herzogthums Schleswig 1854 Aalbek (Ahlbek); Kok II 1867 Ålbæk; TGst Aalbeck; Oldekop Aalbek; Gst Aalbæk. — Gaarden har Navn efter Naturnavnet Aalbæk, se ndfr. under Naturnavne. I daglig Tale kaldes Gaarden Stampemøllen [*æ 'sdam'b,møt*], s. d.

Almoseby, ifølge Sagnet en forsv. By. Trap[1] Almoseby; Oldekop Almosebye. — Forleddet er et Naturnavn, jfr. Almosehede under Naturnavne.

Frisby, ifølge Sagnet en forsv. By. Oldekop Friesby. — Folkenavnet sønderjy. Fris „Friser."

Jordsands Huse. Laurentz Benedichts Søkort 1568 Iurtmans huys; hollandsk Kort i P. Sax Frisia minor Iurtmonshuie; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 161) Jordsands 2de Huse. — Se Jordsand under Naturnavne.

Koldby [*ko·ʒby*]. Jb 1543, Sk 1543 Koldebuy; Jb 1613 Koldebuy; Mejer 1648, Danckw 1652 Kollby; Reg 1685 Kolbye, Koldebuy; Jb 1712 Kohlbuy; Reg 1712 Kohlbuy; U 1794 (U 1767—1801) Koeldbye; DAtl Kold Bye; VSK Koldbye; Gst 1857—58 Kolby; Trap[1] Koldby; TGst Kohlby; Postadr9, Gst Koldby. — Snarest af glda. *kalda, svarende til oldn. kalda „kold Kilde", som findes i islandske og norske Stednavne.

Nørregaard, Gd. i Hjerpsted. [*nɔ̃i·gɑ*]. Her? $^{7}/_{5}$ 1484 (1556) Nøregordtt.

Stampemøllen [*æ 'sdam'b,møt*]. VSK Stampe Mölle; Trap[4] Stampmøllen. — I daglig Tale Navn paa Aalbæk, s. d. Stampemølle er

„Mølle, hvorved et Stampeværk drives, f. Ex. til at valke og stampe Klæde“ (VSO).

Terkelsmark, forsv. Herregaard. Trap[1], Oldekop Tirkelsmark. — Nu Navn paa et Jordstykke, jfr. Terkelsmark under Naturnavne.

Vestergaard, Gd. i Hjerpsted. [*væsdəgɷ*].

Østergade, Hse [*æ ˈjøsdəˌgɑ·*].

B. NATURNAVNE.

Byerne: Hjerpsted (H), Koldby (K).

Aalbæk. H. [*å·ťbɜk*]. TM Aalbek; Gst Aalbæk; Trap[4] Aalbækken. — Fiskenavnet Aal. Kaldes ogsaa Stampemøllestrøm.

Almosehede. H. [*ˈɑť·məsˌhe·*]. U 1768 Almus-Heide; 1774 (U 1767—81) Almusheide; TM Alsmoshede; I 1924 Almosehede. — Forleddet er sammensat af glda. athæl „Hoved-“ (Stedet ligger umiddelbart op til Lillemose) eller Trænavnet Al „Elletræ“ og Mose; en anden Mulighed er Subst. glda. almusæ, almosæ „Almisse“, jfr. Almos i Brøns S., 3087.

Bahnsens Høj. Dok 1777 Banssens Hoy.

Bavtal. H. [*båʊ·təť*]. 1776 (I 1924), TM Bautal. — Navn paa et lille Stykke Agerjord ved Hjerpsted By. Muligt af Subst. glda. boghæ „Bue“; Ordet bruges om Bugt paa Dige eller Markskel (Feilb.). Jfr. m. H. t. Efterleddet Urtal 3107.

Birtesfenne. H. [*ˈbɛɹ·dəsˌfæn·*]. — Kvinden. Birte.

Blokagre. H. MB 1683 Smaa Block Ager. — Blok, se Indl.

Blæstoft. H. [*bťæsˈtåʊt*]. 1776 (I 1924) Blestoft; TM Blastoft, Blestoft. — Af Verb. blæse eller muligt Subst. Blis „lys Plet“, jfr. Blæseng i Tønder Lands., 3101.

Botager. H. [*bOt*]. MB 1683 Botz Ager; Jb 1712, Reg 1712 Botter; 1776 (I 1924), TM Bot. — Af Adj. but „som ikke er spids, afstumpet“. Udtalen [*bOt*] er en nydannet Sg.-Form, idet Endelsen -er af opr. Ager er blevet opfattet som Pluralis.

Brændhede. K. [*bʀɜŋˈhe·*]. TM Brennhede. — Participiet brændt eller Subst. Brænde „Brændsel“, idet Lyngtørv anvendes som Brændsel.

Brødager. H. [*bʀø·əɹ*]. Jb 1712 Brodtacker; Reg 1712 Brodt Acker; TM Brödager. — Brød, se Indl.

Dalen. H. [*æ dɑť*].

Drift. H. [*æ dʀæ̊ʊt*]. — Drift, se Indl.

Fattigmandshøj. H og K. [*æ ˈfɔdəmaŋsˌhy*]. Gst Pottemandshøj. — Gst's Form beror paa fejlagtig Opfattelse af Folkemaalsformen.

Fiskedam. H. [*æ ˈfesgəˌdɑm'*].

Fostermodervejen. K. [*æ ˈfɔsdəmOˌvæɿ*]. — Jy. Fostermoder „Jordemoder“.

Fugleburet. K. [*æ ˈfu·ťˌbugə*].

Fælleshede. H. [*æ ˈfæť·əsˌhe·*]. TM Fälleds Hede, Fälledes Hede. — Adj. fælles.

Fælleshjørne. K. [*æ ˈfæť·əsˌjöɹ·n*]. TM Fielleshörn; I 1924 Fælledshjørne. — Adj. fælles.

Gaasehede. H. [*æ ˈgå·sˌhe·*]. MB 1683 Gaas Heede Ager; TM Gaas-

hede. — H. Gaasehede Ure. TM Gaashedude; I 1924 Gaashedeur. — Ure „stenet Jordbund"; jfr. oldn. urð.

Gade. H. 1773 (U 1767—1801) Hierpsted Gade. — K. Gadefenne. [*æ ˈgɑ·ˌfæn·*]. TM Gadefenne. — H. Gadeland. MB Gadelands Agre. — Gade, se Indl.

Gammelbyhøj. H. [*ˈgɑməlbyˌhy*]. Trap[4] Gammelbyhøj. — Har Navn efter Landsbyen Vester-Gammelby, Emmerlev S., 3107.

Gammelgade. H. [*gɑməlˈgɑ·*]. TM Gammelgade. — K. [*gɑməlˈgɑ·*]. TM Gammelgade.

Grønnevang. K. [*ˈgrönəˌvɔŋ'*]. Dok. 1777 Grönnewang; TM Grünwang.

Hale. H. [*æ hɑ·l*]. — Hale, se Indl.

Hammeragør. H. [*æ hɑməˌɑ·*]. MB 1683 Hammer Agre; Jb 1712 Hammer Acker; Reg 1712 Der Hammer Acker; TM Hammer. — H. Hammeragerhøj. Oldekop Hammeragerhöi. — Hammer anvendes i danske Stednavne om høje eller stenfyldte Bakker (jfr. DS II p. 104, 145).

Havreland. K. [*hɑʊ·lanˌ*]. TM Haferland.

Hedeager. H. [*æ ˈheˌåʊəˌ·*]. TM Hedeager. — H. Hedeagerhøj. Trap[4] Hedagerhøj.

Hedeblokke. H. [*æ ˈheˌblɔk*]. TM Hedeblok.

Hedeeng. K. [*æ ˈheˌæŋ'*]. TM Hodeeng; I 1924 Hedeeng.

Hedefenner. K. [*æ ˈheˌfænə*]. TM Heidefenne. — H. Øster-Hedefenner. [*æ ˈjøsdəˌheˌ*]. TM Oster Hedefenner.

Hedevang. H. MB 1683 Heede Wang.

Herrevang. K. [*ˈhäˌ·ˌvɔŋ'*]. TM Herrwang. — Herre i Betydningen „Herremand" eller „Præst".

Hildevang. K. [*ˈhjlˌəˌvɔŋ'*]. TM Hillewang. — Jy. Hild i Betydningen „Hylde, Afsats" om det stærkt skraanende Terræn, jfr. oldn. hilla „Hylde", hjalli „Afsats, Terrasse i en Fjældside"; jfr. Hilde, 3104.

Hvidtue. H. [*viˈtu·*]. MB 1683 HVidtues Wang; 1776 (I 1924) Vitu; TM Witu. — Adj. hvid.

Hyldager. H. [*hylˌə*]. TM Hyldager. — Trænavnet Hyld.

Hyrdeeng. H. [*jæʊəˌiŋ*]. TM Juieng. — Udtalen viser den nørrejy. Form [*hjöɯər*] (Feilb.) af Ordet Hyrde, som nogle Steder har fortrængt de sønderjy. Former [*hir, her*] (Feilb.).

Højvangsager. H. MB 1683 Høy Wangs Ager; 1776 (I 1924) Høvang.

Jordsand. K. [*joˈsanˌ*]. VJb 1231 (13. Aarh.) Hiortsand; Jb 1543 Jordtsandt; Laurentz Benedichts Søkort 1568 Iur sant; Jb 1613 Jordtsandt, Hiordtsandt; Mejer 1648 Jordsandt; Reg 1685 Jordtsandt; Jb 1712, Reg 1712 Jordsand; VSK Jordsand Øe; Gst 1857—58, Trap[1], TM, TGst, Trap[4] Jordsand. — Jordsands Tunge. J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 165) Jordsands Tunges Pynt. — Af Dyrenavnet Hjort, jfr. Formen i VJb, og Sand „Sandstrækning". I Formen Hiortsand kan Skriveren dog have glemt et h efter t (jfr. Hjordkær i Rise H., der $^{31}/_{3}$ 1196 (1424) skrives Hiortteker), saaledes at Forleddet kan være Hjord „Flok af Kvæg"; senere Skrivere har forstaaet Forleddet som Jord. Der er Græsvækst paa Øen, og der har i nyere Tid været Høslæt, saa det er vel tænkeligt, at den i ældre Tid har været anvendt som Græsgang; en Tid har den endda været beboet, idet der ifl. VJb 1231 fandtes Hus paa Øen, og i 17. Aarh. laa der to Huse.

Kaadnerskifter. K. [*æ ˈkɔɹ·nəˌsgæ̊ʁ.t*]. TM Kaadnerhedefenne. — Kaadner „mindre Landbruger".

Kaphøj. K. [*kabˈhy*]. — K. Kaphøjsvang. [*kabˈhysˌvɔŋ'*]. TM Caphyswang; I 1924 Caphysvang. — Muligvis Kappe, Navn paa et Klædningsstykke.

Karlskifter. H. TM Karlskifter. — Mandsn. Karl.

Karolinelund. K. [*kaɹˈli·nəˌɫuŋ'*]. TM Carolinenlund. — Navn paa et Stykke opdyrket Hede. Sikkert et Øgenavn.

Kejservangsager. H. [*kæjsəˈvɔŋ'sˌåʁ'ə*]. — Navn paa et Stykke daarlig Jord, saa Navnet maa være ironisk ment.

Kirkestrenge. H. [*kjɹgˈsdʀæŋ·*]. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 673) kirkestreng; Reg 1712 Kirch streng; Jb 1712, TM Kirchstreng.

Knold. H. [*æ knOl̥'*]. — K. [*æ knOl̥'*]. TM Knoll. — Jy. Knold „Tue, Pold, Jordklump".

Kofenne. H. [*æ ˈkOˌfæn·*]. TM Kofenne.

Kortskifter. H. [*æ ˈkɔɹ'dˌsgæ̊ʁ.t*]. — Adj. kort.

Krogagerstreng. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 673) kroaggerstreng. — Krog, se Indl.

Kællinghøj. K. [*æ ˈk̥jæɫ·ŋˌhy*]. Gst Kællinghøj.

Kær. H. [*æ k̥jæɹ'*]. TM Kjerre. — K. [*æ k̥jæɹ·*]. — Kær, se Indl.

Laaddenagre. K. [*æ ˈɫɔ̀j·nˌåʁəɹ·*]. TM Loinagerie. — Af Adj. laadden, anvendt om en kraftig Bevoksning af Græs, jfr. Feilb. låd 2.

Langblok. K. [*ˈɫɔŋ·ˌbɫɔk*]. TM Langblock. — K. Neder-Langblok [*ˈnæ·ˌɫɔŋ·bɫɔk*].

Langvej. K. [*æ ˈɫɔŋ·ˌvæj*].

Lillemose. H. [*æ ˈlj̥l̥əˌmo·s*]. TM Lildmos. — K. [*lj̥l̥əˈmo·s*]. TM Lille Moose.

Melblok. H. MB 1683 Mellum Block, Mellem block.

Melbrød. K. [*mæl̥·bʀø*]. TM Melbro. — Sidste Led er Brød, som i TM er omtydet til Bro, se Indl.

Mellem Sjøvene. H. [*imæl̥ æ ˈs̥jæ̊ʁ·*]. — K. [*imæl̥ æ ˈs̥jæ̊ʁ·*]. TM Zwischen den Seen.

Midthede. K. [*æ ˈmedˌhe·*]. TM Mittelheide.

Midtsjøv. K. [*æ ˈmedˌs̥jæ̊ʁ*]. — Samme Lokalitet som Søndersjøv i K.

Myr. H. 1776 (I 1924), TM Myer. — H. Myrsager [*mysə*]. MB 1683 Mysagre Wang, Mysager Wang; 1776 (I 1924) Mysager; TM Mysager. — H. Myrsagerblokke. MB 1683 Myße Block, Myse Blocher. — Ænyda. myr „Mose". Myrsager kan m. H. t. Betydningen sammenstilles med Moseager 3081.

Møllehede. H. [*æ ˈmøɫ·ˌhe·*]. TM Möllhede. — Har Navn efter „Stampemøllen", i daglig Tale Navn paa Gaarden Aalbæk.

Naldhede. K. [*nal̥ˈhe·*]. TM Nallhede. — Jy. Nalde „Nælde".

Naldhøj. — Se under Naldhøj i Emmerlev S., 3107.

Norden Sjøven. K. TM Norden dem See.

Nordostvang. K. [*nɔ̈ɹˈåʁ'sdˌvɔŋ'*]. TM Nordostwang.

Nymark. H. [*æ nyd̥maɹg*]. MB 1683 Nye Marck; TM Nymark. — K. [*æ ˈnyd̥ˌmaɹg*]. TM Nymark. — H. Nymarksskifter. [*æ ˈnyd̥maɹgəsˌsgæ̊ʁ.t*].

Nørrehede. H. [*æ ˈnɔ̈ɹ'ˌhe·*]. TM Nörre Hede.

Nørremark. K. [*æ ˈnɔ̈ɹ'ˌmaɹg*].

Nørretoft. H. TM Nörre Toft.

Nørringager. H. [*æ nɔ̈i·ŋə*]. (Her?) MB 1683 Nør Ling Ager; Jb 1712 Nörring Ackre; Reg 1712 Nøring Ackere; TM Nörringer. — H. Lille-Nørringager. [*æ ˈljlə ˈnɔ̈i·ŋə*]. TM Lille Nörringer. — Nørring er en Afledning af Verdenshjørnebetegnelsen Nord, jfr. Navne som Vestlinger og Østlinger, se under Væsling 3087. Nørringager ligger lige Nord for Hjerpsted Kirke, og Lille-Nørringager umiddelbart Nord for Nørringager.

Panserhøj. K. [*pansəˈhy*]. Gst Panserhøje. — Forleddet kan ikke godt være Panser, saaledes som Gst har forstaaet det, idet dette Ord udtales med [*ŋ*].

Per Jessens Mose. K. [*pɛˈjɛsənsˌmo·s*]. TM Peterjessensmoor.

?Pløjeager. H. Jb 1712 Pfluegacker; Reg 1712 Pfeng Acker.

Præsteland. H. [*præsdəˈlaˀŋ*]. TM Praesteland.

Pugeager. H. [*pu·əi*]. TM Pugager. — Puge, „Nisse", som udtales [*pu·*].

Rosengs Ager. H. MB 1683 Rodsings Ager. — Ænyda. ros „Hest", jfr. Roseng 2707, eller muligvis et Personnavn.

Rude. K. [*æ ʀu·ə*]. Geogr. Tidsskr. 1926 p. 215 Koldby Rude; Brev til Stednavneudv. $^{17}/_{1}$ 1931 Koldby-Rude. — Rudemunde. Dok. 1777 Rudemunde. — Grænsebæk mellem Hjerpsted og Ballum S.

Rødesjøv. H. TM Rödesjäw, Rödeskjäw; Oldekop Rutt-See. — Farveadj. rød, om rødt, jærnholdigt Vand el. Dynd, jfr. ænyda. røddynd, eller Verb. røde „bringe Hørstængler til at raadne ved at lægge dem i Vand".

Røsselager. H. TM Rösselager. — Af ænyda. *rydsel „Rydning", som foreligger i Stednavnene Stenrydsel (Byrum S., Læsø) som Navn paa et Areal, der delvis er ryddet for Sten, og Røesel (Avnslev S. Vindinge H.) Navn paa en ryddet Skov, jfr. glsv. rypsl „jord som är röjd el. skal rödjas".

Sanddal. K. [*saŋ·dəl*]. TM Sanddal. — K. Sanddalsblok. [*saŋdəlsˈblɔk*]. TM Sanddalsblock.

Skifte. K. [*æ sgæst*]. — Skifte, se Indl.

Skiver. H og K. [*sgivə*]. TM Schiewer, Skiwer; I 1924 Skiver (efter Skibbervej). — Af Skib og Ager. Stedet var ifl. I 1924 Landingsplads for Skibe, som i gamle Dage kom fra Holland.

Slingager. H. Jb 1712 Schling-Acker, Schling-Ackerstreng; Reg 1712 Schling Acker, Schling Acker Streng. — Jy. Slinge „Lavning" (Feilb. fra Agger), ænyda. sleng (sling) „Hul i en Vej", her om en Fordybning i Ageren.

Soller [*æ sɔlə*]. K. VSK Soller Søer; Gst 1857—58 Solsø; Oldekop Söller-Seen. — Tre Søer, de to kaldes nu af Gst Vestersø og Søndersø. Af jy. solle (Feilb. efter Hagerup) „et sølet sted i ageren" (Angel).

Spjæld. H. MB 1683 Spiaal Ager Wang, Spial Ager; Jb 1712 Spioldacker; Reg 1712 Spiold-Acker; TM Spiold. — Spjæld, se Indl.

Stampemøllehede. H. [*æ ˈsdam'bmøtˌhe·*]. — Af Bebyggelsesnavnet Stampemøllen, jfr. Aalbæk under Bebyggelsesnavne.

Stampemøllestrøm. H. [*æˈsdam'bmøtˌsdʀɔˀm*]. — Jfr. foregaaende Navn.

Stenkaster. K. [*æ sdjæn·kasdə*]. TM Steinkast. — Subst. Stenkast, antagelig i Bet. „Stendynge", jfr. Vedkast „Træstabel".

Stens. H. [*sdæn·s*]. — H. Stensager. 1776 (I 1924) Stensager;

TM Stjensager, Nörre Stensager, Sönder Stensager. — H. Stensstreng. Jb 1712 Steensstreng, Steens-Ackerstreng; Reg 1712 Steens Streng, Steens Acker-Streng. — H. Stensvang. MB 1683 Steens Wang. — Stens, se Stens 3107.

Stensager. H. [*sʤjæn·sə*]. MB 1683 Steen Agre Wang; TM Stjensager; 1776 (I 1924) Stensager. — Gen. af Subst. Sten. Stedet er topografisk forskelligt fra de under Stens ovfr. opførte Steder.

Storehøje. H og K. [*æ ˈsdo·ˌhy·*]. Gst, Trap[4] Storehøje.

Styremarker. K. [*æ sdy·maɹgə*]. Dok 1777 Steummarck, Stoymarck; TM Störmark; I 1924 Størmark. — K. Lille-Styremark. [*æ ˈsmɑ̊ˈˌsdy·maɹgə*]. TM Kleine Störmark; I 1924 Lille-Störmark. — Ænyda. styr „Skat" eller ænyda. styre „Skibsror", jy. Styre, efter Jordstykkernes Form; jfr. Styre 3107.

Svinefenne. H. [*æ ˈsvin·ˌfæn·*]. TM Swinfenne.

Sydostvang. K. [*sɥŋˈɑ̊sˈsdˌvɔŋ'*]. TM Südostwang.

Sønderager. H. MB 1683 Sønder Agre, Sønder Ager; TM Sönderager.

Sønderdal. H. MB 1683 Synderdals Agre; TM Söndendal.

Sønderhede. H. [*æ ˈsɥn'əˌhe·*]. TM Sönder Hede. — K. Sønderhede. [*æ ˈsɥŋ'əˌhe·*]. TM Sönderhede. — H. Sønder-Hedefenner. TM Sönder Hedefenner.

Sønderingager. H. [*æ sɥŋəɹɪŋə*]. TM Sönderinger. — Afledning af Verdenshjørnebetegnelsen Sønder, jfr. Nörringager og Vestlingager.

Sønderkær. K. [*æ ˈsɥŋ'əˌkjæɹ·*]. TM Süderkarr.

Søndersjøv. H. [*æ ˈsɥŋ'əˌsjæʊ*]. — K. Søndersjøv. TM, Oldekop Süder-See; Gst, Trap[4] Søndersø.

Søndertoft. H. TM Sönder Toft.

Søndervang. H. [*sɥŋəˈvɔŋ'*]. MB 1683 Synder Wang; TM Sönder Wang, Sönderwang. — K. [*sɥŋəˈvɔŋ'*]. TM Süderwang. — H. Søndervangshøj. Oldekop Söndervangshöi.

Teglovn. H. [*æ ti·tɑ̊sn*]. — Navn paa et Jordstykke. Her har ifl. stedlig Tradition Teglbrænding fundet Sted.

Terkelsmark. K. [*ˈtäɹ.gəts,maɹg*]. TM Terkelsmark. — Mandsn. Terkel.

Tingdal. H. [*teŋ·daɫ, ˈlɪl̥ə ˈteŋ·daɫ, ˈsdo· ˈteŋ·daɫ*]. I 1922 Lille Tingdal, Store Tingdal; Rolfs Geschichte Hoyer p. 181 Tingdal. — H. Tingdalskifte. [*ˈteŋ·daɫˌsgæʊ.t*]. — Har Navn efter Højer Herreds Tingsted, som sandsynligvis i Middelalderen var Tinghøj i Emmerlev S. Se Tinghøj 3107.

Tingvej. H. Rolfs Geschichte Hoyer p. 180 Tingvei. — Jfr. foregaaende Navn.

Toft. H. [*æ tɑ̊ʊ.t*]. TM Toft. — H. Toftager. MB 1683 Tofft Ager(ne). — H. Toftblokke. Jb 1712, Reg 1712 Tofft Blöcke.

Trehøje. K. [*tʁəˈhy·*]. TM Dreihofen; I 1924 Trehøj. — K. Trehøjefenner [*tʁəˈhy·ˌfænə*].

Trekanter. K. [*æ tʁekaŋdə*]. TM Dreieck.

Truelstoft. H. [*tʁʊɫsˈtɑ̊ʊɫ*]. TM Truelstoft. — Mandsn. jy. Truels.

Tværagre. H. [*æ ˈtvœ·ˌɑ̊ʊəɹ·*]. TM Twerager.

Tværblok. K. [*tvœ·blɔk*]. TM Querblock.

Ure. H. [*æ u·ə*]. — Jfr. Gaasehede Ure ovfr.

Vanrad. H. [*vɔn·ʀaj̯*]. — Navn paa et tidligt opdyrket Stykke Hede. Se Vanrad, 3081.

Vesterkær. K. TM Westerkarr.

Vestersjøv. K. [*æ ˈvæsdəˌʂjæ̊ʊ*]. TM, Oldekop Wester-See; Gst, Trap[4] Vestersø.

Vestertoft. H. [*æ ˈvæsdəˌtåʊt*]. TM Wester Toft. — K. Vestertofter. [*æ ˈvæsdəˌtåʊ.t*].

Vestlingager. H. [*æ væsɫəŋə*]. MB 1683 Wesling Ager; TM Weslinger. — H. Vestlingagerender. [*væsɫəŋˈæŋə*]. TM Weslingender. — Vestling er en Afledning af Verdenshjørnebetegnelsen Vest, jfr. Nørringager og Sønderingager.

Vibetoft. H. [*ˈnɔ̃ɹ̩ˈ ˈviftåʊt, ˈsɥŋˈə ˈviftåʊt*]. MB 1683 Wibetopager, Wiwtop; 1776 (I 1924) Vibetoft; TM Nörre Wiwtoft, Nörre Wiwtoy. — Fuglenavnet Vibe. Formerne i MB tyder paa Sammensætningen Vibetop, der kendes fra Jysk (Feilb.); der maa da senere være sket en Omtydning til Vibetoft.

Ødeager. H. 1776 (I 1924) Ødeager; TM Oeager.

Østerkær. K. TM Osterkarr.

Østertoft. H. [*jøsdəˈtåʊt*]. TM Oster Toft. — K. [*æ ˈjøsdəˌtåʊ.t*]. TM Oster-Toft.

Østervang. K. [*ˈvæsdəjøsdəˌvɔŋ', ˈjøsdəjøsdəˌvɔŋ'*]. TM Osterwang, Oster Oster-Wang.

FORELØBIG OVERSIGT OVER DEN ANVENDTE

DANIA-LYDSKRIFT

i, *y*, *u* er Rigssprogets Lyd i ile, ryge, ude.
į, *ų*, *ɤ* ligger imellem henholdsvis *i* og *e*, *y* og *ø* og *u* og *o*.
ɤ er en Midttungelyd, som ligger mellem *ɤ* og *ų*.
e, *ø*, *o* er lidt mere lukkede end i Rigsspr. ene, øde, Ole; de lange Lyd er undertiden ret stærkt diftongerede (i Retn. af $e^{i\cdot}$, $ø^{i\cdot}$, $o^{u\cdot}$).
ɛ, *ǫ*, *O*, *ɷ* ligger mellem *e* og *æ*, *ø* og *o* og *o* og *å* (*O* er mere lukket end *ɷ*).
æ, *ɐ*, *å* er undertiden lidt mere lukkede end i Rigsspr. æde, Høne, Aage.
æ, *ö* er Rigsspr. Lyd i sætte, Søn.
ɔ er mere lukket og rundet end i Rigsspr. Kop, Haand.
ä, *ɔ̈* er Rigsspr. Lyd i stærk, grøn; forekommer kun i r-Forbindelser.
ȧ, *ɔ̇* ligger mellem henholdsvis *a* og *ä* og *ɔ* og *ɔ̈*.
a, Rigsspr. a-Lyd i Gade, Hat, forekommer i Vestslesv. kun foran Palatal og foran vokalisk r; *maŋ'* Mand, *ga.i·* Gader.
ɑ, Rigsspr. a i bange, er i Vestslesv. den normale a-Lyd.
ɐ er mere aaben og forekommer i Rigsspr. i r-Forb. som Arm.
i̊, *æ̊*, *å̊* forekommer kun i Diftongerne *i̊s*, *æ̊s* og *å̊s* og betegner temmelig variable Lyd, hvis Rigtighedsbredde kan strække sig fra *i* (*į*) til *y* (*ų*), fra *æ* (*æ*) til *ö* (*ɐ*) og fra *ɔ* til *ɐ*.
ə er den svage, ubestemmelige Mellemvokal (Rigsspr. e i tale).
ɜ, *ɤ*, *ɒ* betegner lidt stærkere Mellemvokaler, hvis Kvaliteter kan bestemmes som liggende i Nærheden af *æ*, *i*, *a*.

p, *t*, *k*, *b*, *d*, *g*, *m*, *n*, *v*, *f*, *s*, *h*, *j*, *l* svarer alle til Rigsspr. Lyd. Dog er p, t, k lidt mindre pustede end i Rigsspr.; den upustede Lyd betegnes altid ved *b*, *d*, *g*: *sde'n* Sten.
ƙ, *ɠ* betegner palatale k- og g-Lyd, noget mere fremskudte end i Rigsspr. kj- og gj-Forbindelser (Kjole, gjort).
ť, *ɖ* er palatale t- og d-Lyd. Artikulationsstedet ligger længere fremme i Munden end ved *k*, *g* og længere fremme end ved *ţ*, *ɖ*.
ţ, *ɖ* betegner samme Lyd som i Rigsspr. tjene, Stjerne.
ɑ er Rigsspr. g-Lyd i bage, Dige.
x er den tilsvarende ustemte Lyd (lidt svagere end ty. ch) i sønderjy. *ba·x* bage, *di·x* Dige.
w svarer omtrent til engelsk w.
ŋ betegner sidste Lyd i Rigsspr. lang.
ŋ̍, *l̍* er palataliseret *n* og *l* (*n* og *l* med j-Klang): *maŋ'* Mand, *fɔl'* Fald.
ɬ er det hule (kakuminale) l, som udtales med en noget stærkere Hævning af Bagtungen end det engelske l i full.
ʀ betegner snurret og usnurret Tungespids-r.
ʁ betegner snurret Bagtunge-r (Drøbel-r).
ɹ er et vokalisk Fortunge-r, f. Eks. i vestslesv. *sdɔ̈ɹ·* større.
ɻ er et vokalisk Bagtunge-r som i Rigsspr. varm.

· og . betegner, at den foreg. Lyd er henholdsvis lang eller halvlang.
' betegner Stød paa den foregaaende Lyd.
ˈ og ˌ angiver, at den flg. Stavelse har henholdsv. Hovedtryk ell. Bitryk.
Naar der ikke er sat Tryktegn, betyder det, at Forleddet har Hovedtryk, mens Efterleddet er trykløst.

DANMARKS STEDNAVNE

Af denne Skriftserie, i hvilken efterhaanden Stednavnene fra alle Dele af Danmark vil blive Genstand for Behandling, er hidtil udkommet følgende Numre:

Nr. 1. **Samsøs Stednavne.** 1922. Bogladepris 4 Kr.

Nr. 2. **Frederiksborg Amts Stednavne.** 1929. Bogladepris 4 Kr. 50 Øre.

Under Udgivelse er:

Nr. 3. **Sønderjyske Stednavne** I, Indledning og Register.

Nr. 4. **Sønderjyske Stednavne** II, Haderslev Amt.

Nr. 5. **Sønderjyske Stednavne** III, Tønder Amt.

Nr. 6. **Sønderjyske Stednavne** IV, Aabenraa Amt.

Nr. 7. **Sønderjyske Stednavne** V, Sønderborg Amt.

Sønderjyske Stednavne agtes udsendt i ca. 18 Leveringer à ca. 10 Ark til en Subskriptionspris af 30 Øre pr. Ark eller 3 Kroner for en Levering paa 10 Ark. Subskription, der er bindende for hele Værket, kan tegnes i alle Boglader. Enkelte Hæfter sælges ikke.